AJAKI TAMÁSI ÁRON KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA, ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

PEDAGÓGIAI PROGRAM

AJAKI
TAMÁSI ÁRON

KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA,
ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

INTÉZMÉNY MEGNEVEZÉSE:	**AJAKI TAMÁSI ÁRON KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA, ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE**
SZÉKHELY:	**4524 AJAK, HAJNAL ÚT 11.**
ADÓSZÁM:	**19808305-2-15**
AZ INTÉZMÉNY KÉPVISELETÉRE JOGOSULT SZEMÉLY:	**ROZINKA MIHÁLY**
a továbbiakban:	**Intézmény**

A Pedagógiai Programot készítette:

Ajak, 2026. augusztus 28.....

Rozinka Mihály
főigazgató

Fenntartói egyetértés, jóváhagyás:
Az Ajaki Tamási Áron Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda és Bölcsőde 2026. szeptember 1-től hatályos Pedagógiai Programjával egyetértek, jóváhagyom:

Debrecen, 2026.08.31.....

Palánki Ferenc
megyéspüspök

TARTALOM

I. PREAMBULUM **7**
I.1. Az intézmény küldetésnyilatkozata **7**
I.2. Katolikus köznevelési intézményekkel kapcsolatos rendelkezések **8**
I.3. Az intézmény működésének törvényi alapja: az Alapító Okirat **9**
II. Iskolai nevelési program **11**
1. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei **11**
2. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka célja **13**
3. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka feladatai **14**
4. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai **15**
5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok **16**
6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok **18**
7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje **19**
7.1. Sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs és rehabilitációs foglalkoztatási programja 19
7.1.1. Foglalkoztatási program 20
7.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység 20
7.3. A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek 21
7.4. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok 21
7.5. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, a tanulási kudarcnak kitett, SNI tanulók felzárkóztatását segítő program 24
8. Az iskolavezetés teendői a feltételek biztosítása terén **24**
9. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai **25**
9.1. A pedagógusok feladatai: 25
9.2. Az osztályfőnökök feladatai 26
10. Nevelési területek, programok – mint a fenti célok megvalósításához szükséges eszközök és eljárások **27**
10.1. Vallási nevelés, az iskola ünnepei, hagyományai 27
10.2. Műveltség, kultúra 29
10.2.1. Zene 29
10.2.2. Tánc 29
10.2.3. Az emberi kapcsolatok kultúrája, családi életre nevelés 30
10.2.4. Környezetkultúra 30
10.2.5. Az iskolai könyvtár 30
10.3. Magyarságtudatra nevelés 31
10.4. Testi nevelés, sport 33
10.5. Diákönkormányzat, a tanulóknak az intézményi döntési folyamatokban való részvételi jogai gyakorlásának helyi rendje 34
10.6. Tanulmányi kirándulások, a kirándulások célja és szervezési elvei 36
10.7. Táborok 36
11. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka során támasztandó követelmények **36**
11.1. A követelményrendszer alapelvei 36
11.2. A jutalmazás és a büntetés 37
11.2.1. Alapelvek 37
11.2.2. A büntetés szabályai 37
11.2.3. A jutalmazás és a büntetés formái 38
11.3. Az önfegyelem 40
11.4. A fegyelmi eljárás 40
11.5. Az intézmény felvételi szabályai 41
11.6. Átvétel más intézményből, különbözeti vizsga 41
11.7. Tanulmányi versenyek 41
11.8. Továbbtanulás 41
12. Az ellenőrzés formái és a hozzájuk kapcsolódó értékelés intézményünkben **41**
12.1. Alapelvek 42
12.2. Az ellenőrzés területei intézményünkben 42
12.2.1. A pedagógiai ellenőrzés színterei 43

12.3. Az ellenőrzés formái ... 43
12.3.1. Beszámoltatás ... 43
12.3.2. Óralátogatás, a tanórák ellenőrzése ... 43
12.3.3 A tanulói produktumok elemzése, vizsgálatok ... 44
12.3.4. Megfigyelések ... 44
12.3.5. Az iskolai dokumentumok tanulmányozása ... 44
12.4 Az iskolai munka értékelésének követelményei ... 44
12.4.1. Az értékelés valamilyen normához igazodva történjen ... 45
12.4.2. Az értékelés legyen ... 45
12.5 Az értékelés formái ... 45
12.5.1. A Katolikus Pedagógiai Intézet ... 45
12.5.2. Intézményi szintű értékelés ... 45
12.6 Az értékelés területei ... 46
12.6.1. A pedagógiai munka értékelése ... 46
12.6.2. A vezetői munka értékelése ... 46
12.7. Az iskola értékelésének szempontjai ... 46
12.7.1. Az iskola irányítása ... 46
12.7.2. A pedagógiai munka tervezése, minősége ... 46
12.7.3. Az iskolában dolgozó tanárok minősége ... 46
12.7.4. A tanulók tudása, szociális és pszichológiai készségei ... 47
12.7.5. Az iskola felszereltsége, állapota, klímája ... 47
12.7.6. Az iskola és a helyi társadalom kapcsolata ... 47
13. Egészségnevelési program ... 47
13.1. Bevezetés ... 47
13.2. Alapelvek, célok: ... 48
13.3. Követelmények: ... 49
13.4.1. Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával: ... 49
13.4.2. Szűrővizsgálatok: (fogászat, gerinc, szemészet stb.) ... 49
13.5. Az egészségnevelés színterei: ... 49
13.5.1. Minden tanulót egyformán érintő elemek: ... 49
Példamutató iskolai hatás: ... 50
13.5.2. Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés: ... 50
13.5.3. A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek ... 50
13.6. Mindennapi testedzés megvalósítása: ... 50
13.7. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv ... 50
13.8. Egészségnevelésünket segítő hasznos módszerek: ... 50
13.9. Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők: ... 51
13.10. Az osztályfőnöki órák programja ... 51
14. Környezeti nevelés ... 52
14.1. Alapelvek ... 52
14.2. Célok ... 53
14.3. Környezeti nevelés színterei ... 53
14.3.1. Minden tanulót egyformán érintő elemek: ... 53
14.3.2. Kötelező tanórai keretben végzett környezeti nevelés ... 53
14.3.3. A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek ... 54
14.4. A környezeti nevelésben résztvevők ... 54
14.4.1. Belső résztvevők: ... 54
14.4.2. Külső résztvevők: ... 54
15. Az iskola kapcsolatrendszere, együttműködés a partnerekkel ... 54
15.1. Az iskolai pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei ... 54
15.2. Külső kapcsolatok ... 55
15.2.1. A külső kapcsolatok hatása a nevelőmunkára ... 55
15.2.2. Külső kapcsolataink ... 55
15.2.2.1. Hivatalos kapcsolatok ... 55
15.2.2.2. A szülőkkel való kapcsolattartás ... 55
15.2.2.3. A diákok tájékoztatása ... 56
15.2.2.4. Az egyházközséggel való kapcsolattartás ... 57
15.2.2.5. Kapcsolattartás más egyházi iskolákkal ... 57
15.2.2.6.Az Óvodával való kapcsolattartás ... 57
15.2.2.7. Önkormányzati iskolákkal való kapcsolattartás ... 57
15.2.2.8. Kapcsolattartás különböző társadalmi szervezetekkel ... 58
15.2.2.9. Tömegkommunikációs eszközök ... 58
III. Az iskola helyi tanterve ... 59

Helyi tanterv **59**
1. Alapelvek, tantárgyi preferenciák, képzési kínálat **59**
1.2. Az egész napos iskola nevelési és oktatási programja 59
1.3. Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja 61
2. Az értékelés módja az egyes tantárgyakból **66**
3. A 2020/21-es tanévtől felmenő rendszerben: a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 2.§-a alapján kiadott kerettantervek alapján elkészített helyi tanterv **66**
3.1. A kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező és nem kötelező foglalkozások 66
3.1.1. Óraterv az 1-8. évfolyamon 66
4. A számonkérés, beszámoltatás, vizsgáztatás, minősítés, felsőbb osztályba lépés valamennyi tantervre vonatkozóan **67**
4.1. Alapelvek 67
4.2. Az osztályozás szabályai 68
4.3. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló teljesítménye értékelésének formái. 68
4.3.1. Szóbeli számonkérés: 68
4.3.2. Írásbeli számonkérés: 69
4.3.3. Gyakorlati számonkérés 69
4.3.4. Fizikai képességek felmérése 69
4.3.5. A belépő első osztályosok diagnosztikus mérése, értékelése 70
4.4. A beszámoltatás különböző formáinak minősítése, valamint ezen formák szerepe, súlya a tanulók tudásának értékelésében 70
4.5. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai. 71
4.6. A magatartás és a szorgalom értékelése és minősítése 71
4.7. Vizsgarend, a tanulmányok alatti vizsgák szabályai, év végi záróvizsga és a tanulmányokat lezáró vizsga 72
4.7.1. Javító vizsga 72
4.7.2. Osztályozóvizsga 72
4.7.3. Különbözeti vizsga 73
4.7.4. Pótló vizsga 73
4.7.5. A javító, osztályozó-, különbözeti vizsga (ezeket pótló vizsga) vizsgarészei, időtartama 73
4.8. A tanulók továbbhaladása 74
5. A tankönyvválasztás szempontjai **74**
6. A tantárgy és pedagógusválasztás szabályai **75**
7. A csoportbontások elvei **75**
8. Egyéb foglalkozások szervezésének elvei **76**
8.1 Iskolánkban az alábbi egyéb szabadon választható tanórán kívüli foglakozásokat kínáljuk: 76
8.2 Tematikus tábor 78
9. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai **78**
B) Pályaorientáció 78
C) Médiatudatosságra nevelés 78
D)További pedagógiai feladatok 79
V. Alapfokú művészeti iskola Pedagógiai és szakmai programja **80**
Az Alapfokú Művészeti Iskola Nevelési programja **80**
1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai **80**
1.2. Az Alapfokú Művészeti Iskola legfontosabb feladatai 80
1.3. Általános nevelési, pedagógiai célok, feladatok 81
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok **81**
3. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok **82**
4. A pedagógusok helyi intézményi feladatai **84**
5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek helyi rendje **85**
5.1. Sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs és rehabilitációs foglalkoztatási programja 85
6. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel összefüggő pedagógiai tevékenységek **86**
6.1. A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek 86
6.2. Az iskolavezetés teendői a feltételek biztosítása terén 87
7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje **87**

8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái 89
8.1. Az iskolai pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei 89
8.2. Külső kapcsolatok 89
9. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai 91
9.1. Javító vizsga 91
9.2. Osztályozóvizsga 91
9.3. Különbözeti vizsga 91
9.4. Pótló vizsga 92
9.5. A javító, osztályozó-, különbözeti vizsga (ezeket pótló vizsga) vizsgarészei, időtartama 92
10. A felvétel és az átvétel helyi szabályai 92
11. Kilépés, tanulói jogviszony megszűnése, megszüntetése 93
12. Az egyes művészeti ágak oktatásának cél- és feladatrendszere 94
12.1. Színművészeti- bábművészeti oktatás célrendszere és funkciói 94
12.2. Az alapfokú Képző- és Iparművészeti oktatás célrendszer és funkciói 95
Az AMI helyi tanterve 96
1. Választott kerettanterv 96
2. A kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező és nem kötelező foglalkozások 96
Óraterv 97
3. Az egyes tanszakok, tantárgyak általános fejlesztési követelményei 99
4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, témakörei 102
Vizsga tantárgyak 103
5. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét 105
5.1. A tankönyvek kiválasztásának szempontjai: 105
5.2. A taneszközök és segédletek kiválasztásának szempontjai: 105
6. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai 105
6.1. Az erkölcsi nevelés 105
6.2. Pályaorientáció 105
6.3. Médiatudatosságra nevelés 106
6.4. További pedagógiai feladatok 106
7. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai 106
8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei 106
8.1. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje 107
8.2. A magatartás és a szorgalom minősítésének elvei 108
9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei 109
10. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot 109
11. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, a tanulási kudarcnak kitett, SNI tanulók felzárkóztatását segítő program 110
12. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek 111
13. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek 111
13.1. A büntetés szabályai 111
13.2. Az önfegyelem 112
13.3. A fegyelmi eljárás 113
13.4. Tanulmányi versenyek 113
13.5. Továbbtanulás 113
14. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai 113
15. Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje114
16. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai 115
17. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei 115
VI. Óvoda szakmai programja 117
1. Bevezető 117

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja **117**
1.1. Bevezető gondolatok 117
1.2. Az óvoda bemutatása 117
1.3 Keresztény szellemű program 118
1.4 A katolikus óvodaküldetés 119
1.5. Az egyház nevelésre irányuló alapelvei 120
1.6. Nevelési programunk elkészítésekor figyelembe vett dokumentumok 120
1.7. Óvodánk helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései 120
2. Katolikus óvodakép és gyermekkép **122**
2.1. Katolikus óvodakép 123
3. Az óvodai élet megszervezésének elvei **128**
3.1. Személyi feltételek 129
3.2. Tárgyi feltételek 130
3.3. Szervezeti és időkeretek 131
3. 4. A nevelőmunka tervezése 133
4. A katolikus óvodai nevelés céljai és feladatai **135**
4.1. A katolikus óvodai nevelés céljai 135
4.2. A katolikus óvodai nevelés feladatai 135
A hitre nevelés erősítése 138
Az ünnep időpontja: Május első vasárnapját megelőző időszak **153**
5. Az óvodai élet tevékenység formái és az óvodapedagógus feladatai **153**
5.1. Játék 153
5.2. A külső világ tevékeny megismerése 157
5.3. Mindennapos mozgás 160
5.4. Ének, zene, népi játék, tánc 163
5.5. Verselés, mesélés 166
5.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka 169
5.7. Munka jellegű tevékenységek 171
5.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás 174
6. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek **177**
6.1. Egészségnevelési elvek, egészségfejlesztési program 177
6.2. Környezeti nevelési elvek 185
7. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére **188**
7.1. Az óvodába és az iskolába lépés feltételei 188
8. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések és a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek **193**
8.1. Gyermekvédelem 194
8.2. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése 197
8.3. Az óvodánk speciális szolgáltatásai 205
9. Az intézmény integrációs programja **206**
10. Az óvoda kapcsolatai **209**
10.1. Az óvoda és az Ajaki Római Katolikus Egyház kapcsolata 210
10.2. Kapcsolatunk az egyházakkal 210
10.3. Kapcsolat a Katolikus Pedagógiai Intézettel 210
10.4. Az óvoda és a család kapcsolata 210
10.6. Kapcsolatunk az egészségüggyel 212
10.7. Kapcsolatunk a Pedagógiai Szakszolgálattal 213
10.8. Speciális Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottsággal való kapcsolatunk 213
10.9. Kapcsolatunk a Pedagógiai Szakmai Szolgáltató intézményekkel 213
10.10. Kapcsolatunk a helyi Önkormányzattal Az önkormányzattal, építőjellegű napi kapcsolattartásra törekszünk. Az óvodában folyó munkánkat, esetleges problémáinkat, de sikereinket is igyekszünk megismertetni a Képviselőtestület tagjaival, a Polgármesterrel, Jegyzővel. 213
10.11. Kapcsolatunk az Alapszolgáltatási Központtal 213
10.12. Kapcsolatunk a Kultúra Házával 214
10.13. Kapcsolatunk a Kisvárdai Várszínház és Művészetek Házával 214
Legitimációs záradék **215**
MELLÉKLETEK (külön fájlokban) **217**

I. PREAMBULUM

I.1. Az intézmény küldetésnyilatkozata

A katolikus intézmények küldetése

A katolikus intézmény küldetése a társadalomban

Az Egyház Krisztustól kapott feladata az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése. Bár az Egyház 2000 éves, ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdenie.

Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenki előtt az üdvösség örömhírét. Jézus Krisztus evangéliumában egészen kifejezetten megvan az az igény, hogy belegyökerezzék a hívek lelkébe és életébe. Éppen ez a célja a katolikus óvodai, iskolai nevelésnek is.

A katolikus köznevelés tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban a tökéletes emberben, minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus iskolák legsajátosabb katolikus jellegét, és ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betöltve saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi.[1]

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi intézmény a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. A családokkal való kapcsolattartás folyamán a remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az intézmény katolikus szellemiségét. Más felekezetből érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásaikat.

A katolikus intézmény küldetése a pedagógus felé

Az Egyházban a katolikus köznevelés szerepe egyre nagyobb. „A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelniük az iskolákat (óvodákat, kollégiumokat), amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelési feladatuk teljesítésében.”[2]

A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.[3]

[1] Katolikus Iskolák Magyarországon, 7,8,14. oldal
[2] Egyházi Törvénykönyv (CIC. 796.1. kánon)
[3] Egyházi Törvénykönyv (CIC 803.2. kánon)

Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a katolikus iskola is pedagógus függő. Céljait csak akkor érheti el, ha a pedagógusokat sőt a technikai dolgozókat is áthatja a katolikus küldetéstudat.

Hangsúlyozni kell, hogy intézményeink nem csupán keresztény intézmények, hanem azon belül katolikus lelkiséggel és szellemiséggel rendelkeznek. Van, kell, hogy legyen katolikus pedagógia is!

A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé

A Teremtő szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek. A gyermeket sem a szülő, sem a pedagógus nem formálhatja „*saját képére és hasonlatosságára*", hanem a mennyei Atya vele kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie, és megvalósulásában segíteni.

I.2. Katolikus köznevelési intézményekkel kapcsolatos rendelkezések

Törvények

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.) – Az intézményi működés alapja, különös tekintettel a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek ellátására, a pedagógiai program kötelező elemeire, valamint a tiltott és használatában korlátozott tárgyakra (mobiltelefonok, okoseszközök) vonatkozó szabályozásra.
- 2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról – A hitéleti nevelés, a kötelező hit- és erkölcstan, valamint a sajátos egyházi szabályok érvényesíthetősége.
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról (Púétv.) – A pedagógusok és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők jogállása, a nem állami/egyházi intézményekre vonatkozó eltérő szabályok.
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (Gyvt.) – A gyermekvédelmi feladatok és az intézményi gyermekétkeztetés alapjai.
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról (Infotv.) – Az intézményi adatkezelés és a digitális oktatási platformok (pl. KRÉTA) használatának jogi alapjai Egyházi Törvénykönyv

II. Vatikáni Zsinat dokumentumai

Kormányrendeletek

- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról – Az óvodai nevelési program kötelező alapvetései, kiegészítve a nemzetiségi óvodai nevelés irányelveivel.
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról (NAT) – Az általános iskolai oktatás tartalmi szabályozásának és a digitális kompetenciafejlesztés kereteinek alapja.

- 245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet a nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köréről és a korlátozás szabályairól – A mobiltelefonok, okosórák és egyéb digitális eszközök beviteli, tárolási és tanórai/óvodai használati korlátozásának, valamint a tárgyak ellenőrzésének kötelező eljárásrendje.
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmenateli rendszeréről és a köznevelési intézményekben foglalkoztatottak végzettségéről.
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a Púétv. végrehajtásáról (a nem állami, egyházi fenntartású intézmények finanszírozási és foglalkoztatási sajátosságai).
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról.

Miniszteri rendeletek

- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról – A házirend kötelező elemei (különösen a mobiltelefon-használat belső szabályozása), a tanügyigazgatás és a pedagógiai program felépítése.
- 17/2021. (V. 5.) EMMI rendelet A Sajátos Nevelési Igényű Gyermekek Óvodai Nevelésének Irányelve és a Sajátos Nevelési Igényű Tanulók Iskolai Oktatásának Irányelve kiadásáról – Az SNI és autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek egyéni fejlesztési terveinek, integrált vagy szegregált nevelésének kötelező szakmai alapdokumentuma.
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről – A BTMN és SNI státuszt megállapító szakértői vélemények intézményi végrehajtásának rendje.
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról – Az óvoda- és iskola-egészségügyi feladatok, szűrővizsgálatok, higiéniai ellenőrzések rendje.

I.3. Az intézmény működésének törvényi alapja: az Alapító Okirat

Sorszám	Terület	Adat
1	**Hatályos alapító okirat száma**	**E0100-M/2025**
2	**Fenntartó neve, címe**	**Debrecen- Nyíregyházi Egyházmegye 4024 Debrecen Varga utca 4.**
3	**Székhely neve, címe** **Telephely neve, címe**	Ajaki Tamási Áron Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda és Bölcsőde 4524 Ajak, Hajnal út 11. Ajaki Tamási Áron Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda és Bölcsőde 4524 Ajak, Hajnal út 9.
4	**Intézmény típusa**	Többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény (bölcsőde, óvoda, általános iskola, alapfokú művészeti iskola)

5	**A köznevelési intézmény szakfeladatai**	• Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai • Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai • Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai • Köznevelési intézményben tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon • Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon • Köznevelési intézmény 1-4. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok • Köznevelési intézményben tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 5-8. évfolyamon • Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 5-8. évfolyamon • Köznevelési intézmény 5-8. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok • Alapfokú művészetoktatás • Alapfokú művészetoktatással összefüggő működtetési feladatok • Könyvtári szolgáltatások • Iskolai, diáksport-tevékenység és támogatása • Közművelődés - hagyományos közösségi kulturális értékek gondozása • Egyházak közösségi és hitéleti tevékenységének támogatása
6	**Felvehető maximális gyermeklétszám**	Iskola Ajak: 350 fő tanuló; AMI: 200 fő tanuló Óvoda Ajak: 130 fő gyermek Bölcsőde: 34 fő gyermek
7	**OM azonosító**	**033474**
8	**KIR feladatellátási helyek**	**001** (- székhely), **005** (- telephely)

A működési engedélyt kiadó szerv: **Szabolcs Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal**
A működési engedély kelte: **2025.05.23.**
Az intézmény jogállása, gazdálkodási jogköre: **Önállóan gazdálkodó egyházi fenntartású köznevelési intézmény**

II. Iskolai nevelési program

1. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Az Ajaki Tamási Áron Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola vezetése, nevelői és alkalmazotti közössége felelősséget vállal a tanulók testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért, a tanulói közösség kialakulásáért és fejlődéséért. Ennek érdekében a tanuló személyiségének fejlesztésében, képességeinek kibontakoztatásában együttműködünk a szülőkkel, a szülők közösségével. Iskolánk a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye fenntartásában működő nevelési-oktatási intézmény. Az iskola pedagógiai programja biztosítja az ismeretek, a vallási, illetve a világnézeti információk tárgyilagos és többoldalú közlését.

Pedagógiai programunk tartalmának alakításakor figyelembe vettük iskolánk pedagógiai hagyományait, a tanulók, szülők, a fenntartó és a nevelőtestület igényeit. A Katolikus Egyház hagyományai alapján, annak értékrendjéhez, nevelési elveihez igazodva, a fenntartó elvárásainak megfelelően alakítottuk ki a pedagógiai programunkat. Programunkban rögzítjük a feladatokat, ez alapján szervezzük a tanórákat és az azt követő szabadidős foglalkozásokat. A kompetencia alapú oktatás, újszerű tanulásszervezési formák, módszerek alkalmazásával a képesség kibontakoztató, felzárkóztató, integrációs felkészítés megszervezésével megteremtjük az esélyegyenlőséget minden tanulónknak.

A tervezés során kiemelt figyelmet fordítottunk az integrált oktatásra, differenciálásra:

- sajátos nevelési igényű tanulók,
- beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő tanulók,
- normál képességű tanulók,
- és a tehetségígéretű tanulók tekintetében is.

Katolikus iskolánk nevelésének alapja és középpontja maga Krisztus.

A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjenek a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a középszerűségen, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

Az intézményünkben folyó munka alapja a bizalom és az együttműködés. A gyermekeknek elsősorban biztonságra van szükségük, ezért különösen fontos a szülők és az intézmény nevelési elvárásainak egysége.

„ A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.” (CIC 803. kánon)

Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát:

- keresztény értékrendre épít, biztosítja a keresztény gondolkodás jelenlétét
- a nevelő jelleg dominál
- a nemzeti értékeket szolgálja
- fontos szerepet szán az egyházi és a nemzeti hagyományoknak, ugyanakkor arra törekszik, hogy neveltjeink érdeklődéssel, empátiával, segítő szándékkal forduljanak más népek képviselői felé is, kialakuljon interkulturális kompetenciájuk is.

Alapelvek, amelyek különösen nagy hangsúlyt kapnak katolikus iskolánk egész pedagógiai működésében:

Intézményünk pedagógiai alapelve, hogy a minőségközpontúságot, az esélyegyenlőséget és a tehetséggondozást állandóan szem előtt tartva, tevékenységünk szolgáltató, partnerközpontú jellegét megőrizze.

A ránk bízott tanulók emberi értékeinek, lelki egészségének megőrzését, értelmi és érzelmi intelligenciájának, magatartási szokásainak, alkotásvágyának továbbfejlesztését, sikerélményt biztosító, szeretetteljes, mindenkire személy szerint odafigyelő, segítő légkör megteremtésével biztosítjuk.

Olyan eszközrendszert kívánunk a kezükbe adni, amely a jelen és jövő problémáinak megoldásához nyújt lehetőséget, illetve elősegíti a pozitív életszemlélet kialakulását.

A katolikus iskolában kitüntetett helyet foglal el a hitoktatás. Ennek elsődleges célja a hit ébresztése, a diákok személyes Istenkapcsolatra vezetése. Hisz a megtanult hittételek csak megalapozott Istenkapcsolatban nyernek életet és értelmet.

Ezért a hitoktatás *"alapvetően különbözik a többi tantárgy oktatásától, mert nemcsak az a célja, hogy az értelmet elvezesse a vallási igazságokhoz, hanem az egész embert Krisztus tanítványává tegye."* (Kat. Isk. 50.) Ezt csak személyes példaadással, imával és türelemmel lehet elérni. Mindig tekintettel kell lenni a gyermekek életkorára és eddigi vallási műveltségükre. S ha mindent megtettünk, akkor is Isten kegyelme hoz létre minden fejlődést a diákok lelkében.

A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. *„ A katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenykedésén és tanúságtételén múlik.”*[4] A nevelő személyiségének fontos eleme a hitelesség, az elfogadás, az empátia. Önmaga állandó fejlesztésére, interperszonális készségeinek (a tanuló személyiségének megismeréséhez szükséges tudás, a tanári – tanulói interakciós és kommunikációs készségek, a konfliktusok kezeléséhez és megoldásához szükséges képességek) javítására kell törekednie. A pedagógus személyisége alapvető motivációs tényező, közvetetten meghatározója a tanulói teljesítménynek, a tantárgy iránti érdeklődésnek, a személyes kapcsolatok minőségének. A tanulókkal megszólítható közelségben kell élnie, demokratikus együttműködést, ugyanakkor a tanuló életkorához igazodó következetes kontrollt kell gyakorolnia.

A nevelésben fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak, ezért a szoktatásnak kitüntetett figyelmet kell szentelni.

Lehetőleg a dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen. Ezzel megalapozhatjuk az eredményes tanuláshoz szükséges olyan személyiségelemek fejlődését is, mint önbizalom, sikerorientáltság, küzdőképesség.

Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.

---

4 A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 78. oldal

Döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé váló betartása *(interiorizáció)* és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet feltételez.
Belső kontrollos, ugyanakkor asszertív (aranyközépút; kellő határozottságú és öntudatú) személyiségeket kell formálnunk a *„Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!”* keresztény pszichológiai alapelv szerint, akik ugyanakkor képesek nemcsak együttérzésre, mások segítésére, hanem lemondásra, áldozathozatalra valamely nemes ügy érdekében.

2. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka célja

A katolikus iskola része az egyház üdvözítő küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén. Az Egyház a katolikus iskola által, mely felkínálja korunk embereinek a maga nevelési elgondolását, sajátos módon részt vállal a kulturális párbeszédben, s ezzel elősegíti a valóságos fejlődést, amely az ember teljes kibontakozásához vezet.
A keresztény nevelés célkitűzése, hogy megteremtse a szeretet légkörét az iskolai közösségben, segítse a gyerekeket abban, hogy személyiségük kibontakozzék, a nevelés és az oktatás szoros egységében. A katolikus iskola azért tanít és nevel, hogy belülről alakítsa az embert, mert minden tudás, mely mögött nem áll biztos erkölcsi háttér, holt tudássá lesz. Ahogy a facsemetét óvjuk a viharoktól, úgy kell óvnunk gyermekeinket a romboló tapasztalatoktól.
Tantestületünk keresztény elkötelezettségű, felkészült, jó szakemberekből áll. Pedagógusainkra az új módszerek iránti nyitottság jellemző.
A magas szakmai színvonal és a vallásos nevelés biztosításához iskolánkban olyan légkört teremtünk, amelyben tanulóink otthon érzik magukat és ebben a családias légkörben könnyebben teljesítik a szülők és a pedagógusok által megfogalmazott elvárásokat.

Iskolánk pedagógiai munkájának célja:

- ***Az alsó tagozatos oktatásban*** az alapvető képességek és készségek kialakítása: írás, olvasás, szövegértés, számolás, tájékozódás a környezetben. A 6-10 éves gyerekeket meg kell tanítani tanulni, figyelni, érdeklődni, kérdezni;
    - a motiváltság fejlesztése (megismerési vágy, alkotásvágy, kíváncsiság, játékszeretet, érdeklődés, felfedezési vágy);
    - a képességek fejlesztése (felismerés, összevonás, összehasonlítás, sorképzés, kiemelés, megismerési képesség, megfigyelési képesség, értő olvasás, beszéd és beszédértés, tanulási képesség, tapasztalat);
    - egészséges életvitel, befogadóképesség, önkifejezési képesség, szociális érzékenység (csoportba tartozás, egymás tulajdonának tiszteletben tartása, barátság) kialakítása;
    - segítés, együttműködés, verseny, kudarcfeldolgozás, alkalmazkodás kialakítása.

Az iskola minden évfolyamán:

- A diákokat segítse abban a folyamatban, hogy a keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- Az iskolahasználók elégedettségére való törekvés, ezen belül: a hitéletbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés fontossága.

- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényének megalapozása.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen.
- *Az alapvető kulcskompetenciák kialakítása a tanulókban*: anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, természettudományos, digitális, hatékony önálló tanulás, szociális és állampolgári, kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia, esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség, különösen is az alapfokú művészeti iskolánkban képzett diákjaink esetében.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást.
- Kiemelt hangsúlyt helyezzen az önálló ismeretszerzés képességének kialakítására, a tanulók tanulási motivációjának, kreativitásának fejlesztésére.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki, illetve azt segítse elő.
- A kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit kimunkálja.
- A liturgiába való aktív bekapcsolódásra ösztönözze tanítványainkat.
- Nagy művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonya, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatása álljon példaként diákjaink előtt.
- Magyarságunk gyökereinek megismertetése (nyelv, történelem, magyarságtudat).
- Hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átörökítése, élővé tétele (táncház, népdalkör, kézműves foglalkozások, stb.).
- A környező népek, az Európai Unióba tartozó nemzetek, Európán kívüli népek kultúrájának megismertetése.
- A kulturált szórakozás igényének kialakítása.
- A szociális, életviteli és környezet) kompetenciák fejlesztése, valamennyi tantárgy és műveltségi területen, valamint a nevelés egészében, az ún. jóléti modell alapelemeinek elsajátíttatása: egészség-centrikusság, alkotás-centrikusság, minőség-centrikusság, kultúra-centrikusság, konstruktív életvezetésre történő felkészítés szem előtt tartva a keresztény ember végső célját: az üdvösség elérését.

3. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka feladatai

A katolikus iskolának kötelessége vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását*: „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll.”* [5]

Iskolánk feladata:

Segítse elő az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló (lelkigyakorlat, zarándoklat, stb.) programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulás, tematikus táborok, stb.

5 A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 45. oldal

Fejlessze a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését az osztályfőnöki órák, a vezetői és a közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során.

Az alapvető kompetenciák kialakítása rendszeres méréseken alapuljon (diagnosztikus, formatív, szummatív értékelés).

Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakozását.

Teremtsen a diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket.

Mutassa fel szentek, ismert egyházi és elismert világi személyiségek által követésre méltó példákat.

Segítse elő a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világkép kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.

Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlessze önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.

Törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek a gyermekek szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

4. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Nevelő-oktató munkánk eljárásainak, eszközeinek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, a pedagógusok személyiségéhez, felkészültségéhez.

Az eljárások, eszközök alkalmazásának egyetlen törvénye van: a módszerek, eljárások kombinációja. Kiemelten kezeljük az iskola értékelési rendszerét, a dicséretet, osztályzást, jutalmazást, stb.

Szeretetteljes, megértő magatartást tanúsítunk tanítványainkkal, kollégáinkkal, a szülőkkel. A feladatok és az elvárások pontos megfogalmazásával kiszámíthatóságot, rendet, fegyelmet teremtünk. A környezet esztétikus kialakításával igényességre, rendre nevelünk.

A szociokulturális hátrányok leküzdése céljából széles körben alkalmazzuk a differenciált foglalkoztatást, a kooperatív tanulási-tanítási technikákat, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozásokat tartunk.

Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk. Ennek alapján az alábbi csoportosítás végezhető el:

- A meggyőzés módszerei (az oktatás, példaképállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás, stb.).
- A tevékenység megszervezésének módszerei (követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás, stb.).
- A magatartásra ható, ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret stb.).
- A jutalmazás formái (szóbeli dicséret, írásbeli dicséret, oklevél, kitüntetés, jutalomkönyv, tárgyi jutalom, táborozás, stb.).

- A büntetés formái (szóbeli figyelmeztetés, észrevétel, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás, szaktanári figyelmeztetés, osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás, igazgatói figyelmeztetés, rovás, nevelőtestület elé idézés, szigorú megrovás, fegyelmi eljárás, stb.).
- A nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célzó módszerek (felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom, stb.).

Nevelési céljaink megvalósulását akkor tekintjük sikeresnek, ha iskolánk diákjai:

- a helyi tantervben meghatározott követelményeket képességeiknek megfelelően teljesítik,
- rendelkeznek olyan ismeretekkel, készségekkel, amelyek képessé teszik arra, hogy a középiskolai követelményeknek megfeleljenek a későbbiekben,
- ismerik a közösségben éléshez szükséges szabályokat.

5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

„A személyiségfejlesztés az önfejlődés elősegítése, a belső lehetőségeket kicsalogató és azokat társas kapcsolatokban kipróbáló öntapasztalás folyamata, melynek során arra építünk, ami a személyiségünkben lehetőségként adott. Olyan élményekkel szolgáljuk e fejlesztőmunkát leginkább, amelyekben a gyermek önmaga rájöhet arra, hogy mire képes.” Bagdy Emőke

A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármas egysége: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetéstudat kialakulása: *"Ti vagytok a világ világossága."* (Mt 5,14)

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítanunk. Be kell mutatnunk, hogy a nyolc boldogság, a szeretet himnusz, a sarkalatos erények hogyan lehetnek életük részévé, hogyan szólhatnak az ő nyelvükön is.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig. Minden gyermeket egyéni képességének megfelelően ítélünk meg. Feladatunk olyan követelmények támasztása, melyek során minden tanuló személyiségének megfelelően tud sajátosat, kiemelkedőt tenni önmagáért, az iskoláért.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A megismerés képességének fejlesztése.
- Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.

A tanulók erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

- A tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása.
- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink továbbá:

- A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.
- A sikeres pályaválasztáshoz és munkavállaláshoz szükséges képességek kialakítása: önismeret, pályaismeret, önbizalom, jó kommunikációs készségek, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás, önfejlesztési stratégia.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.

Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

- A színes, sokoldalú iskolai élet, hitélet, tanulás, játék, munka.
- A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, keresztényi gondolkodás képességét, együttműködési készségét fejlesszék, eddzék akaratukat.
- Járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Kialakítandó személyiségjegyek:

- a helyes önértékelés, józan, megfontolt ítélőképesség
- az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük
- a mások felé való nyitottság, befogadóképesség
- a mindenkori szociális státusznak megfelelő magatartásra, az egészséges önérvényesítésre való képesség
- a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
- a szelídség, az alázat, a türelem, a mértékletesség
- alaposság kialakítása
- a bűnbánatra való készség
- a belső csendre, elmélyülésre való igény
- hűség Istenhez és embertársainkhoz
- felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Részvétel a vallásuknak megfelelő (katolikus, protestáns) egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend felelősségteljes betartása.

A személyiségfejlesztés csak a szülők, a család segítségével lehetséges. Az iskola elvárja a szülőktől, hogy elfogadják az iskola katolikus jellegét, ugyanazt az értékrendet közvetítsék. Iskolával kapcsolatos problémáikat az érintettekkel – szaktanár, osztályfőnök, főigazgató/főigazgató-helyettes, vagy plébános – beszéljék meg. Az iskola elvárja, hogy a

szülői értekezleteken, a fogadó órákon a szülők aktívan részt vegyenek, maguk is fejlődjenek hitben és tudásban, ezzel is példát mutatva gyermekeiknek.

6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

„Az iskola épp azzal válik katolikussá, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.” [6]

A közösségfejlesztés közös feladat. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával.

A pedagógiai program szempontjából iskolánk keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- tanórák: hittanórák, szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák;
- tanórán kívüli szabadidős foglalkozások: napközi, tanulószoba, szakkörök, lelkigyakorlatok, zarándoklatok, kirándulások, tematikus táborok; tanulmányi, kulturális és sportversenyek, ünnepélyek, megemlékezések;
- diákönkormányzati munka.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölcs erősítésével.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével).
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógus közösség kialakítása, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A lelkigyakorlatok, zarándoklatok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését.
- Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.

6 A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 34. oldal

- A sokoldalú és változatos foglalkozások (szaktárgyi szakkörök, énekkar, színjátszó, képzőművészeti, sport, mazsorett, stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, erdei iskolák mélyítsék el a természetszeretetet és a környezet iránti felelősséget.

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglevő közösségi munkálatokat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.

A pedagógus közösségfejlesztő feladatai a szabadidős tevékenység során:

- Építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, plébániával, egyházi személyiségekkel, külső szakemberekkel.
- Fejlessze a csoportokban végzett közös munka során az önismeretet, az önfegyelmet, az együttműködést.
- Segítse olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok hitbeli, pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére.

7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

7.1. Sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs és rehabilitációs foglalkoztatási programja

Iskolánkban az alapító okiratunk alapján:

- A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) tanuló
- A látássérült tanuló
- A hallássérült tanuló
- Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló
- A beszédfogyatékos tanuló
- Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanuló
- A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló
- Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz
    - diszlexia,
    - diszortográfia,
    - diszkalkúlia,
    - diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
    - a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
    - hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá

- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

Ezen tanulók sajátos fejlesztésének elvei nem indokolják a NAT követelményeinek módosítását: ők is a többiek számára előírt tantervi követelményeket teljesítik, iskolai fejlesztési szakaszaik nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől, az enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű tanulók kivételével.
A tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltaknak megfelelően járunk el. A javaslatnak megfelelően a főigazgató az adott tanulót mentesíti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés, minősítés alól, ill. szükség szerint számára pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs fejlesztő foglalkozásokat szervezünk szakember bevonásával.

7.1.1. Foglalkoztatási program

A sajátos nevelési igényű tanulók részére a *32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve* szerint szervezzük a pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozásokat.
A fejlesztő foglalkozás irányát és tartalmát a tanuló egyéni képességeihez és szükségleteihez igazodva, az illetékes szakértői bizottság által meghatározottakkal összhangban, a fejlesztő foglalkozást végző pedagógus a szakma szabályai szerint határozza meg.
A foglalkozás a funkcionális képességfejlesztő programok külön gyakoroltatásával, elmélyítésével szolgálja az eredményesebb oktatást. Kiemelten fontos a matematikai és anyanyelvi, olvasási és szövegértési készségek fejlesztése.
A foglalkozás keretében lehetőség nyílik bizonyos kompenzáló eszközök használatának megtanítására, gyakorlására (szótárak, számológép, számítógép használata, helyesírás-ellenőrzés, szövegszerkesztés stb.)
Az itt nyújtott teljesítményt sem osztályzattal, sem szöveges értékeléssel nem értékeljük, az a tanuló magasabb évfolyamba lépését nem befolyásolja.
Tárgyi feltétel: A foglalkozás megtartásához rendelkezésre áll egy foglalkoztató terem.

7.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat.
Iskolánk feladata a szakvéleményben foglalt fejlesztési területeken kívül*:*

- A tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása.
- A fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal.
- A megfelelő beilleszkedés hatékony segítése.
- A szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában.

Ennek érdekében fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét.
A fejlesztés színterei az iskolai, az osztályközösségi, a hitéleti programok. Az elérendő cél a tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményező-készségének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

7.3. A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. Ezért kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.
Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.
A kiemelkedő adottságú diákok számára megteremtjük az egészséges versenyhelyzetet, hogy sikereket érjenek el.
A szakkörök azt a célt szolgálják, hogy a közepes vagy gyengébb képességű tanulók értékeit felismerjük. Ők nem valamely szaktárgyból kiemelkedők. Számukra olyan tanórán kívüli tevékenység szükséges, amely más értékeket képvisel (pl. színjátszó-, képzőművészeti, sport, szaktárgyi szakkörök, énekkar, mazsorett, stb.). Különböző szervezési feladatok elvégzése (pl. iskolai, osztály, diákönkormányzat) szintén sikerélményt nyújthat.
Munkánk akkor lesz eredményes, ha sikerül diákjainknak megmutatni saját értékeiket, megismertetni és "beléjük oltani" a keresztény értékeket, valamint megismertetni velük a társadalom veszélyeit, és elfogadtatni azt, hogy ezek valóban súlyosan romboló hatásúak, amivel szembe kell szállni.
Minden gyermeknek meg kell kapnia a lehetőséget és a segítséget, hogy képességének megfelelően teljesítsen. Nem képessége alatt, hiszen felelős a talentumaiért, de nem is képessége fölött, mert attól neurotikus, szorongó lesz. A pedagógus magatartásán, tapintatán múlik, megtanulja-e a jobb képességű gyermek, hogy gyengébb társát is meghallgassa, segítsen neki, a gyengébb képességű fiatal pedig érezze, hogy elfogadják és szeretik.
E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.
A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

- tantárgyak csoportbontásban való tanítása,
- differenciált tanórai munka,
- tehetséggondozó szakkörök,
- felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre
- felkészítés középiskolai tanulmányokra,
- személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése,
- kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről.

7.4. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Tanulóink társadalmi összetételére és szellemi hátterére a szülők iskolai végzettségéből következtethetünk. Diákjaink szüleinek nagyobb arányban érettségije van, viszonylag kevés tanuló szülei rendelkeznek felsőfokú végzettséggel. A szociálisan hátrányos helyzetű családok

aránya igen magas, mely hátrány leginkább az alacsony jövedelemből, a munkanélküliségből adódik. Az is nehézséget jelent, hogy növekszik a csonka családokban élő diákok száma.

Családvédelem

A fenti helyzet miatt a jövőben fontos feladat megteremteni a feltételeit a hatékonyabb családterápiának (csoportfoglalkozások, egyéni beszélgetések szakember bevonásával).

A deviáns vagy problematikus magatartást tanúsító tanulók családjait meg kell látogatni a magatartás motívumainak alaposabb feltárása érdekében. A családlátogatás mással nem pótolható eszköz az osztályfőnök, a tanuló és családja közötti bensőségesebb kapcsolat kialakításában.

Gyermekvédelem

A Magyar Katolikus Püspöki Kar 1996-os körlevelében foglalkozik a családoknál egyre szélesebb körben tapasztalható válsághelyzettel. A helyzet kialakulásáért két jelenséget lehet okolni. Egyrészt a gazdasági helyzet miatt egyre több család iskoláztatása, de napi megélhetése is veszélybe kerül. Részben ennek a következménye, részben egy igen káros szemléletváltozás a másik probléma, miszerint a családok többsége megszűnik nevelni a gyereket. Ezt a feladatot teljes mértékben az iskolára hárítja. Még rosszabb esetben eleve szükségtelennek gondol bármiféle "korlátozást" a gyerek személyi jogaira hivatkozva, és ezt a korlátozást egyenlővé teszi a neveléssel, így még az iskola ilyen irányú munkáját is akadályozza.

A katolikus iskolák különös figyelmet szentelnek a gyengébbekre, és segítik a nehezebb körülmények között élőket.

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz. Megvédi őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb erkölcsi veszélytől.

Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi hátteret, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, amit csak a tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az ilyen nehéz esetekben vállalnunk kell a fokozott törődést a tanulóval.

A fentiekből következik, hogy az ifjúságvédelemnek kettős feladata van. Egyrészt fel kell ismerni a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családokat, és lehetőség szerint támogatni őket. Egyre súlyosabb probléma, hogy sok diák a rossz szociális helyzet miatt az alapvető létfenntartó cikkekből is hiányt szenved. Lehetőséget kell teremteni az ilyen családból érkező tanulók megsegítésére: pl.

- étkezési hozzájárulás,
- alkalmi segély (osztálykirándulás, nagyobb kiadás esetén),
- iskolai, alapítványi támogatás,
- tehetséggondozó programok szervezése,
- napközis, tanuló szobai ellátás biztosítása,
- szülők, családok életvezetési gondjainak segítése,
- a tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása, tanszersegély,
- drog- és bűnmegelőzési program alkalmazása,
- felvilágosító munka, a szociális hátrányok enyhítését segítő pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

Ha lehet, még az előbbieknél is súlyosabb, de mindenképp nehezebb feladat, amit a gyerekek "lelki alultápláltsága" ellen kell tennünk. Tudomásul kell venni, hogy az iskola nem pótolhatja a családot, de minden erejével segítenie kell a személyiség pozitív fejlődését, figyelmeztetnie kell a veszélyforrásokra.
Meglehetősen kevés, amit az iskola tehet, ezért különösen fontos a hatékonyság. E célt szolgálja a már elkészült program. A program szem előtt tartja, hogy nem elegendő információkkal ellátni a diákokat, a személyiségüket kell fejleszteni. Célunk egy olyan egészséges, keresztény viselkedésminta kialakítása, amelynek segítségével később egyedül is képesek lesznek ellenállni negatív erők csábításának. A feladat nagyon nehéz, hisz az iskola falain kívül szinte minden ellenünk dolgozik, a tömegkommunikáció, a nem keresztényi szemléletű "hivatalos", állami ifjúságvédelmi programok és sokszor a család is.
A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie!

Meg kell vizsgálnunk, hogy

- a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését.
- mennyire ellenőrzött a tevékenysége, szabad mozgása.
- használ-e a tanuló egészségére káros anyagokat, szereket, folytat-e fejlődésére káros életmódot.
- a tanuló szociális helyzete szükségessé teszi-e segélyek, egyéb támogatások igénybevételét.
- folyamatos ellenőrzést igényel-e a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett környezetben nevelkedő gyermekek otthoni életformája, ellátása, pihenése.
- szükséges-e rendszeres segítségnyújtás tanulmányai befejezéséhez, pályaválasztásához és eredményes beiskolázásához.
- tudunk-e olyan érzelmi kötődést biztosítani, amelyben a gyermek őszintén feltárhatja problémáit.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik az érintett családdal, a Nevelési Tanácsadóval, a Gyermekjóléti Szolgálattal, az Alapszolgáltatási Központtal, az iskolaorvossal és a védőnővel.

A módszeres nevelést több "fronton" és külső szakemberek bevonásával lehet megvalósítani:

- osztályfőnöki órák, szaktárgyi órák (pl. biológia), szakkörök,
- faliújság,
- előadások,
- szabadidős programok,
- egyéni beszélgetések.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatunk még, hogy felismerjük tanítványaink értékeit, és ezt számukra is megtapasztalhatóvá tegyük. Pl.: Korrepetálások, ahol hiányosságaikat pótolhatják, és fejlődésüket sikerként könyvelhetik el.

7.5. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, a tanulási kudarcnak kitett, SNI tanulók felzárkóztatását segítő program

A katolikus iskola a talentumok Isten dicsőségére való kamatoztatására irányuló belső indíttatásra, valamint az igazságosság és szeretet parancsa által ösztönözve feladatának tekinti, hogy hozzásegítse diákjait ahhoz, hogy képességeiket az akadályozó tényezők felszámolása után teljes mértékben kibontakoztassák.

Iskolánk nagy erőfeszítéseket tesz a különböző okokból gyengébb előképzettségű tanulók felzárkóztatása érdekében. Teszi ezt annak tudatában, hogy ezzel emberi értékeket ment meg, és hozzájárul ahhoz, hogy hazánk katolikus értelmiségi rétege a társadalmi mobilitás révén is erősödjön, gazdagodjon, társadalmi kapcsolataink szélesedésével még inkább kovásza legyen társadalmunknak.

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladatunk, amely felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.

Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk az érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkóztathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körültekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

Arra törekszünk, hogy a tanulócsoport egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is meghozza a kívánt eredményt. E feladatnak fontos részét képezi a korrepetálás.

A pszichésen iskolaérett gyermekre mindenekelőtt az akaratlagos folyamatok dominanciája jellemző. Az ismeretlen tananyag elsajátítása is akaratlagos figyelmet és emlékezetet igényel. A szándékos emlékezet az egész személyiségfejlődést alapjaiban befolyásolja.

A felzárkóztató programok elsődleges feladata az érdeklődés, a gondolkodás, a beszéd megfelelő fejlesztése.

A tanulási nehézségekkel küzdő gyermekekkel, tanulókkal, valamint a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos, ill. tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanulókkal a fejlesztő pedagógus segítségével kialakított fejlesztő foglalkoztatás keretében foglalkozunk. (lsd.: A sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs és rehabilitációs foglalkoztatási programját)

8. Az iskolavezetés teendői a feltételek biztosítása terén

Az iskola a tanárokat fejlődésük érdekében szakmai továbbképzésekre küldi előre meghatározott rend szerint. Nevelési értekezleteket és lelki programokat szervez, és lehetőségeihez képest mindent megtesz, hogy jó hangulatban, örömmel és megfelelő

felszereltséggel magas szakmai színvonalon dolgozhassanak. Fejleszteni kell a nevelők közösségét (pl.: kirándulásszervezés), nagyobb súlyt kell helyezni a tanári (nevelés) kreativitás felébresztésére, fejlesztésére.

9. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

9.1. A pedagógusok feladatai:

- a munkaidőkeretben meghatározott munkaidőt csak írásos főigazgatói utasításra lépheti túl,
- legalább 10 perccel a munkaidő, ügyeleti idő, illetve tanítási órája kezdete előtt köteles a munkahelyén tartózkodni,
- a tanítási órára való érkezéskor figyelmet fordít a tanterem állapotára, ha az osztály elhagyja a tantermet, akkor – ellenőrizve az állapotokat – utolsóként távozik,
- a zárt termeket, szaktantermeket az óra elején nyitja, az óra végén zárja,
- tanítási óráján vagy közvetlenül azt követően bejegyzi a (digitális) naplót, nyilvántartja az óráról hiányzó vagy késő tanulókat,
- rendszeresen értékeli tanulói tudását, félévente a Pedagógiai Programban meghatározott számú osztályzatot (de legalább félévi 3-3 osztályzatot) ad minden tanítványának,
- összeállítja, megíratja és két héten belül kijavítja a szükséges iskolai dolgozatokat, a témazáró dolgozat időpontjáról az osztályt (csoportot) legalább egy héttel a kijelölt időpont előtt tájékoztatja,
- a tanulóknak adott osztályzatokat szóbeli értékeléskor azonnal, írásbeli dolgozatnál a kijavítást követő órán ismerteti a tanulókkal,
- az osztályzatokat folyamatosan bejegyzi a (digitális) naplóba, a tanuló egy írásbeli vagy szóbeli feleletére csak egyetlen osztályzat adható (kivételt képez a magyar nyelv és irodalom dolgozatok értékelése),
- tanítványai számára az osztályzatokon kívül visszajelzéseket ad előrehaladásuk mértékéről, az eredményesebb tanulás érdekében elvégzendő feladatokról,
- javaslatot tesz az iskolai munkaterv szakterületét érintő pedagógiai, szervezési stb. feladataira,
- részt vesz a tantestület értekezletein, megbeszélésein, a konferenciákon, a szakmai munkaközösség megbeszélésein és értekezletein,
- fogadóórát tart a főigazgató által kijelölt időpontban,
- a helyi tanterv alapján tanmenetet készít, szaktanári tevékenységét ennek alapján szervezi meg,
- megszervezi a szükséges szemléltetőeszközök, tanítási segédanyagok órai használatát,
- a főigazgató beosztása szerint részt vesz a javító-, az osztályozó és különbözeti vizsgákon, iskolai méréseken,
- eseti helyettesítésre, tanulói felügyelet ellátására, továbbá a nevelés-oktatással összefüggő egyéb feladatokra beosztható, és a rábízott feladatnak megfelelően azt felelősségteljesen ellátja,
- egy órát meghaladó hiányzása esetén feljegyzést készít a helyettesítők számára az osztályokban elvégzendő tananyagról, várhatóan egy hetet meghaladó hiányzása előtt jelzi ezt – a szakszerű helyettesítés megszervezése érdekében – a főigazgató-helyettesnek,

- bombariadó vagy egyéb rendkívüli esemény bekövetkezésekor közreműködik az épület kiürítésében, menti az általa használt legfontosabb dokumentumokat,
- felelősséggel tartozik a szakmai munkához szükséges szemléltető eszközök, könyvek stb. rendeltetésszerű használatának biztosításáért,
- előkészíti, lebonyolítja és értékeli az iskolai házi tanulmányi versenyeket,
- folyamatosan végzi a tanítványai felzárkóztatásával, korrepetálásával, versenyeztetésével, tehetséggondozásával kapcsolatos feladatokat,
- elkíséri az iskola tanulóit az iskolai ünnepségekre, hangversenyre, stb.
- szükség szerint kapcsolatot tart a tanított osztályok osztályfőnökével,
- ha a tanuló lezárt érdemjegye jelentősen eltér az osztályzatok átlagától a tanuló kárára, akkor erre a tényre a konferencia előtt felhívja az osztályfőnök figyelmét, az eltérés okát a konferencián megindokolja,
- beosztása esetén részt vesz a tanulmányi kiránduláson, szükség esetén ellátja a tanulók versenyre való kíséretét,
- közreműködik a választható foglalkozások felvételének lebonyolításában.

9.2. Az osztályfőnökök feladatai

- feladata az intézmény és a munkaközösség munkatervében rögzített szakmai és pedagógiai feladatok előkészítése és végrehajtása,
- javaslatot tesz az iskolai munkaterv osztályát, évfolyamát érintő pedagógiai, szervezési stb. feladataira,
- a helyi tanterv alapján tanmenetet készít, az osztályfőnöki tevékenységet ennek alapján szervezi meg,
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség megbeszélésein és értekezletein,
- kiemelt figyelmet fordít a dokumentumok kitöltésére: (digitális) napló, anyakönyv, bizonyítványok stb.,
- vezeti a tanulók dicséretével, elmarasztalásával kapcsolatos bejegyzéseket,
- előkészíti és megszervezi osztálya tanulmányi kirándulását, az előírt időben leadja a kirándulási tervet,
- felelősséggel tartozik a szakmai munkához szükséges eszközök, CD-k, könyvek stb. rendeltetésszerű használatának biztosításáért,
- kapcsolatot tart az osztályába járó diákok szüleivel, a szülői közösséggel, az osztály diákönkormányzati képviselőjével,
- biztosítja az osztály képviselőinek a diákönkormányzati megbeszéléseken és az évi rendes diákközgyűlésen való részvételét,
- folyamatos kapcsolatot tart az osztályában tanító tanárokkal,
- az osztályozó konferenciát megelőzően legalább 3 nappal bejegyzi javaslatát a tanulók magatartás és szorgalom jegyére,
- előkészíti a szülői értekezletek lebonyolítását, közreműködik az iskola szülőkkel és tanulókkal kapcsolatos tevékenységében,
- közreműködik a tanulói tankönyvtámogatások iránti kérelmek összegyűjtésében,
- részt vesz osztálya bemutatkozó műsorának (pl.: farsang) előkészítő munkálataiban,

- minden tanév első hetében ismerteti osztályával az iskolai házirendet, vagy az évfolyamnak és a szükségleteknek megfelelően felhívja a figyelmet egyes előírásaira,
- közreműködik a választható foglalkozások felvételének lebonyolításában, segíti osztálya tanulóinak a középiskolai tanulmányokra történő jelentkezését,
- folyamatos figyelmet fordít osztályának dekorációjára, a faliújság karbantartására,
- minden év szeptemberének 10. napjáig leadja a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek a hátrányos és halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű és a veszélyeztetett diákok névsorát, az ezzel kapcsolatos adatokat bejegyzi a (digitális) naplóba,
- folyamatosan nyomon követi és aktualizálja a (digitális) naplóban a diákok adatainak változását, a menzások adataiban bekövetkező változásokat,
- a tanév elején osztálya számára megtartja a tűz-, baleset- és munkavédelmi tájékoztatót, az oktatásról szóló feljegyzést aláíratja a tanulókkal.

10. Nevelési területek, programok – mint a fenti célok megvalósításához szükséges eszközök és eljárások

10.1. Vallási nevelés, az iskola ünnepei, hagyományai

Az iskola hagyományainak kialakításában a vallásos nevelésre törekszik.
A mindennapi életbe beépülő lehetőségek:

- napi ima: a tanítás kezdetén és végén a tanulók az éppen azt az órát tanító pedagógussal közösen imádkoznak;
- az egyházi kiadású könyvek vásárlásával próbáljuk az iskola könyvtárát bővíteni;
- az iskolának rendszeresen járnak katolikus újságok, folyóiratok;
- az osztályfőnöki órák tartása a katolikus kerettanterv szerint történik.

A katolikus iskolákban kitüntetett helyet foglal el a hitoktatás. Ennek elsődleges célja a hit ébresztése, a diákok személyes istenkapcsolatra vezetése. Hisz a megtanult hittételek csak megalapozott istenkapcsolatban nyernek életet és értelmet.

Ezért a hitoktatás *"alapvetően különbözik a többi tantárgy oktatásától, mert nemcsak az a célja, hogy az értelmet elvezesse a vallási igazságokhoz, hanem az egész embert Krisztus tanítványává tegye."* (Kat. Isk. 50.) Ezt csak személyes példaadással, imával és türelemmel lehet elérni. Mindig tekintettel kell lenni a gyermekek életkorára és eddigi vallási műveltségükre. S ha mindent megtettünk, akkor is Isten kegyelme hoz létre minden fejlődést a diákok lelkében.

A tanév jeles napjai évről évre visszatérnek az iskola életében. Megünneplési módjuk szokásrendet, hagyományt alakít ki. Ezek kereszténységünk elmélyítésében és magyarságtudatunk kialakításában jelentős szerepet játszanak: megtanítanak az ünnep szerepére, az ünneplés módjaira, megerősítik gyökereinket, a folytonosság tudatát, és stabilitást adnak.

Ünnepeink

Iskola szintű ünnepélyek, megemlékezések:

- Tanévnyitó
- Október 6. Aradi vértanúk napja

- Október 23. Az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulója
- Mikulás-ünnepély
- Karácsonyi ünnepség
- Január 22. A magyar kultúra napja
- Farsang
- Március 15. Az 1848-as forradalom és szabadságharc ünnepe
- Június 4. A Nemzeti Összetartozás ünnepe
- Tanévzáró - Ballagás

A tanév jeles napjai:

- VENI SANCTE – Tanévkezdő szentmise
- TE DEUM – Tanévzáró szentmise
- lelki napok, lelkigyakorlatok, gyónási alkalmak

Egyházi ünnepek:

- augusztus 15. Egyházközségünk búcsúnapja
- december Adventi gyertyagyújtások, KARÁCSONY
- február 2. Gyertyaszentelő Boldogasszony
- február - március NAGYBÖJT – HÚSVÉT
- Isteni Irgalmasság vasárnapja
- március 25. Gyümölcsoltó Boldogasszony
- május-június PÜNKÖSD

Az ünneplés módjai:

- megemlékezés (tanítási órán, osztályfőnöki órán, iskolai szinten)
- iskolai ünnepély
- hangverseny, stúdiós műsor
- tanítási szünet, kirándulás
- szellemi-és sportvetélkedő
- találkozás neves személyiségekkel
- közösen megtekintett film vitája

Egyéb iskolai szintű rendezvények, események:

- Tanulmányi és sportversenyek szervezése és az ezeken való részvétel
- Színházlátogatás
- Költészet napja
- Egészségnap
- Föld napja
- Iskolagyűlés (Eredmények közösség előtti értékelése)
- Irodalmi, zenei, ismeretterjesztő, kulturális műsorok szervezése tanulói előadások, ill. hivatásos művészek, előadók részvételével
- Nyári tábor, sítábor

Az éves munkaterv elkészítésekor el kell döntenünk, hogy melyik ünnepet milyen módon ünnepeljük meg. A lelki napokat ADVENT, NAGYBÖJT idejére tervezzük.

10.2. Műveltség, kultúra

10.2.1. Zene

A katolikus egyház szertartásaihoz mindig használja az éneket és a zenét. A világ nagyon sok országa, köztük Magyarország is, a gyermekek nevelési céljára használja az éneket. Ezért természetes, hogy a katolikus iskola az egyházi és nevelési céljainak elérésére magas színvonalú ének zenei kultúrát lehetővé tevőénekkar megnevezéssel szakkört működtet.
Kodály Zoltán szerint:
„A zene rendeltetése: belső világunk jobb megismerése, felvirágozása és kiteljesedése. A népek legendái isteni eredetűnek tartják. S ahol az emberi megismerés határait értjük, ott a zene még túlmutat rajtuk, olyan világba, melyet megismerni nem, csak sejteni lehet.”

Kodály Zoltán közismert nevelési és szakmai céljai határozzák meg a szakkör működésének kereteit, amelyben az ének zene tanítása lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett az énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására, az önálló ismeretszerzés képességére, a hagyományos és az új típusú kultúraközvetítő eszközök alkalmazásával. Az ének-zene oktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel. Kiemelten fejleszti a közösséggel való együttműködés képességét, az érzelmi és társas intelligenciát. Intézményünk célja, hogy énekkarban énekelve minél több tanulót juttasson el a személyiségfejlődés magas fokára, és ez által segítse saját életük jobb megélésének célrendszerét.

Városunk is gazdag zenei programot kínál minden érdeklődőnek. Ezekhez a helyi eseményekhez igyekszünk kapcsolni a gyerekek igényeit, életkori sajátosságaikat figyelembe véve. Minden tanévben részt veszünk pl. a Zenei Világnap alkalmából rendezett hangversenyen, a karácsonyi hangversenyen. Ezeken tanulóink gyakran aktív segítséget is nyújtanak a vendégek fogadásában, kalauzolásában.

A Filharmónia által szervezett hangversenyeken teljes létszámmal részt vesznek diákjaink évente 3 alkalommal az iskolában.

A zenei nevelés, élménynyújtás fontos tere az iskola: a tanítási órák és a tanórán kívüli lehetőségek kihasználása. Célunk, hogy diákjaink a zenében is igényességre törekedjenek. Tudjanak különbséget tenni a szép, értékes és az igénytelen zene között. A felső tagozaton igen alacsony óraszám ellenére is igyekszünk időt szakítani az egyházi énekek megtanítására, egyházi zene hallgatására.

Nagy segítséget jelent számunkra az énekkar, mint szakkör hetente 1 alkalommal.

10.2.2. Tánc

Műveltségünknek számos mozgásos eleme van, ezért fontos, hogy diákjaink a tánc- és a mozgáskultúrát megismerjék. A művelt ember társasági életéhez hozzátartozik a legismertebb társastáncok lépéseinek ismerete mellett legalább szűkebb pátriánk néptáncának (szatmári)

gyakorlása. Alapfokú művészeti iskolákkal együttműködésben sajátíthatják el diákjaink hazánk és az európai kultúra táncait.

10.2.3. Az emberi kapcsolatok kultúrája, családi életre nevelés

A kultúra része az emberi kapcsolatok, érzések kifejezési formája is. Ezért is a tisztelettudó, de őszinte viselkedést meg kell tanítani a diákoknak a köszönéstől az öltözködésen és étkezésen át a helyes beszélgetésig. Ezt természetesen csak a pedagógusok egységes és igényes példaadásával lehetséges elérni.

E széles nevelési területen a következő feladatok adódnak:

- a gyermekek és fiatalok szeretetkapcsolatainak alakítása,
- személyiségük, ön- és emberismeretük fejlesztése,
- megfelelő ismertek közlése,
- tanácsadás, példaadás.

Az osztályfőnöki órák kiemelt szerepén túl egyes tantárgyak ismeretanyaga, délutáni csoportfoglalkozások, iskolagyűlés, előadások, szabadidős programok lehetnek színterei e területen végzendő nevelőmunkánknak.

10.2.4. Környezetkultúra

A kulturált életre neveléshez hozzátartozik környezetünk védelme is. *Iskolai életünkben lehetőség adódik, hogy gyerekeinket neveljük:*

- az élet tiszteletére
- a teremtett világ megismerésére és megbecsülésére
- a szűkebb környezetünk szépítésére: pl. fásítás, gondozás
- a környezetszennyező hulladékok összegyűjtésére, szelektív hulladékgyűjtésre.

A fenntarthatóság elvének bemutatása, a környezettudatosságra, a biodiverzitás értékelésére és őrzésére nevelés megvalósul a szaktárgyak keretein belül, valamint:

- szelektív hulladékgyűjtéssel,
- papírgyűjtési akciók szervezésével,
- az iskolai környezet természetbarát alakításával,
- élősarkok kialakításával,
- természetvédelmi területek, botanikus kertek látogatása.
- tanulmányi kirándulások e szempontot figyelembe vevő megtervezése.

10.2.5. Az iskolai könyvtár

A könyvtár célja

A tanuló legyen képes az információkezelés- és feldolgozás fázisainak alkalmazására (anyaggyűjtés, jegyzetelés, cédulázás, vázlat, értékelés végzése). Tudja önállóan használni a lexikonokat, szótárakat, szakkönyveket, a könyvtár különböző katalógusait. Ismerje meg a számítógépes tájékoztató segédletek elveit.

Az iskolai könyvtár alapos megismerése révén legyen képes önállóan tájékozódni közkönyvtárakban és más könyvtártípusokban is. Tudja, hogy az iskolai könyvtár használatán keresztül eljuthat a többi könyvtár szolgáltatásaihoz.

Az iskola információs központja a könyvtár, a pedagógiai munka szellemi műhelye, a művelődés és önművelés színtere tanár és diák számára egyaránt. Fontos tehát, hogy a pedagógus és a tanuló egyaránt igénybe vegye annak szolgáltatásait.

Az iskolai könyvtár feladatköre:

Könyvtári órák tartása:

Minden új tanuló ismerje meg a könyvtári rendet még év elején. A későbbiekben itt történhet a különböző iskolai órák egyes tananyagainak feldolgozása, bizonyos speciális foglalkozás anyagának feldolgozása.

A tanítási órán kívüli munka:

A könyvtár látogatásának célja lehet a házi feladat elkészítése: anyaggyűjtés a tanároktól kapott feladatokhoz, vagy önálló kiselőadáshoz, versenyre, ünnepélyekre, más foglalkozásokra, középiskolai előkészítőre. Szabadidejükben - pl. helyben olvasás a cél. A szakfolyóiratok mellett a keresztény szemléletű újságok, folyóiratok olvasását is serkenteni kell. (Pl. Új Ember, Jel, Szív, Zászlónk, Vigília). Ezeknek a népszerűsítésében az osztályfőnökök segítségét kell kérni.

10.3. Magyarságtudatra nevelés

Az ember közösségre teremtett lény: a család, rokonság szűkebb közösségén túl a nemzethez tartozás köteléke fűzi nagyobb egységbe: hite, világnézete alapján vallási közösség tagja lehet, s valamennyiünket összeköt az emberiséghez való tartozás felelősségteljes tudata.

Közös nyelvünk, műveltségünk, történelmi múltunk a magyarság kötelékébe kapcsol minket. Az évezredek során egységessé formálódott műveltségünk gazdagsága méltán tölthet el büszkeséggel minden magyart. Gyökereink igen mélyek. Már honfoglaló eleink csodálatra méltó művészetet hoztak magukkal, művészetük finomsága nem barbár gondolkodásmódot sejtet. Az Árpád-ház az első évezred fordulóján válságos helyzetben élő Európát szent királyok sorával ajándékozta meg. Árpád-házi királyaink erőskezű uralkodásának köszönhetően a magyarság meggyökerezett a Kárpát-medencében, s megbecsülést vívott ki magának az európai nemzetek sorában. Hitünket is csak magyarként tudjuk megélni. S ennek köszönhetően Szent István királyunk által a Boldogasszony oltalmába ajánlott nép és ország képes volt fennmaradni a történelem viharaiban.

Sajnos a XX. század történelme nem kedvezett az egészséges nemzeti tudat kialakulásának. A két világháború elvesztése, az ország kétharmadának elcsatolása, a több hullámban való kivándorlás, az internacionalista ideológia mind a magyarságtudat rombolásához vezetett, és erősítette az emberekben az értéktelen nemzet képét. Ezért tudott a kommunizmus bukásával annyira könnyedén betörni a fogyasztói társadalom nemzetek és kultúra feletti silánysága. Ma, ami magyar, legyen az termék, könyv, zene, néphagyomány, másodrendűnek számít. Nyelvünket is elönti az amerikanizmus. Nemcsak szóhasználatában, de hangsúlyában, hangzásában is. Ebben a miliőben kell újra felfedeztetni társadalmunkkal, diákjainkkal nemzetünk igazi értékeit.

Összetartozásunk tudatát többek között a közös nyelv erősíti. A nyelv egy nemzet gondolkodásmódjának, világlátásának, magatartásának tükrözője. Tudatos használata mély bölcsességekkel gazdagítja beszélőjét. A magyar nyelv jól artikulált, lassú nyelv, tempójának helyes használata rohanó világunkban megállásra, elgondolkodásra kell, hogy késztessen minket. Zeneisége megidézi a teremtett világ szépségét, hangsúlyozása lényeglátásra nevel.

Agglutináló (ragasztó) jellegénél fogva a teremtett világ egységét idézi meg, összefüggéseiben láttatja a világot, gondolkodásra serkent. Többek között ennek köszönhető, hogy oly sok tehetséges tudóssal gazdagította a magyarság az emberiséget.

Éppen ezért a magyarságra nevelést a nyelvi nevelés keretein belül kell kezdenünk, meg kell tanítani a diákokat a helyes beszédre, olvasásra, fogalmazásra, az igényes önkifejezésre. Megszerzett ismereteikről, elsajátított tudásukról számot adhatnak a mindennapi használat során éppúgy, mint anyanyelvi versenyeken.

Az irodalmi- és a történelemoktatás szenteljen különös figyelmet a magyar kultúra nagy alakjai, történelmi múltunk, értékeink megismertetésére. A magyar mese- és mondavilág által mitikus történelmünk rejtelmeit tárjuk fel diákjaink előtt.

A természettudományos tárgyak tanulása közben is tudatosodjon a diákokban a nagy magyar tudósok munkássága, az emberiség javára tett szolgálatuk.

Őseink számára megtartó erőt jelentett a néphagyomány, a gyermekkortól az időskorig szilárd erkölcsi rend irányította elődeinket. Rendezett, gerinces, teljes emberré formálódhatott a természettel még szerves egységben élő ifjú: a kézművesség, éneklés, zenélés, közös tánc, a népszokások rítusai mind-mind hozzájárultak fejlődéséhez. Közös tánc- és népdaltanulás, népszokások megismertetése révén minél kisebb korban fel kell ébreszteni diákjainkban a magyarsághoz tartozás tudatát. Az osztályok ízléses díszítésében is szerepet játszhatnak a történelmi múlt emlékei, a népművészet. Nemzeti és sajátosan magyarrá vált egyházi ünnepeink a nemzeti öntudatra nevelés kiváló színterei.

Csak az tud építeni, aki nem felejti el a múltat. A Kárpát-medence minden talpalatnyi földje őseink lábnyomát hordozza. Az országjárás, az osztálykirándulások, határon túli iskolákkal végrehajtott projektek is módot adnak a találkozásra történelmünkkel, a magyar műveltség sokszínűségével.

A határon túli magyarsággal, látogatások, testvériskolai, partneriskolai projektek formájában tartunk kapcsolatot.

Hagyomány, hogy a Határtalanul! pályázatban résztvevő osztályok Nemzeti összetartozás – Határtalanul! címmel beszámolnak és élményeiket megosztják, a határon túli együttműködést népszerűsítve diáktársaiknak.

A nemzeti identitás erősítése céljából részt veszünk a Lázár Ervin Programban. A program gazdag kulturális élményeket kínál, amelyek nemcsak a gyermekek érzelmi intelligenciáját és kreativitását fejlesztik, hanem közösségépítő hatással bírnak, és szórakoztató stresszoldásként szolgálnak a mindennapi életben. A programot részünkre a Kisvárdai Tankerületi Központ koordinálja.

Részt veszünk továbbá a Nemzeti Emlékezetpedagógiai Programban, melynek célja, hogy a fiatalok élményszerű módon ismerkedjenek meg Magyarország történelmével és kulturális örökségével. A program által tanulóink pedagógus kíséretével látogatnak el nemzeti és történelmi emlékhelyekre, magyar emlékpontokra. A résztvevők háromlépcsős tanulási folyamaton mennek végig: előzetes iskolai felkészítés, helyszíni foglalkozás, majd utófeldolgozás. Az emlékhelyekhez kapcsolódó szakmódszertani anyagok lehetővé teszik, hogy a tanárok differenciáltan készítsék fel a diákokat, és a látogatás szervesen illeszkedjen az oktatási folyamatba. Az emlékezetpedagógia lényege, hogy összekapcsolja az iskolai tananyaghoz tartozó történelmi ismereteket, a nemzeti emlékhelyek szemléletes bemutatását és a közösségi élményszerzést. Így a diákok nemcsak megtanulják, hanem személyesen is átélhetik a múlt értékeit, ami erősíti identitásukat és a közösséghez tartozás élményét. A

program a Nemzeti Örökség Intézete és a Klebelsberg Központ együttműködésében valósul meg, a tankerületi központok koordinálásával.

A fent ismertetett tényezők együttes hatása révén formálódhat diákjaink helyes nemzeti öntudata, életük szerves részévé kell, hogy váljék magyarságuk.

10.4. Testi nevelés, sport

A kereszténység nagyra értékeli az emberi testet. "Az Ige testté lett" az örök isteni terv szerint. Testünk Jézus Krisztusban megszentelődött, és a Szentlélek templomává vált. A feltámadásban testünk végleges megdicsőülését várjuk.

- A keresztény nevelés az egész embert szolgálja, "egész"-ségre irányul. EGÉSZ életet csak úgy élhetünk, ha testünket a szellemi és erkölcsi értékek szolgálatába állítjuk. Minden testhez kötött értéknek örök jövője van.

Miközben a testünket értékeljük, vigyázzunk arra, hogy a test kultusza ne váljék soha öncélúvá. A tudományos eredmények, a jelenlegi technikai haladás, az emberi életet kényelmesebbé teszik, és ülő életmódra szoktatják, de ugyanakkor félelmetes ellenségeivé is válnak az emberi egészségnek.

A mindennapos testnevelés megvalósítása a testnevelés órákon, ill. úszásoktatással valósul meg.

A tanulóifjúság mozgásigényének a kielégítése, a mozgás rendszeressége a belső szervek, a mozgásszervek fejlődését szolgálja. Az aktív, tudatos testmozgásnak rendkívül fontos személyiségformáló hatása van.

Alapvető feladatként áll előttünk a tanulók hatékonyabb képességfejlesztése, valamint az önálló munka végzésére nevelésük. Fontos, hogy kifejlődjenek a tanulók pozitív személyiségvonásai, és olyan személyiségjegyekké formálódjanak, mint a bátorság, céltudatosság, hazaszeretet, elkötelezettség, felebaráti szeretet. Ugyanakkor tanulóinknál a testi képességeken, mozgás készségén és jártasságon kívül hatni szeretnénk az értelmi és érzelmi neveltségükre is, mindvégig szem előtt tartva az akarati képességek fejlesztését. Olyan szokásrendszer kialakítására törekszünk, amelynek eredménye a testi és a lelki egészség megtartása. Egy olyan stabil értékrend kialakítása, világnézet formálása a cél, amely a mai kor jellem- és erkölcsromboló hatásait képes kivédeni, és képes a tanulókat szilárd jellemű személyiséggé formálni. A testnevelésnek mélyreható hatása van a serdülő, az alakuló ifjúság teljes emberré való formálásában.

A diáksport szervezője az Iskolai Sportkör.

A sportkörök feladata, hogy lehetőséget adjon a tanulók mind nagyobb részének a rendszeres testgyakorlásra tanórán kívül. Ezen tevékenységek alkalmával, elősegítve a diákok szellemi terhelésének az ellensúlyozását, fokozza fizikai és lelki teljesítőképességüket. Lehetőséget adva a gyengébb vagy gyenge képességű tanulóknak a megerősödéshez, a képességeik fejlesztéséhez, az edzettségi állapotuk felzárkóztatásához a jó vagy nagyon jó képességű társaikhoz.

Az iskolai bajnokságokon való részvétel alkalmával fejlődik a csapatszellem, az összetartozás, az önfegyelem, az önfeláldozás az együttműködés képessége. Ezen bajnokságokon választódnak ki azok a tanulók, akik bekerülnek az iskolai csapatba, ezek pedig képviselik iskolánkat a különböző versenyeken.

Az Iskolai Sportkör bekapcsolódik - lehetősége szerint - a Katolikus Iskolák Diák Sportszövetségének, a KIDS-nek munkájába. A KIDS feladata: "A katolikus iskolák diákjainak képviselete, sportolásuknak, versenyeztetésüknek szervezett keretek közötti elősegítése, a szabadidő hasznos eltöltésének szervezése és az egészséges életmódra nevelés keresztény szellemben a sport sajátos eszközeivel." (A KIDS Alapszabályából)

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe: a Diáksportszövetség által kiírt területi, megyei, országos versenyekbe, a diákolimpiába, a KIDS - versenyekbe, a különféle iskolai kupa-küzdelmekbe. Törekedjünk arra, hogy a találkozások alkalmával az ökumenizmus szelleme is érvényesüljön.

Diákjaink külső sportegyesületben csak a szülők engedélyével szerepelhetnek. Az engedélyt az osztályfőnök láttamozza a tanév elején.

A katolikus iskola testnevelési programjával nem fér össze a profizmus semmiféle formája. Óvjuk tanulóinkat a sportegyesületben elterjedt "túlzott hajtástól", amely a fiatalok egészségének károsodásához vezethet (szív-megnagyobbodás, ízületi bántalmak stb.). A katolikus iskola szelleméhez kevésbé illik: az ökölvívás, a birkózás, az erősportok, az önvédelmi sportok különféle fajtái, bár okos irányítással ezek is hasznosak lehetnek.

Az iskolai testnevelés nélkülözhetetlen velejárója bizonyos "alaki képzés" (menetelés, futás, vigyázban állás stb.), de ez soha nem lehet a katonai kiképzés előkészítése, előiskolája.

A testnevelő, a főigazgató, valamint az osztályfőnök szoros együttműködése vezethet csak a kívánt eredményhez.

10.5. Diákönkormányzat, a tanulóknak az intézményi döntési folyamatokban való részvételi jogai gyakorlásának helyi rendje

A diákönkormányzat az iskola diákjainak érdekvédelmi és jogérvényesítő szervezete.
Az iskola tanulói az intézményi döntési folyamatban a saját kezdeményezésükre létrehozott diákönkormányzat útján vesznek részt. Tanulóink saját vagy közösségeik nevében szabadon véleményt nyilváníthatnak az őket érintő kérdésekről, észrevételeket tehetnek, javaslattal élhetnek az iskolai élet egészével vagy részterületeivel kapcsolatban.

A diákönkormányzat érdekeit a nevelőtestületben a diákönkormányzat felnőtt vezetője képviseli. A DÖK segítő pedagógust a diákönkormányzat javaslatára a főigazgató bízza meg.

A diákönkormányzat képviselőit demokratikus úton választják az osztályközösségek.
A 2 fős osztály-diákbizottságok az osztályfőnökökkel együttműködve az információáramlás legfőbb forrásai.

A diáktanács az osztályokat képviselő osztálytitkárokból áll. A diákönkormányzat diákvezetője a diáktanács elnöke. A diákönkormányzat minden tagjának joga van a tisztségviselők megválasztásában részt venni, mint választó, és mint választható személy, joga van továbbá a diákönkormányzat bármely tisztségviselőjéhez kérdést intézni, és arra érdemleges választ kapni.
A diákönkormányzat döntéshozó szerve a diáktanács-ülés. A diákönkormányzat döntéseit – az elnök által megfogalmazott javaslat alapján –szavazással hozza.
A tanulók (diákkörök) döntési jogkört gyakorolnak a nevelőtestület véleményének meghallgatásával:

- saját közösségi életük tervezésében, szervezésében,
- tisztségviselőik megválasztásában,
- a diáktanács tagok megválasztásában.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt:

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- a diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési – oktatási intézmény működésével, és a tanulókkal kapcsolatos kérdésekben.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SzMSz jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitika célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt,
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítésénél, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, sportlétesítmények működési rendjének kialakításához.

A diáktanács-ülésen a tagok szavazati joggal vesznek részt. Az állandó tagok kivételével a meghívottakat tanácskozási jog illeti meg az ülés valamennyi napirendi pontjához kapcsolódóan. Az ülés meghatározott napirendi pontjához kapcsolódóan illeti meg tanácskozási jog a meghívottak közül azt a személyt, akit egy napirendi ponttal kapcsolatban hívtak meg.

A diáktanács vezetősége képviseli a diákközvéleményt, tartja a kapcsolatot az iskolavezetéssel, valamint a diákönkormányzatot segítő pedagógussal. Állást foglalhat mindazon kérdésekben, amelyet szervezeti szabályzatában a diákönkormányzat jogköreként meghatároz.
A tanulók az őket ért sérelem orvoslásáért közvetlenül az osztály-diákbizottságokhoz fordulhatnak, amelyek a diáktanácson, illetve a diáktanács vezetőségén keresztül tartják a kapcsolatot az intézmény vezetőségével.
A diáktanács félévente ülésezik, de szükség esetén bármikor összehívható. A diáktanács összehívását kezdeményezheti a diáktanács vezetősége, a diákönkormányzatot segítő tanár vagy az intézmény vezetősége.
Az üléseken történtekről az osztály-diákbizottsági tagok az 5 napon belül tájékoztatják az osztálytársaikat.

A diákközgyűlés évente legalább 1 alkalommal ülésezik. A diákközgyűlésen joga van minden diáknak megjelenni, kérdéseket feltenni, elmondani javaslatait, elsősorban a diákönkormányzat működésével, valamint a tanulói jogok érvényesülésével kapcsolatban. Kérdéseket, javaslatokat a diákönkormányzat, illetve az intézmény vezetőségéhez egyaránt fel lehet tenni ezen a fórumon.

A DÖK-ben végzett munka kiválóan alkalmas arra, hogy cselekvő állampolgári magatartásmódot alakítson ki diákjainkban, erősítse a törvénytiszteletet, jogkövető magatartást, az emberi méltóság, a méltányosság attitűdjét alakítsa ki bennük.

10.6. Tanulmányi kirándulások, a kirándulások célja és szervezési elvei

- ismeretszerzés, a haza megismerése - hazaszeretet (történelem, magyar irodalom)
- közösségformálás, közösség a nevelővel (of.)
- természeti környezetünk megismerése, annak szeretete, védelme (földr.,bio.,fiz.,kém.)
- turisztika, testedzés, sport (testnevelés)
- kulturális és művészeti élményhez juttatás (rajz , ének-zene)

A kirándulásokat ezért változatosan ajánlott összeállítani, ne csak egy-egy részterületet töltsünk ki. Legyen benne városnézés, gyár vagy egyéb létesítmény megtekintése, kirándulás, játék, sport, fürdés stb.

Lehetőleg több naposat tervezzünk, igyekezzünk minél több értékes élményt szerezni diákjainknak! Célszerű szállásnak plébániát, vagy másik egyházi iskolát választani, ez egyszerűségre nevel, az egyházi környezetnek fegyelmező ereje van.

Először a szűkebb környezetet, a lakóhelyhez közelebb eső vidékeket, majd az ország távolabbi pontjait kell megismerni. Ajánlatos nemcsak a Kárpát-medence országhatáron túli tájait, hanem más országokat is megismerni.

10.7. Táborok

Nyári táboroztatást szervezünk gazdag programmal, keresztény szellemben, vallásos keretek között. Lehetőség szerint, a téli szünethez közeli időpontban sítábort szervezünk.

11. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka során támasztandó követelmények

11.1. A követelményrendszer alapelvei

Minden iskola nevelő-oktató tevékenységéből adódóan sokrétű követelményrendszert állít fel a diákok számára.

A követelményrendszer három nagyobb részre osztható:

- Tantárgyi követelmények - ezt a helyi tantervek határozzák meg. (A tantárgyi megmérettetésnek fontos részét képezik a tantárgyi versenyek, pályázatok.)
- Magatartási követelmények - ez az alapvető keresztény értékekre, erkölcsre épül, és konkrétan az iskola házirendje tartalmazza.
- Szorgalmi követelmények - ez a diákok tanulásához, munkához való viszonyát tükrözi.

A követelményrendszer betartása, betarttatása szempontjából alapvetően fontos a fegyelem és fegyelmezés, a jutalmazás és a büntetés kérdése, ezek alapelveinek kidolgozása, amely során az alábbi alapelveket kell figyelembe venni:

- Csak az iskola pedagógiai programjában elfogadott tananyagot lehet megkövetelni.
- A követelmények megállapításánál figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat.
- Figyelembe kell venni a tanuló képességeit - talentumait-, és a tanuláshoz való hozzáállását, ehhez jól kell ismerni a tanulót.
- Összhangot kell teremteni az egyes tantárgyak között, ne legyen egyik sem túlhangsúlyozva vagy elhanyagolva a másik tantárgy rovására.
- A követelmény célja nem az elriasztás, hanem az igényesség igényének kialakítása.
- Csak az önmagával szemben is igényes tanár tud igényességre nevelni.
- A tantárgyi és tanórai követelmények legyenek világosak, egyértelműek és teljesíthetők. A tanév elején közölt elvárások ne változzanak a tanév során, a tanuló érezze a következetességet és a kiszámíthatóságot.
- A követelmény mögött érződjön a tanítvány egyediségének és teremtettségének tisztelete.

11.2. A jutalmazás és a büntetés

11.2.1. Alapelvek

A jutalmazás célja minden esetben a helyes magatartás, kiemelkedő teljesítmény megerősítése, honorálása. A jutalmazás akkor hatékony, ha közvetlenül a kívánatos viselkedés után alkalmazzák. A jutalmazás akkor működik, ha a diák erősen vágyik a jutalomra, és megtiszteltetés számára. A jutalmazás rendkívül nagy motiváló erő, főleg kisgyermekkorban, de később sem lebecsülendő a szerepe. Éppen ezért helyes mértékkel és jó időben kell alkalmazni.

Csődöt mond a jutalmazás,

- ha a jutalom értékét veszti
- ha a jutalom időben túl távoli
- ha a jutalom (máshonnan) megszerezhető
- ha el nem fogadható viselkedéssel is megszerezhető
- ha az elfogadható viselkedés jutalom nélkül marad
- ha a jutalom elérése túl nehéz

A jutalmazás hátránya lehet, hogy a gyerek a jutalomért "hajt". Arra neveljük ezzel, hogy a jó viselkedésért ellenszolgáltatást kell kapnia. A jutalomszerzés rabjává váló gyerek számára csak a külső motiváció létezik. Nem látja értelmét annak a cselekvésnek, melyet nem jutalmaznak. Osztályzatokra hajt, nem a tudásra, nem a belülről jövő megelégedettségért dolgozik, hanem csak a külső elismerésért. A jutalmazás e torzulásának veszélye életkoronként és egyénenként változó.

A büntetés akkor működik, ha szakszerű, ha célja a nem kívánt viselkedés belsővé válásának megakadályozása, és a diák helyes irányba terelése.

11.2.2. A büntetés szabályai

- Csak a bűnt büntetem, nem a bűnöst.
- Mindig ott kell álljon a büntetés mögött a megbocsátás, a kiengesztelődés lehetősége.
- A kimondott büntetési szabályok be nem tartása következetlenség.
- Az egyszer már büntetett viselkedést a továbbiakban mindig büntetni kell.
- Büntetni közvetlenül a helytelenített viselkedés után kell.

- Büntetni csak kivételesen súlyos esetben szabad más gyerek jelenlétében, mert ez megszégyenítés.
- Ügyelni kell arra, hogy az egyszer büntetett viselkedés soha ne jutalmazódjon.
- Nem szabad túl súlyosan vagy túl gyakran büntetni, mert a gyerek feladja a megjavulásra irányuló próbálkozásait.
- Az enyhe büntetés nem hatékony, a túl súlyos viszont agresszivitást, erőszakot szülhet, károsítja a gyermek testi, lelki egészségét.
- A büntetésnek számos negatív hatása is lehet a gyermek fejlődésében, mégis a kisebbik rossz választásának elve alapján számos helyzetben élni kell vele. Egyes helyzetek nem oldhatóak meg e nélkül. Nincs idő kivárni, amíg a helyes magatartást megérti, és az belsővé válik. Másrészt csak ezzel tudom felállítani a végső viselkedési korlátokat, illetve a felállított korlátokat betartatni.

A kizárólag jutalmazásra és büntetésre épülő fegyelmezés egyoldalú és személytelenné válhat. Elhidegülhet a kapcsolat a tanár és a diákok között, hiszen nem lehet szeretetteljes kapcsolatot kialakítani azzal, akitől félnek. Egy ilyen aszimmetrikus viszonylatrendszerben szükségszerűen megjelenik a rivalizálás, törleszkedés, hízelgés, illetve védekező mechanizmusokat alakítanak ki a diákok. Megjelenik az ellenállás, hazudozás, képmutatás, dac, düh, árulkodás, talpnyalás, behódolás, stréberség, versengés, fantáziálás, félénkség, gyávaság, menekülés, depresszió stb.

Az interperszonális kapcsolatrendszerek csak egymás elfogadásával fejlődhetnek, épp ezért a gyerekkel úgy kell bánni, mint akinek joga van részt venni saját élete alakításában. Azt kell elérni, hogy az általunk értéknek tartott mintákat ő is értékesnek, beépítésre érdemesnek tartsa, hogy ne mi fegyelmezzük kívülről, hanem ő igényelje a belső fegyelmezettséget. A személyiség fejlődőképességének hiánya, ha valaki túlzottan igényli az irányítást. Az ilyen gyerekek nem akarnak felnőni, nem akarják vállalni a döntésekkel járó felelősséget. Azzal, hogy elfogadják az irányítást, kibújnak a döntés felelőssége alól, megmaradva abban a gyermeki állapotban, mikor még nem az ő terhe volt eldönteni mi helyes és mi nem. A személyiség fejlődésének fontos lépése, ha valaki vállalni akarja saját életének alakítását.

Ahhoz, hogy a diák fegyelmezett személlyé váljon, azonosulnia kell azzal a gondolattal, hogy számára fontos a fegyelmezetté válás. Ezt akkor tudja megtenni, ha megpróbál utánozni valakit, aki fegyelmezett, önfegyelmében hiteles, tekintélye tudásából, bölcsességéből származik. Az önfegyelem mintája épül be a diákba, és ennek elősegítése, kivárása rendkívül nagy türelmet igényel.

11.2.3. A jutalmazás és a büntetés formái

Általános jutalmak

Az iskola a kiemelkedő tanulmányi munkát szaktárgyi, illetve tantestületi dicsérettel jutalmazza. Ezek az osztálykönyvbe, anyakönyvbe és a bizonyítványba bevezetésre kerülnek.

A diákok plusz feladatok sikeres teljesítéséért szaktanári, osztályfőnöki vagy igazgatói dicséretben részesíthetők. Ez az ellenőrzőbe és az osztálykönyvbe kerül bevezetésre.

Kiemelkedő, tanulmányi, vagy más jellegű, az iskola hírét öregbítő teljesítményért, versenyen elért eredményért a tanulók könyv-, vagy más tárgyjutalomban részesülhetnek, amelyet lehetőleg ünnepélyes körülmények között adjunk át.

Fegyelmező intézkedések és fegyelmi büntetések

a) Fegyelmező intézkedések:

- szóbeli és írásbeli szaktanári figyelmeztetés
- szóbeli és írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés
- írásbeli osztályfőnöki intés
- írásbeli igazgatói figyelmeztetés

b) Fegyelmi büntetések:

- igazgatói megrovás
- igazgatói szigorú megrovás
- tantestületi határozat más iskolába való áthelyezésről

A bejegyzett büntetéseket a tanuló köteles a szülővel aláíratni.

Büntetési irányelvek

Szaktanári szóbeli figyelmeztetést kap a tanuló, ha

- a házi feladatát nem készíti el
- felszerelését nem hozza el
- tanulmányi kötelezettségeit nem veszi komolyan
- az órát indokolatlan közbeszólásokkal, társaival való beszélgetéssel zavarja
- első esetben, ha a tornafelszerelését nem hozza el

Írásbeli szaktanári figyelmeztetést kap a tanuló

- a fentiek többszöri megismétlődése esetén.

Osztályfőnöki szóbeli figyelmeztetésben részesül a tanuló első esetben, ha

- hetesi kötelességét, vállalt feladatát, a közösségi feladat ráeső részét nem teljesíti
- az iskola dolgozóit nem köszönti
- ellenőrzőjét nem vezeti, havonta nem íratja alá
- külső megjelenése nem felel meg a házirend előírásainak
- engedélykérési, bejelentési kötelezettségét nem teljesíti
- mulasztása, fegyelmezetlensége miatti tanári figyelmeztetésre dacosan reagál

Írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetést kap a tanuló a fentiek megismétlődése esetén, valamint ha

- ellenőrzőjét sorozatosan (3-szor) nem tudja felmutatni.
- késésekből 1-2 igazolatlan órája van. (a késések ideje összeadódik->1 igazolatlan óra.)

Ugyancsak írásbeli figyelmeztetést kap a tanuló már első esetben, ha

- a társaival szemben durva, gúnyos, civakodó magatartást tanúsít.
- durva szavakat használ, rendbontó magatartást tanúsít.
- tanára magatartása megváltoztatására való felszólításának nem engedelmeskedik.
- iskolai rendezvényeken fegyelmezetlenül viselkedik.
- a házirend által tiltott dolgokat hoz magával az iskolába.

Írásbeli osztályfőnöki intést kap a tanuló a fentiek megismétlődése esetén, valamint már első ízben, ha

- tanárával szemben tiszteletlen szavakat használ, gesztusaiban nyilvánvalóan szemtelen, tanáráról így beszél.
- káromkodik, trágár szavakat használ.
- szándékosan, rosszindulatúan rongál.
- valamelyik óráról, miután az iskolában megjelent, engedély nélkül távol marad.
- bármely okból 3-8 közötti igazolatlan órája van.
- valamint ha 2 írásbeli osztályfőnöki vagy szaktanári figyelmeztetés hatástalan marad.

Írásbeli igazgatói figyelmeztetésben vagy intésben vagy megrovásban vagy szigorú megrovásban részesül a tanuló, ha
- az írásbeli osztályfőnöki intés hatástalan marad.
- 8-nál több igazolatlan órája van.
- az iskola hírnevét súlyosan romboló magatartást tanúsít.
- tanárával szemben súlyos tiszteletlenséget, társával szemben súlyos vétséget (lopás, súlyos verekedés) követ el.

A **nevelőtestület** dönthet a tanuló más iskolába való áthelyezéséről (fegyelmi eljárás).

11.3. Az önfegyelem

Az önfegyelem stabil belső értékrend. Az önfegyelemmel rendelkező ember:
- tudja saját értékeit, ezért vigyáz magára
- értékesnek tartja idejét, ezért jól akarja kihasználni
- tudja saját korlátait, ezért nem vállal többet, mint amire képes
- tudja, hogy a problémák nem múlnak el maguktól, csak ha megoldja őket
- nem halogatja a megoldást
- el tudja dönteni, miért tartozik felelősséggel, miért nem
- nem adja át a döntést saját sorsa felől másnak
- ragaszkodik az igazsághoz
- nyitott, ezért fejlődőképes
- tudja, hogy a fejlődés a túlhaladott dolgok (gondolkodásmód) feladásával jár
- vállalja a változás, az őszinteség kockázatát

Az önfegyelem mintája csak szeretettel adható át. A szeretet nem csak érzelem, hanem tett, akaratlagos cselekvés, döntés. Aki szeret, azért is teszi, mert így döntött. A szeretet nem vágyakozás a szeretet érzése után, hanem elköteleződés. A szeretet fegyelmezett, és célja a másik kiteljesedése. A szeretet attól növekszik, ha mások fejlődését segíti. A szeretet önmagunk vállalásával kezdődik, hisz csak az tud szeretni, aki önmagát elfogadja: "szeresd felebarátodat, mint önmagadat". (Mt 19, 19) Önmagunk vállalása eleve kizárja a színészkedést, a szerepjátszást. A tudatosan vállalt emberség pedig a másik tiszteletével kezdődik: *"aki első akar lenni, legyen mindenkinek a szolgája".* (Mk 9,35) Aki diákjaiban az embert, a teremtményt tiszteli, az hasonló tiszteletre számíthat.

Ha az a célunk, hogy diákjaink fegyelmezettek legyenek, akkor úgy kell őket szeretnünk, hogy szabadnak érezzék magukat tőle, azt érezzék, hogy a fejlődőképes embert szeretjük őbenne, és abban segítünk, hogy a saját útját megtalálja.

11.4. A fegyelmi eljárás

Ha a tanuló vétkesen megszegi kötelességeit, a hatályos jogszabályok szerint fegyelmi eljárás indítható ellene. A fegyelmi eljárás megkezdéséről és döntéséről a szülőket időben, jogszabályban meghatározottak szerint értesíteni kell.

11.5. Az intézmény felvételi szabályai

A beiskolázást a főigazgató a fenntartóval egyeztetve végzi. Beiskolázásunkat nem köti körzethatár. A tanulók felvételéről a főigazgató dönt. A felvételi hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően történik.

11.6. Átvétel más intézményből, különbözeti vizsga

A tanuló átvételéről a főigazgató az ügyben érdekelt osztályfőnök véleményének ismeretében dönt. Az átvételnél a tanulmányi eredményt, magatartást, hitoktatásban való részvételt, hitéletét és a tanuló vagy családja életkörülményeit, életsorsát mérlegeljük. A tantárgyi rendszerek, tananyagok összevetése után a főigazgató különbözeti vizsgá(ka)t írhat elő, illetve szükség esetén a felvétellel egy időben türelmi időt határoz meg a tanuló felzárkózása céljából, ezzel párhuzamosan rögzíti a segítségnyújtás lehetséges formáit.

11.7. Tanulmányi versenyek

A katolikus iskola szorgalmazza a tanulók szellemi energiáinak kifejlesztését, Istentől kapott adottságaik hasznosítását. A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. A tehetségek gondozásának, a megméretésnek kiváló területe a tanulmányi verseny. Segít abban, hogy az igazi tehetség kibontakozzék, és az emberiség javára váljék. A tehetség fölismerése elsődleges pedagógiai feladat.

A tehetséges tanuló nem lehet a tanár személyes ambíciójának, előbbre jutásának eszköze. A tehetséges tanuló nem "versenyparipa", és a katolikus iskola nem lehet "versenyistálló". A jó képességű tanulók túlhajszolása súlyos károkat okozhat. Ügyelni kell arra, hogy a versenyre készítés, készülés ne menjen az iskola tananyag elvégzésének rovására.

A versenyek rendszere:

- iskolai házi versenyek és pályázatok;
- katolikus iskolák közötti, a KAPI által kiírt versenyek;
- a Minisztérium vagy a pedagógiai szolgáltató intézetek által szervezett helyi, területi és országos versenyek.

11.8. Továbbtanulás

Végzős diákjaink mindegyike tovább kíván tanulni középfokú oktatási intézményben.
Kívánatos, hogy jó pályairányító munkával a jövőben is hozzásegítsük tanulóinkat a helyes pályaválasztáshoz. Kiemelt célunk a felvételi vizsgákra és a középiskolákban való helytállásra való felkészítés, ami a színvonalas tanórai munka mellett a középiskolai előkészítő foglalkozásokon (magyar nyelv és matematika) történik.

12. Az ellenőrzés formái és a hozzájuk kapcsolódó értékelés intézményünkben

12.1. Alapelvek

Az eredményes vezetői munka feltétele az időben és minőségben megfelelő ellenőrzés, amelynek olyannak kell lennie, hogy alapja lehessen a folyamatos, megfelelően súlypontozott, valamely normához igazodó, tényszerű értékelésnek.

A főigazgatónek természetesen lehetősége van arra is, hogy az ellenőrzéseket ne csak maga végezze, hanem az intézményben tevékenykedő vezetők számára (főigazgató-helyettes, munkaközösség-vezető, gazdasági vezető stb.) a szervezeti és működési szabályzatban különféle ellenőrzési feladatokat határozzon meg. Az intézményen belül folyó munka eredményeinek feltárásához, nyomon követéséhez, folyamatos javításához feltétlenül szükség van a belső ellenőrzés megszervezésére: ez képezi ugyanis az intézményi értékelés és minőségbiztosítás alapját.

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez azonban az ellenőrzés eredményeit elemezni kell, és ezt a folyamatot nevezzük értékelésnek.

12.2. Az ellenőrzés területei intézményünkben

I. Pedagógia	II. Tanügyigazgatás	III. Munkáltatói feladatok	IV. Gazdálkodás	V. PR. tevékenység	VI. Egyéb
Lásd. ”A pedagó-giai ellenőrzés színterei” c. táblázatot	- naplók, anyakönyvek - ellenőrzők, tájékoztató füzetek, házi feladat és dolgozatfüzetek - statisztika (étkezés+segélyezés) - tantárgyfelosztás, órarend - mulasztások pontos jelölése, összesítése hetente, majd havonta és félévente - beiratkozás - beiskolázás - vizsgák megszervezése - tanév rendje	- átruházott jogkörök ellenőrzése (munkaközösség-vezető, főigazgatóhelyettes) - személyzeti munka (besorolás, átsorolás, jubileumi jutalom, jutalmazás, megbízás) - a munkaidő pontos betartása - technikai dolgozók munkavégzése - pályakezdő kollégák - új kollégák	- beszerzések - AV-eszközök nyilvántartása és karbantartása, pótlása, állaga - szakleltárak - karbantartás - biztonságtechnikai előírások betartása - túlóra, helyettesítés elszámolása - besorolások	- az iskola közéleti tevékenysége - az iskola menedzselése - kapcsolattartás más intézményekkel, szervezetekkel, alapítványokkal - pályázatokon való részvétel, ennek eredményessége	- munka-, tűz- és vagyonvédelem - rendszeres orvosi ellátás megszervezése és biztosítása - tanuló- és gyermekbalesetek megelőzése - ügyeletek (reggeli, udvar) - dekoráció - tantermek, illemhelyek, folyosók, udvar, szertárak tisztasága

12.2.1. A pedagógiai ellenőrzés színterei

Tanórához és szabadidős tevékenységhez kapcsolódó	Iskolán kívüli tevékenységek és kapcsolatrendszerek	Minőségfejlesztés	Pedagógiai attitűdök, módszerek, eljárások	Egyéb
- óralátogatás különböző céllal (pályakezdő, új kolléga, tantárgygon-dozás, aktivitásmérés) - dokumentumok ellenőrzése (pl.tanmenet) - taneszköz, tankönyv kiválasztása és felhasználása, gazdaságossága - rendezvények, ünnepségek - könyvtár, napközi, tanulószoba, szakkör, korrepetálás, verseny	- tábor - kirándulás - DÖK - közművelődési intézmények (múzeum, színház, könyvtár) - fogadóórák, szülő értekezletek	- tanulói szokásrendszer - értékelés (osztályzatok aránya, szülői tájékoz-tatás) - mérések, vizsgálatok (tantárgyi, neveltségi szintfelmérés, attitűd vizsgálat) - partneri elégedettség mérése - belső szabályozók betartásának ellenőrzése	- szociális érzékenység - empátia - bánásmód - pozitív értékelés	- gyermekvédelem - továbbtanulás - beiskolázás - ügyeleti rendszer - házirend - a tanítás nélküli munkanapok felhasználása - továbbképzésen való részvétel ellenőrzése -az iskolai, kerületi munkaközösségek együttműködésének szintje

12.3. Az ellenőrzés formái

12.3.1. Beszámoltatás

A munkaközösség-vezetők részletesen beszámolnak a munkaközösségük által végzett munkájukról. A megbeszélés során önértékelést végez az adott kolléga, illetve a többi vezetőségi tag reflexiói révén kollektív önértékelés történik. A célkitűzések teljes megvalósítása szempontjából fontos az időarányos teljesítmények értékelése. A munkaközösség-vezetők év végi írásos beszámolója átfogóbb önértékelést, illetve a munkaközösség tagjai által végzett munka értékelését tartalmazza, fontos és szakszerű segítséget ad a főigazgatónek az iskola szakmai munkájának értékeléséhez.

Az osztályfőnöki munkáról alsó és felső tagozaton csoportban, valamennyi osztályfőnök jelenlétében az osztályfőnöki munkaközösségben számolnak be a kollégák a főigazgatónek.

12.3.2. Óralátogatás, a tanórák ellenőrzése

Az óralátogatásokat a főigazgató, a főigazgató-helyettes és a munkaközösség-vezetők gyakran és céltudatosan végzik.

Az óralátogatások célja egy megalapozott értékítélet kialakítása. Ezért igénybe vesszük az iskolán kívül a szakértők közreműködését is. A munkaközösség-vezető inkább tanácsadó, a külső szakember inkább értékelő szerepben van jelen, azonban a két feladatkör nem választható szét teljesen. A vizsgálódási szempontokat az éves munkatervben rögzítjük az oktató-nevelő munka adott évre meghatározott célkitűzéseivel összhangban.

12.3.3 A tanulói produktumok elemzése, vizsgálatok

Nagyobb horderejű döntések előkészítéseként a pedagógusok munkáját a diákok teljesítményén keresztül is vizsgáljuk. Törekszünk folyamatosan megismerni a korszerű mérési módokat, amelyek révén lehetőség nyílhat objektívabb alapokra helyezni értékítéleteinket.

Az egységes követelmények teljesítésére adott osztályzatok azonban önmagukban is kijelölik a tanulói csoport helyét a kortárs csoportok között. A tanári munka megítélésénél mindig figyelembe kell venni a belépő szintet és a diákok képességeit. Közvetett módon a különböző „versenydolgozatok” igen jelentős forrásai egy iskola munkája megítélésének. A készségtárgyak produktumainak vizsgálata szintén igen informatív ellenőrzési mód. A körülmények figyelembe vétele ekkor is szükséges, feltételezi az ellenőrzést végző személy szakmai tudását és tapasztalatát.

12.3.4. Megfigyelések

Elsősorban a tanulói szokásrendszer, az ügyeleti rendszer, a munkafegyelem, a pedagógiai attitűdök felülvizsgálatára alkalmazzuk ezt az ellenőrzési módot. Bár ennél a módszernél leginkább kísért a felszínesség, elhamarkodottság, az első benyomások alapján történő ítélkezés veszélye, de demokratikus légkörben, sokféle nézőpont figyelembevételével ez a veszély csökkenthető.

12.3.5. Az iskolai dokumentumok tanulmányozása

Kevésbé látványos, nagyon időigényes belső ellenőrzési forma, azonban erre is súlyt helyezünk, mivel elhanyagolásával az iskola zavartalan működését kockáztatnánk, hiszen a dokumentumok: tanmenetek, naplók, anyakönyvek, tanuló–nyilvántartás megfelelő állapota, a tanulói hiányzás gondos vezetése és összesítése feltétlenül szükséges a jó nevelő-oktató munkához.

A főigazgató feladata a tanügyigazgatással kapcsolatos dokumentumokon kívül a gazdálkodással összefüggő adminisztráció ellenőrzése, illetve ellenőriztetése is.

12.4 Az iskolai munka értékelésének követelményei

14.4.1 Az értékelés legyen teljes körű, a szervezet minden résztevékenységére kiterjedő. Természetesen az egyes területek értékelésének mélysége, komplexitása nem minden ciklusban azonos. Hogy mely területet mikor, milyen időközönként és milyen céllal kívánunk értékelni, a tevékenység aktuális fontosságától függ. Az egyes folyamatokkal, állapotokkal,

tevékenységekkel súlypontozva, fontosságuknak megfelelően kell foglalkoznunk. Az értékelésnek ez a követelménye maga után vonja az ellenőrzés folyamatosságának, rendszerességének és tervszerűségének követelményét.

12.4.1. Az értékelés valamilyen normához igazodva történjen

Csak az az értékelés tölti be a szerepét, amely objektív előírásokon, szabályozáson, a belső szabályzatokban lefektetett követelményeken alapuló célokhoz viszonyít. A normához igazodás követelménye azonban nem vonhat maga után uniformizáló gyakorlatot. Figyelembe kell venni, hogy a feladatokat megismerhetetlen személyek hajtják végre pedagógiai önállósággal, ami nagy értékek forrása. Az ellenőrzés minden formájának a fenti követelmény tiszteletben tartásával kell történnie.

12.4.2. Az értékelés legyen

- **tényszerű:** Ez a követelmény azt jelenti, hogy valós tényeken alapuljon, amelyeket fontosságuknak megfelelően válogatunk össze, és az igazságnak megfelelően csoportosítunk. E követelmény teljesítése azt kívánja meg, hogy az ellenőrzést úgy szervezzük meg, hogy megfelelő idő álljon ehhez rendelkezésre, szakértelem és elfogulatlanság garantálja a tényszerűséget. El kell kerülnünk az elhamarkodott ítéletalkotást, az egyetlen információ vagy lényegtelen körülmények alapján történő általánosítást.
- **nyilvános**, azaz az értékelés szempontjai és eredményei minden érintett számára hozzáférhetőek.
- **személyre szóló**, azaz konkrét, és figyelembe veszi az értékelt egyén jellemzőit.
- **szakszerű**, azaz az értékelés eszközrendszere és módszerei megfelelnek a legszigorúbb pedagógiai, mérésmetodikai követelményeknek.
- **ösztönző hatású**, azaz a követelményekhez való közelítést szolgálja és megerősítő jellegű
- **folyamatos** és **kiszámítható**

12.5 Az értékelés formái

12.5.1. A Katolikus Pedagógiai Intézet

- mint a katolikus köznevelés szakmai szolgáltatását ellátó intézmény által végzett mérés, értékelés (komplex intézményellenőrzés és értékelés) alapján
- a Katolikus Pedagógiai Intézet szakértői által készített szakértői vélemény
- a köznevelési intézmény által készített beszámoló

12.5.2. Intézményi szintű értékelés

Az intézményi szinten végzett értékelésnek a következő területekre kell kiterjednie (e szempontok szerint akár rendszerezni is lehet az értékelés területeit a pedagógiai programban):

- a pedagógiai munka folyamatának és eredményességének értékelésére
- a tanulói teljesítmények vizsgálatára
- a pedagógusok munkájának vizsgálatára
- a vezetői munka értékelésére

- a köznevelési intézmény egészének értékelése (intézményértékelés)
- a nevelő és oktató munka feltételeinek alakulására
- annak értékelésére, hogy milyen az intézmény képe a helyi társadalom szemében, mennyire képes megfelelni a helyi szükségleteknek és elvárásoknak

12.6 Az értékelés területei

12.6.1. A pedagógiai munka értékelése

A pedagógusok munkájának értékelésekor az alábbi területeket vizsgálhatjuk:

- a pedagógus felkészültségét
- a pedagógus felkészülését az adott feladatra (tanításra, nevelési feladatra)
- a tanítási folyamat irányítását (a tanítást a tanórákon)
- a nevelőmunkát
- a nevelő és oktató munka eredményeit
- a munkafegyelmet
- a pedagógus tevékenységének, magatartásának összhangját az iskolai értékekkel, célokkal
- a pedagógus emberi kapcsolatait (tanár – diák, tanár – tanár, tanár – szülő)
- a vezetésben, a tantestületi képviseletben való részvételt

12.6.2. A vezetői munka értékelése

A vezetői munka értékelésének területei lehetnek:

- a vezetői készségek, képességek
- az iskolai munka irányítása
- a vezető munkastílusa
- a vezető elvárásai az egyes iskolai közösségekkel szemben
- a vezetés demokratizmusa
- a munkamegosztás a vezetők között,
- a belső ellenőrzés, értékelés rendszere
- az iskolai légkör
- az iskola menedzselése, a vezető külső kapcsolatai

12.7. Az iskola értékelésének szempontjai

12.7.1. Az iskola irányítása

jogszabályok és a (központi és helyi) szabályok betartása a vezetés fő feladatai:

- belső kapcsolatok szervezése az iskolában
- döntési folyamatok működése
- külső kapcsolatok tervszerűsége, rendszere
- gazdálkodás

12.7.2. A pedagógiai munka tervezése, minősége

- pedagógiai program, helyi tanterv elfogadása, módosítása, értékelése
- célok meghatározása, szükséges eszközök biztosítása
- pedagógiai innovációk

12.7.3. Az iskolában dolgozó tanárok minősége

- szakképzettség
- továbbképzés
- módszertani kultúra, innovációk
- szakmai teljesítmények
- fluktuáció
- egyéb feladatok vállalása

12.7.4. A tanulók tudása, szociális és pszichológiai készségei

- tantárgytesztek
- országos mérések
- versenyek és egyéb szereplések
- idegen nyelvtudás mérése
- kommunikációs készségek
- magatartás és attitűd vizsgálatok

12.7.5. Az iskola felszereltsége, állapota, klímája

- tantermek, létszámok
- taneszközök és egyéb eszközök, segédletek
- speciális helyiségek és felszereléseik
- számítástechnika-Internet hozzáférés
- iskolaklíma
- szervezettség és kultúra

12.7.6. Az iskola és a helyi társadalom kapcsolata

- az iskola image a mikro-és makrokörnyezetben
- az iskolaválasztás motívumai, elégedettségi mutatók
- a következő iskolafokozat visszajelzései

segíti-e az iskola az igényelt készségek, képességek fejlesztését, attitűdök, magatartás formálását

- az iskola a helyi médiában (újság, TV stb.)

13. Egészségnevelési program

13.1. Bevezetés

Az **egészség** a fizikai, szellemi, szociális, érzelmi, értelmi, egyéni (szakmai) jólét állapota. Az egész szóból származik. Az **egészségmegőrzés** (health promotio) olyan aktív folyamat, amelynek során az egészségesek növelik az ellenőrzésüket egészségük felett, készek és képesek kedvezőbbé tenni, megváltoztatni környezetüket.

Az **egészségnevelés** célja az, hogy minden ember rendelkezzék olyan magas szintű egészségkultúrával (magatartás, önismeret, öntevékeny nevelés), amely saját maga és embertársai testi, szellemi és szociális értelemben vett egészségének megőrzéséhez és az egészség visszaállításában történő közreműködéséhez szükséges.

Életmódunk, életszínvonalunk az elmúlt években gyökeresen megváltozott, szokásaink azonban nem követik ezt a változást. Az emberek még nem képesek ehhez a változáshoz alkalmazkodni, mert életvitelükben még nem készültek fel arra, hogy a fejlődés nyújtotta lehetőségekkel ésszerűen éljenek. Ezért szükséges, hogy ebbe a munkába az oktatás

is intenzíven bekapcsolódjon, mert ezen ismeretek elsajátítása nagymértékben elősegíti az egészséges fejlődést, egy új nemzedék testi, lelki egészségének megőrzését.

Az egészség megvédéséhez, megismeréséhez és esetleg visszaszerzéséhez megfelelő ismeret megszerzésére és helyes egészségvédő magatartás kialakítására van szükség. Különösen a betegségek megelőzésére (prevenció) való törekvés az elsődleges.

A gyermekek alkotják a társadalom azon csoportját, akik leginkább védelemre szorulnak. Egy új, egészséges generáció felnövekedése elképzelhetetlen a hatékony egészségügyi megelőzés és az egészséges életmódra nevelés nélkül.

Társadalmunk egyik alapvető gondját ma az életminőség romlása, az indokolatlan halálozások számának rohamos növekedése okozza. Megállapítható, hogy a leggyakoribb halálokok rizikótényezői között az egészségtelen életmód, az egészségre káros emberi magatartások szerepelnek.

A probléma megoldását az emberi viselkedés alakításában kell keresnünk, azokban az ismeretekben, értékekben, attitűdökben, amelyek a cselekvést előkészítik, a viselkedést meghatározzák.

A korábbi állásponttal szemben az egészség nem a betegség hiányát jelenti, hanem egy perceptív, aktív viszonyt az életminőség fejlesztése érdekében.

Az egészségfejlesztés a személyi és szociális fejlődési program egyik kulcseleme, ezért kitüntetett helye van az iskolai nevelés folyamatában.

Az egészséges életmód elemeit képező attitűdök már nagyon korán, a kisgyermekkorban szerveződnek, majd a személyiségfejlődés során további strukturálódást követően sajátos belső értéket alkotnak. Az attitűd-alakításban alapvető szerep jut a családnak, különösen a szülőknek. A mai átlag család nem mindig tud eleget tenni, vagy gyakran nem fordít elég gondot egészségfejlesztési feladatának ellátására, ezért az ilyen esetekben megnövekedik a nevelési intézmények szerepe. A nevelési intézmények a társadalom szempontjából lényeges és fontos feladatokra szocializálják a fiatalokat. Feladatai közül nagyon jelentőssé vált az egészségfejlesztő funkció. Ennek az összetett feladatnak a jelenlegi iskolai gyakorlat csak kevésbé tud eleget tenni, különösen a kompenzáció vonatkozásában.

Kívánatos, hogy az egészségfejlesztés holisztikus szemlélete az alapelvnek megfelelően ne csak az egészségnevelési ismeretek oktatásában, egy-egy elszigetelt egészségügyi program vagy valamilyen kampány formájában jelenjen meg, hanem az egész oktató-nevelő munkát hassa át.

13.2. Alapelvek, célok:

- Segítse a tanulókat abban, hogy fejlődésük során személyiségközpontú, rugalmas és problémaérzékeny, önálló, aktív, felelősségteljes személyiségekké alakuljanak.
- Reális önismerettel, pályaismerettel, hatékony kommunikációs készséggel, tanulástechnikával, helyes egészségi és higiénés magatartással, valamint alapfokú elsősegély nyújtási ismeretekkel rendelkezzenek a tanulók.
- Motiválja a tanulókat az egészséges életmódnak a kialakításában és szinten tartásában.
- Az életről, az emberről és környezetéről, valamint ezek kölcsönhatásairól holisztikus szemlélet kialakítása annak érdekében, hogy a tanulók tudják az életet és az egészséget értékként tisztelni.

- A tanuló járuljon hozzá saját egészségi magatartásának kifejlesztéséhez, a saját és mások egészsége iránti felelősségvállalás kialakításához.
- Készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására.
- Az egészséges életmód megalapozása, folyamatos fejlesztése, testi, lelki, szociális harmónia egységének megvalósítása.
- Az egészséges életmódra nevelés épüljön be a tanuló egész napos foglalkozásába.
- Végső cél, hogy a tanuló megértse a saját egészségvédelmének jelentőségét, és rendelkezzék azokkal a szükséges ismeretekkel, jártasságokkal, amelyekkel környezetét, egészségi feltételeinek javítását, az egyes emberek, valamint a közösség egészségének a védelmét cselekvően megteremti.

13.3. Követelmények:

A tanuló legyen képes:

- elfogadni az egészséget az élet alapvető értékeként
- a saját egészségkultúrájának folyamatos fejlesztésére, esetleges egészségkárosító magatartásának elvetésére, az egészségmegőrző magatartás tudatos vállalására és gyakorlására.
- meghatározni az egészség-kulturáltság fogalmát.
- megfogalmazni az összefüggést az egészségkultúra egyes elemei és az egészséges életmód között.
- felbecsülni a saját és mások egészségével kapcsolatos szükségleteket és érdekeket.
- alkalmazni az egészséges életvitellel kapcsolatos ismereteit.
- az életet, mint értéket tisztelni.
- az emberi problémák iránti érzékenységre.
- a saját és mások érdekében helyes higiénés magatartást tanúsítani.

13.4. Területei:

13.4.1. Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával:

- mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség
- táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
- öltözködés
- higiénia, tisztálkodás
- egészségkárosító szenvedélyek (alkohol, dohányzás, drog) megelőzése a tanórai és a tanórán kívüli nevelésben
- ésszerű napirend kialakítása
- a lelki egészség megőrzéséhez szükséges ismeretek, stresszkezelési módszerek elsajátítása

13.4.2. Szűrővizsgálatok: (fogászat, gerinc, szemészet stb.)

A tanulók az iskola szervezésében a jogszabályokban előírt szűrővizsgálatokon részt vesznek.

13.5. Az egészségnevelés színterei:

13.5.1. Minden tanulót egyformán érintő elemek:

Példamutató iskolai hatás:

- termek, folyosók, udvar megfelelő kialakítása (személyi és környezeti higiéniára nevelés)
- pedagógusok, dolgozók példamutatása
- ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében (egészséges és rendszeres testmozgásra nevelés, a mozgás örömszerző funkciója, évszaknak megfelelő öltözék)

13.5.2. Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- tantárgyakba beépített egészségnevelés (osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológia óra, technika és életvitel óra, egészségtan modul)
- egészség fenntartását hátrányosan befolyásoló tényezők, elsősegélynyújtás (baleset-megelőzés, betegségek elkerülése, gyógyulásba vetett hit)

13.5.3. A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek:

- egészségnevelési akciók
- előadások, kiállítások, termékbemutatók
- rendszeres iskolai programok (sportversenyek, kulturális programok)
- rendszeres, egészséges környezetben végzett túrák, kirándulások

13.6. Mindennapi testedzés megvalósítása:

- mindennapos testnevelési órákon
- szervezett úszásoktatásban való részvétellel, gyógytestnevelésben való részvétellel
- napközis, tanulószobai foglalkozásokba beillesztve, pontos terv szerint
- szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- iskolai sportkör működtetésével
- sportversenyek lebonyolításával

Az iskola sportköre bekapcsolódik - lehetősége szerint - a katolikus iskolák Diák Sportszövetségének, a KIDS-nek munkájába. A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe: a Diák Sportszövetség által kiírt területi, megyei, országos versenyekbe, a diákolimpiába, a KIDS-versenyekbe, a különféle iskolai kupa-küzdelmekbe.

13.7. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

5-8. osztályosok részére elsősegélynyújtó szakkört szervezünk. A szakkör tagjai lehetőség szerint elsősegélynyújtásból tanulmányi versenyen is részt vesznek, ill. kiselőadásokat tartanak diáktársaiknak osztályfőnöki óra keretében.

Évente egy alkalommal egészségnapot szervezünk, aminek keretében a tanulók elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteiket bővítik meghívott előadók segítségével.

13.8. Egészségnevelésünket segítő hasznos módszerek:

- játékok
- közösségépítés
- programok
- művészetek
- pályázatok

13.9. Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

Belső résztvevők:

- pedagógusok
- hitoktatók
- osztályfőnökök
- iskolaorvos
- védőnő

Külső partnerek:

- Gyermekjóléti Szolgálat
- Családsegítő szervezetek
- Nevelési Tanácsadó
- szakrendelők

13.10. Az osztályfőnöki órák programja

FELSŐ TAGOZAT

5. osztály

TÉMA	**ÓRA**	**FELELŐS**
- A baktériumok és az ember	1	Előadó
A száj higiéniája (fogápolás)	1	Dentálhygiénikus
A bőr higiéniája (tisztálkodás, ruházat tisztántartása, egészséges öltözködés)	1	Előadó
Fertőző betegségek (terjedése, típusai, megelőzés, higiénia)	1	Előadó
Egészséges életmód, egészséges táplálkozás (vitaminok, főzelék, torna)	1	Osztályfőnök

6. osztály

" Tökéletes mosolyt kérünk!" (Szabályozni-vagy nem - avagy a fogszabályozás gyötrelmei és fontossága)	1	Dentálhygiénikus Fogorvos
Nagy lányok és kis fiúk 1. Forradalmi változások az osztályközösségben. Ellentétes nemű társak iránti érdeklődés. 2. Nagy lány lettem! Serdülőkori biológiai változások és problémák, higiénia	1-2	Védőnő Hitoktató

3. "Azt a bizonyos filmet, könyvet szeretném látni!" Miért nem olvashatok és nézhetek meg bármit?		

7. osztály

A serdülés testi-lelki megjelenési formái. Fiú-lány barátság (füzet) Hogy nézek ki ? Serdülőkori bőr- és hajproblémák, megoldások, testápolás	1 1	Osztályfőnök Hitoktató Előadó
Ital és cigaretta 1. Próbáljuk ki!? 2. Apa is és anya is….	2	Előadó
- Elsősegélynyújtási alapismeretek	1	Biológia tanár
- Betegápolási alapismeretek	1	Előadó
- Ember és környezete- lakás, kollégium higiénia	1	Előadó

8. osztály

DISCO-ba akarok menni! 1. Egészségügyi veszélyek: Szórakozzunk, de hogyan? Az alkohol káros hatásai (Csak alkohollal lehet szórakozni?) A szabadidő csapdái 2. Mit olvassak, nézzek? - Kultúrát kedvelő és szerető emberré nevelés. (színház, mozi, kiállítás)	1 1	Osztályfőnök Előadó

14. Környezeti nevelés

14.1. Alapelvek

A teremtett világnak, mint létező értéknek a tisztelete és megőrzése. Ismeretei alapján elvárható, hogy a gyermek egyre biztosabban igazodjék el közvetlen, majd távolabbi környezetében, a közvetlenül, majd közvetetten megismerhető természeti folyamatok, történések körében. Továbbra sem törekszünk azonban az elvont tudományos fogalmak meghatározására, definíciószerű megtanítására. Ebben az életkori szakaszban a természettudományos gondolkodáshoz szükséges képességeket kell megalapoznunk. Kívánatos, hogy a gyermek a környezetvédelmi képzés folyamatában találkozzék az értelmes, összefüggésekre épülő tanulás eljárásaival, gyakorolhassa azokat egyénileg és társaival együttműködve is. Legyen módja kielégíteni egyéni érdeklődését, illetve szerezhessen

örömteli megismerési, tanulási élményeket. A lehetőségekhez képest segítsen a tantárgy az iskolán kívül szerzett ismeretek feldolgozásában is.

A felsőbb évfolyamon tanuló gyermek természettudományos gondolkodását jobbára még a szemléletes képi tartalmak jellemzik, de ebben az életkori szakaszban már megalapozódnak annak absztrakt kategóriái is. Ugyanakkor a valóságos természeti folyamatok, összefüggések, törvényszerűségek megértéséhez szükséges térbeli és időbeli elvonatkoztatás képessége egyre árnyaltabb és biztosabb képzetek kialakítását teszi lehetővé. Az elemi természettudományos nevelés fontos feladata tehát a konkretizálásra és általánosításra építve az elvonatkoztatás képességének alapozása, az egyszerű absztrakt fogalmak, ítéletek és következtetések használatának megtanítása.

14.2. Célok

A tanulók képessé váljanak a természet jelenségeinek elemi szintű értelmezésére. A tantárgy vizsgálódásának középpontjában ezért nem az egyes természettudományok alaptételei, hanem az élő és élettelen természet konkrét valósága, a jelenségek, a táj és a környezet áll. A megismerés ebből következőleg komplex.

Az iskolai környezeti nevelésünknek az lenne a célja, hogy a gyerekekkel megismertessük és megszerettessük az élő környezetünket. Kialakuljon bennük a felelősségérzet a bioszféra jövőjéért. Fontos tanítványaink környezeti erkölcsének, társadalmi, természeti felelősségének a megalapozása. A gyerekek alakuló értéktudatának, együttműködési képességének, életviteli szokásainak, a személyes és közös felelősségtudatának a formálása. Szeretnénk, hogy az iskolánkból kikerülő gyerekek szeressék a környezetüket, és felelősséget érezzenek a jövőjükért.

14.3. Környezeti nevelés színterei

14.3.1. Minden tanulót egyformán érintő elemek:
Példamutató iskolai környezet

- A tantermekben, folyosókon környezeti neveléssel, környezetvédelemmel kapcsolatos tablókat helyezünk el. A biológia teremben élősarkot alakítunk ki.
- Minél hatékonyabban szeretnénk az anyag- és energiatakarékos iskolaműködtetést megvalósítani.
- A pedagógusok és iskolai dolgozók példamutatása.
- Kerékpáros és gyalogos közlekedésre ösztönözzük tanulóinkat.
- Szelektív hulladékgyűjtésben is igyekszünk jó példát mutatni. Kihelyezünk gyűjtődobozokat a száraz elemek gyűjtésére.

14.3.2. Kötelező tanórai keretben végzett környezeti nevelés

A természettudományos tantárgyak tanításakor a témakörhöz kapcsolódó környezetvédelem problémáit megbeszéljük.

- A kémia tantárgyból a szervetlen kémia fejezetben bemutatjuk a savas eső, az ózonlyuk, a globális felmelegedés problémáit.

- Biológiából az ökológia témakörben bemutathatjuk az anyag körforgalmát, és azt, hogyan borulhat fel az egyensúly az emberi beavatkozás során. Konkrét példákon keresztül érzékeltetjük a veszély tényleges nagyságát: pl. az esőerdők kivágása miatt a szén-dioxid mennyisége növekszik, mely az üvegházhatáshoz vezet.
- Az osztályfőnöki órákon a tanmenetben szerepelnek a környezeti nevelés témái.

14.3.3. A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek

- Esetenként környezetvédelmi szakembereket hívunk meg, hogy előadásokat tartsanak, és a témával kapcsolatos kiállításokat szervezünk.
- Tanulmányi kirándulások alkalmával természetjáró túrák megszervezését is tervezzük.
- Megtartjuk a Föld napját.
- A környezetünk védelmének jeles napjait megünnepeljük.
- Ellátogatunk a vadasparkba, a botanikus kertekbe, nemzeti parkokba a tanulmányi kirándulás keretében, Ajakon pedig a szennyvíztisztító-telepre.

Környezeti nevelésünket szolgáló módszerek

A környezeti nevelés szempontjából is jelentősége van az élményalapú, tevékenységalapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának.

- játékok (szituációs, drámajáték, memóriafejlesztő)
- riport (kérdőíves felmérés)
- aktív, kreatív munka (természetvédelmi munkák, madárvédelmi feladatok, szelektív hulladékgyűjtés, rend és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek, kiállítás rendezése, újság készítése, kutatómunka)
- művészetek (vizuális művészetek a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások, zeneművészet, népművészet, etikai érzékenység és élmény fejlesztése)

14.4. A környezeti nevelésben résztvevők

14.4.1. Belső résztvevők:

osztályfőnökök, szaktanárok

14.4.2. Külső résztvevők:

Előadók, környezetvédők, erdészek, meteorológusok, művészek, intézmények

15. Az iskola kapcsolatrendszere, együttműködés a partnerekkel

15.1. Az iskolai pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

A Ajaki Tamási Áron Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola egységes egészként, általános iskolai nevelőtestületként működik.

A szerkezeti felépítés és a működés helyi viszonyok által létrejött sajátossága, valamint az alapító-fenntartó azon szándéka, hogy egyes feladatokat az intézmény egységes egészként, pedagógiailag önállóan oldja meg.

Az intézmény tantestülete fogadja el az intézmény Szervezeti Működési Szabályzatát, Munkaügyi Szabályzatát, részt vesz az alakuló, nyitó, záró és nevelési értekezleteken, az iskolai munkamegbeszéléseken. Az általános iskolai tantestület illetékes az általános iskolai házirend elfogadásában, a diákönkormányzat munkatervének véleményezésében, a tanulók iskolai fegyelmi, illetve kártérítési ügyeiben való döntésben. (Felnőtt dolgozók fegyelmi ügyében.) Kívánatos, hogy a tantestület tagjai rendszeres és tartalmas pedagógiai kapcsolatot tartsanak fenn.

15.2. Külső kapcsolatok

15.2.1. A külső kapcsolatok hatása a nevelőmunkára

Iskolánk katolikus és specifikus identitásának megőrzése, erősítése és hatékony képviselete posztmodern társadalmunkban csak a szűkebb és tágabb környezetünkkel való sokoldalú kapcsolattartás révén valósítható meg. E konfrontáció mindig magában rejti a külvilág negatív hatásának némi kockázatát, azonban csak ennek révén válhatnak tanítványaink képessé arra, hogy korunk kihívásaira személyesen megélt keresztény választ adjanak. Minél erősebb iskolánk (katolikus és specifikus) identitása, annál bátrabban vállalhatjuk ezt a kockázatot.
Ennek a kényes folyamatnak az irányítása, amelyben a kihívások a jót és a rosszat egyaránt erősíthetik, nagy körültekintést, bölcsességet igényel. Az iskolát körülvevő környezet sokféleképpen igényli az egyházi iskolának a jelenlétét, ugyanakkor sok vonatkozásban segítségére lehet a katolikus iskolának feladatai megoldásában.
Ezek a megállapítások természetesen másféleképpen igazak a különböző jellegű kapcsolatok vonatkozásában.

15.2.2. Külső kapcsolataink

15.2.2.1. Hivatalos kapcsolatok

Az iskola hivatalos, a törvényekben és az SZMSZ-ben meghatározott folyamatos kapcsolatot tart a fenntartó egyházmegyei püspökséggel, plébániával, a MKPK Iskolabizottságával és a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézettel, egyes részfeladatok megoldása során a helyi önkormányzattal.

Az előírt hivatali kapcsolatokon túl az iskola a fenntartó püspökben olyan személyt tisztel, akiben annak a hitbeli és erkölcsi tanításnak a személyes képviselőjét látja, amelyre nevelési elveit alapozza. Fontosnak tartja az élő kapcsolat ápolását személye és az iskola nevelői, dolgozói, neveltjei között, ezért számít gyakori jelenlétére, kéri útmutatásait.

15.2.2.2. A szülőkkel való kapcsolattartás

Az iskola kapcsolatrendszerében sajátos helyet foglalnak el a szülők, akiket meg akar nyerni az iskola nevelési céljainak, ugyanakkor elvárásaik, az iskolával való alkotó együttműködésük során a szülők is hatással lehetnek az iskola konkrét nevelési céljainak formálódására, megvalósításuk módjainak alakulására. Az iskola - az ez irányú igényeknek elébe menve - segítséget nyújt a szülőknek a nevelési és lelki problémák keresztény elvek alapján történő megoldásában, keresi azokat a formákat, amelyekben ez a segítségnyújtás megvalósulhat.

(Pedagógusok vagy más szakemberek előadássorozata, kiscsoportos vagy személyes beszélgetés stb.)

Kéri és elfogadja a szülők tevőleges segítségét nevelési szempontból fontos programjainak megvalósításában: családi napok, karitatív munka szervezése, lebonyolítása, ellenőrzése, pályaválasztási délutánok tartása, vendégek meghívása, "hagyományos" SZK-s szervezőmunkák. Iskolánk személyes, bizalomteljes kapcsolat kialakulását elősegítő találkozásokat szervez a szülőkkel, amelyek megalapozzák az együttmunkálkodást.

Objektíven és szeretettel a szülők elé tárja a gyermekükkel kapcsolatos problémákat, szükség szerint tanácsot ad a tanuló megítélésére, további irányítására, nevelésére vonatkozóan. Tisztelettel és szeretettel fogadja a szülők kritikai észrevételeit, és elfogulatlanul megvizsgálja igazságtartalmukat, törekszik az esetleges hibák kijavítására. A szülői szervezetek törvényben előírt véleményezési jogát tiszteletben tartja.

Az osztályok szülői értekezletét az osztályfőnök tartja. Az iskola tanévenként legalább két szülői értekezletet tart. Ezen túl a felmerülő problémák megoldása céljából a főigazgató, az osztályfőnök vagy a szülői közösség elnöke rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze. Összevont szülői értekezletet a főigazgató hívhat össze.

Az iskola valamennyi pedagógusa az I. félév zárását megelőzően (decemberben) – a főigazgató által kijelölt időpontban – egy alkalommal tart fogadóestet. A fogadóest időtartama legalább 90 perc. Ezen kívül minden pedagógus kéthetente egy tanítási óra időtartamban a szülők rendelkezésére áll. Ennek időpontjáról a szülők a digitális naplóban, az ellenőrzőben illetve az iskola épületének aulájában kapnak tájékoztatást.

Amennyiben a szülő, gondviselő a fogadóórán kívüli időpontokban kíván konzultálni gyermeke tanárával, akkor erre – a rendkívüli eseteket leszámítva – telefonon történő időpont-egyeztetés után kerülhet sor.

Az intézmény vezetői, a szaktanárok és az osztályfőnökök a digitális napló vezetésével tesznek eleget tájékoztatási kötelezettségüknek. A szülővel való kapcsolatfelvétel telefonon vagy a digitális napló révén küldött elektronikus levéllel történhet.

Az osztályfőnök a digitális naplóba tett bejegyzés, a digitális napló üzenetküldő funkciójával vagy elektronikus levél útján értesíti a szülőket a tanuló gyenge vagy hanyatló tanulmányi eredménye, vagy súlyos fegyelmi vétsége esetén. Az osztályfőnök a digitális napló útján tájékoztatja a szülőket a fogadóórák, a szülői értekezletek időpontjáról és más fontos eseményekről lehetőleg egy héttel, de legalább öt nappal az esemény előtt.

15.2.2.3. A diákok tájékoztatása

A pedagógus a diák tudásának értékelése céljából adott osztályzatokat az értékelés elkészültét követő következő tanítási órán, szóbeli feleletnél azonnal köteles ismertetni a tanulóval. Az osztályzatok számbavétele naplóellenőrzéskor történik. Témazáró dolgozatok megírásának időpontjáról az osztályt (csoportot) legalább egy héttel a kijelölt időpont előtt tájékoztatni kell. A tanulót értesíteni kell a személyével kapcsolatos büntető és jutalmazó intézkedésekről. Minden diákot megillet a jog, hogy a személyét érintő kérdésekről, döntésekről tájékoztatást kapjon osztályfőnökétől, szaktanárától vagy a döntés hozójától. A diákközösséget érintő döntéseket iskolagyűlésen, főigazgatói hirdetésben vagy kifüggesztett hirdetés formájában kell a diákság tudomására hozni.

A főigazgató és a nevelőtestület szükség szerinti gyakorisággal iskolagyűlésen tart kapcsolatot a diákokkal. Az iskolagyűlésen részt vesznek az iskola tanárai is a beosztás szerint.

15.2.2.4. Az egyházközséggel való kapcsolattartás

A katolikus iskola természetes környezetét adja az egyházközség, amely lelkiségével, a rá jellemző karizmákkal meghatározó befolyással van az iskolára. A diákok nagy százaléka vallásilag az adott közegben nőtt fel. Az ő és szüleik révén az egyházközség sajátos érdekeltsége alakul ki a katolikus iskola kifogástalan erkölcsi és szakmai minőségében. Az iskola, mint továbbtanulási célpont jelenik meg, illetve felerősödik az érdeklődés az iskola, mint szellemi és kulturális központ iránt.

Az iskola szívesen várja és fogadja az egyházközséghez tartozó gyermekeket, folyamatos tájékoztatást ad munkájáról, illetve arra törekszik, hogy az egyházközség és az iskola kapcsolata az egymás életében, rendezvényein való alkotó részvétel révén elmélyüljön. Ez irányú törekvései bizonyos mértékig kiterjednek a vonzáskörzetébe tartozó valamennyi egyházközségre, elsősorban egyházmegyéjében, melynek papságával intenzív kapcsolatot tart fenn, igénybe véve segítségüket, betekintést nyújtva számukra belső életébe, kritikus észrevételeiket is igényelve.

Az iskola gondot fordít arra, hogy megismertesse munkáját a vonzáskörzetébe tartozó plébániák híveivel, a potenciális szülőkkel és tanulókkal. Ennek érdekében úgynevezett legációkat (kiküldetéseket) szervez.

15.2.2.5. Kapcsolattartás más egyházi iskolákkal

A más egyházi iskolákkal való kapcsolattartás révén iskolánk mintát, tapasztalatokat, a jobb önmegismerést szolgáló összehasonlítási alapot nyer, intézményi és személyes, emberi kapcsolatokban gyarapszik. (A régió egyházi iskoláival évenként más-más helyszínen rendezett találkozások az ökumené szellemét is erősítik.)

15.2.2.6.Az Óvodával való kapcsolattartás

- Napi szakmai kapcsolat alakult ki az óvónők és az alsós tanítók között.
- Tájékoztatót tartunk a leendő első osztályos gyerekek szüleinek: Iskolaérettségről.
- Közös munkával készítjük elő a beiskolázást.
- Igyekszünk azonos elvekkel, módszerekkel könnyíteni az óvodából az iskolába lépés feltételeit.
- Részt veszünk egymás továbbképzésein.
- Közös rendezvényeket szervezünk /óvoda - 1-2. o./, az alsó tagozatos nevelők és az óvodapedagógusok esetenként látogatást tesznek a másik intézményegységben.
- A hivatalos kapcsolattartás vezetői értekezleteken és intézményegység-vezetői szinten történik.

15.2.2.7. Önkormányzati iskolákkal való kapcsolattartás

A járásban, megyében található önkormányzati iskolákkal intézményünk - okosan válogatva - alkalmi kapcsolatokat ápol: sport- és szellemi vetélkedőkön, seregszemléken való találkozás, más iskolák által meghirdetett versenyeken való részvétel, más iskolák meghívása.

15.2.2.8. Kapcsolattartás különböző társadalmi szervezetekkel

Iskolánk megfelelő mérlegelés után tartós és folyamatos kapcsolatok kiépítésére törekszik több társadalmi szervezettel, amelyeknek tagjai külső előadókként segítik nevelő-oktató munkáját (Caritas, TIT), illetve az életbe való kilépés lehetőségét, nevelési céljaink szolgálatában álló programjaink színterét jelenthetik: segítő akciók a Caritasban a szociális érzékenység kialakítása céljából.

15.2.2.9. Tömegkommunikációs eszközök

A kapcsolatok rendszerében sajátos helyet foglal el a kapcsolattartás a tömegkommunikációs eszközökkel: sajtó, rádió, tv. E megnyilvánulási lehetőségek elősegítik az iskolája értékeit képviselni tudó, megfelelő önazonosság tudattal rendelkező diák nevelését. Az iskolának, mint szellemi műhelynek, híradással kell lennie szellemi produktumairól, formáló tevékenységéről.

III. Az iskola helyi tanterve

Helyi tanterv

Választott kerettanterv

A **Nemzeti alaptanterv** kiadásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendeletben foglaltak alapján készítettük el iskolánk helyi tantervét, mely az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbiakra épül:

A kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet

1. sz. melléklete: „Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára”,

1. sz. melléklete: „Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára”.

Iskolánk a Katolikus Pedagógiai és Szervezési és Továbbképzési Intézet (KPSZTI) szakértői munkacsoportja által az EMMI kerettanterv alapján, annak szükséges kiegészítésével, az eredeti forma és tartalom megtartásával elkészített **„Katolikus helyi tanterv minta 2012”** dokumentumot választotta. 1-3. évfolyamon az Ecclesia Hittankönyvek, 4-8. évfolyamon a Szent István Társulat Hittankönyv sorozatához készült ajánlás alapján, annak szükséges kiegészítésével, az eredeti forma és tartalom megtartásával elkészített hittan tantervet választottuk.

1. Alapelvek, tantárgyi preferenciák, képzési kínálat

Intézményünk általános iskolai képzést folytató nevelési-oktatási intézmény 8 általános iskolai alsó tagozatos, 7 általános iskolai felső tagozatos osztályból álló nyolcosztályos képzési formával, 1-3. évfolyamon egész napos iskolai oktatási formával, 2 alsós napközis csoporttal, 7 felsős tanulószobás csoporttal. .

A hatályos jogszabályi rendelkezések alapján az általános iskolai nevelési–oktatási célok vállalása mellett célul tűzte ki a tanulók vallásos és hazafias szellemben erkölcsös polgárrá való nevelését.

1.2. Az egész napos iskola nevelési és oktatási programja

Az egész napos iskolában a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és a délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezzük - az adott évfolyamra meghatározott kötelező tanórai foglalkozások, a nem kötelező tanórai foglalkozások, a napközis foglalkozások időkeretében, biztosítva az egyéni foglalkozások megtartását szolgáló időkeretet.

Az egész napos iskola célja:

- A készségek, képességek, kulcskompetenciák, a személyiség sokoldalú fejlesztése.
- A szabadidő kulturált, tartalmas, értékes eltöltése.
- A szociálisan vagy más szempontból hátrányt szenvedő társadalmi rétegek számára felzárkóztatási esélyt adjon.

Az egész napos iskola feladata:

Az eltérő tanulói fejlettségi szintek kezelése, a felzárkózás lehetőségének biztosítása, ugyanakkor tehetséggondozás, tehetségfejlesztés a kooperatív technikák és a differenciálás alkalmazásával.

Az egész napos iskolai nevelés-oktatás keretében biztosítjuk:

- a segítségnyújtást a házi feladatok elkészítéséhez,
- a tananyag megértéséhez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást azon tanulók részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek,
- a felzárkóztatással és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátását.

Megteremtjük a tankönyvek, füzetek és egyéb tanulói felszerelések biztonságos iskolai tárolásához szükséges feltételeket.

Napjainkban az iskolába lépő kisgyermekek között igen nagy különbség mutatkozik, emiatt a tanulók nem terhelhetőek egyformán. Vannak, akik nagyobb teherbírásúak, könnyebben „veszik az akadályokat", s vannak olyanok, akik fáradékonyabbak, lassabban haladnak társaiknál.
A gyakran „években mérhető" fejlettségbeli különbségek ellenére a kritikus elemi alapkészségek esetében minden gyermeknek optimum szintre kell jutnia ez a továbbhaladás feltétele. Ezért fontos, hogy az alapkészségek megszilárdítására kellő időt biztosítsunk, s alkalmazkodjunk tanulóink egyéni fejlődési üteméhez. Ennek egyik lehetősége az egész napos iskola, mely biztosítja a gyerekek egyenletesebb terhelését az egész napos órabeosztással, a tanórákat váltogató változatos szabadidős és sportprogramokkal, melyeken a közösség minden tagja jól érezheti magát. A tanórai és egyéb foglalkozások természetesen biztosítják a nevelői – oktatói munka célkitűzéseinek megvalósulását.

Az egész napos iskola előnyei:

- az óvodai életrend szerves folytatása
- a napi időbeosztás jobban megfelel a tanulók életkori sajátosságainak
- egyenletesebb a tanulók terhelése, tanulás és szabadidő váltja egymást
- több lehetőség nyílik a tanulókkal való beszélgetésre, esetelemzésekre, játékra
- a házi feladatot az adott tantárgyat tanító pedagógussal készítik el a gyerekek, így ő azonnal visszajelzést kap
- az osztályokkal két tanító foglalkozik, így ketten hitelesebb képet alkothatnak a tanuló munkájáról, így a nevelés is lényegesen hatékonyabb lehet
- reggel a tanítás megkezdése előtt lehetőség van beszélgetésre, napi gondok felvetésére
- a tanulási órák hatékonyabb, célszerűbb szervezése következtében, valamint a változatos foglalkoztatási formák során a gyerekek képességei kiegyensúlyozottabban fejlődhetnek
- a gyerekek hét közben nem visznek haza minden tankönyvet, ami a táska súlyát tekintve szintén könnyebbséget jelent
- a délutáni sávot kitöltő órákban változatos, tartalmas foglalkozásokon vehetnek részt a tanulók:
    - készség-és képességfejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, korrepetálás,
    - sportfoglalkozás.

Az egész napos iskola időkeretei:

1.	8:00 – 8:45	**Tanóra**
2.	8:55 – 9:40	**Tanóra**
3.	10:00 – 10:45	**Tanóra**
4.	10:55 – 11:40	Önálló tanulás
	11:40 – 11:55 Ebéd **5.** 11:55 – 12:40 Szabad foglalkozás	
6.	12:50 – 13:35	T**anóra**
7.	13:45 – 14:30	Önálló tanulás
8.	14:40 – 15:25	**Tanóra**
9.	15:35 – 16:20	Szabad foglalkozás

Ha a tananyag vagy a tanulók teljesítménye, munkatempója azt kívánja, lehetőség van a tanórák és a szabadidős tevékenységek átcsoportosítására.
A rugalmas szervezés célja a tanulás hatékonyságának fokozása, az iskolai életmód megkedveltetése, a kisdiákok eredményeinek javítása.

1.3. Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveit a 32/2012. X. 8. EMMI rendelet határozza meg. Ez alkalmas arra, hogy az általános iskolában integráltan oktatott tanulók nevelése, képzése is megvalósítható legyen.

Az iskolába kerülés előzményei, feltételei:

– Az iskolai bemenet szabályozott.

– A sajátos nevelési igényű tanulók a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság javaslata alapján kerülnek felvételre.

– Az integrált nevelés és oktatás feltétele a sajátos nevelési igényű tanulók részére iskoláinkban biztosított. (infrastruktúra, személyi).

Célja:

Az iskolai képzés időtartama alatt arra kell törekedni, hogy a sajátos nevelési igényű tanuló személyisége a képzés végére minél harmonikusabban és teljesebben kibontakozzon, képes legyen a társadalom által elfogadott normák szerint, saját igényeit megvalósítva kiegyensúlyozott, boldog életet élni, segítse elő a társadalmi beilleszkedését minél zökkenőmentesebben.

A tanköteles korú sajátos nevelési igényű tanulók képzésének során a legfontosabb figyelembe veendő szempontok:

– az értelmi, a testi és érzelmi fejlődés megváltoztatása,

– sajátos tanulási képességek,

– egyéni szükségletek,

– a felnőttkori élet behatárolt lehetőségei.

Az iskolai képzés során elérni kívánt célok az egyéni bánásmód elvét alkalmazva:

– a fejlettség üteméhez igazodva biztosítani a személyiség harmonikus fejlődését,

– valósuljanak meg, váljanak az iskola pedagógiai programjának, tanítási gyakorlatának tartalmi elemévé a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák,

– az enyhén értelmi fogyatékos, mozgássérült, látás és hallássérült, beszédfogyatékos és a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulókat nevelés, oktatás, fejlesztés tartalma ne terhelje túl, az alkalmazott módszerek egyéni lehetőségeikkel összhangban legyenek,

– megvalósítani hiányosan működő képességek korrekcióját,

– csökkenteni egyénre szabott terápiás eszközök, eljárások alkalmazásával a hátrányokat.

A sajátos nevelési igényből adódó fejlesztés, a szükséges kompenzáció megvalósulásának érdekében az enyhén értelmi fogyatékos, mozgássérült, látás és hallássérült, beszédfogyatékos, a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók a köznevelési törvénynek megfelelő és a szakértői vélemény alapján megfelelő óraszámban rehabilitációs célú fejlesztő terápián, az egyéni képességfejlesztést, a sérülésből adódó hiányok kompenzálását szolgáló rehabilitációs foglalkozásokon vesznek részt.
A rehabilitációs fejlesztést szakirányú végzettségű gyógypedagógus végzi.
Az intézmény szakirányú végzettségű gyógypedagógussal rendelkezik.

Rehabilitációs foglakozások:
A habilitációs, rehabilitációs tevékenységek célja, hogy:

– Az SNI-s tanulók sérült funkcióinak helyre állítása, újak kialakítása.

– A meglevő funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében, illetve a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.

A sikeres együttnevelés érdekében:

– Biztosítani szükséges a speciális tantervet, tankönyveket, tanulási segédleteket, életvitelt segítő technikai eszközöket.

– Biztosítani kell az egyéni tanulási utakat, lehetőségeket.

– Szükség esetén, a szakértői véleményben foglaltak alapján lehetőség adódik egyes tantárgyak értékelése alóli felmentés alkalmazása.

– Szükséges figyelmet fordítani a szülők szemléletének alakítására, az elfogadó attitűd kialakítására.

– Kiemelt figyelmet kell fordítani a diákok érzékenyítésére, a segítő, támogató, elfogadó
szemlélet kialakítására

– Elengedhetetlen a pedagógusok szemléletének alakítása (elfogadás, tolerancia, empátia) módszertani felkészítésére, továbbképzések segítségével.

A pedagógus az integrált nevelés, oktatás során:

– A tananyag tartalmak meghatározásánál, a tananyag feldolgozása során figyelembe veszi a fogyatékosság sajátos jellemzőit.

– A gyógypedagógus együttműködve a pedagógussal egyéni fejlesztési tervet készít, egyéni haladási ütemet biztosít a sérült tanulók számára.

– A tanulásszervezés során igazodik az egyéni sajátosságokhoz, differenciált munkaformákat alkalmaz.
– Igazodik az eltérő képességekhez, viselkedésekhez.
– A tanórai foglakozások során épít a szakértő véleményekben foglaltakra.
– Együttműködik a segítő szakemberekkel, a gyógypedagógus javaslatait beépíti a tanítási folyamatba.

A gyógypedagógus az integrált nevelés, oktatás során:
– Együttműködik a pedagógussal, segíti a pedagógiai diagnózis, a szakértői vélemény értelmezését.
– Segíti a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni igényeihez szükséges optimális környezet kialakítását.
– Figyelemmel kíséri a tanulók haladását, javaslatot tesz a fejlesztés irányára.
– Együttműködik az egyéni fejlesztési tervek összeállításában.
– Egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő tevékenységeket végez.
– Együttműködik a pedagógusokkal, a tantestülettel.
– Kapcsolatot tart a szülőkkel.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

Az integráltan nevelt sajátos nevelési igényű tanulók esetében kiemelt fejlesztési feladatot jelent:
– Az énkép, önismeret fejlesztése, különös tekintettel az elfogadás, önelfogadás fejlesztésére, az elért sikerek, eredmények értékként kezelésére, és az önmagához mért fejlődés értékelésére.
– Információs és kommunikációs kultúra fejlesztése. A sajátos nevelési igényű tanulók információszerzésben és adásban jelentkező hátrányait csökkentheti az informatikai, elektronikus eszközök, a média tudatos használata. A számítógép írástechnikai segédeszközként is jól használható az arra szoruló tanulók esetében.
– Tanulásmódszertan fejlesztése, kiemelt tekintettel az önálló tanulás technikáinak kialakítására, a tapasztalati alapozás és az egyéni tanulási út biztosítására.
– Testi, lelki egészség fejlesztése, melynek során törekedni kell, hogy az értelmi fogyatékos tanulók – egyéni lehetőségeikhez mérten - minél jobban megismerjék sérülésük okát, annak következményeit, optimális fejlődésük lehetséges irányait.

Ismerjék fel saját értékeiket.
– Felkészülés a felnőtt lét szerepeire, kiemelt tekintettel a – lehetőségekhez mért – önállóság elérésére, és a sérüléssel összhangban lévő továbbtanulás segítésére, a tudatos pályaválasztásra.

Enyhén értelmi fogyatékos tanulók:
Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő. A kifejtett alapelveken túl, együttnevelésükhöz szükséges a megfelelő gyógypedagógus foglakoztatása, a speciális tanterv, tankönyv használta. Az iskola helyi tanterve részletesen tartalmazza

– évfolyamokra lebontva - az enyhén értelmi fogyatékos tanulókra vonatkozó tartalmakat, követelménye

A pszichés zavarral (diszlexia, diszortográfia, diszgráfia, diszkalkúlia) küzdő tanulók fejlesztésének
elvei:

– A tanulók fejlesztése gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus közreműködését igényli.
– A tanulók fejlesztése differenciáltan, egyéni haladási ütemben, egyéni fejlesztési elv alapján történik.
– Diszlexia, diszgráfia, diszortográfia és a diszpraxia mint a motoros képességek fejlődési zavar, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása esetén szükséges a lassított tempójú, egyéni sajátosságokhoz igazított olvasás, írás tanítás lehetőségének biztosítása, az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése.
– Kompenzáló technikák kialakítása és alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során.
– Szükség esetén speciális eszközök (auditív eszközök, gépi írás, szövegszerkesztő, helyesírás ellenőrző programok) használatának biztosítása.
– Diszkalkúlia esetén kiemelten szükséges az észlelés, érzékelés, emlékezet, gondolkodás összehangolt fejlesztése, a téri relációk fejlesztése, a szerialitás erősítése.
– A tanulási helyzetek során a tapasztalás, a manipuláció, a matematikai eszközök használatának előtérbe helyezése szükséges.
– Egyéni szükségletekhez igazított gyakorlási lehetőség biztosítása.
– Szakértői vélemény alapján az értékelés alóli felmentés alkalmazása lehetséges.

Hallássérült tanuló:
Fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül gyógypedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában kell megvalósítani. A rendszeresen végzett mérési, speciális pedagógiai vizsgálati, megfigyelési tapasztalati eredmények figyelembevétele elengedhetetlen az eredményes gyógypedagógiai és egészségügyi habilitációs és rehabilitációs tevékenységnek.

Látássérült tanuló:
Nevelése, oktatása során fontos feladat a nemzeti műveltség átadása, az egyetemes kultúra közvetítése, a szellemi – érzelmi fogékonyság, az erkölcsi érzék elmélyítése. Fontos az ép érzékszervek fejlesztése, valamint a meglévő látás használatának tanítása.

Mozgáskorlátozott tanuló:
Nevelése- oktatása, képességeik tervszerű fejlesztése során az egyéni fejlődési sajátosságokhoz, az individuális szükségletekhez kell igazodnunk, hogy a tanulók sérüléseik ellenére is meg tudják állni helyüket a szűkebb és tágabb környezetükben.

Beszédfogyatékos tanuló:
Folyamatos logopédiai ellátásra szorul, ami függ a beszédfogyatékossága fajtájától.

A NAT alkalmazása a helyi tantervben:

Az integráltan nevelt sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó speciális ajánlásokat a helyi tantervünk a következőképpen tartalmazza:

A teljes képzési időre megfogalmazott követelmények:

Általánosság szintjén a következő elvárásokat, követelményeket fogalmaztuk meg, amit a sajátos nevelési igényű tanulóknak a képzési idő végére el kell érniük:

– Ismerje, fogadja el az alapvető emberi értékeket, viselkedésében, egyszerű szociális kapcsolataiban, normakövetéssel ezek jelenjenek meg.
– Legyen képes szociális kapcsolatokban tájékozódni, kapcsolatokat fenntartani, közösségi normákhoz alkalmazkodni, konvencionális szabályokat betartani.
– Legyen képes önmaga ellátására, a mindennapos tevékenységekben legyen együttműködő.
– Tapasztalja meg saját személyét, kapcsolódjon be önkifejezést segítő foglalkozásokba (pl.: játék, sport, tánc, ábrázolás).
– Ismerje környezetét, tudjon önállóan, vagy kevés segítséggel tájékozódni.
– Legyen igénye saját környezete esztétikusabbá tételére.
– Legyen képes mozgását irányítani, törekedjen a különböző mozgások összehangolására.
– Tudjon egyszerű cselekvéseket, néhány mozzanatból álló mozgássorokat utánozni, legyen képes szenzoros korrekciók végrehajtására, a felesleges mozdulatok kiküszöbölésére.
– Egyéni sajátosságok figyelembe vételével, felnőttek irányítása mellett legyen képes munkafolyamatok megismerésére, egyszerű munkafogások elsajátítására, gyakorlati tevékenységekben való alkalmazására.
– A különböző mértékben elsajátított kultúrtechnikai ismereteket praktikus helyzetekben, kevés segítséggel tudja alkalmazni.

Értékelési rendszer:
A sajátos nevelési igényű tanulók teljesítményének mérésénél a következő értékelési formákat alkalmazzuk:

- Szóbeli értékelés:
  Ezt az értékelési formát a képzési időben minden tantárgynál folyamatosan alkalmazzuk (pl.: helyeslés, dicséret, figyelmeztetés).
- Szimbólumok alkalmazása:
  A szóbeli értékelést kiegészítheti (pl.: pontozás, csillag, dicsérő kártyák képek, jelek).
- Szöveges értékelés:
  A gyermek egész személyiségéről, illetve egyes tantárgyakból hosszabb szöveges tájékoztató a szülők és pedagógusok felé.
- Szöveges minősítés:

A szöveges minősítéshez javasolt szövegminta: kiválóan megfelelt, részben felelt meg, nem tudott megfelelni.

- Numerikus értékelés, minősítés:
  A helyi tantervben megfogalmazottak szerint.

2. Az értékelés módja az egyes tantárgyakból

Az osztályfőnöki tantárgyat kivéve a tanulók évközi teljesítményét 1-5-ig érdemjegyekkel osztályozzuk, és félévkor, valamint év végén 1-5-ig osztályzattal minősítjük. Az *osztályfőnöki* tantárgyat nem osztályozzuk Alsó tagozaton a tanulói teljesítményt 2. osztály első félévig szövegesen értékeljük, 2. osztály év végétől hagyományos osztályozást használunk.
Az 1-2. évfolyamon szöveges minősítéssel fejezzük ki, hogy a tanuló:

- kiválóan teljesített,
- jól teljesített,
- megfelelően teljesített,
- felzárkóztatásra szorul.

A magyar irodalom és magyar nyelvtan tantárgyat külön osztályozzuk.
A helyileg – illetve a fogyatékosság típusa szerint – illetékes Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, ill. Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleményében foglaltaknak megfelelően az érintett tanulók főigazgatói határozat alapján mentességet kaphatnak valamely tantárgy vagy tantárgyrész értékelése alól. A pedagógusok esetükben a szóbeli számonkérést preferálják, ill. többletidőt biztosítanak számukra.

3. A 2020/21-es tanévtől felmenő rendszerben: a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 2.§-a alapján kiadott kerettantervek alapján elkészített helyi tanterv

3.1. A kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező és nem kötelező foglalkozások

3.1.1. Óraterv az 1-8. évfolyamon

Az alsó tagozaton a kerettanterv által meghatározott óraszám felett a szabadon tervezhető órakeret terhére az 1., 2. évfolyamon 1-1, 3. és 4. évfolyamon 2-1 magyar nyelv és irodalom órával növekszik a tantárgy kötelező óraszáma. A 1. és 2. évfolyamon ugyancsak a szabadon tervezhető órakeret terhére 1-1 környezetismeret óra látogatandó. A 4. évfolyamon a szabadon tervezhető órakeret terhére 1 idegen nyelv (angol) látogatása kötelező. A megtanítandó és elsajátítandó tananyag a tantárgyi tantervek tartalmazzák.

Az általános iskola felső tagozatán a kerettanterv által meghatározott óraszám felett a szabadon tervezhető órakeret terhére az 5. évfolyamon az indegen nyelv órák száma nő 1 órával. A 6-7. évfolyamon 0,5-0,5 órával növekszik a magyar nyelv és irodalom valamint a matematika tantárgy kötelező óraszáma. A 8. évfolyamon 1 órával lesz több a magyar nyelv és irodalom és a matemetika.
Ezek kötelező óráknak minősülnek, ezek látogatása kötelező.
A megtanítandó és elsajátítandó tananyag a tantárgyi tantervek tartalmazzák. A szabadon tervezhető tanítási órák kötelezőek, az ezeken nyújtott tanulói teljesítményt az alaptantervi órákon nyújtott teljesítménnyel együtt értékeljük.

Tantárgyak	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.	5.évf.	6.évf.	7.évf.	8.évf.
Magyar nyelv és irodalom	7 8	7 8	5 7	5 6	4	4 4,5	3 3,5	3 4
Idegen nyelvek				2 3	3 4	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4 4,5	3 3,5	3 4
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret						1		
Hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
Kat. isk. hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1				
Természetismeret					2	2		
Természettudomány							4	5
Biológia – Egészségtan							2	1
Fizika							1	2
Kémia							1	2
Földrajz							2	1
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra (rajz)	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház							1	
Digitális kúltura (Informat)			1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26+1	28+1	28
Szabadon tervezhető	2	2	2	2	1	2-> 1	2-> 1	2
Maximális órakeret **Összes heti óraszám (hittanal növelt)**	24 25	24 25	24 25	25 26	28 29	28 29	30 31	30 31

4. A számonkérés, beszámoltatás, vizsgáztatás, minősítés, felsőbb osztályba lépés valamennyi tantervre vonatkozóan

4.1. Alapelvek

Az ellenőrzés - értékelés - osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésében: ösztönzést ad, fejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önnevelésre késztet. Az objektív, igazságos értékelés - osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell. Az értékelés, osztályozás a tanulókat egyénenként is segíti

abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Legyen az értékelés olyan, hogy a gyermek legalább egy területen tökéletesen ki tudjon teljesedni, hogy a siker reménye meglegyen benne, s ez által építse a gyerekben rejlő értékeket, képességeket. Akár elismerő az értékelés, akár bíráló, legyen a bizalomra építő. Az ellenőrzésnek ki kell terjednie az írásbeli házi feladatra, füzetvezetésre is. Bármely tantárgy ellenőrzési - értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény. Az ellenőrzés formái tantárgytól, tananyagtól, az oktatási céltól, a tanulók egyéniségétől és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosak lehetnek. Érvényesíteni kell a szóbeliség primátusát. Még a "feladatmegoldós" tárgyakban sem hagyható el a szóbeli ellenőrzés, számonkérés.

4.2. Az osztályozás szabályai

A tanulók tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza teljes jogkörrel és felelősséggel.

A szorgalmi időben kapott érdemjegyeket a tanuló bejegyzi a tájékoztató füzetbe vagy ellenőrző könyvbe. A szülő a bejegyzéseket havonta aláírásával veszi tudomásul.

4.3. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló teljesítménye értékelésének formái.

Az egyes tantárgyi követelményeket a pedagógiai program helyi tantervének mellékleteként szereplő tantárgyi tantervek tartalmazzák.

A fejlesztendő képességek rendszerezve a következők:

- Megjegyzés, reprodukció: tények, elemi információk megjegyzése, megértése, fogalmak felismerése, megnevezése és használata, a szaknyelv alkalmazása, a különböző műfajú és rendeltetésű szövegek sajátosságainak felismerése, értelmezése, szabályok ismerete és reprodukálása.
- Egyszerűbb és bonyolultabb összefüggések megértése, átkódolás, transzformációs képességek.
- Ismeretek és képességek önálló alkalmazása ismert vagy új szituációban.
- Önálló véleményalkotás, értékelés, a társakkal való együttműködés képessége (kooperáció), az önálló ítéletalkotás képességének megléte, a felelősségvállalás attitűdjének kialakítása, magasabb rendű műveletek – analízis, szintézis (a problémamegoldó, a logikus gondolkodás, az ismeretek integrációjának színvonala).

A tanulók ismereteinek számonkérése a következő formákban történik:

4.3.1. Szóbeli számonkérés:

- szóbeli felelet (Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók a magán- és a közéletben egyaránt képesek legyenek igényesen kifejezni gondolataikat. Ezért törekszünk a rendszeres szóbeli számonkérésre.)
- kiselőadás, beszámoló, gyűjtőmunka (Több alkalommal lehetőséget biztosítunk kiselőadások tartására, hogy a tanulók képessé váljanak egy-egy téma önálló feldolgozására, a lényeges összefüggések kiemelésére, önálló véleményalkotásra.)
- memoriter (Nem hanyagolható el, hogy az emberi kultúra verbális kincseinek (versek, prózai részletek, nép- és műdal szövegek) szószerinti megtanításával fejlesszük diákjaink szókincsét, emlékezőtehetségét. A nyelvoktatás sajátos módszere idegen nyelvű szövegek

könyvnélküli megtaníttatása, mely készség szintre emeli az idegen nyelv fordulatainak és nyelvtani szerkezeteinek használatát.)

4.3.2. Írásbeli számonkérés:

- témazáró dolgozat (Az átfogó, teljesítményképes tudás kialakítása és mérése céljából nagyobb egységek összefoglalásaként iktatjuk be.)
- **írásbeli felelet (Írásbeli feleletekkel ösztönözzük a rendszeres tanulásra diákjainkat.)**
- házi dolgozat, olvasónapló, pályamunka (A tanulók önállóságának, alkotókészségének fejlesztése céljából íratjuk.
- írásbeli házi feladat, szorgalmi feladat (Az ismeretanyag rögzítésére, begyakoroltatására szolgál.)

4.3.3. Gyakorlati számonkérés

A gyakorlati számonkérés közismereti tantárgyak közül testnevelés, művészetek (ének-zene, rajz), a technika és a digitális kultúra tantárgyak esetén alkalmazott. Értékelése az írásbeli számonkérés osztályozási módjával azonosan történik.

- sportteljesítmény, tanulók fizikai állapotának mérése
- C-dúr skálán történő kottaírás
- rajzos feladat
- axonometria, vetületi ábrázolás
- műszaki rajz
- munkadarab, gyűjtőmunka
- szövegszerkesztés, rajzos feladatok, táblázatkezelés, adatbázis kezelés, prezentáció
- Technika és életvitel tantárgy során a gyakorlati számonkérés a különféle technikákkal elkészített produktumok (munkadarabok) értékelését jelenti.
- A manuális tevékenység értékelésének fő szempontjai: funkciónak megfelel-e, szép-e esztétikus-e, gazdaságos-e és a munkához, munkadarab elkészítéséhez való hozzáállás.
- A technikai alkotás (munkadarab) a technikai alkotás lépéseit követve készüljön.
- Gyűjtőmunka, kiselőadás (több, kisebb lélegzetű anyagot értékelhetünk)

4.3.4. Fizikai képességek felmérése

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Az időszakos mérések, a folyamatos visszacsatolás célja:
- az elvégzett munka hatásának mérése
- az edzettségi szint változásának nyomon követése

Az egészséggel, terhelhetőséggel összefüggő fittség műszerek nélküli mérésének legfőbb faktorai:
- Mennyiségi mutatók:
- aerob kapacitás
- izomerő, erő-állóképesség
- egyéni vagy társadalmi vonatkozású „életmód-tükör” felvétele

A fizikai fittség mérésére kifejlesztett motorikus próbarendszer természetes mozgásra, ún. „gyermekbarát” tesztekre épül, ezért az egyes próbák helyes technikai végrehajtása különösebb előképzettséget nem igényel.

Az adekvát motorikus próbarendszerek az egészség, terhelhetőség, fittség összetevői közül az elsődleges fontosságúakat mérik.

Az életkori sajátosságok figyelembe vételével iskolánk az alábbi rendszert alkalmazza 5-8. évfolyamon:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 80. § (9) bekezdése szerint az iskola az oktatásért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban, tanévenként megszervezi - a felnőttoktatásban és az 1-4. évfolyamon tanulók kivételével - a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát azokon az évfolyamokon, ahol a testnevelés tantárgy tanítása folyik.

A fizikai fittségi méréshez kapcsolódó iskolai adminisztrációs feladatok elvégzéséhez, a mérési eredmények rögzítéséhez az intézményeknek az alábbi programokat kell használniuk:

1. *Mérési azonosító generátor*
2. *Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt rendszer (a továbbiakban: NETFIT® rendszer)*

A 2014/2015-ös tanévtől bevezetett új mérési módszer segítségével mérjük a tanulók fizikai, fittségi állapotát. A felmérést a tanév rendjéről szóló EMMI rendeletben meghatározottak alapján végzik a testnevelés tantárgyat tanító nevelők.

A felmérés részletes leírását a Pedagógiai Program 1. számú melléklete tartalmazza.

4.3.5. A belépő első osztályosok diagnosztikus mérése, értékelése

Az eredményes, hatékony nevelő-és oktató munka, a kompetencia alapú kritériumorientált pedagógiai gyakorlat feltétele az iskolánkba érkező gyermekek minél sokoldalúbb megismerése. Ennek érdekében történik az 1. osztályosok diagnosztikus mérése is.

A diagnosztikus értékelés célja:

- a valóságos helyzet feltárása,
- analitikus, globális diagnosztikus kép a készségek fejlettségéről,
- fejlettségi szinthez igazodó készségfejlesztés feladatainak meghatározása.

E célra a DIFER diagnosztikus fejlettségvizsgáló rendszer rövidített változatát használjuk. A diagnosztikus mérés eredménye, az egyéni fejlődési mutató segíti a kritikus elemi alapkészségek egyéni fejlettségi szinthez igazodó fejlesztésének tudatos tervezését.

A vizsgálat tartalma:

- Írásmozgás koordináció
- Beszédhanghallás
- Reláció szókincs
- Elemi számolás
- Tapasztalati következtetés
- Tapasztalati összefüggés megértés
- Szocialitás

4.4. A beszámoltatás különböző formáinak minősítése, valamint ezen formák szerepe, súlya a tanulók tudásának értékelésében

A beszámoltatás különböző formáira adott érdemjegyek különböző súllyal szerepelnek a félévi, illetve az év végi osztályzat megállapításakor. Általános elvnek tekinthető, hogy a témazáró, átfogó tudást számon kérő dolgozatokra piros színnel jelzett, duplán számítandó érdemjegyet adunk. A kék, zöld, illetve fekete színnel beírt jegyek egyenértékűek. Az eltérő színek a tanár számára a diák különböző területeken nyújtott teljesítményeinek áttekintését segítik. A különböző pozitív, illetve negatív minősítések (pontok, plusz-mínusz stb.) átváltásának szabályait az egyes tanárok a tanév elején írásban közlik a tanulókkal. Az év végi osztályzat megállapításakor az első félévben szerzett érdemjegyeket is beszámítjuk.

A félévi és év végi osztályzatok megállapításánál a tanuló fenti módon kiszámított átlagát felfelé kerekítjük, ha ez az átlag legalább hat tizedre végződik. (pl. 3,6-tól 4-es). Kivéve az 1,6 tizedes átlag esetét, amikor a tanuló nem kap automatikusan elégséges osztályzatot, hanem csak 1,7 tizedes átlagtól. A legalább öt tizedet elérő, de hat tizednél kisebb átlagoknál, valamint 1,5-1,7 tized között a tanuló továbbhaladásáról a szaktanár (tendencia, a különböző számonkérésekkor adott érdemjegyek, a tanuló igyekezete stb.) dönt.

4.5. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.

Adhatunk hétvégére és szünetre is házi feladatot a tanuló terhelhetőségét figyelembe véve.

4.6. A magatartás és a szorgalom értékelése és minősítése

Magatartás

A **példás** magatartású tanuló iskolai és iskolán kívüli viselkedése példamutató. Az iskolai házirendet megtartja és másokkal is megtartatja. Az iskolai követelményeket tudatosan vállalja, kezdeményező, bekapcsolódik a közösség vezetésének munkájába. Legfeljebb a fegyelmező intézkedések legenyhébb fokozatában részesült.

A **jó** magatartású tanuló az iskolai rendszabályokat következetesen betartja. A közösség munkájában részt vesz, de nem kezdeményez. A körülötte történő laza viselkedések ellen nem mindig lép fel. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó. Magatartáskultúrája esetenként kifogásolható. Vigyáz iskolája, közössége vagyonára és jó hírnevére. Legfeljebb szaktanári figyelmeztetésben részesült.

A **változó** magatartású tanuló viselkedésével szemben kifogások merülnek fel. Igyekezete ellenére megismétlődnek kifogásolható cselekedetei. A közösség támasztotta követelményeket ingadozva követi, a közösségi munkából csak irányítással és nem szívesen vállal részt. Felelősségtudata, szimpátiája a jó és rossz között ingadozó. A közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad. Tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias. Indulatait nem mindig képes fékezni. Hangneme kifogásolható. Legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztetésben részesült.

A **rossz** magatartású tanuló a házirend szabályait nagyon hiányosan tartja be. Kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz hatással van a közösségre, munkájuk eredményességét is gátolja, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben nem őszinte, durva, tiszteletlen. Iskolán kívüli magatartása erősen kifogásolható. Iskolai vagy iskolán kívüli viselkedéséért a fegyelmi büntetések súlyosabb fokozatában részesült.

Szorgalom

Példás a tanuló szorgalma, ha munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi. A tanítási órákra képességeihez, körülményeihez mérten akaratát megfeszítve maximálisan és rendszeresen felkészül, az órákon aktívan bekapcsolódik az osztály munkájába. Az iskolai tanulmányi munkán kívül részt vesz pályázatokon, versenyeken.

Jó a tanuló szorgalma, ha az elért átlageredménye képességeinek megfelelő és általában szorgalmas munkájának köszönhető, de akaratának különleges megfeszítésére nincs szükség.

Változó a tanuló szorgalma, ha iskolai és otthoni munkájában csak időnként igyekvő. Kötelességét ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Időnként nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jön iskolába.

Hanyag a tanuló szorgalma, ha képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

4.7. Vizsgarend, a tanulmányok alatti vizsgák szabályai, év végi záróvizsga és a tanulmányokat lezáró vizsga

Intézményünkben az alábbi tanulmányok alatti vizsgák vannak: javító vizsga, osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló vizsga. A javító, osztályozó, különbözeti és pótló vizsgák rendjét, letételének szükségességét, megszervezésének módját a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64-72. § -ai szabályozzák.
Az év végi vizsgák rendjét, letételének módját a szakmai munkaközösségek a főigazgatóvel egyeztetve határozzák meg.
Az osztályozó és különbözeti vizsgák idejét, rendjét a főigazgató határozza meg.

4.7.1. Javító vizsga

Az iskola főigazgatója által meghatározott időpontban, augusztus 15 – augusztus 31. közötti időszakban letehető vizsga. Ha a tanuló a tanév végén – legfeljebb 3 tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott, vagy az osztályozó vizsgáról, különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik, javító vizsgát tehet. Bizottság előtti vizsga.
A javító vizsga tartalma, követelményei megegyeznek az adott tantárgyból a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott évfolyamra vonatkozó ismeretanyagával, fejlesztési követelményeivel.

4.7.2. Osztályozóvizsga

Az évfolyam teljes anyagából vagy egyes tárgyakból letehető iskolai vizsga, melyre magántanulók, hiányzásuk miatt nem osztályozható tanulók, valamely tantárgyból egyéni felkészülést folytató tanulók jelentkezhetnek. Több évfolyam anyagából összevont vizsga is tehető. Ez esetben minden évfolyamot külön osztályzattal kell lezárni. Bizottság előtti vizsga.

Az osztályozóvizsga tartalma, követelményei megegyeznek az adott tantárgyból a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott évfolyamra vonatkozó ismeretanyagával, fejlesztési követelményeivel.

4.7.3. Különbözeti vizsga

A főigazgató írja elő más iskolából, évfolyamról vagy iskolaszerkezeti típusból érkezett tanulóknak a tanrendek (tananyagok) összevetése után. Bizottság előtti vizsga.
A különbözeti vizsga tartalma, követelményei megegyeznek az adott tantárgyból a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott évfolyamra vonatkozó ismeretanyagával, fejlesztési követelményeivel.

4.7.4. Pótló vizsga

Ha a tanuló neki fel nem róható okból a vizsgáról elkésik, távol marad vagy a megkezdett vizsgáról távozik, mielőtt a válaszadást befejezné, akkor a főigazgató hozzájárulásával pótló vizsgát tehet, ha ennek feltételei megteremthetők.

A pótló vizsga tartalma, követelményei megegyeznek az adott tantárgyból a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott évfolyamra vonatkozó ismeretanyagával, fejlesztési követelményeivel.

4.7.5. A javító, osztályozó-, különbözeti vizsga (ezeket pótló vizsga) vizsgarészei, időtartama 5-8. évfolyam:

Tantárgy	Írásbeli	Időtartam	Szóbeli	Időtartam	Gyakorlati	Időtartam
Magyar nyelv	X	45 p				
Magyar irodalom	X	45 p	X	max.10 p		
Történelem	X	45 p				
Hittan						
Idegen nyelv (angol/német)	X	45 p				
Matematika	X	45 p				
Fizika	X	45 p				
Kémia	X	45 p				
Biológia-egészségtan	X	45 p				
Természetismeret	X	45 p				
Földrajz	X	45 p				
Ének-zene	X	45 p	X	max.10 p		
Vizuális kultúra	X	45 p	X	max.10 p		
Testnevelés és sport					X	max. 45p
Technika, életvitel és gyakorlat	X	30 p			X	max. 45p
Digitális kultúra	X	15 p			X	max. 30 p

Az érdemjegyek megállapítása:

Az érdemjegyek megállapításánál a szóbeli és írásbeli vizsgarészek arányát (%) a munkaközösségek határozzák meg.

Értékelés:

Alsó tagozaton és a felső tagozat humán- és készségtárgyakból 5-8. évfolyamon, idegen nyelvekből 4-8. évfolyamon:

0-39 %	elégtelen (1)
40-59%	elégséges (2)
60-74%	közepes (3)
75-89 %	jó (4)
90-100%	jeles (5)

Természettudományos tantárgyakból:

0-29%	elégtelen (1)
30-49%	elégséges (2)
50-74%	közepes (3)
75-89 %	jó (4)
90-100%	jeles (5)

4.8. A tanulók továbbhaladása

A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tárgyban a tanév végén legalább elégséges (2) szinten teljesítette.

Egy vagy két elégtelen év végi osztályzat esetén a tanuló javító vizsgát tehet, több elégtelen esetén a tantestület rendkívüli esetben engedélyezheti a javítóvizsgát.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát, és az iskola eleget tett értesítési kötelezettségének.

Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Az osztályozó vizsga teljesítésének határideje:

- félévkor: a mindenkori tanév rendjéhez igazított félév előtti héten.
- a tanítási év végén: a javítóvizsgák ideje.

Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

5. A tankönyvválasztás szempontjai

- A tankönyvek feleljenek meg a kerettantervi követelményeknek.
- Legyenek korszerűek, ugyanakkor a jól bevált tanítási módszereket is alkalmazzák.

- Tárgyalják kellő részletességgel az ismereteket az eredményes felkészüléshez: segítsék logikus és közérthető magyarázatokkal a tanár és a diák munkáját.
- Kínáljanak számtalan változatos típusú, különböző nehézségi fokú feladatot a rögzítéshez és a készségfejlesztéshez.
- A diákok az érdeklődési körükhöz közelálló témákon keresztül, gyakorlati oldalról sajátíthassák el az ismereteket.
- A tankönyvek minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére. Jellemezze őket a 21. század tanulóinak elvárásaihoz igazodó fiatalos stílus, színes, ötletes formavilág.
- Legyenek formai és tartalmi szempontból is egységes felépítésűek, áttekinthetőek.
- A tankönyvek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai legyenek.
- Világos, logikus felépítésükkel és igényes, a korosztály számára érthető nyelvezetükkel segítsék a tananyag elsajátítását.
- A tantárgyi kereteken belül a korosztály tapasztalatait, jellegzetes problémáit a középpontba helyezve, a tanulókat önálló véleményalkotásra ösztönözve adjanak teret az önismeret és az érzelmi intelligencia fejlesztésének, az erkölcsi nevelésnek.
- A taneszközöket egészítse ki olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát feladatokkal, valamint olyan digitális hozzáférés, amely segíti a diákok otthoni tanulását az interneten elérhető tartalmakkal.

6. A tantárgy és pedagógusválasztás szabályai

A főigazgató minden év április 15-éig elkészíti és közzéteszi a tájékoztatót az idegen nyelv tantárgyakról, amelyekből a tanulók tantárgyat választhatnak. A tájékoztató tartalmazza: hogy a tantárgyat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni. A tájékoztató elfogadása előtt be kell szerezni a szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat véleményét.

A tanuló május 20-áig adhatja le a tantárgy megválasztásával kapcsolatos döntését. A tanuló választása egész tanévre szól. A tanórán kívüli foglalkozások (szakkör, önképzőkör, sportkör) kínálatát a tanulók a tanév első hetében ismerhetik meg és a megadott határidőig adhatják le az osztályfőnökükkel való megbeszélés után jelentkezésüket.

Ha a tanuló iskolakezdés, illetve iskolaváltás miatt nem tud élni a választási jogával, felvételi kérelmének elbírálása előtt egyezteti elképzeléseit az iskola főigazgatójével, illetve a főigazgató által kijelölt pedagógussal. Választott tárgyat felvenni bármikor lehet. Ez utóbbi esetben a főigazgató a szaktanár véleményét kikérve különbözeti vizsgát írhat elő.

Kiskorú tanuló esetén a tantárgyválasztás jogát a szülő gyakorolja. A szülő ezt a jogát attól az évtől kezdődően, amelyben gyermeke a tizennegyedik életévét eléri - ha a gyermek nem cselekvőképtelen -, gyermekével közösen gyakorolhatja.

7. A csoportbontások elvei

Iskolánkban a magyar nyelvet és a matematikát 4. évfolyamon csoportbontásban tanítjuk 2-2 órában, képesség szerinti differenciált csoportokat szervezünk. Az 5-8. évfolyamon csoportbontásban tanítjuk a matematikát és a magyar nyelv és irodalmat, képesség szerinti differenciált csoportokat szervezünk. A felső tagozaton a 18 főt meghaladó létszámú

osztályokban csoportbontásban tanítjuk a technika és a digitális kultúra tantárgyakat. A hittant felekezetek szerinti csoportokban tanítjuk.

8. Egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Az iskola a tanórai foglalkozások mellett a tanulók érdeklődése, igényei, szükségletei (a szülők igénye alapján és egyetértésükkel), valamint az intézmény lehetőségeinek figyelembevételével tanórán kívüli egyéb (felzárkóztató, tehetséggondozó, napközis és tanulószobai) foglalkozásokat szervez. A foglalkozások helyét és időtartamát a főigazgató és helyettesei rögzítik a tanórán kívüli órarendben, terembeosztással együtt. A foglalkozásokról naplót kell vezetni.

Az egyéb foglalkozások formáiról a tantestület dönt az alábbi szempontok szerint:

- a tanulói (szülői) igények ismeretében (felmérés az előző év végén),
- a rendelkezésre álló szakemberek körét számba véve,
- az anyagi, pályázati lehetőségek figyelembe vételével,
- a tanulói leterheltséget mérlegelve.

8.1 Iskolánkban az alábbi egyéb szabadon választható tanórán kívüli foglakozásokat kínáljuk:

Sportkörök:

- atlétika
- labdarúgás
- kézilabda
- kosárlabda

Tantárgyi szakkörök, felvételi előkészítők:

- magyar nyelv-és irodalom
- matematika
- idegen nyelvi (angol)
- kémia
- fizika
- robotika
- honismereti

Egyéb szakkörök:

- elsősegélynyújtó
- közlekedési ismeretek
- média
- háztartástan
- természetvédelmi
- énekkar
- kézműves
- mazsorett

Tanulmányi, kulturális és sport versenyek:

- helyi
- területi
- intézményközi
- egyházmegyei /megyei/országos

- Az iskola ünnepi műsorainak, megemlékezéseinek terveit az éves munkaterv tartalmazza a műsor elkészítéséért felelős pedagógus megnevezésével. Az ünnepségeken az iskola tanulói a házirendnek, az SZMSZ-nek és a szóbeli utasításoknak megfelelő öltözékben és rendben kötelesek megjelenni.
- A versenyeken való részvétel diákjaink képességeinek kialakítását és fejlesztését célozza. A tanulók intézményi, területi, megyei és országos meghirdetésű versenyeken vehetnek részt, szaktanári felkészítést igénybe véve. A meghirdetett országos versenyekre a felkészítésért, a szervezésért, a nevezésért a szaktárgyi munkaközösségek és a főigazgatóhelyettes felelősek.
- A felzárkóztatások, korrepetálások célja az alapképességek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. A korrepetálást a főigazgató által megbízott pedagógus tartja.
- Az iskola énekkara sajátos szakkörként működik, vezetője a főigazgató által megbízott tanár. Elsősorban az egyén közös éneklésének igényét hivatott kielégíteni, de az egyházi, illetve az iskolai és városi kulturális rendezvények színesítését is szolgálja. A kóruspróbák meghatározott időben – a rendkívüli eseteket leszámítva –, heti egy alkalommal tarthatók
- Az épület aulájában különböző jellegű kiállítások megrendezésére kerül sor hivatásos és amatőr művészek, esetleg az iskola diákjainak alkotásaiból. Szervezésük a főigazgató által megbízott pedagógus feladata.
- A zenei kultúra fejlesztése érdekében minden tanuló számára évi három alkalommal a tanítási időben egy órás időtartamú hangversenyt szervezünk. A hangversenyen a pedagógusok felügyelnek.
- Szervezett külföldi kapcsolatok révén a tanulók jobban megismerhetik az adott országban élő embereket. Ezek során közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek az Európai Unió országairól és oktatási intézményeikről. Külföldi utazások a főigazgató engedélyével és pedagógus vezetésével, a szülők hozzájárulásával szervezhetők.
- Intézményünk kapcsolatot ápol határon túli magyar tannyelvű iskolákkal, melynek célja az érdeklődés, nyitottság, az együttérzés felélesztése a diákokban nemzettársaink iránt. Évente egy alkalommal látogatunk határon túli magyar lakta területekre, illetve anyaországi találkozót szervezünk a meghívott testvériskolák diákjainak, amelyen iskolánk diákjai is részt vesznek. A programokat az osztályfőnökök szervezik.
- A tanulmányi kirándulás és az tematikus táborok az iskolai élet, a közösségek kialakításának és fejlődésének szerves, pótolhatatlan része. Ezért az iskola mindent megtesz a kirándulások igényes és egyben olcsó megszervezése és problémamentes lebonyolítása érdekében. A tanulmányi kirándulások szervezésének és lebonyolításának kérdéseit főigazgatói utasításban kell szabályozni.
- Iskolánkban alapfokú művészetoktatási tevékenység is folyik egy vagy több alapfokú művészetoktatási intézmény beiskolázásában.
- Napközis, illetve tanulószobai foglalkozások biztosítják a tanulók megfelelő felkészülését a tanórákra. A foglalkozást tartó pedagógus segítséget nyújt az írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésében, elősegíti a tanulási nehézségekkel küzdők sikeres felkészülését. A napközis, illetve tanulószobai foglalkozásokat tanulócsoportonként napi 2-3 óra időtartamban szervezzük meg, az azokat vezető pedagógust az iskola főigazgatója a tantárgyfelosztás keretében bízza meg.

8.2 Tematikus tábor

Az iskola célja a tanulók környezettudatos szemléletének alakítása, amelyhez hatékony eszközt jelent a természeti környezetben megvalósuló tematikus tábor.

A táborban való részvétel lehetőséget nyújt a tanulóknak arra, hogy közvetlen élményeken keresztül fedezzék fel a természet szépségeit és törvényszerűségeit. A program során a diákok túrákon, terepi megfigyeléseken és környezetvédelmi játékokon keresztül sajátíthatják el a fenntarthatóság alapelveit. Kiemelt figyelmet kap a helyi élővilág megismerése, valamint a természet iránti felelősségtudat kialakítása. A közös élmények hozzájárulnak a csapatszellem fejlődéséhez, az együttműködés erősödéséhez és a szociális készségek fejlesztéséhez.

A táborban a tanulók nemcsak elméleti tudást szereznek, hanem gyakorlati tapasztalatok révén mélyítik ismereteiket a környezet védelméről. A pedagógusok a tanulási folyamatot játékos, élményalapú módszerekkel támogatják.

A program célja, hogy a gyerekek a természetközeli élmények hatására belső motivációt érezzenek a teremtett környezet megóvására. A táborban szerzett tapasztalatok hosszú távon hozzájárulnak a felelős, tudatos életmód kialakításához. Az iskola ezzel a lehetőséggel is erősíti nevelési-oktatási küldetését, amely a környezettudatosság és a teremtésvédelem értékein alapul.

9. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai

A) Az erkölcsi nevelés

A katolikus iskola egész nevelési tevékenységét átfogja a keresztény erkölcsiség: kötelességtudat, a munka megbecsülése, mértéktartás, együttérzés, segítőkészség, tisztelet és tisztesség, türelem, megértés, elfogadás, önfegyelem, önzetlenség kimunkálása neveltjeiben. A nevelési program Nevelési területek, programok – mint a fenti célok megvalósításához szükséges eszközök és eljárások c. fejezetében részletesen megtalálhatóak azok a nevelési területek, amelyek fejlesztése révén a fenti célt intézményünk komplex eszközrendszer felhasználásával megvalósítja.

B) Pályaorientáció

Iskolánk az általános iskolai képzési formában 7-8. évfolyamán tanuló diákjait megismerteti a munka világával, különböző foglalkozásokkal. Ez történhet az osztályfőnöki órákon, meghívott előadók segítségével, illetve iskolán kívüli kiállításokon, üzemlátogatásokon. Szoros kapcsolatot tart fenn pályaválasztási tanácsadó szervezetekkel, diákjait eljuttatja különböző képességeket mérő vizsgálatokra. Elősegíti a tanulói aktivitás kibontakozását, az önismeret és önértéktudat, együttműködés és versengés fejlődését diákprogramok (versenyek) szervezésével, korszerű tanulásszervezési módok alkalmazásával.

C) Médiatudatosságra nevelés

A diákok megismertetése a média működésével, a valóságos és virtuális, a nyilvános és bizalmas érintkezés megkülönböztetésével, ezen médiajellemzők jogi és erkölcsi jelentőségével elsősorban a Magyar nyelv és irodalom, Rajz órákon, valamint a Digitális

kultúra tantárgy keretein belül történik. Ezt az ismeretközvetítést és morális nevelést egészíthetik ki a kritikus értékelésre nevelés célját szem előtt tartó hittanórák és az iskolai vagy osztályfőnöki órák keretében megvalósuló előadások

D)További pedagógiai feladatok

A Nemzeti öntudat, hazafias nevelés, Állampolgárságra, demokráciára nevelés, Az önismeret és társas kultúra fejlesztése, A családi életre nevelés, A testi és lelki egészségre nevelés, Felelősségvállalás másokért, önkéntesség, Fenntarthatóság, környezettudatosság területén elvégzendő pedagógiai feladatokat a Nevelési területek, programok…, illetve az Egészségnevelési és a Környezeti neveléssel foglalkozó fejezetek tartalmazzák.

V. Alapfokú művészeti iskola Pedagógiai és szakmai programja

Az Alapfokú Művészeti Iskola Nevelési programja

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az Ajaki Tamási Áron Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola vezetése, nevelői és alkalmazotti közössége felelősséget vállal a tanulók testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért, a tanulói közösség kialakulásáért és fejlődéséért. Ennek érdekében a tanuló személyiségének fejlesztésében, képességeinek kibontakoztatásában együttműködünk a szülőkkel, a szülők közösségével. Iskolánk a Debrecen - Nyíregyházi Egyházmegye fenntartásában működő nevelési-oktatási intézmény. Az iskola pedagógiai programja biztosítja az ismeretek, a vallási, illetve a világnézeti információk tárgyilagos és többoldalú közlését.

Az Alapfokú Művészeti Iskola oktatási célja, hogy a maga sajátos eszközeivel, érzelmi és esztétikai neveléssel járuljon hozzá egy sokoldalú, művelt, érett, kreatív személyiség kialakításához. Ennek megfelelően az Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programja és helyi tanterve felépítés szempontjából követelményközpontú, pedagógiai koncepciója szerint tanuló- központú.

Célunk olyan belső iskolai légkör, tartalmi munka megteremtése, ahol jól érzi magát a tanuló és a tanár egyaránt. Ahol a tanuló is alkotó részese a tanítás-tanulás folyamatának.

Célunk, hogy a katolikus egyház értékrendjének megfelelő szellemiségben tanuljanak és fejlődjenek a gyermekek.

Tudatosan és radikálisan csökkenteni akarjuk a tanulókat érő kudarcélmények számát. A sikerélményen keresztül történő munkát tartjuk célravezetőnek. Arra törekszünk, hogy iskolánkban minden tanuló saját képességeinek, lehetőségeinek optimumáig jusson el értelmi és erkölcsi fejlődésben. Biztosítani kívánjuk részükre a teret, ahol gyakorolhatják és fejleszthetik képességeiket, felfedezhetik önmagukat.

1.2. Az Alapfokú Művészeti Iskola legfontosabb feladatai

- Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja keretében folyó nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony gyermekek képességeinek fejlesztésére**,** biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.
- A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket, és felkészít szakirányú továbbtanulásra.
- Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, lakóhelyi, népi, családi, egyházi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására. A művészeti iskolában folyó képzés lehetőséget nyújt az esztétikai

érzékenység, fogékonyság alakítása mellett készségek megszerzésére, ismeretek átadására és minden művészeti tevékenység tudatosítására.
- A művészeti oktatás a különböző műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával, segítsen az életmód, szabadidő eltöltés tartalmas kialakításában.
- Az esélyegyenlőség biztosítása.

1.3. Általános nevelési, pedagógiai célok, feladatok

- Minden munka végzésénél ismernünk kell a célt, mert ez meghatározza egész tevékenységünket.
- Tanulóinkat képességeiknek megfelelően a legmagasabb fokra kell elvezetni.
- Az óráknak művészi légköre kell hogy legyen.
- Az elszürkülés ellen újabb és újabb élmény, töltődés megszerzésével lehet védekezni.
- A cél eléréséhez a legrövidebb, legkorszerűbb utat kell keresnünk.
- Az Alapfokú Művészeti Iskola tanulója olyan önálló ember, aki kibontakozóban lévő egyéniséggel, sajátos érzelmi élettel, fantáziával, öntudattal, önérzettel rendelkezik.
- Ha munkánkat eredményesen akarjuk végezni, akkor tanulóinkat aktivizálni kell, el kell érnünk azt, hogy ő maga is akarja azt, amit mi akarunk.
- Tanításunk jellemformálás nélkül elképzelhetetlen, melyhez kiindulási pontunk a Alapfokú Művészeti Iskola katolikus volta.
- Számunkra elsődleges kell, hogy legyen a munkára nevelés, amelynek tervszerűen kell történnie.
- Minden törekvésünk hiábavaló, ha a szülőkkel való jó kapcsolatot nem tudjuk kialakítani.
- A legtehetségesebb tanulóknál ki kell bontakoztatnunk azokat az adottságokat, amelyekkel rendelkeznek. (szorgalom, ambíció, akaraterő, emlékezőképesség, önbizalom, jó alkat, jó hallás, ritmusérzés stb.)
- Nagyon gondosan kell előkészíteni növendékeinket szakmai és pedagógiai szempontból az egyes szereplésekre is.

A helyi tanterv szaktárgyakra lebontott részletes követelményeit, a 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet alapján érvényben lépő tantervek tartalmazzák.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

„ A személyiségfejlesztés az önfejlődés elősegítése, a belső lehetőségeket kicsalogató és azokat társas kapcsolatokban kipróbáló öntapasztalás folyamata, melynek során arra építünk, ami a személyiségünkben llehetőségként adott. Olyan élményekkel szolgáljuk e fejlesztőmunkát leginkább, amelyekben a gyermek önmaga rájöhet arra, hogy mire képes.”Bagdy Emőke

A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármas egysége: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetéstudat kialakulása: *"Ti vagytok a világ világossága."* (Mt 5,14)
Az esztétika, művészeti nevelés csak akkor érheti el a célját, ha esztétikai, művészeti élményhez juttatjuk növendékeinket, hiszen a művészet éppen élményszerű átélhetősége révén válik az emberformálás eszközévé. Az élmények ereje, intenzitása a tanulás során az érzelmekkel kerül kapcsolatba, amely kialakítja a befogadás és az önkifejezés milyenségét. A tanulás a gyermekekben számos olyan készséget és képességet alakít ki, amely megkönnyíti a tanulók munkáját és előrehaladását az élet más területein is.

Az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott általános célok és feladatok mellett az esztétikai – művészeti tudatosság és kifejezőképesség kulcskompetenciák, és a szociális és életviteli kulcskompetenciák Európai Unió által meghatározott céljainak elérését tűzzük magunk elé.
A művészeti nevelés eszközeivel fejlesztendő készségek, képességek, kulcskompetenciák:

A célok elérése érdekében az Alapfokú Művészeti Iskola:

- befogadó, és az egyéni fejlődést biztosító pedagógiai módszereket alkalmaz;
- kompetencia alapú módszereket alkalmaz;
- nyitott oktatási környezetet alakít ki a külső és belső kapcsolataiban;
- az intézmény szervezeti felépítésében, működési szokásaiban, innovatív és önfejlesztő munkái során, a pedagógusok team munkája is előtérbe kerül;
- bevonjuk az IKT eszközöket és módszereket munkánk végzésébe;
- jó gyakorlat átadására alkalmas tanszakok állandó működtetése;
- kiemelten gondoskodunk a hátrányos helyzetűekről;
- minőségbiztosítási, önértékelési, mérési rendszereket működtetünk.

A céljaink elérése érdekében változásokat vezettünk be a helyi tantervünkben:

A művészeti nevelés keretei között is a szokásos frontális módszerek mellett, alkalmazni kell és lehet a kompetencia jellegű képzésben megismert, kooperatív, integrációs, differenciált, mélységelvű, tömbösített, cselekvésközpontú, projekt elvű, gyermekközpontú tanítási, stb szervezési módszereket.

3. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

„Az iskola épp azzal válik katolikussá, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.” [7]

7 A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 34. oldal

A közösségfejlesztés közös feladat. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával.

Intézményünk nem elszigetelten, egyedül kíván működni, hanem a nevelési környezet részeként, amelybe azok a pedagógiai, társadalmi, gazdasági feltételek és tényezők tartoznak, amelyek folyamatosan vagy szakaszosan hatnak a fiatalokra. A környezeti hatásnak nem csak az időtartam a lényeges eleme, hanem a befolyásolás terjedelme, mélysége is. Iskolánk eredményessége érdekében nevelési stratégiánkat ismertetni kívánjuk a legfőbb partnerrel, a szülőkkel. Iskolai rendezvényeinkre, a tanév végi beszámolóra/vizsgára, külső szereplésekre, versenyekre, bemutatókra, találkozókra minden esetben meghívást kapnak a szülők. Ezáltal folyamatosan értesülhetnek gyermekük aktuális felkészültségéről.

Iskolánk folyamatos, szoros kapcsolatot tart fenn az intézménytípusunkat segítő intézményekkel, művészeti középiskolákkal, általános iskolákkal, civil szervezetekkel, Pedagógiai Intézettel, művelődési házakkal.

Az iskolavezetés a döntés-előkészítésekben minden esetbe be kívánja vonni a szülői szervezet – tagjait, hiszen mindannyiunk érdeke a közösen kialakított és megfogalmazott feladatok közös megvalósítása**.**

Az Alapfokú Művészeti Iskola a gyermekközösség, a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során a szülők közösségével együttműködve végzi nevelő-oktató munkáját, a közösségi nevelés elengedhetetlen feltétele az eredményes teljesítmények elérésében. A tanulásban elsődleges szerephez jut a siker örömének átélése. Növendékeink akkor tudnak igazán ösztönzést szerezni előrehaladásukban, ha mások is rendszeres tanúi a teljesítményüknek. Minden szereplés, fellépés semmivel sem pótolható élményt biztosít számukra. A közösség, a szülők, a szaktanárok, tanulótársak előtt nyújtott produkciók alkalmával kialakul a közösségi siker, vagy esetlegesen a kudarc átélésének képessége, mélyül az összetartozás érzése, egymás megbecsülése, a felelősségérzet, az önismereten és önbecsülésen keresztül növekszik a közösségi kommunikációs és érzelmi tényezők hatása.

Célok:

- Az intézmény – mint a legfontosabb közösségfejlesztés eszköze – klímájának megismertetése és fejlesztése.
- A család – mint legjelentősebb erőforrás – szerepének tudatosítása.
- Az emberi kapcsolatok erősítése, új kapcsolatok kialakításának elősegítése (család, iskola, tanulóközösség, tanulótársak, szaktanárok).
- Az intézményi demokrácia biztosítása (szülők, tanulók vélemény-nyilvánításának meghallgatása, mérlegelése, értékelése és a közös megoldások kialakítása).

Feladatok:

- Társas kapcsolatokra történő nevelés (a társas viselkedés szabályszerűségének megismertetése, amelynek hiányában zavar keletkezhet a személyiségfejlődésben).
- Megfelelő kommunikációs és együttműködési készség és képesség elsajátíttatása.
- A kölcsönös egymásra figyelés fontosságának hangsúlyozása, megértetése, technikájának elsajátíttatása.

- Az egyéni és közösségi érdekek összehangolása, a közösségek kialakítása (erősíteni kell a csoporthoz tartozás érzését és felelősségét).
- Konfliktus kezelési technikák kialakítása, kompromisszum készség fejlesztése, a konszenzusra való törekvés technikájának, az érdekütköztetési módszerek kidolgozása.
- Közös célok együttes megfogalmazása, szokások, hagyományok kialakítása, megtartása és fejlesztése a gyermeki és emberi jogok megismertetése, állampolgári jogok ismerete, gyakorlása és tisztelete.

Módszerek:

- Beszélgetések, élménybeszámolók.
- Tanszaki meghallgatásokat, szerepléseket, fellépéseket követő közös értékelések.
- Rendszeres gyakorlás, szereplés.

4. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

- a munkaidőkeretben meghatározott munkaidőt csak írásos főigazgatói utasításra lépheti túl,
- legalább 10 perccel a munkaidő, ügyeleti idő, illetve tanítási órája kezdete előtt köteles a munkahelyén tartózkodni,
- a tanítási órára való érkezéskor figyelmet fordít a tanterem állapotára, ha az osztály elhagyja a tantermet, akkor – ellenőrizve az állapotokat – utolsóként távozik,
- a zárt termeket, szaktantermeket az óra elején nyitja, az óra végén zárja,
- tanítási óráján vagy közvetlenül azt követően bejegyzi a (digitális) naplót, nyilvántartja az óráról hiányzó vagy késő tanulókat,
- rendszeresen értékeli tanulói tudását
- az osztályzatokat folyamatosan bejegyzi a (digitális) naplóba, a tanuló egy írásbeli vagy szóbeli feleletére csak egyetlen osztályzat adható
- tanítványai számára az osztályzatokon kívül visszajelzéseket ad előrehaladásuk mértékéről
- javaslatot tesz az iskolai munkaterv szakterületét érintő pedagógiai, szervezési stb. feladataira,
- részt vesz a tantestület értekezletein, megbeszélésein, a konferenciákon, a szakmai munkaközösség megbeszélésein és értekezletein,
- fogadóórát tart a főigazgató által kijelölt időpontban,
- a helyi tanterv alapján tanmenetet készít, szaktanári tevékenységét ennek alapján szervezi meg,
- megszervezi a szükséges szemléltetőeszközök, tanítási segédanyagok órai használatát,
- a főigazgató beosztása szerint részt vesz a javító-, az osztályozó és különbözeti vizsgákon, iskolai méréseken,
- eseti helyettesítésre, tanulói felügyelet ellátására, továbbá a nevelés-oktatással összefüggő egyéb feladatokra beosztható, és a rábízott feladatnak megfelelően azt felelősségteljesen ellátja,
- egy órát meghaladó hiányzása esetén feljegyzést készít a helyettesítők számára az osztályokban elvégzendő tananyagról, várhatóan egy hetet meghaladó hiányzása előtt jelzi ezt – a szakszerű helyettesítés megszervezése érdekében – a főigazgató-helyettesnek,

- bombariadó vagy egyéb rendkívüli esemény bekövetkezésekor közreműködik az épület kiürítésében, menti az általa használt legfontosabb dokumentumokat,
- felelősséggel tartozik a szakmai munkához szükséges szemléltető eszközök, könyvek stb. rendeltetésszerű használatának biztosításáért,
- előkészíti, lebonyolítja és értékeli az iskolai házi tanulmányi versenyeket,
- folyamatosan végzi a tanítványai felzárkóztatásával, korrepetálásával, versenyeztetésével, tehetséggondozásával kapcsolatos feladatokat,
- elkíséri az iskola tanulóit az iskolai ünnepségekre, hangversenyre, stb.
- szükség szerint kapcsolatot tart a tanított tanulók tanszakvezetőével,
- ha a tanuló lezárt érdemjegye jelentősen eltér az osztályzatok átlagától a tanuló kárára, akkor erre a tényre a konferencia előtt felhívja az tanszakvezető figyelmét, az eltérés okát a konferencián megindokolja,
- beosztása esetén részt vesz a tanulmányi kiránduláson, szükség esetén ellátja a tanulók versenyre való kíséretét.

5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek helyi rendje

5.1. Sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs és rehabilitációs foglalkoztatási programja

Intézményünk a sajátos nevelési igényű tanulók (enyhe értelmi fogyatékos, valamint a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő, ill. a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő sajátos nevelési igényű tanulók) oktatását a többi tanulóval együtt, integráltan végzi.
Ezen tanulók sajátos fejlesztésének elvei nem indokolják a NAT követelményeinek módosítását: ők is a többiek számára előírt tantervi követelményeket teljesítik, iskolai fejlesztési szakaszaik nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől, az enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű tanulók kivétel.
A tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltaknak megfelelően járunk

Foglalkoztatási program

A sajátos nevelési igényű tanulók részére az aktuálisan rájuk vonatkozó törvények szerint szervezzük a pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozásokat.
A fejlesztő foglalkozás irányát és tartalmát a tanuló egyéni képességeihez és szükségleteihez igazodva, az illetékes szakértői bizottság által meghatározottakkal összhangban, a fejlesztő foglalkozást végző pedagógus a szakma szabályai szerint határozza meg.
A foglalkozás keretében lehetőség nyílik bizonyos kompenzáló eszközök használatának megtanítására, gyakorlására . Az itt nyújtott teljesítményt sem osztályzattal, sem szöveges értékeléssel nem értékeljük, az a tanuló magasabb évfolyamba lépését nem befolyásolja.

6. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat.
Iskolánk feladata a szakvéleményben foglalt fejlesztési területeken kívül*:*

- A tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása.
- A fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal.
- A megfelelő beilleszkedés hatékony segítése.
- A szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában.

Ennek érdekében fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét.
A fejlesztés színterei az iskolai, az osztályközösségi, a hitéleti programok. Az elérendő cél a tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményező-készségének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

6.1. A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. Ezért kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

„A tehetséget nem lehet teremteni. A talajt, a lehetőséget lehet teremteni, ahol a tehetség kibontakozhat, kialakulhat.”
(Neuhaus)

A tehetségek csak olyan feltételek mellett bontakozhatnak ki, ahol a társadalmat áthatja a kulturális értékek, a művészetek, a zene szeretete.

A művészeti iskolák eleve tehetséggondozó intézmények. Már a növendékfelvétel is egyéni ambíció alapján felvételi vizsgával, illetve meghallgatással történik. - túljelentkezés esetén. Szemléletünkben, a kiválasztáskor nemcsak a kiemelkedő tehetségek számítanak. A tehetség összetett, komplex képesség, a személyiség alapvető, domináns jegye. Meghatározása általános értelemben is nehéz, objektíven nehezen vagy alig mérhető. Mindenképpen értékjelző, amelynek kutatása, gondozása a mi iskolatípusunk alapfeladata.

Hisszük, hogy a művészet nagy hatással van a személyiségre, alakítóan hat a lélekre. Éppen ezért a nevelésben igen nagy szükség van rá.

A művészi tehetség készség formájában nyilatkozik meg a tanulás előtti korban. Ezt a készséget kell felismernünk, felmérnünk, megvizsgálva közben a gyermek egész személyiségét, értelmi, kombinációs és asszociatív képességét, kreativitását, érzelmi reakcióit, fantáziáját, temperamentumát, kitartását, memóriáját, akaraterejét, aktivitását.
Igazán csak a tanulás folyamán nyilvánul meg a gyermek tehetsége, tanulási tempójának függvényében. De még ezeknek a tudatában is tisztában kell azzal lennünk, hogy a gyermek,

az ember individuum, nem ismerhetjük eléggé, azt pedig még kevésbé, hogy kivé, mivé fejlődhet.

Tehetségkutatásunk többlépcsős, szorosan összekapcsolódik a tehetséggondozással, nincs lezárva, a gyermek művészeti iskolába való felvételével.

A tehetséggondozás feltételei, területei, feladatai, gondjai:

- Legfontosabb a tanár tudása, személyisége, mely a legfőbb motivációs erő.
- Szoros kapcsolattartás a tanárok között.
- Tanárképzés, tanári továbbképzés.
- Szaktanácsadók bevonása.
- Tanulmányi versenyek, találkozók, fesztiválok, fórumok, kurzusok, továbbképzéseken való részvétel.

A tanári munka értékelése igen fontos része a tehetséggondozásnak. Nélkülük nem működhetne ez a munka! A tanárok továbbképzése is a tehetséggondozás fontos alapkérdése.

6.2. Az iskolavezetés teendői a feltételek biztosítása terén

Az iskola a tanárokat fejlődésük érdekében szakmai továbbképzésekre küldi előre meghatározott rend szerint. Nevelési értekezleteket és lelki programokat szervez, és lehetőségeihez képest mindent megtesz, hogy jó hangulatban, örömmel és megfelelő felszereltséggel magas szakmai színvonalon dolgozhassanak. Fejleszteni kell a nevelők közösségét (pl.: kirándulásszervezés), nagyobb súlyt kell helyezni a tanári (nevelés) kreativitás felébresztésére, fejlesztésére.

7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A diákönkormányzat az iskola diákjainak érdekvédelmi és jogérvényesítő szervezete. Az iskola tanulói az intézményi döntési folyamatban a saját kezdeményezésükre létrehozott diákönkormányzat útján vesznek részt. Tanulóink saját vagy közösségeik nevében szabadon véleményt nyilváníthatnak az őket érintő kérdésekről, észrevételeket tehetnek, javaslattal élhetnek az iskolai élet egészével vagy részterületeivel kapcsolatban.

A diákönkormányzat érdekeit a nevelőtestületben a diákönkormányzat felnőtt vezetője képviseli. A DÖK segítő pedagógust a diákönkormányzat javaslatára a főigazgató bízza meg.

A diákönkormányzat képviselőit demokratikus úton választják az osztályközösségek.
A 2 fős osztály-diákbizottságok az tanszakvezetőkkel együttműködve az információáramlás legfőbb forrásai.

A diáktanács az osztályokat képviselő osztálytitkárokból áll. A diákönkormányzat diákvezetője a diáktanács elnöke. A diákönkormányzat minden tagjának joga van a tisztségviselők megválasztásában részt venni, mint választó, és mint választható személy, joga van továbbá a diákönkormányzat bármely tisztségviselőjéhez kérdést intézni, és arra érdemleges választ kapni.

A diákönkormányzat döntéshozó szerve a diáktanács-ülés. A diákönkormányzat döntéseit – az elnök által megfogalmazott javaslat alapján –szavazással hozza.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési – oktatási intézmény működésével, és a tanulókkal kapcsolatos kérdésekben.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SzMSz jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitika célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt,
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítésénél, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, sportlétesítmények működési rendjének kialakításához.

A diáktanács-ülésen a tagok szavazati joggal vesznek részt. Az állandó tagok kivételével a meghívottakat tanácskozási jog illeti meg az ülés valamennyi napirendi pontjához kapcsolódóan. Az ülés meghatározott napirendi pontjához kapcsolódóan illeti meg tanácskozási jog a meghívottak közül azt a személyt, akit egy napirendi ponttal kapcsolatban hívtak meg.

A diáktanács vezetősége képviseli a diákközvéleményt, tartja a kapcsolatot az iskolavezetéssel, valamint a diákönkormányzatot segítő pedagógussal. Állást foglalhat mindazon kérdésekben, amelyet szervezeti szabályzatában a diákönkormányzat jogköreként meghatároz.
A tanulók az őket ért sérelem orvoslásáért közvetlenül az osztály-diákbizottságokhoz fordulhatnak, amelyek a diáktanácson, illetve a diáktanács vezetőségén keresztül tartják a kapcsolatot az intézmény vezetőségével.
A diáktanács félévente ülésezik, de szükség esetén bármikor összehívható. A diáktanács összehívását kezdeményezheti a diáktanács vezetősége, a diákönkormányzatot segítő tanár vagy az intézmény vezetősége.
Az üléseken történtekről az osztály-diákbizottsági tagok az 5 napon belül tájékoztatják az osztálytársaikat.

A diákközgyűlés évente legalább 1 alkalommal ülésezik. A diákközgyűlésen joga van minden diáknak megjelenni, kérdéseket feltenni, elmondani javaslatait, elsősorban a diákönkormányzat működésével, valamint a tanulói jogok érvényesülésével kapcsolatban.
Kérdéseket, javaslatokat a diákönkormányzat, illetve az intézmény vezetőségéhez egyaránt fel lehet tenni ezen a fórumon.
A DÖK-ben végzett munka kiválóan alkalmas arra, hogy cselekvő állampolgári magatartásmódot alakítson ki diákjainkban, erősítse a törvénytiszteletet, jogkövető magatartást, az emberi méltóság, a méltányosság attitűdjét alakítsa ki bennük.

8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

8.1. Az iskolai pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

A Ajaki Tamási Áron Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola egységes egészként, általános iskolai nevelőtestületként működik.
A szerkezeti felépítés és a működés helyi viszonyok által létrejött sajátossága, valamint az alapító-fenntartó azon szándéka, hogy egyes feladatokat az intézmény egységes egészként, pedagógiailag önállóan oldja meg.
Kívánatos, hogy a tantestület tagjai rendszeres és tartalmas pedagógiai kapcsolatot tartsanak fenn.

8.2. Külső kapcsolatok

Iskolánk katolikus és specifikus identitásának megőrzése, erősítése és hatékony képviselete posztmodern társadalmunkban csak a szűkebb és tágabb környezetünkkel való sokoldalú kapcsolattartás révén valósítható meg. E konfrontáció mindig magában rejti a külvilág negatív hatásának némi kockázatát, azonban csak ennek révén válhatnak tanítványaink képessé arra, hogy korunk kihívásaira személyesen megélt keresztény választ adjanak. Minél erősebb iskolánk (katolikus és specifikus) identitása, annál bátrabban vállalhatjuk ezt a kockázatot.

Hivatalos kapcsolatok

Az iskola hivatalos, a törvényekben és az SZMSZ-ben meghatározott folyamatos kapcsolatot tart a fenntartó egyházmegyei püspökséggel, plébániával, a MKPK Iskolabizottságával és a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézettel, egyes részfeladatok megoldása során a helyi önkormányzattal.

A szülőkkel való kapcsolattartás

Az iskola kapcsolatrendszerében sajátos helyet foglalnak el a szülők, akiket meg akar nyerni az iskola nevelési céljainak, ugyanakkor elvárásaik, az iskolával való alkotó együttműködésük során a szülők is hatással lehetnek az iskola konkrét nevelési céljainak formálódására, megvalósításuk módjainak alakulására. Az iskola - az ez irányú igényeknek elébe menve - segítséget nyújt a szülőknek a nevelési és lelki problémák keresztény elvek alapján történő megoldásában, keresi azokat a formákat, amelyekben ez a segítségnyújtás megvalósulhat. (Pedagógusok vagy más szakemberek előadássorozata, kiscsoportos vagy személyes beszélgetés stb.)

Kéri és elfogadja a szülők tevőleges segítségét nevelési szempontból fontos programjainak megvalósításában: családi napok, karitatív munka szervezése, lebonyolítása, ellenőrzése. Iskolánk személyes, bizalomteljes kapcsolat kialakulását elősegítő találkozásokat szervez a szülőkkel, amelyek megalapozzák az együttmunkálkodást.

Objektíven és szeretettel a szülők elé tárja a gyermekükkel kapcsolatos problémákat, szükség szerint tanácsot ad a tanuló megítélésére, további irányítására, nevelésére vonatkozóan. Tisztelettel és szeretettel fogadja a szülők kritikai észrevételeit, és elfogulatlanul

megvizsgálja igazságtartalmukat, törekszik az esetleges hibák kijavítására. A szülői szervezetek törvényben előírt véleményezési jogát tiszteletben tartja.
Az iskola valamennyi pedagógusa az I. félév zárását megelőzően (decemberben) – a főigazgató által kijelölt időpontban – egy alkalommal tart fogadóestet. A fogadóest időtartama legalább 90 perc. Amennyiben a szülő, gondviselő a fogadóórán kívüli időpontokban kíván konzultálni gyermeke tanárával, akkor erre – a rendkívüli eseteket leszámítva – telefonon történő időpont-egyeztetés után kerülhet sor.
Az intézmény vezetői, a szaktanárok és az tanszakvezetők a digitális napló vezetésével tesznek eleget tájékoztatási kötelezettségüknek. A szülővel való kapcsolatfelvétel telefonon vagy a digitális napló révén küldött elektronikus levéllel történhet.

Az tanszakvezető a digitális napló útján tájékoztatja a szülőket a fogadóórák, a szülői értekezletek időpontjáról és más fontos eseményekről lehetőleg egy héttel, de legalább öt nappal az esemény előtt.

A diákok tájékoztatása

A pedagógus a diák tudásának értékelése céljából adott osztályzatokat az értékelés elkészültét követő következő tanítási órán, szóbeli feleletnél azonnal köteles ismertetni a tanulóval. Az osztályzatok számbavétele naplóellenőrzéskor történik. A tanulót értesíteni kell a személyével kapcsolatos büntető és jutalmazó intézkedésekről. Minden diákot megillet a jog, hogy a személyét érintő kérdésekről, döntésekről tájékoztatást kapjon tanszakvezetőétől, szaktanárától vagy a döntés hozójától. A diákközösséget érintő döntéseket iskolagyűlésen, főigazgatói hirdetésben vagy kifüggesztett hirdetés formájában kell a diákság tudomására hozni.
A főigazgató és a nevelőtestület szükség szerinti gyakorisággal iskolagyűlésen tart kapcsolatot a diákokkal. Az iskolagyűlésen részt vesznek az iskola tanárai is a beosztás szerint.

Az egyházközséggel való kapcsolattartás

A katolikus iskola természetes környezetét adja az egyházközség, amely lelkiségével, a rá jellemző karizmákkal meghatározó befolyással van az iskolára. A diákok nagy százaléka vallásilag az adott közegben nőtt fel. Az ő és szüleik révén az egyházközség sajátos érdekeltsége alakul ki a katolikus iskola kifogástalan erkölcsi és szakmai minőségében. Az iskola, mint továbbtanulási célpont jelenik meg, illetve felerősödik az érdeklődés az iskola, mint szellemi és kulturális központ iránt.

Az iskola szívesen várja és fogadja az egyházközséghez tartozó gyermekeket, folyamatos tájékoztatást ad munkájáról, illetve arra törekszik, hogy az egyházközség és az iskola kapcsolata az egymás életében, rendezvényein való alkotó részvétel révén elmélyüljön. Ez irányú törekvései bizonyos mértékig kiterjednek a vonzáskörzetébe tartozó valamennyi egyházközségre, elsősorban egyházmegyéjében, melynek papságával intenzív kapcsolatot tart fenn, igénybe véve segítségüket, betekintést nyújtva számukra belső életébe, kritikus észrevételeiket is igényelve.

Az iskola gondot fordít arra, hogy megismertesse munkáját a vonzáskörzetébe tartozó plébániák híveivel, a potenciális szülőkkel és tanulókkal. Ennek érdekében úgynevezett legációkat (kiküldetéseket) szervez.

Kapcsolattartás más egyházi iskolákkal

A más egyházi iskolákkal való kapcsolattartás révén iskolánk mintát, tapasztalatokat, a jobb önmegismerést szolgáló összehasonlítási alapot nyer, intézményi és személyes, emberi kapcsolatokban gyarapszik. (A régió egyházi iskoláival évenként más-más helyszínen rendezett találkozások az ökumené szellemét is erősítik.)

Tömegkommunikációs eszközök

A kapcsolatok rendszerében sajátos helyet foglal el a kapcsolattartás a tömegkommunikációs eszközökkel: sajtó, rádió, tv. E megnyilvánulási lehetőségek elősegítik az iskolája értékeit képviselni tudó, megfelelő önazonosság tudattal rendelkező diák nevelését. Az iskolának, mint szellemi műhelynek, híradással kell lennie szellemi produktumairól, formáló tevékenységéről.

9. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai

Intézményünkben az alábbi tanulmányok alatti vizsgák vannak: művészeti alapvizsga és záróvizsga, javító vizsga, osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló vizsga. A javító, osztályozó, különbözeti és pótló vizsgák rendjét, letételének szükségességét, megszervezésének módját a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64-72. § -ai szabályozzák.
Az év végi vizsgák rendjét, letételének módját a tanszakvezető tanárok a főigazgatóvel egyeztetve határozzák meg.
Az osztályozó és különbözeti vizsgák idejét, rendjét a főigazgató határozza meg.

9.1. Javító vizsga

Az iskola főigazgatója által meghatározott időpontban, augusztus 15 – augusztus 31. közötti időszakban letehető vizsga. Kötelező tárgyakból a tanév végén kapott elégtelen osztályzat esetén a tanuló javítóvizsgát tehet. A javítóvizsgát bizottság előtt kell megtartani. A tanuló a 11/1994 MKM rendelet 22.§-a alapján kérheti, hogy független vizsgabizottság előtt tegyen beszámolót. Ennek lebonyolításáról a főigazgató intézkedik.

9.2. Osztályozóvizsga

Az évfolyam teljes anyagából vagy egyes tárgyakból letehető iskolai vizsga, melyre magántanulók, hiányzásuk miatt nem osztályozható tanulók, valamely tantárgyból egyéni felkészülést folytató tanulók jelentkezhetnek. Több évfolyam anyagából összevont vizsga is tehető. Ez esetben minden évfolyamot külön osztályzattal kell lezárni. Bizottság előtti vizsga. Az osztályozóvizsga tartalma, követelményei megegyeznek az adott tantárgyból a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott évfolyamra vonatkozó ismeretanyagával, fejlesztési követelményeivel.

Az Alapfokú Művészeti Iskola felsőbb osztályába az a tanuló léphet, aki a közvetlen megelőző osztály anyagát sikeresen elvégezte, arról bizonyítványt kapott és a tanulmányaiban nincsen megszakítás.

9.3. Különbözeti vizsga

A főigazgató írja elő más iskolából, évfolyamról vagy iskolaszerkezeti típusból érkezett tanulóknak a tanrendek (tananyagok) összevetése után. Bizottság előtti vizsga.
A különbözeti vizsga tartalma, követelményei megegyeznek az adott tantárgyból a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott évfolyamra vonatkozó ismeretanyagával, fejlesztési követelményeivel.

9.4. Pótló vizsga

Ha a tanuló neki fel nem róható okból a vizsgáról elkésik, távol marad vagy a megkezdett vizsgáról távozik, mielőtt a válaszadást befejezné, akkor a főigazgató hozzájárulásával pótló vizsgát tehet, ha ennek feltételei megteremthetők.

A pótló vizsga tartalma, követelményei megegyeznek az adott tantárgyból a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott évfolyamra vonatkozó ismeretanyagával, fejlesztési követelményeivel.

9.5. A javító, osztályozó-, különbözeti vizsga (ezeket pótló vizsga) vizsgarészei, időtartama

Tantárgy	Írásbeli	Időtartam	Szóbeli	Időtartam	Gyakorlati	Időtartam
Dráma és színjáték	X	30 p			X	max. 30 p
Beszéd és vers (1. alapfokú évfolyamtól)			X	max.15 p	X	30 p
mozgás és tánc (1. alapfokú évfolyamtól)			X	max.15 p	X	30 p
Zene és ének (1. alapfokú évfolyamtól)			X	max.15 p	X	30 p
Színházismeret (3. alapfokú évfolyamtól)	X	30 p			X	20 p
Grafika és festészet	X	45 p				
Vizuális alkotó gyakorlat	X	45 p				
Népművészet	X	45 p				
Művészettörténet	X	45 p				
Műhelygyakorlat					X	45

10. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A beiskolázást a főigazgató a fenntartóval egyeztetve végzi. Beiskolázásunkat nem köti körzethatár. A tanulók felvételéről a főigazgató dönt. A felvételi hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően történik.
A művészeti iskola induló évfolyamaira való belépés feltétele, a tanulók kiválasztásának elvei és módjai:

- Intézményünkben minden tanév elején tájékoztatót adunk a szülőknek és gyerekeknek, hirdetések útján. Lehetőleg minden jelentkezőt felveszünk.
- A jelentkező tanulók tudása és felkészültsége igen eltérő lehet. Ennek megfelelően nincs akadálya annak, hogy a jelentkező tanulmányait ne az előképző évfolyamok legelső évfolyamán kezdje meg, illetőleg nincs akadálya annak sem, hogy rögtön az alapfokú évfolyam valamelyikén kezdje meg tanulmányait.
- A tanulói jogviszony a beiratkozás napján jön létre, és egy tanévre vonatkozik. A tanulói jogviszony feltétele a törvényben előírt térítési díj megfizetése, melyet részletesen az iskola térítési díj szabályzata tartalmaz. A már haladó évfolyamra járó növendékek is minden tanévzárót követően jelzik továbbmaradásuk szándékát, ezzel beiratkoznak intézményünkbe.
-

Átvétel más intézményből, különbözeti vizsga, rendkívüli előrehaladás

A tanuló átvételéről a főigazgató az ügyben érdekelt tanszakvezető véleményének ismeretében dönt. Az átvételnél a tanulmányi eredményt, magatartást, hitoktatásban való részvételt, hitéletét és a tanuló vagy családja életkörülményeit, életsorsát mérlegeljük. A tantárgyi rendszerek, tananyagok összevetése után a főigazgató különbözeti vizsgá(ka)t írhat elő, illetve szükség esetén a felvétellel egy időben türelmi időt határoz meg a tanuló felzárkózása céljából, ezzel párhuzamosan rögzíti a segítségnyújtás lehetséges formáit.

A tanuló (vagy a szülő) már a jelentkezéskor kezdeményezheti a magasabb évfolyamra történő felvételét. A felvételi bizottság (vizsgabizottság) a különbözeti vizsga alapján dönt, hogy melyik évfolyamon kezdheti meg tanulmányait. A vizsgabizottság javaslatára a főigazgató dönt, hogy melyik évfolyamra vegyük fel a tanulót. A tanulók az év végi bemutató keretében tett beszámolókat követően a szaktanárok vagy a vizsgabizottság által megállapított érdemjegyek alapján léphetnek magasabb évfolyamba

Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár javaslata alapján a főigazgató engedélyezheti, hogy a tanuló évvégén két esetleg több osztály anyagából tegyen beszámolót. A főtárgyi beszámoló anyagát kétharmad részt a magasabb osztály anyagából kell összeállítani. A kötelező tárgynál a magasabb osztály anyagából kell beszámolót tennie. Ezt a tényt a törzslapra is be kell jegyezni**.**

11. Kilépés, tanulói jogviszony megszűnése, megszüntetése

A művészeti tanulmányok befejezése előtt:

- ha a szülő vagy a nagykorú tanuló bejelenti, hogy kimarad az iskolából a bejelentésben megjelölt napon,
- az utolsó alapfokú évfolyam napján,
- ha a tanuló nem tesz művészeti alapvizsgát,
- az utolsó évfolyam elérését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján,
- térítésdíj hátralék miatt (amennyiben az eredménytelen felszólítás és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után) a döntés jogerőre emelkedésének napján.

- Az alapfokú művészetoktatási intézményben a művészeti alapvizsga letétele nem kötelező, ugyanis vizsgáztatási kötelezettséget a jogszabályok nem írnak elő. A tanulóknak vagy szüleiknek kell eldönteniük, hogy kívánnak-e vizsgát tenni vagy

sem. Ha a tanuló nem teszi le a művészeti alapvizsgát, nem léphet tovább a továbbképző első osztályába.

- Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján írásbeli határozattal – a megrovás, szigorú megrovás, meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, illetve megvonása, áthelyezés másik iskolába, eltiltás az iskolából fokozatokat követően - kizárható az iskolából.
- Ha a tanuló nem iratkozik be a következő tanévben.
- Ha a tanuló, aki az adott tanévben igazolatlanul 10 tanítási óránál többet mulaszt, feltéve, hogy az iskola a tanulót vagy szülőt legalább kettő alkalommal írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire.

Az iskolai tanulmányok befejezésekor:

- Ha a tanuló vagy szülő bejelenti, hogy a művészeti alapvizsgát követően nem kíván a továbbképző osztályban tanulmányokat folytatni.
- Ha a tanuló sikeres felvételi vizsgát tett valamely középfokú művészeti szakközépiskolában.

12. Az egyes művészeti ágak oktatásának cél- és feladatrendszere

12.1. Színművészeti- bábművészeti oktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi–bábszínházi nevelés – figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes színházi–dramatikus tapasztalatait – lehetőséget biztosít a színművészet–bábművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére; ismereteik gyarapítására, művészeti kifejező készségeik kialakítására és fejlesztésére, a művészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására, illetve felkészít a művészeti alapvizsgára és záróvizsgára.

A képzés lehetővé teszi mindkét területen

– A tanulók számára önmaguk tudatos megfigyelését

– Az önértékelést annak érdekében, hogy képessé váljanak saját eredményeik felismerésére és azok színházi (bábszínházi) munka során történő alkalmazására

– Az önkifejezést, a közös alkotómunka örömteli együttlétének megtapasztalását

– Az élet más területein elsajátított tanulói ismeretek, készségek, attitűdök színjátékban (bábjátékban) való alkalmazását

– Drámával és színházzal (bábszínházzal) kapcsolatos tanulói aktív szókincs bővítését

– Színházi (bábszínházi) előadások egyéni vagy csoportos készítését, illetve mások által bemutatott produkciók megtekintését, értelmezését

A színművészet területén különösen

– Változatos dramatikus tevékenységformákban való részvételt

– Az alapvető dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerését, alkalmazását differenciált feladatokban

– A színházi–drámai formával való kísérletezést, a színpadi megjelenítés jellemzőinek megismerését
– A színjáték kulturális hagyományainak megismerését
– A színjátéknak, mint művészi kommunikációs formának a megtapasztalását

A bábművészet területén különösen
– Változatos bábos tevékenységformákban való részvételt;
– Az alapvető bábszínpadi technikák megismerését, alkalmazását differenciált feladatokban;
– A bábjátékos technikákkal való kísérletezést, továbbá a bábszínházi megjelenítés jellemzőinek megismerését
– A bábos és maszkos játékok kulturális tradícióinak megismerését;
– Bábjátéknak, mint művészi kommunikációs formának a megtapasztalását.

12.2. Az alapfokú Képző- és Iparművészeti oktatás célrendszer és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a belső látás és a képzelet finomításához, tudatosításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.
Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság – alakítására, a látás kiművelésére és tudatosítására. A követelmény és tantervi program bővíti a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata finomítja a kézügyességet, technikai érzékenységet, valamint erős érzelmi–motivációs bázist teremt, mely fejleszti a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is.
A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző– és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő tanulók szellemi és gyakorlati képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését. A képzés nagymértékben elősegíti a tanulók személyiségfejlődését és biztosítja a tehetséggondozás lehetőségét. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat; a tanulók érdeklődésére, a kézműves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képző– és iparművészeti, médiaművészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket, s alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.
A vizuális művészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott művészeti ág műfaji sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait. A képzés célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében.

A képző– és iparművészeti ág sajátosságai:

– tevékenységközpontúság – a tanulók a vizuális tananyagtartalmakat, feladatokat gyakorlati, tapasztalati módon, különböző tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját,
– feladattudatosság – egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését,
– alkotói magatartás – amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége,
– komplexitás – amely átjárhatóságot biztosít a képző– és iparművészeti, a népművészeti és médiaművészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak között,
– folyamatszerűség az egyes feladatok végig vitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekben,
– kreatív cselekvőképesség, melynek fontos részterülete a kísérletező kedv, bátorság, lényeglátás, szituativitás, döntésképesség, nézőpontváltás, sorrendmódosítás,
– interaktivitás és együttműködési készség, mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és innovációt,
– tanulók önkifejezési készségének kialakítása és mélyítése a személyre szabott feladatok, egyéni korrektúra megvalósulása révén,
– szociális érzékenység és empátia, az én– tudatosság, önszabályozás és önállóság fejlesztése.

Az AMI helyi tanterve

1. Választott kerettanterv

A helyi tanterv szaktárgyakra lebontott részletes követelményeit, a *27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról* jogszabály alapján határoztuk meg.

2. A kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező és nem kötelező foglalkozások

Tanszakok és tantárgyak

Színjáték tanszak
Főtárgy: dráma és színjáték
Kötelezően választható tantárgyak:
beszéd és vers (1. alapfokú évfolyamtól)
mozgás és tánc (1. alapfokú évfolyamtól)
zene és ének (1. alapfokú évfolyamtól)

színházismeret (3. alapfokú évfolyamtól)
Választható tantárgyak: a színjáték és bábjáték tanszak bármelyik tantárgya

Bábjáték tanszak
Főtárgy: bábjáték
Kötelezően választható tantárgyak:
bábkészítés (1. alapfokú évfolyamtól)
beszéd és vers (1. alapfokú évfolyamtól)
mozgás és tánc (1. alapfokú évfolyamtól)
zene és ének (1. alapfokú évfolyamtól)
színházismeret (3. alapfokú évfolyamtól)
Választható tantárgyak: a bábjáték és színjáték tanszak bármelyik tantárgya

Óraterv

Színjáték tanszak

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Főtárgy	2	2	3	3	3	3	3	3
Kötelezően választható tantárgyak			1	1	1	1	1	1
Választható tantárgyak	2	2	2	2	2	2	2	2
Összes óra	**2–4**	**2–4**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**

Bábjáték tanszak

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Főtárgy	2	2	3	3	3	3	3	3
Kötelezően választható tantárgyak			1	1	1	1	1	1
Választható tantárgyak	2	2	2	2	2	2	2	2
Összes óra	**2–4**	**2–4**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**

A fenti táblázatok Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak.
A tanszak kötelezően előírt tantárgyainak és azok óraszámainak a figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak, valamint más művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.
Ha az intézmény az ajánlott minimális heti összóraszámot biztosítja, akkor az ezen felül tanított választható tantárgyakat heti 0,5 órában is oktathatja.

A dráma és színjáték tantárgy heti óraszáma a helyi tantervekben heti 2 óra is lehet, ha a beszéd és vers, valamint a mozgás és tánc tantárgyakat minimálisan heti 1–1 órában önálló tantárgyként oktatja az iskola.

A képzés évfolyamainak száma: 8 évfolyam (2+6 évfolyam)
Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

Képzőművészeti tanszak (előképző 1–2. évfolyam + 1–3. alapfokú évfolyam)
Főtárgy:
Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyam)
Grafika és festészet alapjai (1–3. alapfokú évfolyam)

Kötelező tantárgy:
Vizuális alkotó gyakorlat (1–6. évfolyam)

Választható tantárgy:
Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyama)
Népművészet (1–6. évfolyam)
Művészettörténet (3–6. évfolyam)

Tanszakok és főtárgyaik a 4. alapfokú évfolyamtól
Fém– és zománcműves tanszak – Fém– és zománcműves műhelygyakorlat
Fotó és film tanszak – Fotó és film műhelygyakorlat
Grafika és festészet tanszak – Grafika és festészet műhelygyakorlat
Környezet– és kézműves kultúra tanszak – Környezet– és kézműves kultúra műhelygyakorlat
Szobrászat és kerámia tanszak – Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat
Textil– és bőrműves tanszak – Textil– és bőrműves műhelygyakorlat

Kötelező tantárgy:
Vizuális alkotó gyakorlat (1-6. évfolyam)

Választható tantárgyak:
Népművészet (1–6. évfolyam)
Művészettörténet (3–6. évfolyam)

A tantárgyak tartalma
Moduláris rendszer szerint alapmodul a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, egyedi szakmai modul a műhelygyakorlat.
A vizuális alapozó gyakorlatok az előképző első két évfolyamának komplex művészeti tantárgya. Sokszínű alkotó játékra ad lehetőséget. A legkülönfélébb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.
A vizuális alkotó gyakorlat a képző– és iparművészeti ág, az ősi és kézműves tárgyformálás, a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális

eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül.
A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.
A műhelygyakorlat lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző– és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek elsajátítását. A tanuló a helyi lehetőségektől függően a műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2			
Kötelezően választható tantárgy						2	2	2
Választható tantárgy	(2)	(2)	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra:	(2–4)	(2–4)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A fenti táblázat „Összes óra” rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.
A vizuális alkotó gyakorlat és a műhelygyakorlatok óraszáma 1–3 vagy 3–1 arányban átcsoportosítható.

A főtárgyak képzési ideje:
2 előképző évfolyam: Vizuális alapozó gyakorlatok
3 alapfokú évfolyam: Grafika és festészet alapjai
3 alapfokú + 4 továbbképző évfolyam: Fém– és zománcműves műhelygyakorlat, Fotó és film műhelygyakorlat, Grafika és festészet műhelygyakorlat, Környezet– és kézműves kultúra műhelygyakorlat, Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat, Textil– és bőrműves műhelygyakorlat

A tanítási órák ideje: 45 perc

3. Az egyes tanszakok, tantárgyak általános fejlesztési követelményei
Fejlesztési követelmények azalábbi kompetenciaterületek, azokon belül a kompetenciák fejlesztése.
Szakmai kompetenciák
- Színházi alapfogalmak/szakkifejezések alkalmazása
- Drámai/színházi konvenciók alkalmazása
- Meghatározó történeti és kortárs színházi stílusok felismerése

- A színházi műfajok felismerése
- A szöveg– és előadáselemzés meghatározó szempontjainak, a színészi alkotómunka fázisainak, főbb összetevőinak megismerése, alkalmazása
- Drámai szövegek értő – színészi szempontokat figyelembe vevő – olvasása
- Különböző színészi technikák megismerése és alkalmazása
- Színházi improvizáció
- Karakterábrázolás nyelvi, beszédtechnikai, illetve mozgásos eszközökkel
- Előadásban (játékban) szerepek megformálása
- A rendezői instrukciók mentén végzett munka
- Más művészeti ágak területéről származó ismereteinek alkalmazása a szerepalkotás során
- Színházi előadások elemzése, értékelése
- Önálló feladatmegoldás esetén témaválasztásának és a technikai megoldásának indokolása, megvalósítása (tanári segítséggel)
- Tanári/rendezői instrukciók fogadása
- Jelenet vagy jelenetsor gyakorlás útján történő eljátszása és reprodukálása
- Különféle szerepek megformálása
- Előadás/próba folyamán szükség szerinti háttérmunka elvégzése

Személyes kompetenciák
- Önállóság
- Döntésképesség
- Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság
- Mozgáskoordináció
- Fejlődőképesség, önfejlesztés

Társas kompetenciák
- Kapcsolatteremtő készség
- Kezdeményezőkészség
- Empatikus készség
- Tolerancia
- Kommunikációs rugalmasság
- Adekvát metakommunikáció
- Konfliktusmegoldó készség

Módszerkompetenciák
- Kreativitás, ötletgazdagság
- Problémamegoldás
- Figyelem összpontosítás
- Helyzetfelismerés
- Kritikus gondolkodás

Személyes kompetenciák
- Kézügyesség
- Önállóság
- Döntésképesség

- Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság
- Mozgáskoordináció
- Fejlődőképesség, önfejlesztés

Társas kompetenciák
- Kapcsolatteremtő készség
- Kezdeményezőkészség
- Empatikus készség
- Tolerancia
- Kommunikációs rugalmasság
- Adekvát metakommunikáció
- Konfliktusmegoldó készség

Módszerkompetenciák
- Új ötletek, megoldások kipróbálása
- Gyakorlatias feladatértelmezés
- Kreativitás, ötletgazdagság
- Problémamegoldás
- Figyelem összpontosítás
- Helyzetfelismerés
- Kritikus gondolkodás

Kiemelt kompetenciák a képző– és iparművészeti oktatás területén
- A kiemelt kompetencia területek a vizuális művészeti alkotótevékenység által a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segítik.
- Olyan tulajdonság–együttest alakítanak ki, amely lehetővé teszi a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a probléma felismerést, a probléma megoldást.

Szakmai kompetenciák
- A környezet által közvetített üzenetek befogadása
- A környezet által közvetített üzenetek értelmezése
- Tervezési készség
- Alkotói magatartás
- Kreativitás
- Vizuális gondolkodás
- Vizuális kifejezőkészség
- Eszközhasználati készség
- Anyaghasználati készség
- Komplex szemlélet
- Tudatos környezetformálás igénye
- Biztonságos munkavégzés képessége
- Az esztétikum iránti igény és befogadóképesség
- Problémaérzékenység
- Véleményformálási képesség

Személyes kompetenciák:
- Nyitottság
- Fejlődőképesség
- Önállóság
- Önkifejezés
- Rugalmasság
- Érzékenység
- Kísérletező kedv
- Interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció).

Társas kompetenciák:
- Motiválhatóság
- Empatikus készség
- Együttműködési készség
- Kezdeményezőkészség
- Segítőkészség

Módszerkompetenciák:
- Figyelemösszpontosítás
- Gyakorlatias feladatértelmezés
- Ismeretek helyénvaló alkalmazása
- Következtetési képesség
- Kreativitás, ötletgazdagság
- Módszeres munkavégzés
- Nyitott hozzáállás
- Probléma felismerés, –megoldás
- Tervezési készség
- Új ötletek, megoldások kipróbálása
- A munkakörnyezet tisztántartása

4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, témakörei

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.
Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti

alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

Színjáték tanszak:

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.

Azokban a tantárgyakban, ahol a tantárgy vizsgája több vizsgarészből áll, ott a tantárgy osztályzatát a vizsgarészek osztályzatának számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső osztályzatának meghatározásában a szóbeli vizsgarész osztályzata a döntő.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti, alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a színművészeti- bábművészeti ág valamelyik tanszakán beszéd és vers, mozgás és tánc, zene és ének, színházismeret tantárgyakból megszerzett művészeti alapvizsga vagy záróvizsga–bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

Vizsga tantárgyak

Színjáték tanszak	
alapvizsga tantárgyai:	*záróvizsga tantárgyai:*
dráma és színjáték, valamint egy választott tantárgy az alábbiak közül beszéd és vers, mozgás és tánc, zene és ének, színházismeret	dráma és színjáték, valamint egy választott tantárgy az alábbiak közül beszéd és vers, mozgás és tánc zene és ének, színházismeret

Színjáték és bábjáték tanszakon a fent megjelölt választható tantárgyak közül vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

Grafika és festészet tanszak:

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja
A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.
A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és gyakorlati tudása.
Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá. Amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsgatantárgyak
- Műhelygyakorlat
- Vizuális alkotó gyakorlat

A fentieken felül szabadon választható vizsgatantárgy:
- Művészettörténet
- Népművészet

A szabadon választható vizsgatantárgyak esetén a művészeti alapvizsga és záróvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. A szabadon választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – helyezést ért el vagy a versenyfelhívásban meghatározott teljesítményi szintet teljesítette.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző– és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga– vagy záróvizsga–bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható a vizuális alkotógyakorlat főtárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése
A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.
A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső eredményének a meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

5. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

5.1. A tankönyvek kiválasztásának szempontjai:

- Illeszkedés a helyi tanterv anyagához, céljaihoz, sajátosságaihoz,
- Jól taníthatóság és jól tanulhatóság,
- Tartósság, igényes kidolgozás, kedvező ár,
- Korszerűség, könnyen értelmezhetőség,
- Választékos, igényes nyelv,
- Legyenek kapcsolódó feladatgyűjtemények, segédanyagok.

5.2. A taneszközök és segédletek kiválasztásának szempontjai:

- Használhatóság, célszerűség,
- Széles körben való alkalmazhatóság,
- Korszerűség,
- A kreativitást is fejlessze,
- Tartósság, mobilitás, gazdaságosság

6. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai

6.1. Az erkölcsi nevelés

A katolikus iskola egész nevelési tevékenységét átfogja a keresztény erkölcsiség: kötelességtudat, a munka megbecsülése, mértéktartás, együttérzés, segítőkészség, tisztelet és tisztesség, türelem, megértés, elfogadás, önfegyelem, önzetlenség kimunkálása neveltjeiben. A nevelési program Nevelési területek, programok – mint a fenti célok megvalósításához szükséges eszközök és eljárások c. fejezetében részletesen megtalálhatóak azok a nevelési területek, amelyek fejlesztése révén a fenti célt intézményünk komplex eszközrendszer felhasználásával megvalósítja.

6.2. Pályaorientáció

Iskolánk az általános iskolai képzési formában 7-8. évfolyamán tanuló diákjait megismerteti a munka világával, különböző foglalkozásokkal. Ez történhet az tanszakvezetői órákon, meghívott előadók segítségével, illetve iskolán kívüli kiállításokon, üzemlátogatásokon. Szoros kapcsolatot tart fenn pályaválasztási tanácsadó szervezetekkel, diákjait eljuttatja különböző képességeket mérő vizsgálatokra. Elősegíti a tanulói aktivitás kibontakozását, az önismeret és önértéktudat, együttműködés és versengés fejlődését diákprogramok (versenyek) szervezésével, korszerű tanulásszervezési módok alkalmazásával.

6.3. Médiatudatosságra nevelés

A diákok megismertetése a média működésével, a valóságos és virtuális, a nyilvános és bizalmas érintkezés megkülönböztetésével, ezen médiajellemzők jogi és erkölcsi jelentőségével elsősorban a Magyar nyelv és irodalom, Rajz órákon, valamint a Digitális kultúra tantárgy keretein belül történik. Ezt az ismeretközvetítést és morális nevelést egészíthetik ki a kritikus értékelésre nevelés célját szem előtt tartó hittanórák és az iskolai vagy tanszakvezetői órák keretében megvalósuló előadások

6.4. További pedagógiai feladatok

A Nemzeti öntudat, hazafias nevelés, Állampolgárságra, demokráciára nevelés, Az önismeret és társas kultúra fejlesztése, A családi életre nevelés, A testi és lelki egészségre nevelés, Felelősségvállalás másokért, önkéntesség, Fenntarthatóság, környezettudatosság területén elvégzendő pedagógiai feladatokat a Nevelési területek, programok…, illetve az Egészségnevelési és a Környezeti neveléssel foglalkozó fejezetek tartalmazzák.

7. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

A főigazgató minden év április 15-éig elkészíti és közzéteszi a tájékoztatót az idegen nyelv tantárgyakról, amelyekből a tanulók tantárgyat választhatnak. A tájékoztató tartalmazza: hogy a tantárgyat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni. A tájékoztató elfogadása előtt be kell szerezni a szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat véleményét.

A tanuló május 20-áig adhatja le a tantárgy megválasztásával kapcsolatos döntését. A tanuló választása egész tanévre szól. A tanórán kívüli foglalkozások (szakkör, önképzőkör, sportkör) kínálatát a tanulók a tanév első hetében ismerhetik meg és a megadott határidőig adhatják le az tanszakvezetőükkel való megbeszélés után jelentkezésüket.

Ha a tanuló iskolakezdés, illetve iskolaváltás miatt nem tud élni a választási jogával, felvételi kérelmének elbírálása előtt egyezteti elképzeléseit az iskola főigazgatójével, illetve a főigazgató által kijelölt pedagógussal. Választott tárgyat felvenni bármikor lehet. Ez utóbbi esetben a főigazgató a szaktanár véleményét kikérve különbözeti vizsgát írhat elő.

Kiskorú tanuló esetén a tantárgyválasztás jogát a szülő gyakorolja. A szülő ezt a jogát attól az évtől kezdődően, amelyben gyermeke a tizennegyedik életévét eléri - ha a gyermek nem cselekvőképtelen -, gyermekével közösen gyakorolhatja.

- képző- és iparművészeti ág (grafika és festészet tanszak)
- színművészeti- bábművészeti ág (színjáték tanszak)

Képző és iparművészeti ág évfolyamainak száma: hat évfolyam.
Szín-és bábművészeti ág évfolyamainak száma: hat évfolyam.

8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Az ellenőrzés - értékelés - osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésében: ösztönzést ad, fejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önnevelésre késztet. Az objektív, igazságos értékelés - osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell. Az értékelés, osztályozás a tanulókat egyénenként is segíti abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Legyen az értékelés olyan, hogy a gyermek legalább egy területen tökéletesen ki tudjon teljesedni, hogy a siker reménye meglegyen benne, s ez által építse a gyerekben rejlő értékeket, képességeket. Akár elismerő az értékelés, akár bíráló, legyen a bizalomra építő. Az ellenőrzésnek ki kell terjednie az írásbeli házi feladatra, füzetvezetésre is. Bármely tantárgy ellenőrzési - értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény. Az ellenőrzés formái tantárgytól, tananyagtól, az oktatási céltól, a tanulók egyéniségétől és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosak lehetnek. Érvényesíteni kell a szóbeliség primátusát. Még a "feladatmegoldós" tárgyakban sem hagyható el a szóbeli ellenőrzés, számonkérés.

A 27/1998. (VI.10) MKM rendelet alapján az alábbiakban részletezzük a beszámoltatás követelményeit és formáit:

- A tanár egész évben, óráról órára figyelemmel kíséri a tanulók fejlődését, szóban folyamatosan értékel.
- Alkalmanként, majd a hónap végén érdemjeggyel, vagy minősítéssel, osztályozza a tanulók előrehaladását.
- Ettől eltérni az előképző évfolyamokon lehet. Itt nem kötelező a havi érdemjegy és értékelés.

8.1. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

Az egyes tantárgyi követelményeket a pedagógiai program helyi tantervének mellékleteként szereplő tantárgyi tantervek tartalmazzák.

A fejlesztendő képességek rendszerezve a következők:

- Megjegyzés, reprodukció: tények, elemi információk megjegyzése, megértése, fogalmak felismerése, megnevezése és használata, a szaknyelv alkalmazása, a különböző műfajú és rendeltetésű szövegek sajátosságainak felismerése, értelmezése, szabályok ismerete és reprodukálása.
- Egyszerűbb és bonyolultabb összefüggések megértése, átkódolás, transzformációs képességek.
- Ismeretek és képességek önálló alkalmazása ismert vagy új szituációban.
- Önálló véleményalkotás, értékelés, a társakkal való együttműködés képessége (kooperáció), az önálló ítéletalkotás képességének megléte, a felelősségvállalás attitűdjének kialakítása, magasabb rendű műveletek – analízis, szintézis (a problémamegoldó, a logikus gondolkodás, az ismeretek integrációjának színvonala).

A tanulók ismereteinek számonkérése a következő formákban történik:

Cél, hogy a tanuló a tananyagot életkora, évfolyama és egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően ismerje.

- Szereplések: tanévenként legalább két alkalommal kell tanulóinknak nyilvános szereplésen, fellépésen részt venni.
- A szereplés fogalmába a következők tartoznak:
  - Félévi – év végi bemutatók
  - Iskolán kívüli szereplés: óvodai, általános és középiskolai rendezvényeken történő fellépés
  - Kultúrházak, egyházak által szervezett rendezvények
  - Versenyeken, találkozókon, fesztiválokon történő fellépés
  - Minden olyan rendezvényen való közreműködés, amely iskolai vagy iskolán kívüli szereplés és művészeti iskolánk nevéhez fűződik.
- Alapvizsga - záróvizsga
  - a tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát tehet, mely a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít.
  - Az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően, pedig művészeti záróvizsgát tehet.

8.2. A magatartás és a szorgalom minősítésének elvei

Alapelveink a következők:

- Az értékelés legyen személyre szóló, személyiségfejlesztő, ne sértse a személyi autonómiát.
- Az elfogadott követelményrendszer alapján történjen.
- Legyen objektív, és ne legyen megtorló.
- Szorgalom-megítélésben a tanuláshoz, munkához való viszony kapjon kiemelt szerepet.
- Az egyén képességének megfelelő teljesítmény és önmagához mért fejlődését értékeljük.
- Az iskolahasználók számára is elfogadható legyen az értékelési rendszer.
- Az ellenőrzésnek folyamatosnak kell lennie.

- Céljaink:
  - Az intézményi és egyéni célok megfelelő harmóniájának kialakítása.
  - Önértékelés képességének fejlesztése, folyamatossá tétele.
  - Az értékelés pozitívumokat kiemelő, segítő hatású legyen.
  - Tervszerű, rendszeres, kiszámítható legyen az ellenőrzés.
  - A pedagógus attitűdje segítőkész legyen, erősítse meg a tanulót abban, hogy előrehaladása fontos az iskola és nevelő számára egyaránt.
  - Az értékelés rendszerének kidolgozása a ki? – kit? – mit? – mikor? – hogyan? kérdésre adandó válaszok alapján történjen.
- Feladatok:
  - Az egyes tanszakok értékelési szempontjainak összehangolása és a szempontok nyilvánosságra hozása.
  - Értékelési-, mérési-, időterv készítése.
  - Szorgalom értékelési szempontjainak kialakítása, tudatosítása, alkalmazása.

- Az órán kívüli helyzetek (szereplések, fellépések) megítélése, szabályozása.
- Az értékelés formáinak kidolgozása.
- Kiemelkedő teljesítmények elérésének formái.

➢ Eszközök:

- Félévi, év végi vizsgák, szereplések, fellépések elemzése, versenyeken való szereplések.
- Hatékonyságvizsgálat, tantestületi értekezlet, továbbképzések.
- A sikeresség mutatóinak nyilvánossá tétele és elismerése.

➢ A félévi és tanév végi osztályzás

- A művészeti iskolának a tanuló munkáját félévkor és évvégén értékelni, osztályozni kell. A félévi és év végi osztályzatnak tükrözni kell a tanuló egész időszak alatt végzett munkáját, valamint a beszámolókon nyújtott teljesítményét. Az érdemjegyet, vagy minősítést a tanár állapítja meg.
- A tanév végén beszámolót kell tenni. Az érdemjegyet a tanár dönti el.

9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Az egyes tanszakokokon a csoportok indításához szükséges minimum létszám 8 fő, maximum 15 fő. Az így megalakult csoportokat a tanév folyamán tovább nem bontjuk.

A foglalkozások formáiról a tantestület dönt az alábbi szempontok szerint:
- a tanulói (szülői) igények ismeretében (felmérés az előző év végén),
- a rendelkezésre álló szakemberek körét számba véve,
- az anyagi, pályázati lehetőségek figyelembe vételével,
- a tanulói leterheltséget mérlegelve.

10. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot

A hazai cigány nemzetiség számára a kultúra az identitás fenntartásának és megerősödésének alapvető feltétele. Megnőtt a nemzetiségi nevelést és oktatást végző intézmények szerepe a kultúra közvetítésében, az identitás tudatosításában. A nevelés és oktatás feladatai éppen ezért nem korlátozódhatnak csak az ismeretek átadására és a készségek fejlesztésére. Gyakorlati és sokrétűen felhasználható tudásra és a képességek fejlesztésére kell törekedni, amelyek egyben feltételei az értékeken alapuló cselekvésnek. Az önmeghatározás, az ítélőképesség, a tudomány és művészet iránti nyitottság és a mindenkori személyes adottságok és lehetőségek határain belüli teljesítmény elérése a cél. Ez a feltételrendszer nyit utat a felelősségteljes élet felé. Az élethosszig tartó tanulás jegyében a magyarországi nemzetiségek legfontosabb oktatáspolitikai célja egy olyan nevelési és oktatási kínálat fenntartása és fejlesztése, amely mindenki számára elérhető és átjárható. A szokások ápolása, a történelem és a jelen ismerete – mindezek az identitás nélkülözhetetlen részét képezik.

Modern világunkban az emberi kapcsolatokon keresztül történő tanulás éppoly fontos, mint a tudás és az információ megszerzése, valamint cselekvési stratégiák kifejlesztése.

A cigány nemzetiségi kultúra anyagát nem önálló tantárgyként, hanem egységenként tantárgyakba építve ismertetjük meg tanulóinkkal.

A helyi tarterv egyes tantárgyai tanmenetébe építjük a cigány nemzetiségi kultúra egyes tantárgyainkkal koncentrálható ismeretanyagát.

11. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, a tanulási kudarcnak kitett, SNI tanulók felzárkóztatását segítő program

A katolikus iskola a talentumok Isten dicsőségére való kamatoztatására irányuló belső indíttatásra, valamint az igazságosság és szeretet parancsa által ösztönözve feladatának tekinti, hogy hozzásegítse diákjait ahhoz, hogy képességeiket az akadályozó tényezők felszámolása után teljes mértékben kibontakoztassák.
Iskolánk nagy erőfeszítéseket tesz a különböző okokból gyengébb előképzettségű tanulók felzárkóztatása érdekében. Teszi ezt annak tudatában, hogy ezzel emberi értékeket ment meg, és hozzájárul ahhoz, hogy hazánk katolikus értelmiségi rétege a társadalmi mobilitás révén is erősödjön, gazdagodjon, társadalmi kapcsolataink szélesedésével még inkább kovásza legyen társadalmunknak.
Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.
Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladatunk, amely felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.
Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk az érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkóztathatunk fel.
A felzárkóztatás egy komplex, nagy körültekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.
Arra törekszünk, hogy a tanulócsoport egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is meghozza a kívánt eredményt. E feladatnak fontos részét képezi a korrepetálás.
A pszichésen iskolaérett gyermekre mindenekelőtt az akaratlagos folyamatok dominanciája jellemző. Az ismeretlen tananyag elsajátítása is akaratlagos figyelmet és emlékezetet igényel. A szándékos emlékezet az egész személyiségfejlődést alapjaiban befolyásolja.
A felzárkóztató programok elsődleges feladata az érdeklődés, a gondolkodás, a beszéd megfelelő fejlesztése.

A tanulási nehézségekkel küzdő gyermekekkel, tanulókkal, valamint a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos, ill. tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanulókkal a fejlesztő pedagógus segítségével kialakított fejlesztő foglalkoztatás keretében foglalkozunk. (lsd.: A sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs és rehabilitációs foglalkoztatási programját)

12. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A jutalmazás célja minden esetben a helyes magatartás, kiemelkedő teljesítmény megerősítése, honorálása. A jutalmazás akkor hatékony, ha közvetlenül a kívánatos viselkedés után alkalmazzák. A jutalmazás akkor működik, ha a diák erősen vágyik a jutalomra, és megtiszteltetés számára. A jutalmazás rendkívül nagy motiváló erő, főleg kisgyermekkorban, de később sem lebecsülendő a szerepe. Éppen ezért helyes mértékkel és jó időben kell alkalmazni.

Csődöt mond a jutalmazás,

- ha a jutalom értékét veszti
- ha a jutalom időben túl távoli
- ha a jutalom (máshonnan) megszerezhető
- ha el nem fogadható viselkedéssel is megszerezhető
- ha az elfogadható viselkedés jutalom nélkül marad
- ha a jutalom elérése túl nehéz

A jutalmazás hátránya lehet, hogy a gyerek a jutalomért "hajt". Arra neveljük ezzel, hogy a jó viselkedésért ellenszolgáltatást kell kapnia. A jutalomszerzés rabjává váló gyerek számára csak a külső motiváció létezik. Nem látja értelmét annak a cselekvésnek, melyet nem jutalmaznak. Osztályzatokra hajt, nem a tudásra, nem a belülről jövő megelégedettségért dolgozik, hanem csak a külső elismerésért. A jutalmazás e torzulásának veszélye életkoronként és egyénenként változó.

A büntetés akkor működik, ha szakszerű, ha célja a nem kívánt viselkedés belsővé válásának megakadályozása, és a diák helyes irányba terelése.

13. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

13.1. A büntetés szabályai

- Csak a bűnt büntetjük, nem a bűnöst.
- Mindig ott kell álljon a büntetés mögött a megbocsátás, a kiengesztelődés lehetősége.
- A kimondott büntetési szabályok be nem tartása következetlenség.
- Az egyszer már büntetett viselkedést a továbbiakban mindig büntetni kell.
- Büntetni közvetlenül a helytelenített viselkedés után kell.
- Büntetni csak kivételesen súlyos esetben szabad más gyerek jelenlétében, mert ez megszégyenítés.
- Ügyelni kell arra, hogy az egyszer büntetett viselkedés soha ne jutalmazódjon.
- Nem szabad túl súlyosan vagy túl gyakran büntetni, mert a gyerek feladja a megjavulásra irányuló próbálkozásait.

- Az enyhe büntetés nem hatékony, a túl súlyos viszont agresszivitást, erőszakot szülhet, károsítja a gyermek testi, lelki egészségét.
- A büntetésnek számos negatív hatása is lehet a gyermek fejlődésében, mégis a kisebbik rossz választásának elve alapján számos helyzetben élni kell vele. Egyes helyzetek nem oldhatóak meg e nélkül. Nincs idő kivárni, amíg a helyes magatartást megérti, és az belsővé válik. Másrészt csak ezzel tudom felállítani a végső viselkedési korlátokat, illetve a felállított korlátokat betartatni.

A kizárólag jutalmazásra és büntetésre épülő fegyelmezés egyoldalú és személytelenné válhat. Elhidegülhet a kapcsolat a tanár és a diákok között, hiszen nem lehet szeretetteljes kapcsolatot kialakítani azzal, akitől félnek. Egy ilyen aszimmetrikus viszonylatrendszerben szükségszerűen megjelenik a rivalizálás, törleszkedés, hízelgés, illetve védekező mechanizmusokat alakítanak ki a diákok. Megjelenik az ellenállás, hazudozás, képmutatás, dac, düh, árulkodás, talpnyalás, behódolás, stréberség, versengés, fantáziálás, félénkség, gyávaság, menekülés, depresszió stb.

Az interperszonális kapcsolatrendszerek csak egymás elfogadásával fejlődhetnek, épp ezért a gyerekkel úgy kell bánni, mint akinek joga van részt venni saját élete alakításában. Azt kell elérni, hogy az általunk értéknek tartott mintákat ő is értékesnek, beépítésre érdemesnek tartsa, hogy ne mi fegyelmezzük kívülről, hanem ő igényelje a belső fegyelmezettséget. A személyiség fejlődőképességének hiánya, ha valaki túlzottan igényli az irányítást. Az ilyen gyerekek nem akarnak felnőni, nem akarják vállalni a döntésekkel járó felelősséget. Azzal, hogy elfogadják az irányítást, kibújnak a döntés felelőssége alól, megmaradva abban a gyermeki állapotban, mikor még nem az ő terhe volt eldönteni mi helyes és mi nem. A személyiség fejlődésének fontos lépése, ha valaki vállalni akarja saját életének alakítását.

Ahhoz, hogy a diák fegyelmezett személlyé váljon, azonosulnia kell azzal a gondolattal, hogy számára fontos a fegyelmezetté válás. Ezt akkor tudja megtenni, ha megpróbál utánozni valakit, aki fegyelmezett, önfegyelmében hiteles, tekintélye tudásából, bölcsességéből származik. Az önfegyelem mintája épül be a diákba, és ennek elősegítése, kivárása rendkívül nagy türelmet igényel.

13.2. Az önfegyelem

Az önfegyelem stabil belső értékrend. Az önfegyelemmel rendelkező ember:

- tudja saját értékeit, ezért vigyáz magára
- értékesnek tartja idejét, ezért jól akarja kihasználni
- tudja saját korlátait, ezért nem vállal többet, mint amire képes
- tudja, hogy a problémák nem múlnak el maguktól, csak ha megoldja őket
- nem halogatja a megoldást
- el tudja dönteni, miért tartozik felelősséggel, miért nem
- nem adja át a döntést saját sorsa felől másnak
- ragaszkodik az igazsághoz
- nyitott, ezért fejlődőképes
- tudja, hogy a fejlődés a túlhaladott dolgok (gondolkodásmód) feladásával jár
- vállalja a változás, az őszinteség kockázatát

Az önfegyelem mintája csak szeretettel adható át. A szeretet nem csak érzelem, hanem tett, akaratlagos cselekvés, döntés. Aki szeret, azért is teszi, mert így döntött. A szeretet nem

vágyakozás a szeretet érzése után, hanem elköteleződés. A szeretet fegyelmezett, és célja a másik kiteljesedése. A szeretet attól növekszik, ha mások fejlődését segíti. A szeretet önmagunk vállalásával kezdődik, hisz csak az tud szeretni, aki önmagát elfogadja: "szeresd felebarátodat, mint önmagadat". (Mt 19, 19) Önmagunk vállalása eleve kizárja a színészkedést, a szerepjátszást. A tudatosan vállalt emberség pedig a másik tiszteletével kezdődik: *"aki első akar lenni, legyen mindenkinek a szolgája".* (Mk 9,35) Aki diákjaiban az embert, a teremtményt tiszteli, az hasonló tiszteletre számíthat.

Ha az a célunk, hogy diákjaink fegyelmezettek legyenek, akkor úgy kell őket szeretnünk, hogy szabadnak érezzék magukat tőle, azt érezzék, hogy a fejlődőképes embert szeretjük őbenne, és abban segítünk, hogy a saját útját megtalálja.

13.3. A fegyelmi eljárás

Ha a tanuló vétkesen megszegi kötelességeit, a hatályos jogszabályok szerint fegyelmi eljárás indítható ellene. A fegyelmi eljárás megkezdéséről és döntéséről a szülőket időben, jogszabályban meghatározottak szerint értesíteni kell.

13.4. Tanulmányi versenyek

A katolikus iskola szorgalmazza a tanulók szellemi energiáinak kifejlesztését, Istentől kapott adottságaik hasznosítását. A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. A tehetségek gondozásának, a megméretésnek kiváló területe a tanulmányi verseny. Segít abban, hogy az igazi tehetség kibontakozzék, és az emberiség javára váljék. A tehetség fölismerése elsődleges pedagógiai feladat.

A tehetséges tanuló nem lehet a tanár személyes ambíciójának, előbbre jutásának eszköze. A tehetséges tanuló nem "versenyparipa", és a katolikus iskola nem lehet "versenyistálló". A jó képességű tanulók túlhajszolása súlyos károkat okozhat. Ügyelni kell arra, hogy a versenyre készítés, készülés ne menjen az iskola tananyag elvégzésének rovására.

A versenyeken való részvétel diákjaink képességeinek kialakítását és fejlesztését célozza. A tanulók intézményi, területi, megyei és országos meghirdetésű versenyeken vehetnek részt, szaktanári felkészítést igénybe véve. A meghirdetett országos versenyekre a felkészítésért, a szervezésért, a nevezésért a szaktárgyi munkaközösségek és a főigazgatóhelyettes felelősek

13.5. Továbbtanulás

Végzős diákjaink mindegyike tovább kíván tanulni középfokú oktatási intézményben. Kívánatos, hogy jó pályairányító munkával a jövőben is hozzásegítsük tanulóinkat a helyes pályaválasztáshoz. Kiemelt célunk a felvételi vizsgákra és a középiskolákban való helytállásra való felkészítés, ami a színvonalas tanórai munka mellett a középiskolai előkészítő foglalkozásokon történik.

14. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének kérdéseit a 20/2012 (VIII.31 EMMI) rendelet 22.§ szabályoz.
A tanuló átvételére – a 23§ (7) bekezdésben meghatározott kivétellel - a tanítási év közben bármikor lehetőség van. A tanuló átvételéről a főigazgató dönt. A szülő köteles kérelmet beterjeszteni az iskolába a tanköteles gyermeke átvétele érdekében.

Kérelem az iskolai átvételhez
A jelentkezésre vonatkozó kérelemnek tartalmaznia kell legalább a következőket:
- a gyermek adatait (neve, születési hely és ideje, lakóhelye /tartózkodási helye/)
- az iskolai felvételi elbírálásnál figyelembe veendő körülményeket.
- a szülői nyilatkozat az alapfokú művészeti iskolában folytatott tanulmányokhoz.

Az iskola által rendszeresített formanyomtatványt át kell adni a szülőnek, illetve segítséget kell nyújtani a nyomtatvány kitöltésekor.

Az átvételhez szükséges dokumentumok:
- gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolvány,
- gyermek beíratásával kapcsolatos fontos további dokumentumot, sajátos nevelési igényről igazolást, gyámhatósági határozatot gyermek halmozottan hátrányos helyzete stb.
- az elvégzett iskolai évfolyamokat igazoló bizonyítvány

Az átvétel különleges szabályai
A tanuló átvételére – a 23§ (7) bekezdésben meghatározott kivétel illik, akkor a főigazgató az általános iskolában osztályozó, különbözeti vizsgát rendelhet el. Az alapfokú művészeti oktatásban 23§(2) bekezdés alapján különbözeti vizsgát rendelhet el.
A különleges bánásmódot igénylő gyermekek átvételének szabályai (SNI) szerint, csak, mint kijelölt intézmény veheti át a tanulót.

Egyéb rendelkezések
Az iskola főigazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással és az előző iskola főigazgatóját.

Az átvételi döntéssel kapcsolatos jogorvoslat
Az iskola főigazgatója által határozatban közölt döntésekkel szemben a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül eljárás indítható. A jogorvoslati kérelmet annak tartalma szerint
- felülbírálati kérelemként,
- törvényességi kérelemként kell kezelni.

A jogorvoslati kérelmeket a főigazgató részére kell eljuttatni.
Gondoskodik a kérelem továbbításáról a megfelelő döntéshozó felé.

15. Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

A beszámoltatás különböző formáira adott érdemjegyek különböző súllyal szerepelnek a félévi, illetve az év végi osztályzat megállapításakor. Általános elvnek

tekinthető, hogy a témazáró, átfogó tudást számon kérő dolgozatokra piros színnel jelzett, duplán számítandó érdemjegyet adunk. A kék, zöld, illetve fekete színnel beírt jegyek egyenértékűek. Az eltérő színek a tanár számára a diák különböző területeken nyújtott teljesítményeinek áttekintését segítik. A különböző pozitív, illetve negatív minősítések (pontok, plusz-mínusz stb.) átváltásának szabályait az egyes tanárok a tanév elején írásban közlik a tanulókkal. Az év végi osztályzat megállapításakor az első félévben szerzett érdemjegyeket is beszámítjuk.

A félévi és év végi osztályzatok megállapításánál a szaktanár (tendencia, a különböző számonkérésekkor adott érdemjegyek, a tanuló igyekezete stb.) dönt.

16. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

elvei:

- szóbeli és írásbeli egyaránt lehet, lényeges a szóbeli és írásbeli feladatok helyes aránya
- eredményessége szempontjából szükséges az órán a megfelelő előkészítés, a kijelölt feladatok értelmezése
- a mindennapi tananyagon alapuljon, egyértelmű, önállóan megoldható legyen
- a ténye a füzetben vagy a leckefüzetben rögzítésre kerüljön
- az egységes feladatkijelölésnél az osztály átlagszintjét vesszük figyelembe, de lehetőség van képesség szerint differenciált feladatok adására is

korlátai:

- a mennyisége igazodjon a tanuló életkorának megfelelő teljesítő képességéhez
- pedagógus által ellenőrizhető legyen
- a miniszteri rendeletben foglalt szünetek előtt az utolsó munkanapon teljesíthető legyen
- hétvégére a tanulók nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot a szokásos, egyik óráról a másikra esedékes feladatokon túl
- egész napos iskolában házi feladatot nem adunk

17. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tárgyban a tanév végén legalább elégséges (2) szinten teljesítette.

- Ha a tanuló egy vagy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyamon, a törzslapján, valamint az év végi bizonyítványába be kell írni.
- *Az előképzős bizonyítványba szöveges értékelés és a „……tanulmányait megkezdheti” idézet szükséges az első évfolyamba lépéshez.* Az első évfolyamtól legalább elégséges érdemjegy kell a továbbhaladáshoz, elégtelen érdemjegy esetén a tanuló javítóvizsgát tehet. Két elégtelen érdemjegy esetén a nevelőtestület döntése szükséges a javítóvizsga lehetőségére.

- A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát tehet. A vizsgák letétele nem kötelező. Az előképző évfolyamból az alapfokú évfolyamra történő továbblépés előfeltételeként nincs vizsgatételi kötelezettség
- Ha a tanuló önhibáján kívüli okok miatt nem tud eleget tenni a tantervi követelményeknek (huzamosabb betegség, tanév közben történő felvétel) a főigazgató engedélyével osztályát folytathatja.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát, és az iskola eleget tett értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Az osztályozó vizsga teljesítésének határideje:

- félévkor: a mindenkori tanév rendjéhez igazított félév előtti héten.
- a tanítási év végén: a javítóvizsgák ideje.

Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

VI. Óvoda szakmai programja

1. Bevezető
Az Óvodai nevelés országos alapprogramja

1. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.
Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy
a) a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.
d) az óvodás gyermekek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.
Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző – köztük az innovatív – pedagógiai törekvések.
Az óvoda elkészíti pedagógiai programját: saját pedagógiai programot készít, amelynek meg kell felelnie az Alapprogramban foglaltaknak. Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai pedagógiai programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesüljenek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz.
2. Az óvodai pedagógiai program elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe kell venni.
a) a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda nemzetiségi nevelést végez;
b) a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel.

1.1. Bevezető gondolatok

Intézményünk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, a mi feladatunk az, hogy minden gyermek számára egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelést biztosítsunk. Az egyéni bánásmód elvét alkalmazva csökkentjük a meglévő hátrányokat, nem adunk helyet semmiféle előítéletnek. Óvodánk Katolikus szellemben írt hagyományőrző központú programjával, meglévő személyi, és tárgyi feltételekkel biztosítjuk a gyermekek fejlődését.

1.2. Az óvoda bemutatása

Óvodánk 1961-ben épült a nagyközség közepén. Intézményegységünkben óvoda és bölcsőde működik. Egyre több szülő kívánja gyermekét keresztény szellemben, keresztény környezetben, keresztény erkölcsi normák szerint nevelni Hála Istennek 2017/2018. nevelési évtől a Debrecen – Nyíregyházi Egyházmegye fenntartása alá került. Helyi pedagógiai programunk a nevelőtestület által írott program. Átdolgozáskor figyelembe vettük a Kormány 363/2012. (XII.17.) Kormányrendeletét az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról, valamint a Segédanyag a katolikus óvodák pedagógiai programjához c. kéziratot. Nevelőtestületünk az itt olvasható Pedagógiai Programot annak szellemében készítette el, hogy a gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Nevelésünk kiindulópontja a gyermeki személyiség teljes, szeretetben gazdag kibontakoztatása, a gyermekéletet megillető jogok tiszteletben tartása, az egyenlő hozzáférés biztosítása. A fejlődő gyermeki személyiséget gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

Helyi pedagógiai programunk egy olyan keresztény szellemű, gyermekközpontú óvodai modell, mely gazdag tevékenységrendszer biztosításával, innovatív pedagógiai törekvéssel fejleszti minden gyermek személyiségét, kiegészítve a családi nevelést.

1.3 Keresztény szellemű program

Országos viszonylatban növekszik, gyarapodik a katolikus oktatási intézmények, így az óvodák száma is. Ez az örvendetes tény növeli az ilyen típusú intézményben szolgálatot vállalók felelősségét. A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevéssé ismerik, s a katolikus óvoda evangelizáló munkája során ez a kincs a szülő számára fokozatosan föltárul.

*Az **óvodánk pedagógiai hitvallása***: a keresztény óvodai nevelés tükrében feladatunknak tekintjük a keresztény értékek követését, a hit csírájának elültetését, a gyermekek személyiségének tiszteletét, őszinte szeretetét. Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők) életpéldájából tapasztalja meg Isten szeretetét.

Kiemelt figyelmet fordítunk a vallásos nevelésre, a jó közösség kialakítására, ahol az egymásért való őszinte tenni akarás mindennapi életünk része. Fontos óvodánkban a hagyományok ápolása, a gyermekek egészségének megóvása.

Keresztény nevelési programunk fokozottan kiemeli a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását, az egészséges életre nevelést, valamint a tehetséggondozást. Fontos számunkra, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen a színvonalas óvodai nevelésben.

Óvodai nevelésünk célja: ***vallásos és nemzeti kultúránk közvetítése*** által, a gyermekek érzelmi, szociális és értelmi gazdagítása, képességeinek kibontakoztatása, szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem biztosítása, a keresztény hitélet megalapozása, az élet értékeinek megláttatása és annak megbecsülésére nevelés.

Hivatásunkat Krisztus tanítását elfogadó emberként végezzük, s ily módon az Egyház, a család és a társadalom javát szolgáljuk.

Pedagógiai munkánk során figyelembe vesszük a gyermekek változó társadalmi körülményeit, az élményanyagok különbözőségeit, a bekövetkezett változásokat, a tevékenységi lehetőségek átrendeződését, a család megváltozott szerkezetét és értékrendjét. Mindezek a változások új feladat elé állítanak a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásában.
Feladatunk és küldetésünk az óvodai környezetet és életet a gyermekeknek olyanná alakítani, ami építőleg hat lelki életükre, szellemi fejlődésükre, magatartásukra és egészséges életmódjuk kialakítására. Ezt megvalósítani csak a határtalan, végtelen és Istentől kapott mélységes szeretetben lehet.

1.4 A katolikus óvodaküldetés

„Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet,[…] Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig.” (Mt 28,19 – 20b)

A katolikus óvoda küldetése a társadalom felé

Az Egyház Krisztustól kapott parancsa a misszionálás. Az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése alapvető magatartása, lelkisége kell, hogy legyen a Krisztust követő embernek (Mt5,11-16). Bár az Egyház 2000 éves, ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdeni. Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenki előtt az üdvösség örömhírét. Jézus Krisztus evangéliumában egészen megvan az igény, hogy belegyökerezzék a hívek lelkébe és életébe. Éppen ez a célja a katolikus óvodai nevelésnek.

A katolikus köznevelés tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember fejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben minden emberi érték teljesen kibontakozik és egymásba fonódik. A misszionálás egyik eszköze a katolikus óvoda, melyben a nevelés, a gyermek harmonikus személyiségfejlesztése és a tanulás megalapozása folyik.

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi óvoda a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. A családokkal való kapcsolattartás során az óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. A katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda katolikus szellemiségét. Más felekezetből érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásaikat.

A katolikus óvoda küldetése a pedagógus felé

Az egyházban a katolikus óvoda szerepe egyre nagyobb, mert kiemelkedő segítséget nyújt a krisztushívő szülőknek a nevelési feladatuk teljesítésében.

A katolikus óvodában a pedagógusoknak ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel. Az óvoda a céljait csak akkor érheti el, ha az óvodapedagógusokat, sőt az óvoda egész alkalmazotti közösségét is áthatja a katolikus küldetéstudat. A munkatársak a fenntartó által megfogalmazott erkölcsi elvárásokkal azonosulnak, munkájukat aszerint végzik.

A katolikus óvoda küldetése a gyermek felé

A Teremtő öröktől fogva ismer minden embert. Testi, lelki, szellemi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozni mindazoknak, akik a gyermekért felelősek. A gyermeket sem a szülő, sem a pedagógus nem formálhatja „saját képére és hasonlatosságára", hanem a Mennyei Atya vele kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie és megvalósulásában segíteni. A gyermek fejlődése során az ismereteket, a tapasztalatokat környezetéből szívja magába. A vele kapcsolatban lévő felnőtt feladata, hogy olyan környezetet teremtsen a gyermek körül, amely segíti érdeklődését, mozgatja belső kreativitását, és utat nyit Isten szavának.

„Törvényemet belsejükbe helyezem, szívükbe írom be."
(Jeremiás 31,33)

1.5. Az egyház nevelésre irányuló alapelvei

Az Egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként azokkal az eszközökkel él, amelyeket maga Jézus Krisztus bízott rá. Fölhasználja azokat az eszközöket is, amelyek különböző korokban és különféle kultúrákban alkalmasak arra, hogy természetfölötti céljához közelebb segítsék, és előmozdítsák az emberi személy kibontakozását. Az Egyház különleges eszközt lát köznevelési intézményeiben a teljes ember kiformálására.
A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai közül különösen a Gravissium Educationis Momentum kezdetű leszögezi a katolikus nevelés jelentőségét
„Az egyháznak is feladata a nevelés sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség. Legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek. A hívők számára át kell adni Krisztus életét és állandó szorgoskodással segíteni kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak."
A katolikus óvoda része az Egyház üdvözítő küldetésének, különösen a hitre nevelés területén. Az Egyház a katolikus óvoda által fölkínálja korunk embereinek a maga nevelési elgondolását, mely elősegíti az ember személyiségének teljes kibontakozását. Amikor a katolikus nevelésről szólunk, Jézus által adott küldetésről van szó, tehát szükséges megfontolni:

- a Szentírás tanítását, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartását, az apostoli küldetést
- az Egyházi Törvénykönyv rendelkezéseit
- a zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat.

1.6. Nevelési programunk elkészítésekor figyelembe vett dokumentumok

- a Szentírás
- az Óvodai nevelés országos alapprogramja
- az Egyházi Törvénykönyv ide vonatkozó részei
- a katolikus egyházi dokumentumok nevelésre vonatkozó részei

1.7. Óvodánk helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

Nevelési alapelveink

- Alapvető erkölcsi szokások, keresztény értékek megismertetése, közvetítése, a katolikus óvodai nevelésben a hit csírájának elültetése, keresztény értékrend megalapozása
- Mindennapi életünk része az egymásért őszintén tenni akaró jó közösség kialakítása, melyet segítenek a közösségért végzett tevékenységek, közös együttlétek.
- Fontos feladatunk a hagyományok ápolása, keresztény és nemzeti kultúránk közvetítése.
- A gyermekek egészséges életre nevelése a közvetlen környezet lehetőségeinek maximális felhasználásával (mozgás, életritmus, táplálkozás)
- Az egyszeri és megismételhetetlen gyermeki személyiség adottságainak, képességeinek és szükségleteinek szabad, teljes kibontakoztatása, az egyéni és életkori sajátosságok igénybevételével
- Minden gyermeket aktivitása, motiváltsága és kíváncsisága ébrentartásával el kell juttatni – jogai tiszteletben tartása mellett – képességei maximumára.
- Nemzeti ünnepeink megünneplése, a nemzeti jelképek megismertetése, a hazaszeretet elültetése a gyermeki lélekben fokozott hangsúlyt kap.

Nevelési értékeink

- Vallásos és nemzeti kultúránk közvetítése által a gyermekek érzelmi, szociális és értelmi gazdagítása, képességek kibontakoztatása, melyek biztosítják a gyermekek személyiségének a fejlődését illetve közösségi életre történő felkészítését a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését, fejlődésének segítését.
- Szeretetteljes légkörben az érzelmi biztonság megteremtése. A gyermekek mindenekfelett álló érdeke a gyermek szükségleteinek kielégítése. A gyermek harmonikus fejlődése érdekében lehetőséget kap az érzelmi, gondolati és élményi kifejezésre, ezzel segítjük az egészséges személyiség kialakulását.
- Feltétel nélküli szeretetre, kölcsönös tiszteletadásra nevelés. Hit felébresztése, keresztény hitélet megalapozása és az istenkép kialakítása a kisgyermekben. A hit csíráját elültetjük a bibliai ismerettel, templomlátogatásokkal, családi zarándoklat szervezésével, lelki percekkel.
- Az élet értékeinek megláttatása, felfedeztetése és annak megbecsülésére nevelés. Keresztény kultúránk és magyarságunk hagyományainak feltárása az ünnepek üzenete által.
- A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi, a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.
- A közösen végzett tevékenységek örömével az együttlétek erősítik az erkölcsi tulajdonságokat – udvariasság, segítőkészség, figyelmesség, kitartás, szabálytudat,

önzetlenség, együttérzés, igazságosság – melyek megalapozzák a szeretetteli értékrendet.

- A sokoldalú természet és élet közeli személyiségfejlesztő nevelőmunka által a gyermekek elérik az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szintet. Minden gyermeknek biztosítjuk egyéni adottságukhoz mérten a felzárkóztatást és a tehetséggondozást.

Nevelési célkitűzéseink

A keresztény és a hagyományőrző pedagógiai program által az óvodai környezetet és életet a gyermekeknek olyanná alakítani, ami építőleg hat lelki életükre, szellemi fejlődésükre, magatartásukra és egészséges életmódjuk megalapozására. **Ezt megvalósítani csak a határtalan, végtelen és Istentől kapott, mélységes szeretetben lehet!**

2. Katolikus óvodakép és gyermekkép

Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere, személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:
a) a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó

műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
A felekezeti, illetve egyházi óvodai nevelésben szükséges, hogy az intézmény teljes szellemisége biztosítsa a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, a nemzetiségi gyerekek nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

2.1. Katolikus óvodakép

A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer alsó láncszeme. Arra törekszünk, hogy gyermekeink szeretetteljes, derűs érzelmi biztonságot nyújtó légkörben nevelkedjenek, fejlődjenek, mely a múlt értékeinek átmentését a jövő számára, a környezet tevékeny megismerésén keresztül biztosítja az életkornak és az egyéni képességeknek megfelelően a műveltségtartalmak közvetítésével.

A program alapelvének meghatározásában kiindulópont az, hogy:

- minden gyermek más-más egyéniség, és személyiségének fejlesztését csak saját képességének figyelembe vételével lehet végezni,
- az óvoda dolgozói törekedjenek arra, hogy példaadásuk, modellértékük hozzájáruljon a jó társas kapcsolatok alakulásához a közösségben, hogy feltétel nélküli szeretetükkel nyújtsanak biztonságérzetet minden gyermek számára,
- a gyermek úgy ismerje meg pozitív és negatív tulajdonságait, saját értékét, hogy ne sérüljön lelki világa. Ezeket a pszichikai élményeket a semmivel nem helyettesíthető játék közben élje, tapasztalja meg.

E program biztosítja azt, hogy a természeti - és társadalmi környezet megismerését elsősorban megtapasztalások útján, spontán és tervszerű ismeretszerzések alkalmával, játékosan, a néphagyomány illetve annak helyi jellemzői megszerettetésén keresztül éljék meg.
Az óvodakép közös megfogalmazása azoknak az elemeknek az összegyűjtését tette szükségessé, amelyet intézményünk vállal.
Ennek figyelembe vételével a közös óvodaképre a következők jellemzők:

- Óvodánk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermekek beóvodáztatásától az iskolába lépéséig.
- Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, a szabad játék lehetőségét.
- Az intézménybe beíratott gyermekek számára megteremti az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkört.
- Funkciói: óvó- védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciók.

- Közvetetten segíti az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatása mellett az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- Óvodánk tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével, a dolgozók személyes példájukkal segítik a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott összehangolt pedagógiai intézkedések a gyermek személyiségéhez igazodnak és biztosítják minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.
- A etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek nevelésében támogatjuk a befogadás lehetőségét, a kisebbségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- Beszélő környezetével biztosítja a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartását, a gyermeki kérdések támogatását, a mindennapi anyanyelvi és értelmi nevelést és fejlesztését.

Gyermekkép

Az Országos Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermekfejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

„A keresztény ember számára a gyermek Isten ajándéka, az élet folytonosságának láncszeme. Az Isten adta természet és erkölcs törvényei szerint lép az életbe, és az Isten adta törvények szerint kell belőle embert fejleszteni. Érték, mert fejlődő életbimbó, érték, mert Istentől származik, érték, mert halhatatlan lélek lakik benne.”

/dr. Marczell Mihály/

Valljuk, hogy a gyermek – akit nevelünk – a jövő záloga.

Amikor tehát megfogalmazzuk gyermekképünket, arra gondolunk, hogy milyen emberekre van szükség egy általunk elképzelt, tisztább, boldogabb jövő, egy értékorientált és természettel harmóniában élő társadalom megteremtéséhez.

Szeretnénk elérni, hogy az általunk nevelt gyermekek testileg és lelkileg egészségesek, vidámak, kiegyensúlyozottak, szépre- jóra nyitottak, igaz értékek befogadására készek legyenek.
Szeressék és igényeljék a rendszeres mozgást, legyenek bátrak, ügyesek, edzettek és terhelhetőek.
Tudjanak könnyen és jól kommunikálni, legyenek nyíltak, őszinték, határozottak és önálló véleményalkotásra készek.
Legyenek vállalkozó szelleműek, megbízhatóak és kitartóak, a vállalt feladatok végrehajtásáért érezzenek felelősséget.
Váljanak magabiztossá, rendelkezzenek egészséges önérvényesítési vággyal, ambícióval, ugyanakkor legyenek tekintettel másokra, tartsák tiszteletben mások elképzeléseit, törekvéseit, alkotásait.
Megértéssel, szeretettel, együtt érzően és segítően forduljanak családjuk, társaik és a felnőttek felé.
Igényeljék a társas kapcsolatokat, legyenek képesek az együttműködésre és okozzon örömet számukra a közös tevékenység.
Érdeklődjenek a fokozatosan kitáruló világ jelenségei iránt, tudjanak felismerni benne alapvető összefüggéseket, okozzon örömet számukra minden újabb felfedezés és sikeresen megoldott feladat.
A természethez, környezethez fűződő kapcsolataikat pozitív érzelmi viszony és környezettudatos magatartás jellemezze. Szeressék, becsüljék meg a természeti, környezeti, kulturális értékeinket.
Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik jól érzik magukat társaik és nevelőik körében.
Környezetükben jól eligazodjanak, problémájukra saját megoldást találjanak, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkezzenek.
Gyermekeink között egyaránt található ingerszegény, csonka családból származó, nehezen nevelhető, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, illetve kiváló képességű, jó családi háttérrel rendelkező, értelmiségi családból származó gyermek is.
Minden gyerekből ki kell bontakoztatnunk a testi, szellemi, biológiai és erkölcsi képességeik, tulajdonságaik maximumát.
Azt szeretnénk, hogy választékosan használják anyanyelvüket, gondolataikat világosan fejezzék ki, nyílt, barátságos, érdeklődő, és érzelemmel teli iskolásokká váljanak.

A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembe vétele mellett, a gyermeki személyiség kibontakoztatásán keresztül, a befogadás az esélyteremtés az esélyegyenlőségek megteremtése érdekében:

- vallásos neveléssel, keresztény értékek hordozásával, megismertetésével
- a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztését,
- a tehetségek gondozását fontos feladatunknak tekintjük, ezért fejlesztési stratégiánk kimunkálásában minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést.

Ebből következően:

- gyermekközpontú, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik,

- az iskola-óvoda átmenet megkönnyítésére,
- elősegítve a nemek társadalmi egyenlőségének megvalósítását és az ezzel kapcsolatos előítéletek lebontását,
- biztosítva a szabad játék kitüntetett szerepét.

2.2. 1. Óvodaarculat

Óvodánk védőszentje a szentté avatott II. János Pál pápa

A névválasztás indoka

Óvodánk védőszentjének **II. János Pál** pápát választottuk, hisz ő egész papi hivatása alatt az élet és a család védelmezője volt.
2009 decemberében XVI. Benedek „tiszteletreméltó" címmel ruházta fel, majd 2011. május 1-jén **boldoggá avatta**. 2014. április 27-én, húsvét második vasárnapján, az Isteni Irgalmasság ünnepén **szentté avatták.**
Két alkalommal járt Magyarországon: először 1991. augusztus 16-20. között, majd 1996. szeptember 6-7-én a pannonhalmi bencés monostor fennállásának 1000. évfordulója alkalmából.
A pápa nagy álma a keresztény egység megteremtése volt. Híve volt a vallások közötti párbeszédnek.
Az Ajaki Római Katolikus templom falán 2011-ben lett elhelyezve Szent II. János Pál pápa domborműve. 2016-ban Lengyelországból kapott ereklyéje segíti az ajaki híveket és templomba látogatókat.
Szent II. János Pál pápa ember – és gyermekszeretete motivál bennünket, arra törekszünk, hogy szellemisége áthassa egész intézményünket.
Bízunk az Ő közbenjárásában: „Ne féljetek!"

A pedagógusi feladatokhoz hasonlóan a fiatalság felfedezését helyezte előtérbe. Pápaságának kezdetétől fogva a fiatalok pápája kívánt lenni.

„Amikor rátok nézek, kedves fiatalok, nagy hálát és reményt érzek.
A jövő hosszú ideig, a következő században a ti kezetekben van.
A béke jövője a ti szívetekben van. Olyannak kell lennetek, akik mélyen bíznak az emberben és akik mélyen bíznak az emberi hivatás nagyságában."

(II. János Pál pápa üzenete a Béke XVIII. Világnapjára)

Nevelésünk során mindannyiunknak utat mutat az ő jósága, tevékeny szeretete, önzetlensége, mellyel örömet, boldogságot vitt a körülötte élők mindennapjaiba, és bár lengyel gyökereihez hűséges maradt, mégis magukénak tartják őt nemcsak az olaszok, hanem a világ minden népének katolikusai.

2.2.2. Katolikus óvodapedagóguskép

A katolikus pedagógus az egyetemes papság méltóságát átérezve, az Egyház iránti teljes elkötelezettséggel követi Jézust, aki számára az út, az igazság és az élet (vö.: Jn 16,4). Felismeri és elkerüli azokat a nevelési eszméket, amelyek a Jézus iránti érzéketlenséget hordozzák.
A katolikus nevelő abban a tudatban végzi munkáját, hogy Isten őt a nevelői feladatra kiválasztotta és meghívta. Az elhivatottság tudata belső rendet és harmóniát kölcsönöz a katolikus nevelőnek oktató-nevelő munkájában és kollegiális - testvéri kapcsolataiban. Cselekvő hite az őt körülvevő közösségek (család, óvoda, egyházi közösség, haza, emberiség) iránti elkötelezett és felelős cselekvésre ösztönzi.
A nevelői hivatás gyakorlásában és a magánéletben mutatja be az Evangélium és Jézus iránti elköteleződését.
Tudja, hogy a nevelés nemcsak vezetés, irányítás által valósul meg, hanem a példaadás, mintaadás során is.
A katolikus pedagógus érett, önálló személyiség, aki nemcsak az intézmény és az Egyház hagyományaival azonosul, hanem hazája iránt is elkötelezett.
Hit és tudás, lelkiség és intellektus harmóniáját keresi.
A katolikus nevelő munkája során bemutatja az imádság és a munka egységét. Törekednie kell arra, hogy személyes istenkapcsolatából fakadóan a kötelességteljesítésben és a munkavégzésben is hiteles, vonzó példát adjon kollegáinak és a gyermekeknek egyaránt.
Békességre és igazságra törekszik, önként és szívesen vállal minden jószolgálati kezdeményezést, kerüli a személyválogatást. Segíti az emberi méltóság és tudás kiteljesedését.
A nevelés nehéz és igényes munka. A pedagógus egész személyiségével nevel. Nevelési tényezőnek számít minden szava, megnyilvánulása. Tudatában kell lennie annak, hogy mindig vonzó, követésre méltó, emberségében föltétlenül őszinte és egyenes legyen, s hogy tevékenysége nem csupán fizetett foglalkozás, hanem választott hivatás.
A keresztény pedagógus nem saját népszerűségére törekszik, hanem mindig neveltje jövője, fejlődése, kibontakoztatása irányítja nevelői tevékenységét. Igyekszik az igényes, növelő szeretet és az irgalmasság együttes gyakorlására.
Szakmai munkájában megalapozott és igényes, a személytől személyig való hatást többre értékeli a különféle módszerek puszta alkalmazásánál. Hivatása felelős teljesítéséhez elengedhetetlenül szükséges a kommunikáció-készség fejlesztése. Tekintélyét tudása és hiteles embersége alapozhatja meg.
Készen áll lelkigondozói feladatok ellátására is. Ennek érdekében gyarapítja teológiai, hitbeli és pszichológiai ismereteit, kéri a lelki gondozásban jártasabb szakemberek segítségét.
A nevelő a tanítványait kellő bölcsességgel formálja, koruknak, nemüknek megfelelő magatartásformák által. Sokféle szemponttal kiegészítheti a családi nevelést.
A keresztény nevelő tisztában van azzal, hogy eszköz az Isten kezében, s munkája eredményeiért elsősorban Neki tartozik hálával. A katolikus nevelési oktatási intézményben valamennyi munkatárs igyekezzen hibáit és tévedéseit alázattal elismerni és mihamarabb jóvátenni.

2.2.3. A pedagógiai munkát segítő feladata

Magatartásával, cselekedeteivel, kommunikációjával a keresztény kultúra közvetítése
Bekapcsolódás a hitre nevelésbe (köszönési mód használata), a lelki percekben segíti az óvodapedagógus munkáját
A gyermekek segítése az étkezés előtti és utáni imádságban, templomlátogatásban
A mindennapi tevékenységekben, szeretetben, hitben gazdag példamutatás.

3. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Csoportjaink szervezését több tényező is befolyásolja: jelentkezők száma, gyermekek életkori megoszlása. A csoportokat igyekszünk az optimális létszámra kialakítani, mivel így tudunk eleget tenni a gyermekek differenciált fejlesztésének. A párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével biztosítjuk az egyéni szükségletek kielégítését.
Igyekszünk a családokkal szorosan együttműködve szervezni az óvodai programokat.
Az egyházi év eseményeit, ünnepeit együtt éljük meg, így mintát adva a keresztény közösségi életről a ránk bízottaknak.
A katolikus óvodánk feladata, az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes környezet megteremtése.

Nevelési céljaink

- Istenkép kibontakoztatása a gyermek lelkében, a keresztény pedagógus példája nyomán.
- Isten szeretetére nevelés.
- A keresztény hitélet gyakorlásának megalapozása.
- A gyermek és környezete kapcsolatában érzelmi kötődésen alapuló, öntevékeny együttműködésre képes sokoldalú személyiség fejlődésének elősegítése.
- Az óvoda és a család egyenrangú, nevelőtársi viszonya.

Feladataink

- A keresztény értékek kiépítése és erősítése.
- Ismerkedés a teremtő, gondviselő, szerető Istennel és Jézussal, az Isten fiával.
- A gyermekeknek bizalmat kell adni, hogy Isten ismer és szeret.
- Az alapvető tevékenységek közben gyakorolják a valláserkölcs normáihoz igazodó magatartást: az emberi kapcsolatokban a szeretet, bizalom, türelem, igazságosság, szelídség, szolgálat megismerését, befogadását.
- Hazaszeretetre nevelés, kötődés a hazához, gazdag és sokszínű, értékmegtartó, hagyományőrző népi kultúránk segítségével.
- Teljes befogadáson alapuló, érzelmi biztonságot nyújtó óvodai légkör megteremtése, az egyén tiszteletben tartásával.
- A gyermek kíváncsiságára, megismerési vágyára épülő, tevékenységre motiváló egészséges élettér biztosítása.

- Olyan személyiség vonások kialakítása, melynek birtokában a gyermek érzékennyé, fogékonnyá, nyitottá válik a környezeti hatások befogadására, feldolgozására.
- A szülők ismereteinek gyarapítása, összhangban az óvoda keresztény nevelésével.
- A felnőttek tetteikkel sugározzák, a feltétel nélküli szeretetet:

  „Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre!"

- Minden gyerek ismerje és tudja értékeit, de kezelje hiányosságait is.

3.1. Személyi feltételek

Az óvodánban a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
A felekezeti, illetve az egyházi óvodák munkatársai számára meghatározó a lelkiség szerinti bánásmód, nevelés- és műveltségtartalom biztosítása.
A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Változó világunkban a pedagógus személyisége megkívánja a komplex, rugalmas látásmódot, így az új dolgok iránti elfogadáshoz a bátor, kezdeményező, kipróbáló, új iránt fogékony személyiség megléte szükséges. Személyisége, viselkedése, szakmaisága fontos feltétele az óvodai nevelésünknek. A gyermek szeretetszükségletét kielégíti, mellyel számára biztonságérzetet nyújt.

Megértő, türelmes, érzelmileg elfogadó partneri szerepet töltünk be az együttnevelésben.
Követelményünk és elvárásunk, hogy előítéletektől mentesen közeledjünk a különböző kultúrájú családokhoz (szokások, hagyományok megismerése, ápolása).

Figyelembe vesszük a gyermeki esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód biztosításának követelményét. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez speciálisan képzett

szakemberek közreműködését vesszük igénybe. Az óvodapedagógusok munkáját a pedagógiai asszisztens segíti.

A dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük, egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre.

Nevelőmunkánk során a dajka és az óvodapedagógus tevékenységét összehangolttá kell tennünk. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseiről, módszereiről.

A pedagógiai programnak megfelelően kell tevékenykedniük. Az együttműködés, a munkamegosztás tudatos folyamat, melynek tervét, a csoportnaplóban jelenítjük meg.

Óvodapedagógusaink felsőfokú végzettségűek, a dajkák dajka szakképesítéssel rendelkeznek. Nevelőtestületünk légköre nyugodt, derűsnek mondható. Nevelőtestületünk tagjai nagy tapasztalattal rendelkező óvodai dolgozók. Lehetőséget biztosítunk az önállóságra, kezdeményezésre, a megújulásra. Az óvónő és dajka kapcsolattartása jó. Azon dolgozunk, hogy gyermekeink jól érezzék magukat az óvodában.

Évek óta fontosnak tartjuk az önképzést, és a továbbképzést. Irányultságát a szakmai elvárásoknak, partneri igényeknek megfelelően határozzuk meg.

A munkaközösségi munka az évzáró értekezleten kerül értékelésre, ekkor tesz a vezető javaslatot a munkaközösség-vezető státuszra. A nevelőtestület dönti el, hogy ki vezeti a következő nevelési évben a munkaközösséget. Szakmai fejlődésünk céljából mindig a Pedagógiai Programnak és az új elvárásoknak megfelelően hozzuk létre a munkaközösséget.

3.2. Tárgyi feltételek

Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. A gyermekek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vegyenek részt. Tegye lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra is hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.

Az óvoda a település központjában, frekventált helyen fekszik az Iskola és a Kultúra Háza szomszédságában helyezkedik el. Közel vannak a bevásárló helyek, az Egészségügyi Központ és Gyógyszertár is. Nagy udvarral és hagyományőrző parkkal rendelkezünk, mely lehetőséget ad a gyermekek mozgásigényének kielégítésére. Fák, bokrok, cserjék, füves terület, dombos

rész biztosítja a gyermekek számára a kellemes, vidám hangulatú szabadidő eltöltését. Intézményegységünk rendelkezik sószobával, amely a gyermekek egészségmegőrzését szolgálja.
A Pedagógiai Programunk megvalósításához szükséges tárgyi eszközöket a fenntartó, Debrecen- Nyíregyházi Egyházmegye biztosítja. Udvarunk teret ad a gyerekek nagy játék-, és mozgásigényének kielégítéséhez. Fás, füves területén a mozgásfejlesztő eszközök változatos játéklehetőséget biztosítanak óvodásaink számára. A többfunkciós műfüves pálya mindenkor lehetőséget biztosít a mozgásra.

Csoportszobáink berendezései megújultak, praktikusak, gyermekközpontúak lettek. A bútorzat, a játékeszközök teljes harmóniát sugároznak. A csoportszobák esztétikusak, egyediek, tükrözik az ott dolgozók egyéniségét. A gyermekek számára nyugalmat, otthonosságot nyújtanak. A gyermekek számára minden játéktevékenységnek külön kialakított helye van. Minden csoportnak van mosdó helyisége és öltözője. Tornaszobánk hozzájárul a gyermekek mozgásfejlődéséhez.
A foglalkoztató szobában szakképzett logopédus, fejlesztő pedagógus segíti a gyermekek beszéd és készség fejlesztését.
Környezeti adottságaink elősegítik, hogy óvodánkban a gyerekek, a szülők és a munkatársak egyaránt felszabadultan, biztonságban érezzék magukat.

A tárgyi feltételek javítását a költségvetés ésszerű, takarékos és gazdaságos felhasználásával, valamint ha lehetőség adódik pályázati pénzforrásokkal, szülői támogatással igyekszünk megvalósítani.

3.3. Szervezeti és időkeretek

Az életkori jellemzők ismeretében és az egyéni eltérésekre építve az óvodapedagógus döntésétől függ (a szabad játékot kivéve) a felajánlott tevékenységek szervezése. A gyermekek a tevékenységbe változatos szervezeti formai keretek között kapcsolódhatnak be. Óvodapedagógusaink az egyes tevékenységek szervezésénél előnyben részesítik az egyéni, mikrocsoportos és frontális foglalkoztatási formát. Ezen keretekben látjuk biztosítottnak az életkori és egyéni sajátosságoknak figyelembe vételét, az egyéni fejlesztést és a differenciált irányítást.
A mindennapi munkában az óvodapedagógus a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú – 5-35 perces – csoportos tevékenységeket tervez és szervez. Ezen tevékenységek tervezésénél és szervezésénél - a gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembevétele mellett - elvárás, hogy az iskolakészült, nagycsoportos gyerekek képesek legyenek a foglalkozás teljes időtartama alatt, a kötelező formában szervezett tevékenységekben is részt venni. Mindennapi munkánk szervezésében továbbá kiemelt szerepet szánunk a gondozásnak, hiszen ennek folyamatában az óvodapedagógus és a dajka összhangban nevel, építi kapcsolatát a gyermekkel, segíti önállóságuk fejlődését.
Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élőszavas mese és közösségi játékélmény biztosításával.
A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai

csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrakstrukturális adottságok lehetővé teszik, ‚külön térben szervezett – iskola-előkészítő, fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.
A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket, a tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.
A gyermek fejlődésének nyomonkövetését a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől, az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek, képességek rögzítésével egészül ki, a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.
A gyermek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltése kori nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

3.3.1. Napirend

A gyermek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyeket a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú csoportos tevékenységek szervezésével valósulnak meg. A napirend javaslat, mely tájékoztatást nyújt arról, hogy hogyan épülnek egymásra a különböző tevékenységek, hogyan alakul a mindennapja a gyermekeknek. A csoportok napirendjét az oviKRÉTÁ-ban találjuk meg.
A különböző tevékenységek a gyermekek egyéni szükségleteihez, a gyermekcsoport igényeihez és szokásrendjéhez igazodnak. A napirendet, a hetirendet, és a szokásrendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki és az oviKRÉTÁ-ban rögzítik.
A csoportösszetételtől függetlenül mindenütt igyekszünk a folyamatosságot és a rugalmasságot biztosítani. Napirendünkkel biztosítjuk a gyermekek számára a rendszerességet, a változatos tevékenységeket, a csoportok, a gyermekek, az óvoda nyugalmát, a gyermekek biztonságérzetét.

Legfőbb tevékenységek napirendünkben:

- szabad játék, és mindennapos mozgás (a leghosszabb időt kitöltő gyermeki tevékenység)
- tudatosan tervezett és szervezett tevékenységi formák,
- mindennapos levegőztetés,
- étkezés,
- pihenés,
- gondozással kapcsolatos feladatok

A napirendi pontok, időkeretek rugalmasan változtathatók az esetlegesen előre tervezett, vagy nem várt eseményeknek, az időjárásnak megfelelően. Lehetőség szerint kerülni kell a gyermekek felesleges várakoztatását az óvónők által, egy-egy napirendi ponthoz való ragaszkodás miatt.

3.3.2. Hetirend

Heti tervezés biztosítja az éves tervek lebontását, a fejlesztési feladatok egymásra épülését. A hetiterv nem megmásíthatatlan, az élethelyzet, az időjárás, a spontán helyzetek, a gyermekek, a gyermekek fejlődési üteme, igénye, az élmények, az aktuális feladatok befolyásolják a folyamatot. Bár a hetirendben napokra lebontva jelenítjük meg a különböző tevékenységeket, mindennapi munkánk során arra törekszünk, hogy ezeket komplex egységgé szervezzük. A heti terv az előző hét eredményeire építve tervezi meg a két óvodapedagógus együtt. A tervezett, tudatos ismeretszerzés szeptember második felétől kezdődik meg a nagyobb korcsoportokban, kiscsoportban november elsejével, középső csoportban október elsejével.
A heti rendet a csoportos óvodapedagógus az oviKRÉTÁban rögzíti úgy, hogy összhangban legyen az intézményen belül minden csoport heti programja, az átfedések elkerülése miatt.
Óvodapedagógus által párhuzamosan végezhető, szervezett és tervezett tevékenységi formák, differenciált tevékenységek a hetirendünkben:

- Verselés, mesélés
- Ének, zene, népi játék, tánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- Mindennapos mozgás
- Külső világ tevékenység megismerése
- Külső világ tevékenység megismerése –matematikai tartalmú tapasztalatok

3. 4. A nevelőmunka tervezése

1. Cél

Tudatos, tervszerű a gyermekek fejlettségének megfelelő nevelési terv készítése.

AZ INTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI DOKUMENTUMAI és AZOK TARTALMA

Óvodai nevelés országos alapprogramja

↓

Tamási Áron Katolikus Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programja

(Az intézményvezető éves pedagógiai, működési terve. Aktuális szervezési – tanügy igazgatási feladatok. A helyi program éves kiemelt feladatai.)

↓

Tamási Áron Katolikus Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda és Bölcsőde munkaközösségének terve

(Feltáró – elemző munka)

↓

A gyermekcsoportok nevelési, tevékenységi programja

- szokás- és szabályrendszer tervezése
- eseményterv, programterv

- a tevékenységi rendszer fejlesztési terve

↓

Egyéni fejlődés, fejlesztés dokumentuma
Gyermeki fejlődési napló

↓

Felvételi – mulasztási napló
Pontos adatkezelés – naprakész nyilvántartás

2. Pedagógiai dokumentáció

Az óvodai nevelés csak a Pedagógiai Program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.
A Pedagógiai dokumentáció célja, hogy megjelenítse a Pedagógiai Program elv,- cél,- és feladatrendszerét, meghagyva az óvodapedagógusok maximális választási szabadságát a módszerek és az eszközök alkalmazásában.

Csoportnapló – oviKRÉTA felületen

- Gyermekcsoport összetételére, létszámára, a csoport működésére vonatkozó adatokat.
- A gyermekcsoport szokás-szabályrendszerét.
- Eseménytervet (szervezési feladatok), időkeret: 1-6 hónap
- Globális tevékenységi tervet (nevelési, tanulási terv,), időkeret: 1 év
- Közösségre vonatkozó pedagógiai feljegyzések folyamatos rögzítését.

Gyermek fejlődésének nyomon követése – oviKRÉTA felületen

- A gyermek adatai, anamnézis
- Az óvónők tapasztalatait az adott gyermek fejlődéséről-egyéb csatolt iratok
- A fejlesztés érdekében tett lépések rögzítését (speciális, fejlesztő szakemberek igénybe vétele.
- Logopédus, pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, szülők véleménye, aláírás stb.).

3. Az óvodai élet keretei

- Egészséges életmódra nevelés
- Napirend
- Hetirend
- Szokások, szabályok rendje

4. Egyén és csoportfejlesztés

- A csoport összetétele
- Társas kapcsolatok alakulása

5. A közösségi élet tevékenységformái

- A játék
- Játékba ágyazott tanulási tevékenységek
- Tevékenységben megvalósuló tanulás
- Munka jellegű tevékenységek
- Speciális ellátást igénylő gyermekek
- A csoport beiskolázási terve

6. Szervezési feladatok

- Jeles napok (névnapok, születésnapok, ünnepeink megünneplésének módja)
- Szervezési feladatok terve havi bontásban, elvégzett feladatok jelölése
- Egyházi ünnepek

7. Féléves értékelés
8. Év végi értékelés
9. A vezető ellenőrzési bejegyzései – TÉR értékelés
10. Jegyzőkönyvek, jelenléti ívek

4. A katolikus óvodai nevelés céljai és feladatai

4.1. A katolikus óvodai nevelés céljai

Célunk

A gyermekek egyéni képességeinek megfelelő sokoldalú, harmonikus személyiség kibontakoztatása, tevékenységeken keresztül, érzelemgazdag óvodai légkörben. Az eltérő fejlődésű gyermekekre, kiemelt figyelmet fordítunk.

Közös célok

- A keresztény pedagógia megjelenítése a gyermek személyiségének alakításában.
- Az óvodás gyermek eltérő fejlődési ütemének és érési jellemzőinek szem előtt tartásával a gyermeki személyiséghez igazított pedagógiai módszerek alkalmazásával, játékos keretek között alakul:
    - az egészséges sokoldalú személyiség,
    - a gyermekek környezettudatos szemlélete,
    - a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, értelmi érettség.
- Az etnikai gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően ismerik kultúrájuk elemeit, szokásait, ezáltal erősödik identitástudatuk.
- A sajátos nevelési igényű gyermekeknél érvényesülnek a gyermekeket megillető jogok, és csökkennek a sajátosságokból adódó különbségek.
- A hátrányos helyzetű gyermekek összehangolt integrált nevelése révén, az esélyegyenlőség növekszik, az indulási hátrányok csökkennek az iskolába való átmenet, zökkenő mentesebbé válik.

4.2. A katolikus óvodai nevelés feladatai

A katolikus óvodai nevelés feladata valamennyi intézményben a **hitre nevelés** és emellett – az Alapprogramban deklarált – az óvodás korú gyermekek testi, lelki és értelmi fejlesztése. Ezen belül:

1. az egészséges életmód alakítása,
2. az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
3. az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása,
4. hagyományápolás a környezet tevékeny megismerése tükrében.

Feladat

- Egészséges életmód kialakítása, prevenciós feladatok ellátása, külső szakemberek bevonásával.
- Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés és szocializáció biztosítása.
- Értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.
- Anyanyelvi nevelés.
- Hátrányos helyzetű gyermek differenciált fejlesztése, egyéni bánásmóddal az esélyegyenlőség megteremtése.
- Az óvodáskorú gyermek fejlődésének, és nevelésének optimális feltételeinek biztosítása
- Közvetetten segítjük az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.
- Hagyományápolás.

4.2.1. Hitre nevelés

A hit Isten ajándéka.

Cél

A hit felébresztése, a keresztény hitélet megalapozása és az istenkép kialakítása a kisgyermekekben.

A kisgyermekek lelki életét érzelmeik irányítják, így ebben az életkorban a legfogékonyabbak az Isten szeretetére, a hitre. A hit átszövi egész óvodai életüket. erkölcsi nevelésünk alapját a keresztény erények adják.

Óvodánkban a hitre nevelés elsődleges célja a keresztény családi nevelés támogatása, illetve a gyermekek elindítása a keresztény életre.

Feladat

A keresztény kultúra közvetítése megtapasztalás, érzelmi biztonság, szerető, elfogadó légkör, bizalom, az összetartozás élménye által a gyermekek érzelmi, erkölcsi, közösségi és értelmi gazdagítása, a képességek kibontakoztatása, melyek biztosítják a gyermekek harmonikus személyiségfejlesztését, a hit- és közösségi életre való felkészítését.

Tartalmi megvalósítás

A hitre nevelés átszövi az óvodai élet egészét:

- csendes percek
- imádságok
- templomlátogatások
- szentmisék
- játék
- hitoktatás

Csendes percek
A mindennapos kötött formában történő lelki beszélgetésekről, amelyek időtartama napi kb.10-15 perc és a csoportok egyéni napirendjéhez igazodnak. Különböző vallásos témákat dolgozunk fel figyelembe véve az éppen aktuális egyházi ünnepeket, megemlékezéseket, a szentek, jeles egyházi személyek napját, stb. Új ismeretekkel gazdagítjuk a gyermekeket, új imát, éneket tanulunk.
Imádságok
A csendes perceket általában énekkel és reggeli imával kezdjük. Étkezések előtt és után, valamint a délutáni csendes pihenő előtt is rövid imát mondunk.
Az imádkozás Istennel való beszélgetést jelent. Ezért kéréseinket, köszönetünket, hálánkat nem csak kérő-, köszönő-, hálaadó- és dicsőítő imák formájában visszük az Úr elé, hanem megpróbáljuk saját szavainkkal is elmondani, kifejezni.

Templomlátogatások
Év közben több olyan alkalom van, amikor a gyermekekkel együtt templomba látogatunk. Ennek kapcsán a gyermekek gyakorolhatják azokat a viselkedési formákat, megismerhetik a templom azon külső és belső jegyeit, amelyekről a csendes percek során beszélgettünk.
Más vallású templomokat is megnézünk, megfigyelünk, összehasonlítunk.

Szentmisék/templomlátogatások
Közös csoportos szentmise évente több alkalommal van, melyre meghívjuk a szülőket, hozzátartozókat is. A templomlátogatások pedig az egyházi ünnepeknek megfelelően.

Játék
Különböző dramatikus játékban, bábelőadásban, szentek életének megjelenítése.

Hitoktatás
Ismerkedés, beszélgetés a Bibliáról. A Biblia fontossága. A teremtés fogalom tisztázása (ég, föld, égitestek, növények, állatok, ember teremtés). Imádság jelentése, módja, fajtái.

Az óvodapedagógus feladata

- szeretetteljes légkörben az érzelmi biztonság megteremtése; egy szerető, elfogadó – befogadó közösség kialakítása, melyben őszinte bizalom, összetartozás alakul ki gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt és felnőtt-felnőtt között
- a családok bekapcsolása a katolikus egyház életébe: közös imádság, közös programok – kirándulás, munka, szórakozás – szervezése
- a liturgikus év eseményeinek közös átélése:
    - karácsonyi ünnepkör
    - húsvéti ünnepkör (az ünnepre készülve jócselekedetek gyűjtése)
    - templomlátogatás, ismerkedés a liturgia eszközeivel
    - templomlátogatás során a helyes viselkedési szokások megismertetése
    - közös szentmise látogatás óvodai csoportokkal és a családokkal is
    - imádságok tanulása
- az erkölcsi nevelés (közösségi és egyéni nevelés, családi nevelés, keresztény erények), mely átszövi az óvodai élet egészét, pl. a közös élményeket nyújtó tevékenységek során
- az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, kialakítása (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat)
- a biztonságérzet erősítése során a feltétel nélküli szeretet, elfogadottság és a bizalom élményének megéreztetése
- az ünnepek és megemlékezések megszervezése:
    - az ünneplés jelentőségének megéreztetése,
    - az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése,
    - az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből,
    - az ünnep előkészítése, lezárása.
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modellértékű legyen az óvodában dolgozó felnőttek kommunikációja, bánásmódja, viselkedése!

A hitre nevelés erősítése

- A katolikus embereszmény, a Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása.
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben.
- A keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba.
- A katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során.
- A Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése.
- A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.)

4.2.2. Egészséges életmódra nevelés

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Célunk
Az egészséges életmód, életvitel igényének alakítása, megalapozása az egészséges és környezet tudatos magatartás közvetítése által.

Feladataink

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyerekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges élezmód kialakításához.
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- A megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Óvodapedagógus feladatai

Gondozás, testápolás:

- Megalapozzuk a családok szokásainak figyelembevételével az egészség megőrzéséhez szükséges készségeket, képességeket,
- Segítjük gyermekeink testi szükségleteinek felismerését, pl. melege van, szomjas,
- Tiszteletben tartjuk gyermekeink intim szféráját, és arra neveljük őket, hogy legyen igényük az intimitásra,
- Megteremtjük a feltételeket a gyermek egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, az egészséges életmód kialakításához,
- Formáljuk az önkiszolgáló tevékenységeket a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez
- mérten (orrfújás, fésülködés, WC- és mosdóhasználat, fogápolás),
- Elősegítjük, hogy gyermekeinknek igénye legyen a tisztaságra, jól gondozottságra,

- Támogatóan figyelünk a kiemelt bánásmódot igénylő gyermekeinkre, hiszen gyakran előfordul, hogy saját testük jelzéseit, szükségleteit még nehezen képesek értelmezni,
- Segítjük a szükségleteiket nehezen kifejező gyermekeket személyiségük önállósodásának kibontakozásában.

Étkezés:

- Figyelembe vesszük a csoport adottságait és igényeinek megfelelő módon szervezzük a gyermekek étkezését, amely ennek megfelelően kötött vagy kötetlen formában is történhet,
- Biztosítjuk az étkezések alatti nyugodt légkört,
- Figyelmet fordítunk a gyermekek esztétikus, helyes étkezési szokásainak kialakítására,
- Megalapozzuk a korszerű táplálkozási szokásokat,
- Figyelemmel kísérjük a gyermekek igényeinek megfelelő folyadékbevitelt.

Öltözködés:

- Odafigyelünk, hogy gyermekeink mindig az időjárás viszonyainak megfelelően legyenek felöltözve,
- Figyelemmel kísérjük, hogy a gyermekek mindenkori öltözéke biztosítsa jó komfort érzetüket és alkalmas legyen az éppen aktuális mozgásos tevékenységeinkre,
- Differenciáltan segítjük az eltérő fejlettséggel rendelkező gyermekek öltözködését.

Pihenés:

- Biztosítjuk a pihenőidő alatt a nyugodt, csendes légkört és a tiszta, friss levegőt,
- Figyelmet fordítunk a csoport életkorának, adottságának, megfelelő napirendbe történő beillesztésére,
- Lehetőséget biztosítunk a nyugodt alvást segítő eszközök használatára (rongyocska, puha állatfigura, zenehallgatás, altatódal, illóolajok párologtatása).

Mozgás és egészségmegőrzés szokásainak alakítása:

- Törekszünk a gyermekek önbecsülésének és önbizalmának fejlesztésére a szabályokhoz kötött, mozgásos képességeket fejlesztő játékok segítségével,
- Hangsúlyt helyezünk a stressz megelőzésére,
- Kihasználjuk a szabad levegőn való mozgás udvari lehetőségeit,
- Lehetőséget adunk gyermekeink egyéni mozgásigényét figyelembe véve a csoportszobában vagy tornaszobában történő mozgásos tevékenységre. Igyekszünk minél több időt tölteni a szabad levegőn az időjárási viszonyokat figyelembe véve. (-10 fok alatti hőmérséklet, viharos erejű szél, szmog riadó, eső, erős UV-sugárzás),
- Figyelünk a mindennapos egészségfejlesztő testmozgás szervezésére, edzettségükre, ami elengedhetetlen feltétele egészségük megőrzésének,

A pedagógiai munkát segítők feladatai:

- Az óvodapedagógusok útmutatása alapján segítse a pedagógiai munkát,
- Vegye figyelembe az értékeket, elvárásokat, a tevékenységekhez kapcsolódó szokásokat,
- Kommunikációja, bánásmódja, viselkedése legyen összhangban az óvodapedagógus elvárásaival,
- Az óvónő és a dajka munkáját harmonikus együttműködés jellemezze,
- Fordítson kiemelt figyelmet a különös bánásmódot igénylő gyermekek megsegítésére,
- A gyermekek egészséges fejlődése érdekében a dajka tartsa fenn a tiszta, higiénikus, kulturált és balesetmentes környezetet.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- Önállóan, felszólítás nélkül, igényeiknek megfelelően végzik a testápolási teendőket: mosakodást, törölközést, a WC használatát,
- Szükség szerint használnak körömkefét,
- Ruhájuk ujját fel és letűrik, gombolják ki és be,
- Hajukat rendben tartják,
- A fogmosást önállóan végzik, fogápoló szereiket rendben tartják,
- A zsebkendőt helyes technikával, szükség szerint használják,
- Étkezés közben kulturáltan viselkednek,
- Igénylik az asztal esztétikus rendjét,
- Az étkezéshez használt eszközöket helyesen használják,
- A tálból önállóan szednek, megítélik az elfogyasztani kívánt étel mennyiségét, a kancsóból önállóan öntenek.
- Önállóan, megfelelő sorrendben öltözködnek, holmijukat, ágyneműjüket összehajtják, a cipőfűzőt megkötik,
- Ha fáznak, vagy melegük van, képesek segíteni magukon, pl. vizes holmijukat kiterítik száradni,
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára,
- Az ajtókat nyitják, csukják csendesen,
- A használati tárgyakkal körültekintően, rendeltetésszerűen bánnak.

4.2.3. Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.
Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezért szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érjék;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;

- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.
A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Mindennapi pedagógiai tapasztalataink igazolják, hogy az azonos életkorú gyerekek között is eltérések vannak személyiségük fejlettsége között.
Nevelőmunkánkban fontos, hogy mennyire tudjuk engedni és elfogadni a gyermekek önálló törekvéseit. Hol vannak az ésszerű korlátok, amelyen túl a gyermek már sérti a csoport többi tagjának érdekeit.

Célunk

A szűkebb és a tágabb környezetükben eligazodó, önérvényesítő, egészséges önbizalommal rendelkező, kapcsolatokat kialakító, együttműködő és alkalmazkodó gyermekek nevelése.

Feladataink

- Óvodába lépés előtt családlátogatás szervezése a felvételt nyert gyerekeknél, valamint szülői értekezlet tartása a nevelési év kezdetekor.
- Bensőséges, családias, kiegyensúlyozott, szeretetteli légkör biztosítása.
- Teremtő Isten gondoskodásának megélése.
- A gyermekek beilleszkedésének segítése az óvodapedagógus, és a dajka gondoskodó, szeretetteljes magatartásával.
- Neveljük gyerekeinket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- Pontos, körülhatárolható szokás és normarendszer kialakítása, mely növeli gyermekek biztonságérzetét.
- Közös élményre épülő, közös tevékenységek gyakorlása.

- A természet szépségeire való rácsodálkozás, az emberi környezetben megmutatkozó jóra, szépre, tiszteletre és becsületre való hajlam kialakítása.
- A gyermekekben megfelelő önfegyelem, önbizalom, önértékelés kialakítása.
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése megfelelő szakemberek közreműködésével, az esélyegyenlőség biztosítása.
- Egyéni fejlődési ütemük figyelembe vételével szocializációjuk segítése.
- A gyermekek minél gazdagabb kapcsolatrendszerének kialakítása.
- A konfliktus helyzetek megfelelő kezelésének segítésére, mentálhigiénés és drámajátékok alkalmazása.
- A magyarság, a magyar nép kultúrájával, és településünk hagyományaival valóismerkedés.

Érzelmi nevelés és a szocializáció fejlesztése

Az személyközi kapcsolatok új formáinak alakítása, hogy a gyermekek értelmes együttműködésre alkalmassá váljanak a közösségben. Ez egyaránt értendő a gyermek-gyermek, gyermek –óvodapedagógus, gyermek - dajka kapcsolatra.

Az énkép – önismeret – önértékelés fejlesztése, melynek révén a gyermekek képessé válnak önálló helyzetmegoldásokra, a konfliktusos helyzet kivédésére a felnőtt segítsége nélkül, hatékonynak érzik magukat, így önérvényesítésük szociálisan, elfogadható módon, színvonalas teljesítményen keresztül történik.

Értékek, normák kialakítása

- A gyermekek, közösségi életre való felkészítésük során kielégíthetik természetes társas szükségleteiket, megismerik és gyakorolhatják a társas együttélés alapvető szabályait a szokás-normarendszer megalapozásával, miközben alakul:
- Az egymásra figyelés, az együttérzés, az egymáshoz alkalmazkodás, egymás segítése, a különbözőség elfogadása, tisztelete.
- Nevelési helyzetekben az összpontosításra, erőfeszítésekre való képesség mellett a jó megoldásra ösztönző belső igény, belső motiváció alakítása a jól elvégzett „feladat” utáni megelégedettség, mint jutalom értékének alakítása.
- Élmények biztosításával, az érzelmi átélés, az érzelmek pontos felismerésének és kifejezésének alakítása, az érzelmek feletti- életkornak elvárható kontroll erősítése és az önérvényesítő törekvések segítése.

Az erkölcsi értékek, normák alakítása

- A jó és rossz felismerése, az őszinteség az igazmondás, igazságosság, felelősségvállalás, a gyengébb védelme, segítése saját élethelyzetbe való megtapasztalása, a dolgozók modell értékű bánásmódja során.
- A különbözőségek tisztelete,
- A szülőföldhöz való kötödés alakítása, a szűkebb és tágabb környezetének megismerése.

- Az egyházi világi ünnepek megélése.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek aktívan vegyenek részt a közös tevékenységekben.
- Fogadják el az egyes tevékenységek által megkívánt magatartási formákat.
- Viselkedjenek tisztelettel a felnőttekkel és társaikkal szemben.
- Bizalommal forduljanak a velük foglalkozó felnőttekhez.
- Alakuljon ki szabálytudatuk és vállalják tetteik következményeit.
- Társas kapcsolataikban egyszerű konfliktusaikat legyenek képesek megoldani.
- Élményeiket és gondolataikat egyre könnyebben és árnyaltabban, választékosabban fogalmazzák meg, hogy ez által alkalmassá váljanak a másokkal való együttműködésre.
- Értsék meg és tartsák tiszteletben társaik közötti különbözőségeket.

4.2.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.
Az anyanyelvi nevelés valamennyi óvodai tevékenységforma keretében megvalósul, mert a nevelés eszközeinek, és a gyermeki tevékenységrendszernek is tartalmát képezi.
Változatos formában, komplex módon, sok beszélgetéssel, játékkal, a spontán helyzeteket is kihasználva gazdagítjuk, kreatívabbá formáljuk óvodásaink kifejezőkészségét, szókincsét, verbális alkotó készségét.
Programunk lényeges része a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése, amelyek elválaszthatatlanok, és az óvodai élet egészét áthatják. A tevékenységek során a beszéd a gyermek önkifejezésének és gondolkodásának legfőbb eszközévé válik. Csak belső nyelvi fejlettséggel rendelkező emberek lesznek képesek az alap kultúrtechnikák elsajátítására.

Feladatunk, hogy a kultúraátadás hatásrendszerében az óvodai nevelés módszereinek segítségével – a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése által, a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése során, azok különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása közben bővüljenek megismerő (kognitív és verbális) képességeik, mint:

- az egyre pontosabb, valósághű érzékelés, észlelés
- a szándékos figyelem, az összpontosításra való képesség,
- a valósághoz közelítő képzeleti működés,
- a reproduktív emlékezet, szándékos bevésés, felidézés,
- a problémamegoldó- és kreatív gondolkodás, valamint az elemi fogalmi gondolkodás,
- a kommunikációs képességek.

Célunk

Olyan gyerekek nevelése, akik szabad önkifejezésre képesek, meg tudják fogalmazni élményeiket, tapasztalataikat, kialakul tanulási vágyuk, képességük, kreatív személyiségük. Az életkoruknak megfelelő beszédészleléssel, beszédmegértéssel, kifejezőkészséggel rendelkezzenek.

Feladataink

- A gyermekek értelmi képességeinek fejlesztése / érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, akarat, gondolkodás /.
- Szabad önkifejezés, közlési vágy, kapcsolatteremtési készség elősegítése.
- A gyermekek kommunikációs, metakommunikációs képességének fejlesztése.
- Szókincsbővítés, alapozó funkciók megteremtése.
- Anyanyelvi játékok alkalmazása.
- Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása
- Mindennapos mesehallgatás biztosítása, bábszínház, könyvtár, színvonalas előadások látogatása.
- Differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés.
- Egyéni adottságok, hajlam, rátermettség, kiemelkedő képesség felfedezése.

A gyermek számára biztonságos, ingergazdag környezetet teremtünk, ahol lehetőséget biztosítunk, hogy kibeszélje magát. Az óvónő kérdéskultúrájával beszédre, gondolkodásra készteti a gyermekeket. Kérdéseire folyamatosan választ kap, szabad önkifejezési vágyát érvényesítheti. Körültekintő odafigyeléssel további beszélgetésre ösztönözzük a gyerekeket. Spontán és tervezett helyzetek (beszélgető kör, önálló mesemondás) kialakításával segítjük gondolatainak kifejezését. Pozitív mintaadással és szabályközvetítéssel (javítgatás elkerülésével) fejlesztjük beszédkultúrájukat. A beszédfejlődésben lemaradt gyermekek fejlesztését szakképzett logopédus végzi.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Beszédük jól érthető, mondataikban jelenjenek meg a főnevek, igék, melléknevek, számnevek.
- Megfelelő tempóban, hangnemben, hangsúllyal beszéljenek kifejezve érzelmeiket, gondolataikat.

- Beszédükben jelenjenek meg az elvont fogalmak, és az ok-okozati összefüggéseket jelölő szavak
- Mutassanak érdeklődést az új, és ismeretlen kifejezések iránt.
- A könyveket szívesen nézegessék, meséljenek a képekről, élményeiket képi ábrázolásban jelenítsék meg.
- Alakuljon ki nyelvi fejlettségük, írás, olvasás iránti érdeklődésük.

4.2.5. Hagyományápolás a környezet tevékeny megismerése tükrében

Az óvónők feladata e programban, hogy a környezet tevékeny megismertetése tükrében a népi hagyományok ápolását építsék be a gyermekek nevelésébe oly módon, ahogy azt az életkori sajátosságok és egyéni képességek lehetővé teszik. Olyan közeget teremtsen az óvónő, melyben az óvodába lépés első pillanatától kezdve a nevelés szerves részévé válik a környezet tevékeny megismerése és a hagyományápolás. E kettő ötvözete adja, hogy a modern világ és a múlt együtt éljen, és e nemzedék is megtalálja benne az örömet, szépséget és követendőt. Óvónőink ismerik a helyi népszokásainkat, hagyományainkat, azok hiedelemvilágát és jelképeit. Ismernek ajaki népi játékokat, szólásokat, megszerezték ismereteiket olyan továbbképzéseken, melyek bevezetik őket a kézműves mesterség alapjaiba.
Gyermekeinkkel megismertetik lakóhelyünket, a környező falvakat, városokat, különös tekintettel a közeli és távolabbi tájegységekre kirándulások alkalmával a növény- és állatvilágot, a más településeken élők életmódját és a népi kézműves mesterség egy-egy ágát (fazekasság, szövés, fonás, kosárfonás, stb.).

Fontos a program tartalmán belül az egyes tevékenységformákban

- Népmesék, mondókák, csúfolók, közmondások, rigmusok, időjóslások, találós kérdések megismertetése a gyermekekkel.
- Énekes, gyermekjátékok, népdalok és a hangszeres népzene megismertetése (köcsögduda, citera, furulya).
- Olyan népi játékszerek készítése, melyek a természet adta anyagokból készülnek.
- Vessző és fonalfonás-szövés bemutatása, nagyobb gyermekekkel elkészítése próbálgatása.
- Anyagból népi eszközök, használati tárgyak készítése.
- Közös kalács, tök- és mézeskalácssütés.
- Régen használatos munkaeszközök megismertetése.
- Régi földműves munkák bemutatása (vetés, kapálás, aratás, stb.).
- Természeti változásokkal kapcsolatos népi jóslások megismertetése.
- Régi ügyességi. és más mozgásos játékok gyakorlása.
- Növénygondozás.
- Környezet megőrzése, védelme kirándulások, udvari és benti játék alkalmával.
- Az óvónők közös hagyományápoló műsora a gyerekek számára.
- A gyerekek hagyományőrző műsora gyerektársaik számára.

Az óvoda hagyományos ünnepei és egyéb rendezvények

A népi hagyományainkat aktuális, komplex módon jelenítjük meg a mindennapi tevékenységekben. Törekszünk az énekes,- mondókás, dramatikus játékok hitelesebb, élményszerűbb átadására. Gyakran használunk jellegzetes népi hangszereket, zajt keltő eszközöket. Természetes és sokrétű módon alkalmazzuk óvodai életünkben népköltészeti értékeinket és népmese hagyományainkat.

Igénybe veszünk külső- és belső segítséget a helyi hagyományok és népi motívumok feltárásában, alkalmazásában, az eredeti népszokást idéző tárgyak népviselet gyűjtésében, a gyermekélet ünnepeinek megszervezésében.

Az ünnepek, ünnepélyek jelentős események az óvoda életében. A közös élmény erejével hatnak a gyermekekre, erősítik a közösséghez való tartozás érzését, megerősítik a hagyományokat, és közel hozzák a tágabb és a szűkebb környezet jelentős eseményeit a gyermekekhez.
Az óvodai nevelés egyik legfontosabb feladata a gyermekek erkölcsi magatartásának és szokásainak a megalapozása.

Fontos feladatunknak tartjuk a hazaszeretet csíráinak ápolását, a szülőföld szeretetére való nevelést. Szűkebb környezetünkkel kell először megismertetni és megszerettetni a gyermekeket. Ez a megismerési folyamat már óvodáskorban elkezdődik a hagyományok, népszokások megismertetésével. A hagyományok azok az alkalmak, visszatérő események, szokások, amelyeknek segítségével nemzedékről nemzedékre megőrizhetjük tudásunkat, tapasztalatainkat. Ünnepeink vonulatának évszázados hagyományai vannak.
Az óvodai élet napjai közül kiemelkedők az időről-időre visszatérő közösségi események: az ünnepek.
Az ünnepi előkészületek során fontos, hogy a gyermekek aktív közreműködő szerepet kapjanak, tevékeny várakozás előzze meg az ünnepet, s nyújtson számukra örömet.
Az ünnepek előkészítésében ügyeljünk az érzelmi, tartalmi előkészítésre és a tárgyi emlékek felkutatására (karácsonyfadíszek, régi képeslapok, játékeszközök).
A gyűjtőmunkában az előkészületekben fő célunk legyen a szülők bevonása is, hisz az óvoda egyik fő feladata az együttműködés a szülőkkel, a családdal, igény szerint vehetnek részt hagyományápoló műsorokban.
Az ünnepek csak a szülők együttműködő támogatásával érhetik el hatásukat.
Az ünnep fényét emeljük az óvoda, csoportszoba díszítésével a gyermekek és a felnőttek ünnepi öltözetével, illetve meglepetésekkel és a kölcsönös ajándékozással.
Az ünnepnek akkor van igazi értelme, ha közösen vagyunk részesei az előkészületeknek, majd az örömteli várakozás csúcspontja maga az ünnepi együttlét olyan legyen, hogy a gyermekek maradandó élménynek legyenek a részesei, örüljenek az ünnepnek. Az ünnep közös örömét a későbbiekben újra és újra idézzék fel.

Az ünnepi előkészületeket, az ünnepeket hassa át a gyermekek iránti tisztelet, mellyel hatékonyan segítjük harmonikus, sokoldalú fejlődésüket.

A gyermekeket ismertessük meg az ünnepek során a népi kultúrával, a hagyományokkal, a népszokásokkal és a tárgyi emlékekkel, figyelembe véve az életkori sajátosságaikat.

A néphagyomány megjelenése a nevelési folyamatban

A környezet tevékeny megszerettetése

Jeles napok, népszokások, népi jóslások.

Tájmegismerő kirándulásokon a népi kismesterségek munkájának megtekintése.
Környezet megőrzése, védelme kirándulások, udvari és benti játék alkalmával.
Közös termésgyűjtés, szüretelő napokon való tevékeny részvétel.
Közös kalács, tök- és mézeskalácssütés.
Régen használatos munkaeszközök megismertetése.
Régi földműves munkák bemutatása (vetés, kapálás, aratás, stb.).
Természeti változásokkal kapcsolatos népi jóslások megismertetése

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Természetes eszközökből játékeszközök készítése.
Természetes anyagok alkalmazása a népi kismesterségek gyakorlásával.
Népi motívumok alkalmazása.
Vessző és fonalfonás-szövés bemutatása, nagyobb gyermekekkel elkészítése próbálgatása.
Anyagból népi eszközök, használati tárgyak készítése.

Verselés, mesélés

Népi játékos mondókák, szólások, közmondások, találós kérdések, időjóslások, lakodalmas csujjogatók, névcsúfolók, népmesék, hagyományos történetek, népi bábjátékok.
Népmesék, mondókák, csúfolók, közmondások, rigmusok, időjóslások, találós kérdések megismertetése a gyermekekkel.

Ének-zene, népi játék, tánc

Mondókák, énekes mozgásos gyermekjátékok népi játékok, lakodalmas játékok, népdalok, néptánc, hangszer.
Olyan népi játékszerek készítése, melyek a természet adta anyagokból készülnek.

Énekes, gyermekjátékok, népdalok és a hangszeres népzene megismertetése (köcsögduda, citera, furulya).
Az óvónők közös hagyományápoló műsora a gyerekek számára.

Mindennapos mozgás

Népi sportjátékok, ügyességi sportjátékok.
Régi ügyességi és más mozgásos játékok gyakorlása.
A gyerekek hagyományőrző műsora gyerektársaik számára.

Az őszi, téli és tavaszi napfordulóhoz kapcsolódó jeles napok

- Szent Mihály nap (szeptember 29.) - az őszi betakarítási munkák kezdete.
- Szent Ferenc (október 04.) - Állatok világnapja
- Szüret (október l5. - Teréz nap)
- Szent II. János Pál pápa emléknapja - szobor koszorúzása (október 22.)
- Advent (november 30. - legközelebb eső vasárnap kezdődik, és december 24-ig tart.)
- Karácsony (december 24. - 25. - 26.)
- Vízkereszt (január 6. - a karácsonyi ünnepek záró napja)
- Farsang (Vízkereszttől Hamvazó szerdáig tart)
- Húsvét (az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap, a 40 napig tartó böjt vége)
- Május elseje (tavaszköszöntő nap, májusfa állítás napja)

A jeles napok és a mindennapi élet hagyományai, szokásai
Szeptembertől - Adventig

Figyeljék meg a nagyobbak, felnőttek betakarító munkáját, kisebb munkavégzésben maguk is vegyenek részt. Közös termésgyűjtésekben vegyenek részt és kísérjék figyelemmel a termések feldolgozását, játékeszközök készítését.
Hallgassanak népmeséket, mondókákat, éneket, népdalokat az évszakkal kapcsolatban. Figyeljék meg a természet változásait, s gyönyörködjenek benne.

Vegyenek részt az udvar őszi rendezésében, levelek gereblyézésében, kerti munkákban. Séták, kirándulások során gyűjtsék a természet kincseit, a természetes anyagokból készítsenek egyszerű játékeszközöket. Vegyenek részt őszi betakarító munkákban (bugaverés, dió szüret, szőlőszüret, kukoricatörés), végezzenek befőzést, savanyítást az óvónő segítségével. Ismerjenek meg egyszerűbb énekes játékokat, névcsúfolókat, szólásokat, közmondásokat, népi játékokat.

Adventtől - Vízkeresztig

A mézeskalács sütéskor vegyenek részt a szaggatásban, majd a cukormázzal való díszítésben. Készítsenek fenyődíszt különböző technikával, készítsenek asztali díszeket, fűzzenek pattogatott kukoricát, segítsenek a betlehem elkészítésében. Tanuljanak verset, mondókát, dalt Mikulásra és Karácsonyra.
Ismerkedjenek a karácsonyi népszokásokkal, egyszerűbb betlehemes és pásztorjátékot játsszanak el. A nagyobb csoportok örvendeztessék meg a kisebbeket műsorral.

Mikulás nap (december 6.)

Mikulás napján a „Mikulás eljön” az óvodába és minden gyereket megajándékoz.

A gyerekek versekkel, dalokkal, köszöntik

Vízkereszt, Balázs nap és Hamvazószerda alkalmával ellátogatunk a templomba, ahol az ünnepnek, jeles napnak megfelelő szertartásban részesülnek a gyerekek. (Ez önkéntes, nem kötelező jellegű.)

Farsang (vízkereszttől hamvazószerdáig)

Öltözzenek jelmezbe, táncoljanak, közös játékokban és versenyjátékokban vegyenek részt, ha kedvük van.
Az ünnephez kapcsolódó rövid verset, mondókát, dalt tanuljanak.
Tréfás vetélkedőkbe vegyenek részt, táncoljanak, játsszanak egyszerű népi játékokat.
Készítsenek egyszerű álarcot, csoportszobát díszítő kellékeket.
Tanuljanak egyszerű dalokat, mondókákat, verseket, csúfolókat.

Segítsenek a csoportszoba feldíszítésében, egyszerű díszeket készítsenek. Díszítsenek álarcokat, szemüveget. Játsszanak népi játékokat, vegyenek részt a vetélkedőkben, versenyekben, táncban, ügyességi játékokban.

Húsvét ünnepkor (az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap)

Vegyenek részt a csoportszoba díszítésében. Különböző technikák alkalmazásával fessenek és díszítsenek tojásokat. Segítsenek a sárgatúró készítésében. Ismerkedjenek meg a népszokásokkal, tanuljanak locsolóverset.

Május elseje (tavaszköszöntő nap, májusfaállítás napja)

Segítsenek a szalagok vágásában, majd közösen díszítsék fel a fát színes szalagokkal, pántlikával, delin kendővel az óvoda udvarán a helyi hagyományoknak megfelelően. Ismerkedjenek meg az ünneppel kapcsolatos népszokásokkal. Táncoljanak egyszerűbb lépésekkel, forgásokkal, játsszanak énekes népi játékokat.
Az ünnep időpontja: Május 1-ét megelőző munkanap.

Óvoda egyházi ünnepei

Keresztény szellemű óvodai nevelésünk „gerincét” az egyházi ünnepek adják. Az ünnepek legfőbb célkitűzése az Isten és emberszeretet elmélyítése. Feladatunk az ünnep tartalmának megismertetése a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével.
Egyházi ünnepeinken a világ felfedezésében a kisgyermek, a szülők és közvetlen környezetének megismerése után ismerje meg a Mennyei Atyát is. Kezdeti fokon hozzuk kapcsolatba a kisgyermeket Istennel, az Isten- és emberszeretettel. Megszerettetjük velük a vallásos szokásokat, élményeket nyújtunk. Kapcsolatba hozzuk őket a vallási ünnepek tartalmával, lehetővé tesszük azok átélését.

Szeptember – Szent Mihály hava:

- Veni Sancte
- Kisboldogasszony ünnepe (szept. 8.)
- Szent Mihály (szept. 29.)

Október – Szent Ferenc hava:

- Szent Ferenc (október 04.)
- Szent II. János Pál pápa emléknapja (október 22.)

November – Szent András hava:

- Mindenszentek, Halottak napja (nov.1-2.)
- Szent Márton katona, püspök ünnepe (nov.11.)
- Árpád-házi Szent Erzsébet napja (nov.19.)
- Adventi előkészület

December – Karácsony hava:

- Szent Miklós püspök, Mikulásvárás (dec. 6.)
- Adventi időszak, karácsonyi készülődés
- Karácsony, Jézus születésének megünneplése

Január – Boldogasszony hava:

- Vízkereszt, házszentelés (jan.6.)

Február – Böjtelő hava:

- Gyertyaszentelő Boldogasszony, gyertyaszentelés (febr.2.)
- Szent Balázs püspök ünnepe, Balázs-áldás (febr. 3.)
- Farsang

Március – Böjtmás hava:

- Hamvazószerda, nagyböjti időszak, húsvéti előkészület
- Szent József napján apák napja (márc. 19.)
- Gyümölcsoltó Boldogasszony (márc. 25.)
- Húsvét vigíliája, Jézus szenvedése (március vagy április)

Május – Pünkösd hava:

- Pünkösd

Június

- **Szent Jakab hava**: Te Deum

Nyáron:

- **Nagyboldogasszony ünnepe** és az államalapító Szent István ünnepe

Társadalmi ünnepekkel kapcsolatos rendezvényeink

A társadalmi (nemzeti) ünnepeket az öröm, a boldog várakozás és tevékeny készülődés előzze meg. Legyen meg a sajátos jellegük, légkörük, ami az óvoda ünnepi díszében központi helyet elfoglaló szimbólumokban jut kifejezésre. Az ünnepek alkalmával a gyermekek érezzék, hogy az ünnep mindannyiunké. Az ünnepek színesebbé tételében az óvónők vegyenek részt énekkel, tánccal és bábozással, mely emlékezetesebbé teszi a gyermekek számára az ünnepet.

Nemzeti ünnepünk - Október 23.

Az ünnep időpontja: Október 23-át megelőző munkanap.
Feldíszítjük az óvodát, ünnepi hangulatot teremtünk.
A nagyobb korcsoportosok részt vesznek a városi ünnepségen.

Nemzeti ünnep - Március 15.

Közösen ünnepeljük a nemzeti ünnepünket az óvodánkban. A középső csoportosok műsorral készülnek, melyet az óvoda csoportjainak bemutatnak. Az ünnep fényét emeljük az óvoda és csoportszoba díszítése által. A nagyobbak részt vehetnek a városi rendezvényen, ünnepségen.
Az ünnep időpontja: Március 15-ét megelőző munkanap.

Az óvoda kirándulásai

A környezet tevékeny megismerésére nevelés fontos feladata a szülőföldhöz, nemzeti kultúra hagyományaihoz fűződő pozitív érzelmi viszony alakítása, a helyi népszokások felelevenítésével és a környező népek szokásainak megismerésével.
A gyerekek az őket közvetlenül körülvevő és a tágabb természeti környezetről szerezzenek tapasztalatokat. Első feladatunk az, hogy először a szűkebb környezetüket ismerjék és szeressék meg. Séták alkalmával ismerkedjenek meg a település szépségével, régi szép értékeivel. Meglátogatjuk a település emlékműveit.
A tágabb környezet megismerése céljából rövidebb, illetve hosszabb kirándulásokat szervezünk csoportonként a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve. A kirándulások során feladatunk a hazaszeretet csíráinak ápolása, a hazához való pozitív viszony alakítása, a szülőföld szeretetére való nevelés, ismereteik, érzelmeik gazdagítása.

Sportprogramok

A gyermeki személyiség fejlesztése, a testi képességek fejlesztése és a mozgásigény kielégítése céljából különféle versenyeket szervezünk. Az óvodás korú gyermek legtermészetesebb tevékenysége a játék és a mozgás. A gyermekek mindennapjait tegyük teljesebbé.
A sportprogramok során a gyermekek legyenek felszabadultak, gazdagítsuk érzelemvilágukat, nyújtson számukra örömet a játék, a mozgás, a versengés.

Az óvoda - család közös rendezvénye, tevékenységei

Az óvoda egyik fő feladata az együttműködés a szülőkkel, a családdal. Az ünnepeket teljesebbé, tartalmasabbá a szülőkkel együtt közösen tehetjük. Szoros kapcsolatba kell kerülni a szülőkkel és meg kell találni az óvoda és a család összhangját. Az óvodai nevelés csak akkor vezethet eredményre, ha a családi nevelést sikerül vele összhangba hozni. Az ünnepek során a szülőket bevonjuk az ünnepi előkészületekbe és a gyűjtőmunkába az eredményes munka érdekében.

Az óvoda és a család közös rendezvényei lehetnek:

Őszi munka; Adventi kavalkád; Adventi gyertyagyújtás; Karácsony; Farsang; Évzáró; Gyermeknap; Nyíltnap; Családi sport nap; Családi barkács nap; Családi egészség nap; Apák napja; Anyák napja, Nagyszülős nap

Születés- és névnapok

Csoportonként törekedjünk arra, hogy a névnapi és születésnapi köszöntés megtisztelés legyen az ünnepelt számára, örömet, élményt nyújtson.

Egymás tiszteletére és szeretetére nevelünk.

Anyák napja

Május első vasárnapja az édesanyák napja. A bensőséges, meghitt ünnep alkalmából anyáknapi verset, dalt tanítsunk a gyermekekkel. Ajándékot készítünk, készíttettünk az édesanyák számára, mellyel a gyermekek otthon köszöntik fel az édesanyákat, megköszönve féltő gondoskodásukat, vigyázó, biztató szeretetüket.

Az ünnep időpontja: Május első vasárnapját megelőző időszak

Gyermeknap- Gyermekhét

Az óvodában ezt a napot vagy hetet változatos módon tesszük gazdaggá, élmény teljessé, a gyermekek számára. A gyerekeknek az óvónők érdekes programokkal kedveskednek. A gyermeknapot vagy gyermekhetet az óvodában közösen a szülőkkel szervezzük, változatos formában és programokkal.

Az ünnep időpontja: Június első hete

Évzáró

Május utolsó heteiben csoportonként tartjuk az évzáró ünnepélyünket az óvodánkban. Az oktatási év folyamán megismert és elsajátított ismereteiket, tudásukat játékos formában jelenítik meg a szülőknek, nagyszülőknek. Az ünnep fényét emeljük a csoportszoba és az óvoda díszítésével. Az ünnep időpontja: Május hónap

5. Az óvodai élet tevékenység formái és az óvodapedagógus feladatai

5.1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul kell kiteljesednie. A kisgyermek a külvilágból és

saját belső világából származó benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.
Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.
A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.
A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.
Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését.
A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

A csoportokban vannak kialakított állandó játékhelyek, amelyek a gyermeki igénytől függően mobilizálhatóak. A játéktémák megválasztásánál, kialakításánál nagymértékben és rugalmasan a projekteknek megfelelően a gyermeki ötletekre alapozunk.
A játék színtere nem szűkül le a csoportszobára, igyekszünk minél több lehetőséget megragadni az udvaron való tartózkodásra, a szabad levegőn történő tevékenykedésekre. Itt is közvetlen kapcsolatba kerülnek a gyerekek a különböző anyagokkal (víz, homok, kavics, ágak). Formálhatják azokat, tevékenykedhetnek velük, felhasználhatják játékigényüknek, ötleteiknek megfelelően.
A pedagógusok, a pedagógiai munkát segítő munkatársak, és a szülők feladata is, hogy a gyermeknek a szabad játékhoz való jogát biztosítsa.

Szükséges a folyamatos megerősítés, segítségadás, a konfliktusok feloldásának segítése, és az eszközök biztosítása. A gyermekek szabad játéka leggyakrabban közösségi játék, de tisztelnünk kell az egyedül játszókat is. A szabad játékba csak az adott gyermek és szituáció ismeretében avatkozhatunk be.

Céljaink

- Kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó örömteli játékban megélt tapasztalatok birtokában gazdagodnak a gyermek szabad önkifejezési formái.
- A mozgásos, értelmi, szociális tapasztalatok többszöri átélése segíti,
    - a gyermek egyéni vágyainak kreatív ötleteinek szabad kipróbálását, kibontakoztatását,
    - közben formálódik társas viselkedése, magatartása.

Feladataink

- A szabad játék elsődlegességének biztosítása a szülőkkel, pedagógus és nem pedagógus kollégákkal való együttműködésben, a tevékenységek közötti harmonikus arányok megteremtése
- Inger gazdag, kíváncsiságot keltő mobilizálható játéktér, környezet kialakítása, a játékok elérhető helyen történő elhelyezése
- A szűkebb és tágabb környezetükből szerzett egyéni és közös élmények és tapasztalatok feldolgozásának biztosítása.
- Az óvodás korban megjelenő játékfajták és azok tartalmának, eszközeinek változtatása minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni fejlettségének figyelembe vétele
- Játékirányítást segítő pedagógiai, pszichológia szakértelem, módszertani kultúra gazdagítása
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenlétével az indirekt irányítás biztosítása a gyermekek optimális személyiségfejlődésének biztosítása érdekében
- Tudatosan megengedő, támogató biztonságot adó jelenléttel, nyugodt légkör megteremtésével és a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviseletével a beszédkedv, a közlésvágy motiválása.

A fejlesztési feladatainkat meghatározzák

- A korosztály általános pszichikai sajátossága: Fontos a gyermeke mozgásfejlettségének (manuális képességének) észlelésének, érzelmi, akarati életének gondolkodási jellemzőinek ismerete.
- Az egyéni fejlettség és érdeklődés: Fontos tudni, hogy a gyermek a fenti területen milyen szinten áll, hiszen a fejlesztő munka ennek ismeretében tervezhető meg.
- A csoport összetétele: Információkat kell szerezni a gyermek szociális hátteréről,(környezet, élmény, ismeret). Meghatározó a nemek aránya.

A játékhoz szükséges feltételek

A nyugodt, derűs játékhoz szükséges feltételeket folyamatosan biztosítjuk a gyermekek számára:

- Hely
- Idő
- Eszköz
- Tapasztalatszerzés, élmények.

Játékformák

- Gyakorló játékok
- Konstrukciós játék
- Szimbolikus játékok (színlelő, szerep, fantáziajáték, bábozás, dramatizálás, alkotójátékok, barkácsolás)
- Szabályjáték

Kiscsoportban a gyakorló játék a legjellemzőbb, de nagy hangsúlyt kapnak a szimbolikus játékok, melyek fokozatos bővítésével érhetjük el a nagycsoportosok által kedvelt szerep- és szabály játékok kialakulását.

A pedagógus által kezdeményezett játék

Gondoskodunk az adott feltételek, körülmények biztosításáról, rugalmasan kezeljük és korosztálytól függően, a gyerekekkel határozzuk meg:

- a célt,
- a témák, a helyek alternatíváit,
- a felhasználható eszközök többségét,
- a szabályokat.

A gyermek szabadon választ

- a részvételben,
- a felkínált szerepben,
- a játékszituáció elfogadásában,
- a játék idejében,
- játszótársat.

A kezdeményezett játékban együtt játszunk a gyermekekkel.
Játéksegítő módszereink szituációtól függőek. A gyermekek nyugodt játéka esetén, vagy ha érezhető, hogy a gyermekek problémamegoldóak, az óvónő irányítása legyen játékot követő, szemlélő, hagyja a gyermekeket cselekedni. A játéktémához kapcsolódva – ha szükség van rá – az óvónő legyen játékkezdeményező, modellt nyújtó. Ebben támogató, ösztönző, engedő és elfogadó játszótárs. Segíti azok játékát, akik ötletszegények, kevésbé kreatívak.

Szükségszerűen avatkozunk be a játékba, például, ha a gyermekek veszélyeztetik egymás testi épségét, vagy ha agresszívak egymással, szóbeli kommunikációjuk nem megfelelő.
A nevelés folyamatában nemcsak direkten és indirekten irányítunk, hanem magatartási mintát is nyújtunk. Fontos, hogy mit és hogyan mondunk, hogyan viselkedünk, öltözködünk.
Programunk teljes egészében a játéktevékenység köreire épül, megkülönböztetve a szabad játék tevékenységeit, és az óvónő által felajánlott tevékenységeket, melyek a szervezettebb játékos tanulást jelentik, és tervszerűen előkészítettek, és felajánlottak.
Az önmagában is élményt jelentő játék alapozza meg a hatékony tanulást.

Udvari játék

Mozgásos, ügyességi játékok, homokban sütkérezés, dalos játékok, kerékpározás, rollerezés, babaház, kuckók. A játékfajták mindegyike megjeleníthető.

5.2. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

„A természet anyai simogatása nélkül nem alakulhat ki egészséges személyiség”.
A mi feladatunk, hogy megtervezzük azokat az alkalmakat, amelyek során a gyermek rácsodálkozhat a természet szépségeire, összhangjára, tapasztalhatja a kölcsönös előnyöket s maga is tehet azért, hogy kellemes környezetben éljen.”

A gyerekeket körülvevő természeti és társadalmi környezetről lehetőséget biztosítunk az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, ezek feldolgozására.
Az információ szerzés sokoldalú biztosításával gyarapítjuk az aktív és passzív szókincsüket.
„Optimális” helyrajzi adottságunk elősegítik, hogy természetes környezetben tevékenyen tapasztalhassanak folyamatosan a gyermekeink.
A környezet feltérképezése után változatos tevékenységeket szervezünk, melyeken keresztül tapasztalatokat gyűjthetnek, szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről.

Fontos feladatunk

- Séták, kirándulások szervezése a szabad természetben.
- Közvetlen környezetükben a természetsarok kialakítása, amely alkalmas a megfigyelésekre.
- Település adta lehetőségek maximális kihasználása

Céljaink

- Biztonságban tájékozódnak környezetükben, ismerik szűkebb és tágabb, természeti és emberi környezetüket.
- Erősödik a pozitív érzelmi viszony a nemzeti, a multikulturális értékek
  - a népi, és a családi hagyományok,
  - a szülőföld, a hazai táj,

A természet szeretete, védelmének igénye, a környezettudatos magatartás.

Feladataink

- A gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, kíváncsiságára, megismerési vágyára,
  sokoldalú érzékelésén alapuló érdeklődésére építés. A természeti, és szűkebb lakókörnyezetükhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- Több érzékszervre ható, és cselekvés közben felfedezett környezeti tapasztalatszerzés feltételeinek megteremtése, a spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése bővítése mellett ezek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlásának biztosítása.
- Tanulási készségeket, képességeket meghatározó részfunkciók tudatos fejlesztése alkalmi, folyamatos megfigyelés, gyűjtés, szimulációs játékok közben).
- A környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban a spontán és irányított beszélgetéssel, önérvényesítő törekvések segítése, anyanyelvi-értelmi nevelés megvalósítása.
- A gyermekek önálló véleményalkotási, döntési képességeinek fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet átalakításában.
- A beszélő környezet megteremtetése, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartása, ösztönzése és a gyermeki kérdések támogatása.
- Olyan jeles napok, településünkhöz fűződő néphagyományok, multikulturális elemek beépítése az óvodai életbe, amelyek érzelmileg gazdagítják gyermekeink óvodai életét, fejlesztik az erkölcsi tulajdonságaikat, megalapozza szokás és normarendszerüket.
- A családi tárgyi kultúra értékeinek megismerése, beépítése a napi gyakorlatba.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális pedagógiai módszerekkel történő tevékenységének, tapasztalatszerzésének biztosítása.
- A szülők környezettudatos magatartásának befolyásolása, bevonásuk a környezet megfigyelésébe, átalakításába.

A környezeti nevelés színterét nehéz szétválasztani a többi nevelési területtől, szinte körbefogja azokat. A négy évszak ritmikusságára, változásaira, a hónapok aktuális eseményeire építünk. Feladatainkat a gyermekek spontán érdeklődésére alapozva, illetve korosztálynak megfelelően a gyermekekkel együtt tervezzük meg. A gyűjtő munkákba a szülőket is aktívan bevonjuk. Tervezésünk során a környezeti nevelés szorosan összekapcsolódik a matematikai ismeretszerzéssel, hiszen nagyon sok matematikai jellegű tapasztalatokat szereznek a gyerekek, és ezeket a többi tevékenységekben is alkalmazzák. Ezáltal alakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík, és mennyiség szemléletük.

Komplex foglalkozásaink magukban foglalják a testápolástól a közlekedésig, a családtól a helyes viselkedésig mindazt, ami a gyermeknek támpontot nyújthat a környezetében meglévő szabályok megismeréséhez és gyakorlásához. Ezek a tervezett kezdeményezések, illetve spontán ismeretszerzések a nap bármely szakában megvalósíthatóak. Lehetőséget adunk a gyermekek önálló véleményalkotására, döntési képességeik fejlődésére, a környezet alakításában.

Óvodánk kalendáriuma

Október 04. Állatok világnapja
Feladat ajánlás: Vadon élő állatok, bogarak megismerése, hasznuk, fontosságuk.
Tanyai kirándulás vagy háznál tartott állatok megfigyelése.

December 20. Madárkarácsony
Feladat ajánlás: Madárkalács készítése, elhelyezése a kiválasztott fára.
Madáretetők kihelyezése, feltöltése. Gondoskodás a madarakról.

Március 22. A Víz világnapja
Feladat ajánlás: A víz fontosságának tudatosítása. Élhetünk-e víz nélkül?
Takarékoskodjunk a vízzel!

Április 22. A Föld napja
Feladat ajánlás: Szép környezet kialakítása, virágok, bokrok, facsemeték ültetése.
Értékeink megóvása.

Május 18. Madarak és fák napja
Feladat ajánlás: Gyönyörködjenek a fákban és a madarakban
Jobban figyeljenek a környezetükben található, fellelhető madarak életére, a fák, bokrok megóvására!

Június 05. Környezetvédelmi világnap
Feladat ajánlás: Védd a természet és a környezeted értékeit, vigyázz a tisztaságára!

5.2.1. A külső világ tevékeny megismerése - matematikai tartalomú tapasztalat

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek birtokába jut, és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík-, és mennyiségszemlélete.

Céljaink, hogy az óvodapedagógus

- Lehetőséget teremtsen a gyerekek számára a környező valóság formai és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre.
- Minél több alkalmat teremtsen a gyerekek matematikai érdeklődésének felkeltésére az elemi ok-okozati összefüggések felismertetésére, megtapasztaltatására.
- Biztosítsa, hogy a gyerekek saját logikájuk szerint gondolkodhassanak, próbálja őket rávezetni a megoldásra.
- Gondolkodásra serkentő matematikai helyzeteket teremtsen, hogy a problémáról saját véleményt alkothassanak, egyes állításaik igazságát megmagyarázhassák, helyett tévedéseiket felfedezhessék, kijavíthassák.
- A gyerekekkel méréseket, összehasonlításokat végezzen, lehetőséget teremtsen a mennyiségi és térbeli viszonyok összehasonlításához, a problémamegoldás előkészítéséhez.
- Helyet, időt, kellő alkalmat, valamint megfelelő mennyiségű és minőségű eszközt biztosítson a megtapasztaláshoz.
- A problémamegoldó készség előkészítése során, a gyerekeket többféle megoldás keresésére buzdítsa.
- Együtt örüljenek a gyerekekkel a sikeres feladatmegoldásoknak.
- Rácsodálkozzon velük együtt a megoldási lehetőségek sokszínűségére, a variációs lehetőségekre, a matematikai jellegű feladatok érdekességeire.
- Erősítse a gyerekeket abban, hogy pozitívan viszonyuljanak egy-egy problémahelyzet megoldásához, számukra sikerélményt biztosít.
- Megteremtse a lehetőséget és biztosítsák, hogy a gyerekek ismereteket és tapasztalatokat szerezhessenek:
    - a halmazokról:
    - képezzenek halmazokat, hasonlítsák össze azokat;
    - tulajdonságaik szerint, válogassák szét, bontsák részhalmazokra, rendezzék sorba elemeik szerint, mérjék azokat becsléssel, párosítással, másolással,
- mérjenek össze mennyiségeket: magasságot, hosszúságot, tömeget, űrtartalmat, mérjenek mennyiséget, területet, szélességet, vastagságot, bőséget,
- síkidomokról, geometriai formákról,
- a térben való tájékozódásról,
- a számképekről, legalább a 10-es számkörben
- a matematikai tapasztalatszerzést 5-7 éves korú gyermekek számára tervszerű kötetlen formában szervezze, 3-5 éves korúaknak integrálva a környezeti technikával. Használjon ki minden lehetőséget és helyzetet - játéktevékenység, munka, séta, kirándulás, ünnep -, ami a matematikai képességek fejlesztését elősegíti.

5.3. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:
a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
c) szervezett mozgásos tevékenység.
A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.
A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.
A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére.
Az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatokat, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.
A mozgás a gyermekek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésével gazdagítjuk a szókincsüket, az elvont gondolkodást, és a keresztcsatornák fejlődését segítjük a mozgásformák megnevezésével. Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énképet alakítjuk.
A finommotorika fejlesztésén keresztül több struktúrát is kedvezően befolyásolhatunk, -testdimenziók, térpercepció alakulását is. Ez a szakasz a mozgáskoordináció fejlődésének legintenzívebb szakasza is.

A mozgás szocializációs hatása a következőkben mutatkozik meg:
A sikeresen elvégzett mozgásos feladat növeli a hatékonyság / kompetencia / érzését, a mozgás feletti kontroll az én-kontrollt erősíti, a mozgásos feladatok kivitelezésére fordított összpontosítás a figyelemkoncentráció a kitartás, az erőfeszítésekre való képességet fokozza. A társakkal végzett együttmozgás konkrét tapasztalatokat hordoz a gyermek én-határának a másik észlelésének megtanulásához, végső soron a kooperáció kialakulásához.

A mozgás fejlesztésének területei

Szabad játék kereteiben végzett mozgásos játékok

Mivel a gyermekek mozgásigénye eltérő, fontos, hogy az aktívabb mozgást és a nyugodtabb tevékenységet kedvelő gyermekek is megtanulják az egymáshoz való alkalmazkodást. A célunk az, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet.
Fontos, hogy felkeltsük-, fenntartsuk a gyermekek mozgáskedvét, megszerettessük a mozgást. Lényeges a motiváció, a körülmények megteremtése, szabályok kialakítása, a pozitív megerősítés. Ezeknek megfelelően biztosítjuk a megfelelő helyet és eszközöket a mozgásos tevékenységekhez a csoportszobában és a tornaszobában. Időjárástól függően a lehető legtöbb időt töltjük a szabadban.
Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál szem előtt tartjuk a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét és a csoport összetételét.

3–4 éveseknél a természetes nagymozgások fejlődését kívánjuk segíteni. A csúszáshoz, bújáshoz, mászáshoz szükséges eszközöket biztosítjuk a csoportszobában, illetve lehetőséget adunk az asztalok alatti bújócskázáshoz.

4–5 éves korban nagyobb hangsúlyt kap a szem-kéz, szem-láb koordináció és az egyensúlyérzék fejlesztése. A koordináció fejlesztését szolgálják a célbadobó játékok, kugli, ugróiskola, ugrókötelezés, barkácsoló tevékenység is. Az egyensúly fejlesztésére a szabad játékban a különböző hinták, mászókák, a füles labda, a lépegető alkalmasak.

5–7 éves korban a finommotorika fejlesztésére kell a legnagyobb hangsúlyt fektetni. A játékban nagyon sok lehetőség nyílik ennek spontán fejlesztésére, például az ábrázolási technikák gyakorlása során, tépés, vágás, varrás, gyöngyfűzés vagy legózás, konstruálás stb.
Meggyőződésünk, hogy a kellemes légkörben, jól szervezett mozgásos tevékenységekben a gyermek örömmel vesz részt.

Kötelezően szervezett mozgásos tevékenység – testnevelés foglalkozás

Heti egy alkalommal szervezzük kötelező foglalkozásként, minden korcsoportban a tornaszobában, jó idő esetén, az udvaron. Minden nap lehetőséget biztosítunk arra, hogy az épület és az udvar adottságának figyelembevételével, óvónői irányítás mellet aktívan kielégítsék mozgásigényüket a gyermekek.

A testnevelés foglalkozások során teremtünk alkalmat speciális gyakorlatok beiktatásával a testi deformitások megelőzésére is /lábboltozat erősítés, gerinctorna /.
A játékot, a játékosságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a testnevelésben.

Mindennapos mozgásos tevékenység

A napirend fontos része, mely a gyerekek fejlettségétől függően 5-10 percig tart.
Megalapozzuk azt az igényt, hogy rendszeresen mozogni jó és szükséges. Középpontban a mozgásos játékok állnak, melyek aktív pihenést jelentenek a gyermekeknek. Kiegészülnek a járás, futó és gimnasztikai gyakorlatokkal, és néptánc lépésekkel.
Teremben, öltözőben az óvoda egész területén biztosítunk lehetőséget a mozgásra.
Törekszünk arra, hogy minél többet tartózkodjunk a szabad levegőn, ahol a legjobban ki lehet használni a mozgásos játékok kooperatív, fejlesztő hatásait.

Céljaink

A rendszeres mozgás, a természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése során megalapozódik a mozgás szeretetésre épülő egészséges- életvitel és életmód.

Feladataink

- Rendszeres, mindennapi mozgással, az egészséges életmódot erősítő tevékenységek biztosítása, az egészséges életvitel kialakítása, a gyermekek egészségének megőrzése, edzése.
- A játékos mozgás, torna által a mozgásigény kielégítése, a mozgáskultúra fejlesztése, az egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével.
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészség alakítása, mozgásra késztető biztonságos környezet kialakítása.
- Játékos mozgásban az értelmi és szociális képességek, társra figyelés fejlesztése.
- Testi képességek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség), fizikai erőnlét a koordinációs készségek, és a térérzékelés tudatos fejlesztése.
- Az egyéni lemaradásokat kompenzáló speciális mozgásos játékok közvetítése, a hátránnyal küzdő gyermekeknél biztonságban végezhető mozgásélmény feltételeinek megteremtése, a csoportszobában és az udvaron egyaránt.
- A szülőkkel együttműködve, a gyermekek egyéni érdeklődésének, temperamentumának figyelembe vételével differenciált (prevenció, korrekció, tehetséggondozás) mozgáslehetőség biztosítása, ill. közös mozgásos programok szervezése.

5.4. Ének, zene, népi játék, tánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás

szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.
A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint a különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

A népi játék, gyermekdal néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.
Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A zenei nevelésnek a gyermek egész lényét át kell hatnia. Óvodánkban a zenei felkészítés kiegészül az óvodai hagyományápolás- népszokások körével.
Az ének-zene komplexen kapcsolódik a külső világ tevékeny megismeréséhez. A megismert dalanyag sokirányú nevelő hatása mellett jól szolgálja a valóság hangulati elemeinek megéreztetését. A zenei nevelés a mesékkel, versekkel és az anyanyelvi neveléssel van a legszorosabb kapcsolatban. A mondókák, a dalok szövegének hanglejtését, ritmusát pontosan követik a gyermekdalok. Az új szavak a szókincset bővítik, a mozgással egybekötött cselekvések a szavak pontos megértését segítik.

Éneklésre, mondókázásra vagy körjátékok játszására napközben bármikor adódhat alkalom.

Kiscsoportban feladatunk: a gyermekek figyelmének felkeltése, megfelelő hangmagasságú, tiszta énekléssel az egyenletes lüktetés megéreztetése.

- éneklés egy- két gyermekkel
- ölbeli játékokkal
- höcögtetőkkel
- kis hangterjedelmű gyermekdalokkal
- mondókákkal
- játékos, utánzó mozdulatokkal (helyben)

Középső csoportban feladatunk:

- játékos közös éneklés, kisebb csoportban.
- bábbal egyéni éneklésre serkentés
- körbejárás elsajátítása
- egyenletes lüktetés megéreztetése járással
- akusztikus inger és a mozgás összekapcsolása (taps, dobbantás stb.)
- utánzó mozdulatok, változatos sorformák játszása

Nagycsoportban feladatunk:

- a csoport tisztán énekeljen, az óvónő indítása után egyedül is
- a tiszta éneklés javítása csoportban és egyénileg
- merjenek önállóan dalt választani, egyedül énekelni
- esztétikus kör alakítása, megtartása
- nagy térben mozgó komplikáltabb mozgásformák elsajátítása Pl. szerepcserés, párválasztós, sorgyarapodós játékok
- tempó és dinamika összekapcsolása
- zenei kreativitás fejlesztése: karmesteres játékkal, mondókák dallamosításával, kérdés- felelet játékokkal stb.
- nagyobb hangterjedelmű dalok, népdalok, énekes játékok megtanítása
- Lehetőséget teremtünk arra, hogy két szólamban és kánonban is énekeljünk a gyerekeknek Az élményt nyújtó közös ének- zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

Folyamatosan bővítjük az ének-zenei eszközeinket / ritmus, dallamhangszerek, fejdíszek, néptánc ruhák, kendők, kalapok tárházát/, amelyeket a gyerekek szívesen használnak.

A kezdeményezések, a foglalkozások kötetlenek. Zenehallgatás alkalmával lehetőségünk van arra, hogy hangszeres zenei élményt nyújtsunk, alkalmanként más népek kultúrájából származó dalokat, zenei alkotásokat ismertessünk meg a gyermekekkel.
Mindig az adott csoport fejlettségi szintjét figyelembe véve döntünk arról, hogy milyen formában valósítjuk meg a zenei nevelés feladatait.
Lehetőség szerint vegyenek részt az óvodások a gyermekeknek szervezett városi zenei rendezvényeken (koncerteken, hangversenyeken, énekes versenyeken).

Céljaink

- Az örömet adó ölbeli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok, a kortárs művészeti alkotások által alakul,
  - a zene iránti érdeklődés,
  - formálódik a zenei ízlés, esztétikai fogékonyság.

Feladataink

- Megfelelő légkör kialakításával az érzelmi motiváltság biztosítása.
- A gyermekek minél több olyan zenei élményhez juttatása, amely megalapozza zenei anyanyelvüket, fejleszti gondolkodásukat és kommunikációs képességeiket.

- A gyermekek zenei képességének (hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének, harmonikus, szép mozgásának), kreativitásának fejlesztése, énekes népi játékok, az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások segítségével.
- A zenei képességfejlesztéssel párhuzamosan örömteli, érzelem gazdag, szép, tiszta éneklésre szoktatás, az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes játékok).
- Az énekes játékok eszközeivel különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszédek, dramatizálás gyakorlása.
- Az önkifejezés újabb lehetőségének felkínálása a zenei improvizációra való ösztönzés
- (mozgás rögtönzése zenére, dallam, ritmus variációk kitalálása).
- A sajátos nevelési igényű gyermekek zenei nevelése speciális szakember és programok segítségével (pl. szenzomotoros integráció).
- **Mozgásfejlesztés és hagyományápolás** az esztétikus táncos mozgással, változatos térformák kialakításával, néptáncok és népi játékok gyakorlásával a korszerq népi játék, néptánc módszertan felhasználásával - Balatoni Katalin: „ Így tedd rá!”.
- Óvodánkban fontos szerepe van az egyházi ünnepeknek. A gyermekeket megismertetjük hangterjedelmüknek megfelelő vallásos tartalmú dalokkal és az egyházi zenével is.

5.5. Verselés, mesélés

A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzelmi-értelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.
A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

Az élőszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás

egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiénéjének elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

Számunkra a mese a csend szigete. Pihentet, szórakoztat, táplálja a képzeletet, segít az élmény feldolgozásában. A mesék gerincét a népmesék adják, de az igényes modern, kortárs és klasszikus mesék is helyet kapnak az anyaggyűjtésünkben. Fontosnak tartjuk, hogy a mesét többször meghallgatva különböző módszerekkel, eszközökkel dolgozzuk fel, mert ez erősíti a gyermekekben a mese pozitív személyiségfejlesztő hatását.
A nap folyamán többször, de legalább két alkalommal hallgassanak mesét a gyerekek.
Lehetőséget teremtünk az önálló szöveg,- és mesemondásra.
Kedves, mesére hívó szokásokat vezettünk be a csoportokba. (Csengő, versike, gyertyagyújtás, ének, mesepárna stb.). A képeskönyvek, a Biblia is mindig elérhető magasságban van elhelyezve a gyerekek számára.

Kiscsoportban 3-4 éves korban:

- népi mondókák, rigmusok megismerése
- rövid versek, verses mesék gyakorlása, megszerettetése
- rövid egyszerű láncmesék, állatos mesék mesélése
- egyszerű cselekményű bibliai történetek megismerése

Középső csoportban 4-5 éves korban:

- hosszabb mondókák, versek, mesék megismerése, tanulása
- népmesék, állatmesék, modern mesék mesélése
- dramatizálás, bábozás elősegítése
- különböző alkalmakra szóló imák gyakorlása
- egyszerű cselekményű bibliai történetek megismerése
- önálló versmondás ösztönzése

Nagy csoportban 5-7 éves korban:

- több versszakos versek (magyar versek), megismerése, tanulása
- tréfás mesék, tündérmesék, verses mesék megkedveltetése
- dramatizálás, bábozás gyakorlása
- bibliai történetek megismerése

- egyéni mesemondás ösztönzése

A kisgyermek életkori sajátosságaiból adódóan a versgyűjteményeinkből a rövid, tömör, színekkel teli verseket szedjük csokorba. A játékos mozgással összekapcsolt mondókázás, verselés átszövi a gyermekek mindennapjait. Fontosnak tartjuk, hogy a családban is meséljenek, mondókázzanak, verseljenek a gyermekeknek. Az óvodáskorúak irodalmi nevelésében a csupa ritmus, csupa játék, a gyermeki szemléletet sugárzó alkotásoknak van helye.

A dramatizálás, bábozás formálja a gyermekek alkotó fantáziáját. Biztosítjuk a gyermekek számára a kellékeket. A gyermekek esztétikus előadásmódja lényeges, ugyanakkor nem akadályozzuk meg a gyermekeket a belső képük alakításában, fantáziájuk szárnyalásában.

Aktív és passzív szókincsüket folyamatos alakítjuk és gazdagítjuk.
Irodalmi élményeik hatására fejlődnek érzelmeik, értelmi képességeik, és erkölcsük.

Céljaink

- Életkori és egyéni sajátosságok szintjén alakul
  - a gyermekek mesék, versek iránti érdeklődése,
  - megalapozódik az irodalomszeretet.
- A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetése által, fejlődik
  - a helyes nyelvhasználat, a gyermekek saját vers- és mesealkotása, és a biztonságos önkifejezés.

Feladataink

- Oldott, derűs légkör teremtése, amelyben a gyermekek természetes közlési vágya, a meglévő ismereteinek különféle élethelyzetben való gyakorlása fejlődik és fejleszthető.
- Életkori sajátosságokhoz igazodó anyanyelvi és mozgásos játékok beépítése a mindennapi tevékenységekbe.
- A csoportban dolgozó óvodapedagógusok és a dajka beszédmintájának, kommunikációjának összehangolása
- Népi, klasszikus és kortárs multikulturális, interkulturális irodalmi, esztétikai élmények közvetítése, hagyományok ápolása
- A mesélés, verselés, mondókázás mindennaposságával az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés
- Beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása, figyelembe véve a gyermeki személyiségvonásokat és szükségleteket (mesereprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok)
- Megfelelő anyagválasztással, kifejező előadásmóddal, az irodalom nyelvi-stilisztikai eszközeinek kihasználásával a gyermeki beszéd-kommunikáció fejlesztése.
- A gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása fejlődésének elősegítése az önkifejező képesség gazdagítása érdekében.

- Az etnikai kisebbséghez tartozó differenciált támogatása a helyes magyar nyelv elsajátításában.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztésének szakemberrel történő összehangolása.
- A mesélés szerepének megismertetése a szülők körében, a szülők nevelési szemléletének
  formálása.
- Bibliai történetek megismerése.
- Vallásos tartalmú versek megismerése.

5.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termések felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

A rajzolással, festéssel, mintázással, kézi munkával, barkácsolással a gyermekek élmény és fantázia világát gazdagítjuk, képi kifejezésüket, tér, forma, szín képzeteiket alakítjuk.
Gondolkodásukat fejlesztjük, esztétikai érzéküket, érzékenységüket, szép iránti igényességüket, nyitottságukat folyamatosan formáljuk.
Vizuális eszközeink felhasználásával állandó lehetőséget biztosítunk élményeik, gondolataik különböző technikákkal történő kifejezésére.

Mintázás	Homok, agyag, gyurma, lisztgyurma, gyúrt tészta
Rajzolás	Pálca, zsírkréta, porkréta, ceruza, filctoll
Festés	Nyomdázás, kézzel festés, szivacsfestés, vízfestés, tempera, üvegfestés
Papírmunkák	Origami, tépés, vágás, ragasztás, mozaikkészítés
Kézimunka	Varrás, fonás, szövés, fűzés

Segítséget nyújtunk egyéni elképzeléseik érvényesítéséhez, önkifejezésükhöz.
A szem- kéz koordinációjukat, finommotorikus képességüket változatos formában fejlesztjük.
Olyan élményeket biztosítunk, amelyek segítik önkifejezési vágyukat, alkotó kedvüket.
Felfedeztetjük a gyermekekkel környezetük szépségeit. Spontán alkotókedvükre építünk, ebből bontakoztatjuk ki a vizuális esztétikai alkotóképességüket, kerülve a siettetést. Példát mutatunk a gyermekeknek. A csoportszobában az eszközök elérhetőek a gyermekek számára. A nap bármely szakában kötetlenül rajzolhatnak, mintázhatnak, kézimunkázhatnak és barkácsolhatnak.
Szövünk rongyból, fonunk rongyból, fonalból, csuhéjból, vesszőből. Bemutatjuk a műalkotásokat, a népművészeti tárgyakat, akár eredeti, akár reprodukció formájában.
A tevékenység közben a gyerekek felszabadultan beszélgethetnek, értékelhetik egymás, és saját munkáikat, énekelhetnek, verselhetnek, mondókázhatnak. Az elkészült műveket kiállítjuk az öltözőben elhelyezett faliújságon. Az aktualitásnak megfelelően a legszebb gyermekmunkákkal díszítjük az óvoda előterét, folyosóit.
Lehetőséget biztosítunk, hogy az óvodába járó gyermekek munkáit is időről időre megtekinthessék a település lakói. (Egészségházban, Bevásárló üzletekben, Polgármesteri Hivatalban).
Az óvodásoknak kiírt külső pályázatokra a vállalkozó szellemű gyermekek munkáit rendszeresen beküldjük, az óvodán belüli pályázatok alkotásaiból pedig kiállítást rendezünk.

Céljaink

Az esztétikai tartalmú élmények által alakul a gyermekek vizuális észlelése, az emlékezete, képzelete, a vizuális gondolkodás.

Feladataink

- Az önálló gyermeki alkotó tevékenység feltételeinek megteremtése, örömteli alkotólégkör
- kialakítása.
- Mozgással, cselekedtetéssel, vizuális élmények biztosításával, az észlelő funkciók változatosgyakoroltatásával, párhuzamosan végezhető tevékenységszervezéssel sokszínű tapasztalatok nyújtása.
- A belső képek gazdagítása gyermeki ábrázolás ösztönzése, változatos lehetőségek felkínálásával.

- Az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, környezet esztétikai alakítására és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása.
- A gyermeki élmény- és fantázia világának gazdagításával a saját formanyelv, az alkotó alakító önkifejezés és önérvényesítő gyermeki tevékenység fejlődésének segítése.
- Önértékelésre, egymás munkájának megbecsülésére nevelés.
- A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilvánulásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése: (pl. megszólítás, szándéknyilvánítás, kérés, tudakozódás, különböző mondatfajták használata, aktív és passzív szókincs bővítése, véleménynyilvánítás,
- Az ábrázolási tevékenységében lassan fejlődő, (diszgráfia tüneteit mutató) gyermekek egyéni fejlesztése, folyamatos jelzés a szakemberek felé.
- Vallásos témák megjelenítése.
- Népi és keresztény műalkotások, művészeti elemek megismerése

5.7. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység: az önkiszolgálás, a segítés az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet,- a növény- és állatgondozás.

A gyermek munka jellegű tevékenységének sajátosságai:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok a kötelesség- és felelősségvállalás alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.
Az óvodás korú gyermek óvodai életében a munka jellegű tevékenységek, a kooperatív tanulási formán keresztül fontos szerepet kapnak.
A gyermekek aktív részvételével, és érdeklődésével a munka jellegű tevékenységekben kreatívan fejlesztjük a gyermekek együttműködési készségét.
A mikrocsoportos formában történő munkamegosztás alapja a projekt módszer alkalmazásának. A munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek kialakítása (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) tevékenységeken keresztül történik.
Az egyes munkafajtákat fokozatosan vezetjük be, ezzel biztosítjuk a munka állandóságát és folytonosságát. Fontos, hogy a gyerekek a munka jellegű tevékenységeket, önként, örömmel végezzék. A munkafolyamat segítse a problémamegoldás, feldolgozás útját.

Feladatunk, hogy a felelősi rendszer segítse a szervezési, és összedolgozási folyamatokban a tevékenységek kontrolálását. A tevékenységhez kapcsolódó, spontán beszédszituációkban megjelennek a különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra késztetés, kérés, köszönés, dicséret verbális kifejezései), a munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak. A gyermek értékelése differenciáltan, konkrétan, reálisan, önmagához mérten történik.

5.7.1. Munka

A munka a gyermek mindennapi tevékenységének része, mely az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat. Megerősítést nyer a munka jellegű tevékenység nevelőértéke. A fejlesztés csak és kizárólag a gyermek örömteli, örömmel vállalt tevékenységén belül valósul meg.
A munka sajátossága, hogy bizonyos külső kényszer is motiválja, lemérhető, konkrét célja van. A munkálkodásuk során ismerkednek szűkebb és tágabb környezetükkel, szülőföldjükkel a tárgyi-, és természeti világról egyre pontosabb információ birtokába jutnak, a biztonságos és elérhető munkaeszközök használata közben lehetőség nyílik – a különböző észlelési formák összekapcsolásával – a munkavégzés pontosabbá és szervezettebbé tételére. A munka nem csak a gyermekre gyakorol hatást, hanem azzal kölcsönhatásban környezetére is, azt formálja, átalakítja tevékenysége során.

Az óvodapedagógus és dajka őszinte, természetes magatartásával mutasson mintát és viselkedésével, példaadásával jelezze elvárásait.
A tevékenység kapcsán a gyermekeknek felgyorsul a szocializációjuk, fejlődik társas kapcsolatuk, felelősségérzetük, toleranciájuk.
A közösségi élet biztonsága nagymértékben függ a csoport életét szabályozó szokás - normarendszer kialakításától, ezért fontos, hogy szabályaink egyértelműek, világosak legyenek.

Önkiszolgáló munka
Az önkiszolgáló munka a gyermekek természetes, mindennapi szükségleteinek önálló kielégítését, valamint környezetünk rendjének megőrzését és helyreállítását jelenti. Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés munkát jelent a gyermek számára, az önkiszolgálás során képességek, kialakult szokások adják az alapját a naposi és a projekt munkának.

Önkiszolgáló munkák:

- öltözködés, vetkőzés
- testápolás,
- étkezés.

Naposi munka

A naposi munka közösségi megbízatás. A naposság feladattudatot feltételez. A naponta választott naposok feladatai lehetnek: az asztalterítő leterítése, az étkezéshez szükséges eszközök szétosztása, és más egyéb önként vállalt feladat.

Alkalomszerű munka

Arra törekszünk, hogy a gyerekek minél nagyobb önállóságra tegyenek szert, egyszerű feladatok adásával. Egy részük szabályosan ismétlődik, más részük esetleges. Ezek lehetnek:

- teremrendezés,
- segítségnyújtás a felnőtteknek,
- megbízatások teljesítése,
- ajándékkészítés,
- segítségnyújtás a kisebbeknek, stb.

Kerti munka

A kerti munka a gyermekeknek olyan közösségi jellegű tevékenysége, amely közben átélik munkájuk természetre gyakorolt hatását, megfigyelhetik azokat a változásokat és eredményeket, amelyek munkájuk során létrejönnek.
A gyerekek alkalomhoz és évszakokhoz kapcsolódóan végeznek kerti munkát. Ez is segíti e természet szeretetére, megóvására nevelést.

Évszakokhoz kapcsolódó munkák

- A környezeti témakörökhöz kapcsolódva kérjük őket különböző gyűjtő munkára.
  - Száraz gallyak felszedése, falevélseprés
  - Csíráztatás, rügyeztetés
  - Növények ültetése, gondozása, locsolása, stb.

Növény és állatgondozás

Csoportjainkban található cserepes virág, akváriumok, melyek gondozásához a gyermekek is segítséget tudnak nyújtani, pl. a halak etetése, virágültetés, locsolás.

Feltételek megteremtése

- Életkorukhoz mért munkalehetőség biztosítása.
  - Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése.
  - Megfelelő eszközök biztosítása a munkafolyamat zökkenőmentes lefolyása érdekében.
  - Minden olyan munka elvégzése, melyhez kedvük van a gyermekeknek, és az nem veszélyezteti testi épségüket.

Céljaink

- A gyermeki munka megszerettetésén keresztül, alakulnak a munkavégzéshez szükséges, attitűdök készségek, képességek, erkölcsi tulajdonságok, kompetenciák:
    - Kognitív: pontosan értsék meg, mit várunk el tőlük, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát, alakuljon az összpontosítási képességük, munkaszervezés képességük
    - Érzelmi-akarati: alakuljon ki önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk, kitartásuk
    - Szociális társas: alakuljon ki a felelősségérzetük, feladattudatuk.

Feladataink

- A munkavégzéshez alapvető feltételek biztosítása (idő, hely, eszköz, légkör)
- A gyermekek önkéntesen, önállóan, örömmel, képességeik szerint végezhessék a személyükkel kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a közösség érdekében végzett munkatevékenységet. Aktív-cselekvő részvétellel a munkavégzés lépéseinek elsajátítása.
- Tudatos pedagógiai munka során a munkavégzéshez szükséges szokások kialakítása és betartásának, konkrét, reális, fejlesztő értékelése. Az iskolakezdéshez szükséges munkaérettség kialakítása.
- Saját és mások munkájának elismerésére, megbecsülésére nevelés.
- Önálló véleményalkotás, döntési képesség fejlesztése kortárs kapcsolatokban, együttműködés közben.
- A közösségért végzett munkák vállalásánál jelenjen meg a helyes önértékelés és önbizalom.
- Beszélő környezet biztosítása, a kommunikációs kedv fenntartása a gyermeki kérdések támogatása a munkavégzés során
- A munka tevékenységek során,- eszköz használat, helyi jellegzetességek- a szülőföldhöz, nemzethez kötődés erősítése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka során a munkavégzéshez szükséges készségek formálása.
- A munkavégzésben a szülők közreműködésének aktív részvételének ösztönzése (pl. növény, -állatgondozásba betekintés, gyűjtőmunka, Környezetvédelmi napok)

5.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése, a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Felhasználja már meglévő ismereteit, kreatív megoldásokat keres, így a gyermek önmagához képest fejlődik. Folyamatosan és fokozatosan várja az együttműködést, feladattartást és az irányíthatóságot.

A tevékenységekben integrálódik a képességfejlesztés, rendeződnek a műveltségtartalmak, ismeretek. A tanulási folyamatban érzelmeket közvetítünk, az érzelmek bátor kinyilvánítására motiváljuk a gyermekeket. Az interaktív közös együttléttel, szövegértés, szövegalkotás megalapozásával fejlesztjük kompetenciáikat.

5.8.1. Tanulás

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodánkban a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.
Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztés, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékban integrált tevékenységben valósul meg.
A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.
A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, egyéni, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.
A gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli, ezért a tanulás során is ebből kívánunk kiindulni. A tanulás tevékenységekben valósul meg. A tanulás a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.
A világban minden, ami megismerhető befogadható ismeretet, tapasztalatot jelent, komplex foglalkozások rendszerén keresztül juttatják el a gyermekekhez.

Céljaink

- Változatos tevékenységek során, a gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire, építés közben
    - alakuljon kompetenciájuk,
    - erősödjön attitűdjük, készségeik, képességeik,
    - fejlődjön kreativitásuk.

Feladataink

- Megismerési vágy, kíváncsiság sokoldalú érdeklődés, kielégítése, az óvodában folyó tevékenységekhez való pozitív viszony kialakítása.
- A gyermekek tanulását támogató környezet megteremtése, az előzetes tapasztalatok figyelembe vételével.
- Különböző élethelyzetekben a gyermekek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből szerzett spontán tapasztalatoknak, ismereteknek a célirányos fejlesztése.
- Tevékenység közben, szokások formálása, szociális együttlét iránti igény felébresztése; türelem, kivárás, alkalmazkodás, egymás segítése.
- A gyermek önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek segítése.
- Modell értékű kommunikációs helyzetek teremtése a gyermeki kérdések támogatására
- Értelmi,- kognitív- kommunikációs képességek fejlesztése (érzékelés, valósághű észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, valósághoz közelítő képzelet)
- A gyermekek személyiségének fejlesztése; önállóság, kitartás, pontosság, feladattudat.
- A gyermek érési folyamatához személyiségéhez igazított, pedagógiai módszerek alkalmazása,
- Személyre szabott pozitív értékeléssel a cselekvéses tanulás segítése
- A gyermekek egyéni képességeinek, fejlődési ütemének, szociokulturális hátterének figyelembe vételével differenciált, egyéni fejlesztése
- Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése, az alábbi módon:
    a) Az iskolaérettséget támogató pedagógiai munka
    b) Az iskolával való kapcsolat fenntartása
    c) Az óvoda - iskola átmenetet segítése

Az intézményünk speciális gyakorlata

Sokoldalú érzékelésen, észlelésen alapuló tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása

Az óvodánkban lehetséges tanulási formák

- spontán játékban tapasztalatszerzés,
- gyermeki kérdésekre – válaszokra épülő ismeretszerzés,
- célzott megfigyelés, tapasztalat-, élményszerzés (séta, kirándulás),
- cselekvés közben, felfedezés során megvalósuló tanulás.

Egyéni és kiscsoportos differenciált képességfejlesztés

- Megelőzés
- Felzárkóztatás
- Tehetséggondozás

A differenciált képességfejlesztés

A differenciálás gyakorlata:

- Szociális differenciálás. (munkaformák kiválasztása, képességek figyelembe vétele a csoportszervezésnél)
- Módszertani differenciálás. (cselekvéses, felfedező tanulás, megfelelő ingerek, egyéni munkatempó,- teljesítő képesség figyelembe vétele).
- Célra irányuló differenciálás. (prevenció, korrekció, tehetséggondozás, életkori szint, hajlamok és érdeklődés figyelembe vétele).
- Eszköz szerinti differenciálás.
- A gyermek és környezetének sokoldalú megismerése.
- A gyermek érési folyamatához igazított differenciált tervezés.
- A fejlődés nyomon követése, az eredmények elemzése, szükséges korrekciója

6. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

6.1. Egészségnevelési elvek, egészségfejlesztési program

„ Az egészség olyasmi, mint a gondosan égetett gyertya.
Ha körültekintő figyelmet szentelünk gyertyánknak, sokáig fog égni.”
(Manfred Kets De Vries)

1. Bevezetés

A köznevelési törvény módosításának megfelelően (20/2012.VIII.31. EMMI rendelet) az óvodai egészségnevelés, a gyermek egészségének, biztonságának védelmével kapcsolatos feladatok, illetve az ezzel összefüggő egészségfejlesztési stratégia felállítása intézményünkben a törvényességi előírásoknak megfelelően került kidolgozásra és Pedagógiai programunk részét képező Egészségfejlesztési programban kerültek megfogalmazásra. A program elkészítésének célja az, hogy az intézmény használói köréhez, a helyi adottságokhoz igazodva megfogalmazzuk a korszerű egészségnevelés céljait és feladatait, mely iránt mindannyian elkötelezettek vagyunk és felelősséggel vállaljuk. Az egészség azonosítható a testi, lelki és szociális harmónia állapotával. Fontos, hogy óvodásaink és az intézmény felnőtt közössége felismerjék az egészség értékjellegét, és ezért lehetőségeikhez képest, mindent meg is tegyenek. Ez a cél akkor érhető el, ha megalapozzuk a gyermekekben az önmagukért és a másokért érzett felelősségtudatot.

2. Általános cél, feladat

Célunk
A teljes óvodai életet átfogó, az óvodai nevelés megkülönböztetett szerepéből adódó, a gyermeki személyiségfejlesztés szempontjából alapozó jelentőségű egészségnevelési feladatok ellátása, mely felkészíti a gyermeket az egészségének védelmére, távlati céljaiban elősegíti a társadalom számára az egészséges, edzett, terhelést elbíró személyiség kialakulását. Az egészségtudatos gondolkodás alakítása, fejlesztése.

Feladataink
Az egészségnevelés területén, hogy kialakítsuk az egészséges életvitel iránti igényt, egészséges életstílusokkal és életmodellekkel ismertessük meg a gyermekeket, gondozzuk lelki (érzelmi, akarati, értelmi) képességeiket és az embertársakkal kapcsolatos szociális együttműködési készséget kialakítsuk. Az egészség e három jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségfejlesztés feladatával. Az óvodai egészségnevelési feladatainkat két részre oszthatjuk egészségfejlesztés (promóció) és megelőzés (prevenció), melyek azonban elválaszthatatlanok és az óvodai nevelés valamennyi szakaszára vonatkoznak. Fejlesszük egészségtudatos gondolkodásukat.

3. Az egészségfejlesztés feladatai

- Szomatikus egészségfejlesztés (egészséges életmódra nevelés)
- Pszichohigiénés egészségfejlesztés (lelki egészségfejlesztés)
- Szociohigiénés egészségfejlesztés E három főfeladat, tevékenységi rendszer egymással és

  az egészségfejlesztés tárgyi, valamint jogi alapfeltételeivel áll szoros kölcsönhatásban.

3.1. Szomatikus egészségfejlesztési feladatok

A szomatikus nevelés területei

- személyi higiénia fejlesztése
- környezeti higiénia fejlesztése
- az egészséges táplálkozás igényének kialakítása
- a betegségek megelőzésére nevelés
- napi rendszeres testmozgás, testedzés
- balesetek megelőzésére nevelés, elsősegélynyújtás

3.1.1. Személyi higiénia fejlesztése

A személyi higiénés nevelés magában foglalja a gyermek testi gondozását, testi szükségleteinek kielégítését és a testi épség védelmét.

Célunk
A személyi higiénia iránti igény kialakítása, a gyermekek egészségének, testi épségének védelme.

Feladataink
Az alapvető higiéniai szokások alakítása, gyakoroltatása, ellenőrzés és folyamatos korrekció, az ehhez szükséges feltételek biztosítása.
Minden gyermek számára biztosított a saját személyi felszerelés- jellel ellátott törölköző, fésű, fogmosó felszerelés, tornafelszerelés, ágynemű.
A gyermeköltözőkben minden gyermek rendelkezésére áll jellel ellátott öltöző rész, ahol a saját ruházat, váltóruha, cipő tárolása megoldott. A WC ülőkék, mosdók mérete megfelelő. Minden mosdóban folyékony szappanadagoló található.
A gyermekek számára biztosított orrtörléshez, orrfújáshoz a mindig elérhető helyen lévő papír zsebkendő, melynek higiénikus tárolására szintén gondot fordítunk. A nap bármely szakában minden gyermek számára rendelkezésre áll a vízfogyasztás lehetősége saját jelükkel ellátott poharakat biztosítunk számukra. Járványos időszakban fokozottan figyelünk a higiéniés szabályok betartására, ennek feltételeit /papírtörlő, fertőtlenítő/ mindig biztosítjuk.

3.1.2. Környezeti higiénia fejlesztése
Az egészségnevelés feladatai csak egészséges óvodai környezetben valósulhatnak meg, melynek színterei a csoportszoba és kapcsolódó helységek, valamint az óvoda udvara.

Célunk
A gyermekekben a környezeti higiénia iránti igény, fogékonyság kialakítása, a környezettudatos, környezetbarát életvitel megalapozása.

Feladataink
Pozitív viszony kialakítása környezetünkkel és a környezetvédő magatartás szokásainak kialakítása. Példamutatással, a munkába történő bevonással, gyakoroltatással a helyes környezeti higiénés tevékenységre szoktatás.

Lehetőségeinkhez mérten feladatunk a gyermekek környezetének optimális kialakítása, elrendezése (kényelmes, zsúfoltságtól mentes elrendezés) térbeosztás- mellyel a tevékenységekhez szükséges elegendő helyet biztosítjuk. A helységekben folyamatosan biztosítjuk rövid, gyakori szellőztetésekkel a természetes levegőcserét.
Gondoskodunk a helységek megfelelő mesterséges és természetes megvilágításáról. Ügyelünk a megfelelő páratartalomra, kerülve ezzel a száraz levegő okozta köhécselést, illetve a magas páratartalom okozta gombák és atkák szaporodását. Minden csoportban főleg a járványos időszakban működik az illóolajos hidegpárásító. A rendszeres takarítás, portalanítás és porszívózás mindenki számára elemi követelmény. Az egészségre ártalmas anyagokat a gyermekektől jól elzárható helyen, az előírásoknak megfelelő módon tároljuk.
Az óvoda udvarának rendszeres és előírásoknak megfelelő karbantartásáról gondoskodunk biztosítva a szilárd burkolatok balesetmentességét.
Udvari eszközeink folyamatos karbantartást, javítást igényelnek, rendszeres felülvizsgálatáról gondoskodunk. A játékok cseréjét az éves költségvetésünk terhére évről, évre betervezzük és lehetőségünkhöz mérten elvégezzük.

Példamutatással, ismeretközvetítéssel a környezettudatos életszemléletet igyekszünk megalapozni- szelektív hulladékgyűjtés, kirándulások alkalmával, a csoportszobákban, az év jeles napjaihoz kapcsolódóan.

3.1.3. Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása

Kisgyermekkorban a táplálkozás a fejlődés alapfeltétele. A növekedéshez nagy mennyiségű tápanyag elfogyasztását igényli, hiszen az életkorra jellemző sok mozgás sok kalóriát „emészt fel". Folyadékigénye is fokozott, amely az élénk anyagcsere folyamatoknak és a fokozott mozgásosságából eredő hő leadásnak a következménye. Óvodában nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségnevelési feladatait- így az étkezés előkészületeinek lebonyolítása az egészséges táplálkozás megkedveltetése, új ízek, ételféleségek megismertetése.

Célunk
Egészségesen táplálkozó felnőtt váljék gyermekeinkből, és a korszerű táplálkozás iránti igényt felkeltsük bennük.

Feladataink
A megfelelő étkezési szokások kialakítása, egészséges táplálkozásra nevelés, és a helyes táplálkozásból eredő egészségmegőrző tevékenység. További fontos feladatunk a családdal való szoros együttműködés kialakítása az egészséges táplálkozás szokásainak terén. A gyermekekkel közösen végzett előkészületek során biztosítjuk a kulturált étkezés feltételeit csoportszoba zsúfoltságtól mentes, kellemes hőmérsékletű, a szükséges eszközök (tányérok, evőeszközök, poharak, terítő, szalvéta) megfelelő méretben és mennyiségben elérhető helyen, biztonságosan tárolva rendelkezésre állnak.
A feltálalt ételek nevét megtanítjuk a gyerekeknek, egy-egy ismeretlen étel bevezetésénél gondolunk arra, hogy a gyermek először kóstolja meg, így kedvcsináló ismereteket nyújtunk az ételről. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk és kóstoltatunk, ezzel igyekszünk megismertetni és megszerettetni az új ízeket. Az ételszolgáltató valamint a szülők jóvoltából biztosítjuk gyümölcsöket, zöldségféléket, megismertetjük a gyerekeket a különböző ásványi anyagokban gazdag növényi magvakkal.
Táplálkozási rendellenességgel küzdő, túlsúlyos, kórosan válogatós gyerekeknél a családdal való együttműködés fontosságát tartjuk szem előtt.

3.1.4. A betegségek megelőzésére nevelés

Kiemelt óvodapedagógusi feladat a fertőző betegségek megelőzésére nevelés. A megelőzés alapja a személyi higiénia betartása, a rendszeres kézmosás, zsebkendő használat, a közös használati tárgyak, játékszerek tisztántartása valamint a hidegpárásító alkalmazása a járványos időszakban.

Célunk
Az egészségvédő jó szokások kialakítása.

Feladataink

Ismeretek közlésével, a helyes magatartás begyakoroltatásával a gyerekek felkészítése a gyakrabban előforduló betegségek megelőzésére, a védekezéshez szükséges magatartásformák begyakorlása. A minden gyermek számára biztosított egyéni tisztálkodási szereket elkülönített tárolóban helyezzük el, (erre szezonális betegségek időszakában fokozottan figyelünk) elhasználódás esetén a gondoskodunk pótlásukról (pl. fogkefe.) A higiéniés szabályok betartásával, a betegségek megelőzésével kapcsolatos helyes magatartási szokások begyakorlásával biztosítjuk a gyermeki szervezet általános védekezőképességének fokozását, a betegségmegelőzést. Szezonális fertőző betegségek előfordulása esetén a higiéniai szabályok betartására fokozottan odafigyelünk. (intenzív szellőztetés, zsebkendőhasználat, fertőtlenítés… stb.)

A betegségek megelőzése érdekében az évszakoknak megfelelően megteremtjük a gyermekek edzéséhez, rendszeres mozgáshoz szükséges feltételeket, minden adódó lehetőséget kihasználunk a levegőzésre, sétára, kirándulásra. Az egészséges gyerekek védelmében az óvodában észlelt megbetegedéskor a gyermeket elkülönítjük, és gondoskodunk róla, hogy minél előbb megfelelő ellátásban részesüljön. A betegségből történő felgyógyuláskor a közösségbe való visszatérés szabályait érvényesítjük. Kapcsolatot építünk ki az egészségügy szakembereivel, a preferált területeken a szülők felé szorgalmazzuk gyermekeink rendszeres vizsgálatát, így a fogászat, a szemészet, az ortopédia területén.

3.1.5. Napi rendszeres testmozgás, testedzés

E nevelési terület a mozgásszervek alakítását, alapvető mozgáskészségek kimunkálását, az önálló testedzésre történő nevelést, a változatos mozgástevékenységek megvalósulását jelenti. Magába foglalja a szervezet edzését, a hideghez, meleghez való szoktatást, a fokozatos fizikai megterhelést, az óvodai testnevelés foglalkozásokat.

Célunk

A testmozgás, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, rendszeres testedzés szokássá alakítása, az egészséges életvitel megalapozása.

Feladataink

A gyermekek mozgásigényének kielégítése, a természetes mozgáskedv megőrzése, a szervezet edzése, a rendszeres kondicionálás, ezen belül a testi erő és állóképesség fejlesztése, az időjáráshoz való alkalmazkodás és a teherbíró képesség fejlesztése. A tornára, a játékos mozgásra teremben és szabad levegőn, eszközzel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában minden nap lehetőséget biztosítunk. Folyamatos feladatunk a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása, valamint a gyerekek teherbíró képességének, fizikai fejlődésének, ügyességének, állóképességének nyomon követése.

3.1.6. Balesetek megelőzésére nevelés

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. A felgyorsult technikai fejlődés számtalan olyan „eredményt" is hozott, melynek jelentősége balesetveszélyt, életveszélyt is hordoz magában. Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése, és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Célunk
Gyermekek egészségének és testi épségének védelme.

Feladataink
Egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, ellenőrzés, folyamatos korrekció. Folyamatos szakszerű odafigyelés a mindennapokban.
A nevelési év elején és a továbbiakban szükség szerint megbeszéljük az óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes és helytelen viselkedésmódokat. Megismertetjük gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése végett szükség van. Megismertetjük gyermekeinkkel a játék és taneszközök, valamint a tevékenységek során használt egyéb eszközök biztonságos használatát. Ezen eszközök használatának biztonságossá tétele gyakorlással történik. (olló, tű, kés, villa)
A közlekedés szabályainak megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyerekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során gyakoroljuk. Hasonló pedagógiai tudatossággal, szituációs játékok kezdeményezésével fordulunk a háztartásokban található háztartási gépek használatára vonatkozó szabályok megismertetése felé.
Az előírt szabályzók betartásával gondoskodunk az óvodában használatos vegyszerek zárható szekrényben történő elhelyezéséről, és minden egyéb, a balesetvédelmi és tűzvédelmi utasításban foglalt tudnivaló betartásáról. Minden feladat ellátási helyen biztosított az óvodai elsősegélynyújtó alapfelszerelés.

3.2. Mentálhigiéniás egészségfejlesztés

A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszik az optimális napirend, a szellemi munka higiénéjének megvalósítására, továbbá az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására.

Célunk
Olyan gyermeki személyiség formálása, mely alkalmassá teszi őket a jövőbeli társadalmi feladataik maradéktalan teljesítésére, miközben önmagukkal belső harmóniára és környezetével (természeti és társadalmi) egyensúlyra törekednek.

Feladataink
A gyermekek szociális biztonságának, adottságainak, képességeinek, törekvéseinek, személyiségtulajdonságainak szabad kibontakozásának elősegítése, a tartós pszichés stressz feldolgozását, az abózus és deviancia megelőzését, a harmonikus társkapcsolatok és az empátiás készség alakítását.

A mentálhigiéniás egészségfejlesztés területei
- Egészséges életvezetés
- Stressz - elhárítás
- Egészségre káros szokások megelőzése

3.2.1. Egészséges életvezetés (hibás viselkedés megelőzése, kezelése)

Az egészséges életvezetés óvodai tartalma az egészséges életmód szabályainak megtartását, a társas kapcsolatok zavarainak megelőzését, a korai prevenciót és az egészségtelen szokások korrekcióját jelenti.

Célunk
Megóvni a gyermeket az idegrendszerére ható káros hatásoktól.

Feladataink
Az egészséges személyiségfejlődés biztosítása a gyermek idegrendszerének és lelki éltének megóvása a káros hatásoktól, az idegrendszeri-pszichés túlterheléstől, kimerültségtől.
Óvodai napirendünk kialakításánál minden esetben arra törekszünk, hogy biztosítsa a folyamatosságot, ugyanakkor rugalmas legyen. A napirend egyes tevékenységei biztosítják a gyermekek számára a cselekvés és a pihenés lehetőségét. A rendszeresen visszatérő és ismétlődő tevékenységek érzelmi biztonságot jelentenek a gyermekek számára. Törekszünk a kiegyensúlyozott társas kapcsolatok kiépítésére és megőrzésére, az antiszociális viselkedésmódokat igyekszünk megelőzni és kirekeszteni (düh, harag, agresszió).

3.2.2. Stressz- elhárítás

A stressz a szervezetnek a külső ingerekhez való alkalmazkodó képessége, amely véges és kimeríthető. Elhárításának fontossága a károsodást előidéző, idegrendszert megterhelő, viselkedési zavarokat, pszichoszomatikus panaszokat okozó hatások elhárításában rejlik.

Célunk
Az idegrendszeri,- lelki egészségvédelem.

Feladataink

A stresszhelyzetek kiküszöbölése a stressz hatások és helyzetek elkerülésével, illetve a stressz hatások kompenzációja.

Törekszünk rá, hogy az óvoda külső és belső terei biztonságot sugározzanak. Igyekszünk kiküszöbölni minden zavaró ingert, mint a folyamatos erős zajforrás, vibráló fény. Napirendünk minden esetben biztosítják a rendszerességet és a rugalmasságot. Kerüljük a sürgetést és a várakozást. A konfliktusokat igyekszünk csökkenteni, kizárjuk a megkülönböztetést és az agressziót. Katolikus nevelési elveink között kiemelt szerepet kap a beszélgetés, meghallgatás, személyre szóló figyelem.

3.2.3. Egészségre káros szokások mellőzése

A pszichohigiénés nevelési feladatok körébe tartozik az egészségre káros szokások (alkoholfogyasztás, dohányzás), az indokolatlan mértékű gyógyszerfogyasztás és az egyre terjedő drogfogyasztás, az elhízás és a cukorbetegség megelőzése.

Célunk

Olyan egészségvédő modellt ismertessünk meg a gyermekekkel, mely későbbi életük során megvédi őket a káros szenvedélyektől.

Feladataink

A gyermekek megismerjék az egészség megvédéséhez, megerősítéséhez vezető tevékenységeket, a helyes táplálkozás a testedzés, a személyi és környezeti higiénie fontosságát. Legjobb propaganda a jó példa, a helyes életvitel és harmonikus, derűs létünk.

3.3. Szociohigiéniás egészségfejlesztés

A szociohigiéniás egészségfejlesztés az egészségnevelésnek a társas együttélésből adódó feladatait öleli fel. A társas, közösségi együttélésközös értékrend, közös cél és cselekvés jellemzi. Az óvoda a család mellett a kisgyermek első szervezett közössége, amely szociális nevelő funkciója körében a társas-társadalmi életének beszabályozását végzi.

Célunk

A gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való elfogadásra készítse elő, szeretetteljes együttműködésben együttműködésbe való részvételre nevelje.

Feladataink

Zavartalan, kiegyensúlyozott pedagógiai légkörben harmonikus kapcsolatok alakítása az egyén és a közösség között, a konfliktusok megoldása a személyiség kreatív kibontakoztatásával megfelelő mintát követve- utánzás, azonosulás, belsővé válás után ösztönzéssel, motivációval olyan szokások kialakítása, melyek segítik a más társadalmi közösségbe való beilleszkedést.

3.4. Egészségpropaganda

Az egészségpropaganda az egészségpolitikai intézkedések széles körű terjesztését, a szociálpolitikai határozatok, döntések megértését, megkedveltetését, a megvalósításra irányuló mozgósítást jelenti. Ez valamint, az egészségügyi ellátás időben történő igénybevételére való mozgósítás, illetve felesleges igénybevételének elkerülésére irányuló felvilágosítás a feladata. A betegségek korai felismerése, a szűrővizsgálatokra történő mozgósítás, az időszakos és rendszeres gondozás igénybevétele az egyén és a társadalom egészség-védelmének, az egészségfejlesztésnek a feladata.
Az óvodában az egészségpropaganda elsősorban a szülők felé irányul segítségével az óvoda valamint a szülői ház egészségnevelésének összehangolására törekszünk (pl: dohányzás, drog, alkoholizmus elleni propaganda, a szív védelme, az egészséges táplálkozásra való figyelem felhívás, stb …)

Célunk
A betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.
Feladataink
Modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása, egészségpropaganda a szülők körében- az egészségesebb választására való törekvés képességének fejlesztése.

6.2. Környezeti nevelési elvek

Környezeti nevelési elveink

- Rácsodálkozás képessége fejlesztésének elve
- A természet szépségének felismerésére nevelés elve
- Más élőlények iránti tiszteletre nevelés elve
- A környezettel kapcsolatos felelősség alakításának elve
- Cselekvés alapú tapasztalatszerzés elsődlegességének elve

A környezeti nevelési program
Irányul a gyermeki személyiségfejlesztésen keresztül a környezettudatos magatartás formálására, ezen keresztül a szülők ez irányú szemléletének alakítására, a gyermekek családból hozott környezettudatos életvitelének támogatására.
Segíti a felsoroltak alakulását, fejlődését: másokra való odafigyelés képessége, másság elfogadása, segítő magatartás (ezek kapcsán átfedéseket mutat az erkölcsi és közösségi neveléssel)
Megvalósulása: szerves kapcsolatban áll az óvodai nevelés minden területével, áthatja a mindennapokat, az alábbi tevékenységekben jelenik meg:

- gondozás;
- játék (csoportszobában, udvaron),
- verselés, mesélés;
- ének, zene, népi játék, tánc;
- rajzolás, festés, mintázás, kézi munka;
- mindennapos mozgás;

- a külső világ tevékeny megismerése;
- munka jellegű tevékenységek;
- tevékenységekben megvalósuló tanulás;
- kirándulások, látogatások külső helyszínekre;
- szülőkkel közös programok

A környezeti nevelés alapjai óvodánkban

A környezeti nevelés alapja a természetismeret, amely a közvetlen élményszerzésen keresztül is formálja a helyes cselekvésre késztető, pozitív viszonyulást a természeti értékekhez, azok védelme érdekében. A környezeti nevelés a környezeti kultúra megélését és átadását jelenti. Élő és élettelen, természeti és művi környezetünkkel való harmonikus együttélés, - életmód, gondolkodás- és viselkedésmód, szokás- és értékrendszer. A környezeti nevelés egységbe foglalja a természeti, az ember- alkotta és a társas-társadalmi környezettel kapcsolatos vonatkozásokat egyaránt. A környezeti nevelés kifejezésben a „környezet" szó jelentése: a természetes, ember- alkotta (épített, technikai) és társadalmi (gazdasági, politikai, kulturális, történelmi) környezet összessége, a „nevelés" személyiségformálás, számtalan tényező együttes hatásának következtében zajló-alakuló kölcsönös folyamat.

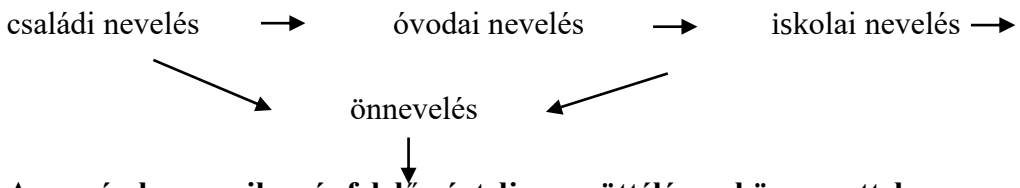
Környezeti nevelés alatt azt a tevékenységet értjük

- ahol a környezeti értékek felismerése, azaz tudatformálás,
- a környezeti fogalmak tisztázása, azaz ismeretszerzés,
- pozitív viszonyok kialakítása, azaz attitűdök formálása,
- a környezetorientált magatartás kialakítása, azaz értékrend kialakítása és értékelés történik,
- környezeti minőségjavító, tudatos, felelősségteljes cselekvés kialakítása, azaz aktívitás folyik, amely során készségek, képességek kialakítása történik, amelyek szükségesek az ember kultúrája és környezete megértéséhez.

Ezek az értéktartalmak érvényesek a fenntarthatóság pedagógiája terén is. A fenntarthatóság pedagógiája a környezeti nevelés kibővült tartalmára épül, és azzal rendszerként egybekapcsolódik a globális, a jogi-etikai, a fejlődésre, a béke megteremtésére és a környezeti erőforrásokkal való gazdálkodásra irányuló nevelési törekvések köre, amelyek együttesen alkotják a fenntartható fejlődés elősegítésére irányuló pedagógiai gyakorlat tartalmát.

A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata egész életen át tartó tanulási és szocializációs folyamat, amely tájékozott és tevékeny állampolgárokat nevel, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és etikusan felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös döntéseikért, tetteikért. Ezek az intézkedések biztosítják az egészséges környezetet és a hatékony gazdaságot a jövő számára.

Környezeti nevelés élethosszig tartó folyamatának „eredményígérete”

Az egyén harmonikus és felelősségteljes együttélése a környezettel

Ez a folyamat végigkíséri az ember életét, ebből származtathatjuk az óvodai környezeti nevelés céljait, feladatait, - az óvodáskorú gyermek sajátosságainak megfeleltetve. „Az óvodai környezeti nevelés alapozó jellegű, így meghatározó szerepet játszik az egyén környezetkultúrájának alakításában.” (Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia)
Az óvodai környezeti nevelés magában foglalja a természettel kapcsolatban kialakítandó helyes viszonyulásokat (környezettudatos magatartás) a pozitív érzelmi beállítódást, a holisztikus gondolkodást (a természetben minden összefügg mindennel, az ember is a természet része). Tartalmazza mindazt, ami a gyermekeknek támpontot nyújthat a környezetükből érkező információk befogadásához, feldolgozásához (érzelmi, értelmi síkon). Olyan szokások, szabályok alakításában játszik szerepet, amelyek a természeti és társadalmi környezetben való eligazodáshoz szükséges magatartásformák alakulásának feltételei.

A környezet minél átfogóbb felfedeztetése, megismerése által közvetíthetjük a nemzeti kultúra hagyományait, értékeit, és a társadalmi környezet egyes kulturális „emlékeit”.

Az óvodás gyermek környezeti érzékenységét alapvetően a család által közvetített minták (viselkedési, fogyasztási, életvezetési) határozzák meg. Az óvodai nevelés erősítheti, vagy gyengítheti az otthoni mintát, de a család szerepe ezen a területen is elsődleges a gyermeknevelésben. Mert minél kisebb a gyermek, fejlődését annál jobban befolyásolja a környezete.

A környezeti nevelés célja
A környezeti nevelés, építve a családból hozott környezettudatos szokásokra, a gyermek környezetről szerzett tapasztalatainak, ismereteinek bővítésével, rendszerezésével segítse a gyermeki, környezetre figyelő, környezettudatos magatartás alapozását.
A környezettudatosság olyan magatartásforma, melynek gyakorlati célja az „ember – környezet viszony” harmóniájának megteremtése. A környezettudatosság a növény- és állatvilággal, a környezettel kapcsolatos tájékozottságot, érzékenységet és felelősségvállalást jelent.

A környezeti nevelés feladata

- A természet iránti pozitív érzelmi viszonyulások alakítása (attitűd-formálás).
- A környezetről szerzett gyermeki tapasztalatok, bővítése, ismeretek rendszerezése.
- Olyan szokások és szokásrendszerek, viselkedési formák, képességek alakítása, amelyek meghatározók a természetes és az ember által létrehozott (épített, társadalmi) környezettel való harmonikus kapcsolat alakításában (környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások, gondolkodás, értékrend, döntési képességek alakítása, fejlesztése).

Óvodánkban a környezeti nevelés megvalósításának színtere az óvodai élet, tevékenységformája a külső világ tevékeny megismerése.

Az óvodapedagógus feladata

- a környezeti értékek felismertetése, ismeretszerzés feltételeinek megteremtése - élménypedagógiával megvalósuló cselekvéses tapasztalatszerzés
- pozitív érzelmi viszony formálása az élő- és élettelen természettel kapcsolatban
- a környezettudatos magatartás alakítása, az óvodában megtapasztalt környezet - és természetvédelemmel kapcsolatos értékrenddel
- tudatos, felelősségteljes cselekvés megtapasztaltatása a környezet védelméhez és megóvásához kapcsoló- dó szokások gyakoroltatása során
- készségek, képességek fejlesztése, amelyek szükségesek az ember környezete és kultúrája megértéséhez (értelmi, szociális, empátiás)

Alapvető jelentőségű óvodásaink környezettudatos magatartásformálásában a felnőtt modell, az óvodapedagógusok személyisége és környezetkultúrája, viselkedése. Az általa tanúsított környezeti vonatkozású cselekvések (tisztasággal, hulladékkal, élőlényekkel, energiával kapcsolatban) a gyermekek számára minták, amelyeket követnek.

7. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

7.1. Az óvodába és az iskolába lépés feltételei

Intézményünkben a gyermekek felvételét a mindenkor érvényes tanügy igazgatási feladatnak megfelelően végezzük.
A fejlődés, folyamat jellegű, amely a gyermek óvodába fogadásával kezdődik. A 3-6 éves életszakasz feladatainak megoldása az életkori és egyéni sajátosságokból kiindulva, a gyermekek ismeretében történik úgy, hogy előkészítjük a következő életszakaszt.

7.1.1. Az iskolába lépés feltételei, az óvoda sikerkritériuma

A nemzeti köznevelési törvény (Nkt.) 45. § (2) bekezdés hatályos rendelkezése szerint:

„A gyermek abban az évben, amelynek ***augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, legkésőbb az azt követő évben tankötelessé*** *válik. Az a gyermek, akinek esetében azt a* ***szakértői bizottság*** *javasolja,* ***további egy nevelési évig*** *az óvodában részesül ellátásban, és*

ezt követően válik tankötelessé. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a kormányhivatal a szülő kérelmére ***szakértői bizottság*** *véleménye alapján engedélyezheti, hogy a gyermek* ***hatéves kor előtt megkezdje*** *tankötelezettségének teljesítését."*

Az iskolába lépés elsődleges feltétele a gyermek érettsége, amely különböző életkorban alakulhat ki, ezáltal nagy egyéni eltéréseket mutatva. Mindezt figyelembe véve tárjuk fel, mikor válik stabillá a gyermek, - testileg, lelkileg, szociálisan, pszichikusan - a sikeres iskolai élet megkezdésére, illetve ehhez kapcsoljuk mindazon mutatók összességét, amelyek az óvodáskor végére a fejlődés várható jellemzőjeként jelennek meg pedagógiai munkánk eredményeként.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

Testi (biológiai, szomatikus) érettség

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

Lelki (pszichés) működések érettsége

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

3. A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- a) az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- b) megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,

- c) a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

4. Az egészségesen fejlődő gyermek:

- a) érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- b) elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

5. Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

6. A szociálisan érett gyermek:

- a) egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- b) feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

7. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

8. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

9. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Mindennapos mozgás

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékban
- A gyermekek mozgása összerendezett, kialakult a nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése.
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Szeretnek futni, képesek 50 – 100 m távolságot kitartóan végig futni.
- A természetes mozgások (csúszás, kúszás, mászás, dobás) technikáit ismerik.
- Tudnak helyben labdát pattogtatni.
- A különböző verseny játékok, ügyességi játékokban betartják a szabályokat.
- Képesek alkalmazkodni társaikhoz, toleránsak, együttműködők,

Külső világ tevékeny megismerése

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek életkoruknak megfelelően érdeklődnek a szűkebb –és tágabb környezetük iránt.
- A gyermekek irányított és spontán megfigyelésekből adódó önálló véleményüket, tapasztalataikat, problémahelyzetek mérlegelésével el tudják mondani, mesélni
- A gyermekek elemi ismerettel rendelkeznek:
    - Tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét, életkorukat,
    - Ismerik a testrészek neveit, helyét, funkcióját, igényesek testük tisztaságára,
    - Különbséget tudnak tenni évszakok között, ismerik az évszakok jellemzőit,
    - Felismerik az időrendiséget, oksági viszonyokat a napszakok tevékenységeit.
    - Ismerik a hagyományokat, a nemzeti, multikulturális értékek egyes elemeit.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, jellemzőit, azonosságait, és különbségeit.
- Alkalmazzák a főbb közlekedési szabályokat.
- Óvják környezetük tárgyi,- természeti jelenségeit, alakul környezettudatos magatartásuk.
- Részt vesznek aktívan a környezetvédelmi munkákban.
- Önállóan gyakorolják- dajkák bevonásával- a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit, ismernek növényekkel, állatokkal kapcsolatos munkákat.

Ének- zene, népi játék, tánc

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Ismernek 10-15 mondókát, 20-25 különböző hangkészletű és szöveghosszúságú népi gyermekjátékdalt, néhány alkalmi dalt, műdalt.
- A gyermekek bátran, egyénileg is tudnak mondókázni, énekelni.
- Szívesen és örömmel vesznek részt énekes játékokban.
- Ismerik a zenei fogalom párok jelentését.

- Képesek érzékeltetni az egyenletes lüktetést, a motívum hangsúlyokat és a ritmust különböző mozgásformákkal kifejezni.
- Felismerik a tanult dalokat dúdolásról, hangszerjátékról, jellegzetes részletekről.
- Próbálkoznak az improvizálással.
- Képesek dallambujtatást végezni.
- Ismernek egyszerű ritmushangszereket, azokat tudják használni.
- Képesek élvezettel, figyelemmel, érdeklődéssel végighallgatni a zenei bemutatásokat.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A rajzolás, mintázás, kézimunka kedves örömteli tevékenységgé válik.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne, esztétikai véleményt alkotni.
- Kézmozgásuk lehetővé teszi az egyre finomabb mozdulatokat kívánó feladatok elvégzését. A vizuális észlelésük, megfigyelésük, emlékezetük fejlődik.
- Az eszközöket készségszinten kezelik.
- Ismerik a különféle ábrázolási technikákat, anyagokat, azokat képesek önállóan megválasztani és alkalmazni, szükség esetén közös feladatokban együttműködni.
- Képalkotásukban megjelenik a tér, síkba való átfordítása.
- Munkáikban tükröződnek a világról szerzett egyre valósabb ismeretük, de elsősorban érzelmi megnyilvánulásai, kialakul saját forma-nyelvük.
- A gyermekek alkotására jellemző, a részletező formagazdagság, a színek változatos használata.
- Használják a népi, nemzeti, etnikai kultúrában megjelenő díszítő motívumokat.

Verselés, mesélés

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Önállóan mondanak rövidebb-hosszabb verseket, rigmusokat.
- Megjegyeznek 10-14 mondókát, 6-8 verset és 10-15 mesét.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak a maguk és társaik szórakoztatására.
- Képesek saját vers és mesealkotásra, összefüggő mese, történetet kitalálására, annak mozgásos megjelenítésére kifejezésére.
- Elkezdett történeteket fantáziájuk segítségével folytatni tudnak.
- A metakommunikációs jelzéseket használják, a környezetükben élő személyekkel jól kommunikálnak.
- Szívesen nézegetnek könyveket, vigyáznak az épségükre.
- A térbeli irányokat, viszonyokat, illetve verbális kifejezéseket helyesen használják.
- Az etnikai kultúrkincsből ismernek verseket és meséket.
- A szülők részt vesznek mesék közös feldolgozásában,
- Visszajelzésekből értesülünk, hogy gyakoribbá válik a szülők otthoni mesemondása.

Anyanyelv és értelmi nevelés

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Beszédük érthető, kifejező, összefüggő, a különféle élethelyzetekben használnak az elvont kifejezéseket.
- Beszédfegyelmük kialakul, nyugodtan, figyelmesen végighallgatják a felnőtteket és társaikat.
- Koruknak megfelelően kialakult a pontos érzékelés, észlelés, képesek vizuális, auditív differenciálásra.
- Térbeli viszonyokat képesek felismerni és megnevezni.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
- Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, emlékezetük, szándékos figyelmük fejlődik
- Gondolkodásukra a problémamegoldásra törekvés és kreativitás jellemző.
- Bátran és szíves kommunikálnak a társaikkal és a felnőttekkel.
- A metakommunikációs jelzéseket használják, a környezetükben élő személyekkel jól kommunikálnak.
- Tudnak szemkontaktust teremteni és tartani.
- Az etnikai gyermekek is megértik és helyesen alkalmazzák az óvodai élethez szükséges
  kifejezéseket, és képesek magukat megértetni.

Munka

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Szívesen vállalnak egyéni és közösségért végzett megbízatásokat, és azokat felelősséggel teljesítik.
- Kitartóan, aktívan tevékenykednek, munkatempójuk különbségei ellenére képesekké válnak az együttműködésre, szociális magatartásuk (kivárás, tolerancia) a közösségi kapcsolataikat pozitívan befolyásolják.
- Munka jellegű tevékenységeiket a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemzi.
- Képesek-életkori szinten,- saját személyükkel kapcsolatos feladatok ellátására.
- Kialakul a környezet rendjének, megtartásának, megóvásának gondozásának igénye
- Kialakul az iskolakezdéshez a testi, lelki, és szociális érettség.

8. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések és a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél törekszünk a megfelelő információk feltárására, és ennek tükrében végezzük nevelő, fejlesztő és oktató munkánkat. Óvodánkban fejlesztőpedagógus tart felzárkóztatást célzó egyéni foglalkozásokat az iskolai élet megkezdését megelőzően.

8.1. Gyermekvédelem

"Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne."
/Tamási Áron/

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségről szóló 2003. évi CXXV. Törvény rendelkezései az irányadóak.
Minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése.
Az óvodai nevelés folyamatában a gyermeki jogok tiszteletben tarása, védelme, erősítése, érvényre juttatása.

A gyermekvédelmi feladatok ellátására nagy hangsúlyt helyezünk, a gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladata. A gyermekvédelmi feladatok koordinálását megbízott óvodapedagógus, gyermekvédelmi felelős látja el, közvetlen kapcsolatot tartva a gyermekvédelmi feladatokért felelős óvodavezetővel.
Az óvónők évente legalább egy alkalommal szóban értékelik a gyermekvédelmi munkát, melyről az óvodavezetőt és a megbízott gyermekvédelmi felelőst folyamatosan tájékoztatják.
Az általános elvárások közül - a tolerancia, nyitottság, elfogadó, segítő attitűd, szeretetteljesség, következetesség – kiemelten fontos. Az óvodapedagógus nevelő-fejlesztő munkája során mindig figyelembe kell, hogy vegye a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális hátterét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből történő felzárkóztatásában. Biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

Gyermekvédelem alapja

- Gyermeki Jogok Chartájának betartása Gyermekvédelmi és a köznevelési törvény

Felelőse

- A gyermekvédelmi felelős
- Csoportos óvodapedagógusok

Célja

- Figyelemmel kísérni és a lehetőségekhez mérten pozitív irányba befolyásolni a gyermekre ható környezetet.
- Kiszűrni és felmérni a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett gyermekek életkori érettségtől eltérő viselkedési és pszichés zavarait.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének nyomon követése, ehhez szükséges feltételek meglétének figyelemmel kísérése.
- A gyermekvédelem preventív, speciális és gondozói tevékenységével segíteni a gyermekek pozitív személyiségfejlődését.

Feladata

- Folyamatos kapcsolattartás a gyermekvédelmi és szociális szervekkel.
- A családok helyzetének tapintatos feltárása. A csoportos óvodapedagógusokkal együtt a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű /anyagi, erkölcsi, egészségi, nevelési-neveltségi/, halmozottan hátrányos helyzetű, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, védelembe vett gyermekek felmérése, segítése a szülők tájékoztatásán keresztül.
- Családjuk segítése a megfelelő fórumokhoz való irányítással (Pedagógia Szakszolgálat, Gyermekjóléti szolgálata, Polgármesteri Hivatal Szociális Iroda, egészségügyi és közművelődési intézmények).
- Bizalom teli kapcsolat kialakítása a szülőkkel.
- Szülők tájékoztatása a lehetséges támogatásokról, kedvezményekről.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődése érdekében összekötő kapocs szerepének ellátása: család, pszichológus, fejlesztő pedagógus, szakértői bizottság közt.
- Folyamatos tájékozódás a gyermekvédelemmel, sajátos nevelési igényű gyermekekkel kapcsolatos törvényi változásokról, helyi rendeletekről; s azokról a nevelőtestület tájékoztatása, illetve beépítése munkánkba.
- A gyermekvédelmi feladatok körültekintő ellátása, a pedagógiai titoktartás betartása, az ügyintézés empatikus végzése.

Preventív gyermekvédelem

- Az óvodapedagógusok és a szülők közti jó kapcsolat, együttműködés kialakítása (őszinte, bizalmas, meghitt, segítőkész).
- Nevelési eljárásokban összhang kialakítása.

Segítő nevelés

- Fontosnak tarjuk, hogy az együttéléshez nélkülözhetetlen ismereteket elsajátíttassuk a gyermekekkel ─ kialakítsuk a helyes viselkedési szabályrendszert, pótoljuk a hiányzó ismereteket.
- A személyiséglapokon rögzítjük az e téren végzendő feladatainkat.
- Fejlesztő tevékenységünkben aktívan részt vesz fejlesztő pedagógusunk, ezenkívül bevonjuk óvodánk logopédusát, szükség esetén a Pedagógia Szakszolgálat pszichológusait, a gyógypedagógiai segítő szolgálatok munkatársait.

A gyermekvédelmi felelős feladatai

- Kapcsolattartás a külső intézményekkel (Alapszolgáltatási Központ Gyermekjóléti Szolgálata, Polgármesteri Hivatal Szociális Irodája, Egészségügyi-, közművelődési intézmények). Továbbképzéseken, tanácskozásokon való részvétel.
- Szükség esetén esetmegbeszéléseken való részvétel.
- Szükség esetén a jelzőrendszereken keresztül az illetékes szervek értesítése.
- A gyermekvédelmi feladatokat ellátó fontosabb intézmények nevének, címének, telefonszámainak közzététele.

Intézkedések, tevékenységek

- Óvodánkban a felzárkóztatás, mint segítő tevékenység az egyéni, differenciált fejlesztés eszközével szolgálja az esélyegyenlőség megvalósítását, a sajátos nevelési igényű gyermekek integrálását, a szociális hátrányokból eredő fejlődésbeli elmaradás enyhítését, a beilleszkedési zavarok korrekcióját.
- Az óvodapedagógus felismeri a gyermekek tanulási, magatartási problémáit, szükség esetén megfelelő szakmai segítséget kínál számukra.
- A gyermek egyéni, differenciált fejlesztését az óvodapedagógus a saját megfigyelései alapján, szükség esetén szakemberek vizsgálatainak eredményei, javaslatai figyelembe vételével végzi. Óvodánkban a prevenció és a korrekció funkcionál a gyermekek beilleszkedési zavarának esélyegyenlőségét, a szociális hátrányokból eredő fejlődésbeli elmaradás enyhítését segítő, tevékenységként. Ez az óvodába kerülés pillanatától kezdődik és annak befejezéséig tart.

A segítő tevékenységek célja

- Olyan pedagógiai környezet alakítása, amely segítséget ad a gyermek meglévő hátrányainak csökkentésé- re, a felzárkóztatásra.

Prevenció

- Az életkori sajátosságoknak megfelelő, mindennapokat átható fejlesztések biztosítása a fejlődés szenzitív időszakainak figyelembe vételével.
- Minden gyermekre kiterjed az óvodai élete alatt. Ennek a célja a lehetséges problémák megelőzése. Feltétele, az adott életkori sajátosságok és a csoportba tartozó gyermekek ismerete. A prevenciós fejlesztést az életkorra legjellemzőbb tevékenységi formákhoz kapcsoljuk:
    - 3-4 éves kor: nagymozgások, testséma
    - 4-5 éves kor: testséma/oldaliság, szem-kéz koordináció, egyensúlyérzék
    - 5-6 éves kor: percepció, finommotorika

Korrekció

- Ez a pedagógia tevékenység a különféle elmaradások, funkciózavarok rendezésére szolgál.
- Ezt meg kell előznie (pszichikai) vizsgálatnak, amelyet szakember végez (fejlesztő pedagógus, logopédus, pszichológus, gyógypedagógus). Pontosan behatárolja a lemaradás területét és mértékét, ehhez keres foglalkozási formákat és eszközöket segítve a pedagógus munkáját.

8.2. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

8.2.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

A sajátos nevelési szükséglet, mint fogalom, sokkal tágabb elnevezés, szélesebb populációra terjed ki, mint a fogyatékos, vagy sérült elnevezés. Több az olyan gyermek, akinek szüksége van a megsegítésre, hátrányos helyzete, születési determinációja, részképesség zavara miatt.
A speciális nevelési szükséglet nem, a képességek hiányára, hanem inkább a teendőkre összpontosít Ez a megjelölés lényegesen általánosabb a korábbinál, szándékosan kerüli, valamennyi fogyatékossági kategória konkrét megnevezését. Ezzel egyben elszakad az orvosi jellegű osztályozástól, ezt felváltja a pedagógiai hangsúly.
Kiterjed a kevésbé pregnáns, inkább átmeneti jellegű, ill. a nem egyértelműen organikus eredetű nevelési szükségletre (pl. a diszlexiák típusai, tanulási problémák pszichés okok miatt) is, melynek eredete nem ritkán emocionális, vagy szociális jellegű.
A fenntartói döntés, és feladat-ellátási kötelezettség az alapító okiratban megfogalmazott feladat meghatározás alapján, óvodánkban a sajátos nevelési igényű gyermekek fogalomköréhez tartozó gyermekek ellátása kiterjed, az:

- **Érzékszervi, (látássérült, hallássérült)**
- **Értelmi, (enyhe fokban sérült)**
- **Beszédfogyatékos,**
- **A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza-vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekekre,**
- **A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekekre,**
- **A beilleszkedési zavarokkal, tanulási nehézségekkel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek problémáinak feltárására, segítésére.**

A helyi nevelési rendszer szerves részeként működik, a Fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve figyelembe vételével.

Az irányelvek főbb pontjai

- A fogyatékos gyermekek joga, hogy állapotuknak megfelelő pedagógiai ellátásban részesüljenek attól kezdődően, hogy a fogyatékosságot megállapították. Olyan többletszolgáltatással kell kiegészíteni a nevelési gyakorlatot, amelyik a fogyatékos gyermekek sajátosságaihoz igazodik.
- Az óvodai nevelés új módon kiegészíti, bizonyos esetekben korrigálja a családi nevelést.

Az irányelvek intézményünkre vonatkozó része

- A tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangba kerüljenek,
- A gyermekeknek joga, hogy állapotuknak megfelelő gyógypedagógia ellátásban részesüljenek, fejlesztésük a számukra megfelelő területen valósuljon meg.
- Nevelésük, fejlesztésük a terhelhetőség figyelembe vételével történjen.

- A gyermekek harmonikus személyiségfejlődését, elfogadó, eredményeket értékelő környezet, befogadó csoportlégkör kialakítása segítse.
- A gyermekek viselkedésében érvényesüljön a hátrányos megkülönböztetés kizárásának elve.
- A fejlesztő foglalkozások programjai az intézmény programjának tartalmi elemeivé váljanak.

Céljaink

- Harmonikus, nyugodt óvodai környezetben, biztosítsuk a gyermekek integrált nevelését, esélyegyenlőséget,
- Javuljon a gyermekek életminősége, a társadalmi beilleszkedése,
- Csökkenjenek a fogyatékosságból adódó hátrányok,
- Természetessé váljon a gyermekek közötti különbözőség elfogadása.

Általános feladatok

A napi tevékenységekbe a speciális tevékenységek beépítése, melyek a sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatását segítik elő.

- Az egyéni fogyatékosságból fakadó, hiányzó-vagy sérült funkció helyreállítása, új funkció kialakítása.
- Az ép funkciók bevonása, a hiányzók pótlása érdekében, a különböző funkciók egyensúlyának kialakítása.
- Speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- A fejlesztés céljait, minden esetben a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára kell építeni.

Feladatok

Integrált nevelésből adódó pedagógiai feltételek biztosítása.

- Sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása.
- Egyéni szükségletekhez igazodóan, speciális segédeszközök használatára, elfogadására,
- következetes használatára, megóvására nevelés.
- Kompenzációs lehetőségek körének bővítése, a nem-vagy kevéssé sérült funkciók differenciált működésének tudatos fejlesztése.
- Kiemelkedő teljesítményre képes területek felismerése.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása, az egyéni foglalkoztatás megvalósításához.
- Az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítők, tájékoztatása a sajátos nevelési szükségletről a gyermekek befogadásához.
- A szülők megfelelő tájékoztatása, együttműködés a családdal.

A fejlesztő tevékenység legfontosabb területei

A tevékenységet meghatározó tényezők; a fogyatékosság, típusa, súlyossága, a speciális ellátás kezdetének ideje, az életkor, a meglévő ismeretek alapján:

- A kognitív funkciók, (vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés)
- Motoros képességek, (alapmozgások, mozgáskoordináció, egyensúly)
- Beszéd –és nyelvi képességek fejlesztése, (nonverbális, verbális kommunikáció, beszédindítás, beszédmegértés stb.)
- Játéktevékenység alakítása, játékhasználat elsajátítása
- Szociális kompetenciák kialakítása, a fogyatékosság függvényében, más-más hangsúlyt kap.

Sérülés specifikus fejlesztés feladatai

1. Érzékszervi- sérült gyermek fejlesztésének feladatai

a) **Látássérült gyermek fejlesztésének feladatai**

A látássérült gyermekek, nevelés szempontjából lehetnek: vakok, alig látók és gyengén látók. Kiemelt hangsúlyt kap; az önkiszolgálás, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeretet, a higiéné, különösen a szem és a kéz tisztántartása. Mindvégig figyelembe kell venni a fizikai terhelhetőség korlátait, tekintettel az adott szembetegségre.

Vak gyermekek fejlesztésének feladatai

- Játék közben, az ép érzékszervek aktiválására, mozgás-ritmus, téri tájékozódás fejlesztése.
- Testkultúra kialakítása, tartáshibák megelőzése, fejlesztése.
- Életkoruknak és sérülésük mértékének megfelelő önállóság kialakítása (önkiszolgálás)
- A környezet valósághű megismertetése, sokszínű érzékeltetéssel, az eszközök tapinthatóságának biztosításával, támpontokhoz kötött téri tájékozódással.
- Akusztikus minták, mozgás és verbális kifejezések használata az ismeretszerzésben

Alig látó gyermek fejlesztésének feladatai

Adottságaik szerint tapintó-halló, vagy látó –halló (tapintó) életmódra készíthetők fel, de fontos a látásteljesítmény megőrzése,intenzív fejlesztése is. A fejlesztés területei megegyeznek a gyengén látó gyermekek fejlesztésével.

Gyengén látó gyermekek fejlesztésének feladatai

Látásukat sokkal közelebbről, kisebb térben tudják használni. Nevelésük speciális optika eszközök segítségével, vizuális megismerés útján történik, hallási, tapintási ingerekkel kiegészítve.

- A testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása és az ehhez szükséges
- környezet megteremtése. (dönthető asztallap, világítás)
- A környezet vizuális megismertetése, látás használatának megtanulása a távoli és közeli
  környezetben.
- Nagymozgások fejlesztése, mozgáskoordináció, mozgásbiztonság kialakítása.

- Térbeli tájékozódás fejlesztése a látás használatával.
- A kézügyesség, a finommozgás fejlesztése az írás előkészítése.

b) Hallássérült gyermek fejlesztésének feladatai

Súlyosan hallássérült –siket--és enyhén hallá sérült-nagyothalló- gyermekek esetében a halláskárosodás miatt, az érthető kiejtés elmarad, ennek következtében, a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás korlátozódhat az egész személyiség megváltozhat. A speciális ellátással a súlyos következmények kialakulása csökkenthető.
A hallássérült gyermekek egy része speciális segítséggel részt vehet az óvodai nevelésben.
Központi feladat a kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése, amely az egész napi óvodai tevékenységben jelen van.

Súlyos fokban hallás sérült gyermekek fejlesztésének feladatai

- A hallás fejlesztése, a hangos beszéd aktív használatának építése
- Kognitív funkciók-, és a grafomotoros funkciók fejlesztése
- Érzelmi fejlesztés, az önkiszolgálás fokozása.
- A beszédértés, szókincs a szájról olvasási készség, érthető kiejtésre nevelés.

Enyhe fokban hallás sérült gyermekek fejlesztésének feladatai

Az emberi beszédhang és környezet korlátozott felfogására képesek. Beszédfejlődésük késve, speciális segítséggel indul meg.

- A nyelvi kommunikáció megindítása, a kommunikációs igény- és tevékenység erősítése, a beszédérthetőség javítása.
- A nyelvi kommunikáció, helyzetekhez kötött alkalmazása, a megnyilvánulást segítő eszközrendszer használata, a családi-szociális háttér bekapcsolása a fejlesztés rendszerébe.

2. Az enyhe értelmi fogyatékos kisgyermek fejlesztésének feladatai

Az ép gyermekekkel történő együttnevelés, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését segíti elő.

- A gyermek szükségletei szerint folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről való gondoskodás.
- Az önmegvalósítást, szociális beilleszkedést segítő képességek és a gondolkodási képességek fejlesztése.

3. Beszédfogyatékos kisgyermekek fejlesztésének feladatai

Beszédfogyatékos/súlyos, akadályozott beszédfejlettségű gyermek szenzoros, motoros, vagy szenzomotoros problémája (megkésett beszédfejlődés, centrális dyskalkulia, súlyos orrhangzóság stb.) miatt eltérően fejlődik.
Az akadályozottság megmutatkozhat, beszédhangok ejtésében, beszédészlelési, megértési zavarokban, beszédritmus sérülésében, a beszédhelyzetek tartós hárításában,

megtagadásában, ill. általános beszédgyengeséggel együtt járó részképesség kieséssel. A diszfóniák, a hangadás kóros elváltozásai is ide sorolhatók.

- Komplexitás a fejlesztésben; sokoldalú percepciófejlesztés, kinesztéziás, auditív, vizuális, vizuomotoros koordináció, beszéd motorikus mozgások fejlesztése.
- Speciális terápiák alkalmazása; diszlexia prevenció, grafomotoros fejlesztés.
- Báb és drámaterápia alkalmazása.
- A mozgás és beszédműveletek, transzfer (átviteli) hatásának tudatos használata.

A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, magatartási zavarral küzdő gyermekek helyi fejlesztési gyakorlata

A fejlesztésben minden óvodapedagógus részt vesz, de a fejlesztőpedagógusok tevékenysége kiemelt jelentőséggel bír.
Speciális ellátási rendszerünkben az egyéni képességfejlesztés sokszínűen valósul meg.

Speciális ellátás rendszere

Terület	**Fejlesztési terápia**	**A megvalósulás formája**	**Fejlesztési kompetenciák**
MOZGÁS	**Prevenció. Korrekció.** Prevenciós, korrekciós torna Nagymozgás, finommotorika fejlesztése	Mikro csoportos, esetenként egyéni, páros	Gyógy-testnevelő Fejlesztőpedagógus *Óvodapedagógus*
BESZÉD ÉS KOMMUNIKÁCIÓ	Komplex logopédiai terápia Dráma pedagógia Prevenciós program	Mikro csoportos esetenként egyéni, páros	Gyógypedagógus, logopédus Fejlesztőpedagógus Dráma pedagógus óvodapedagógus *Óvodapedagógus*
RÉSZKÉPESSÉGEK	Prevenciós program Fejlesztőpedagógia, Sindelar-program	Mikro csoportos, Egyéni, vagy páros	Fejlesztőpedagógus Sindelar- fejlesztő *Óvodapedagógus*

PSZICHÉS FEJLŐDÉS ZAVARAI	Prevenciós program Fejlesztőpedagógia Szenzoros integrációs terápia elemei Relaxációs terápia elemei	(kis) csoportos esetenként egyéni, páros	Gyógy-testnevelő, Fejlesztőpedagógus *Óvodapedagógus*
TANULÁSI FOLYAMATBAN AKADÁLYOZOTT	Prevenciós program Fejlesztőpedagógia Komplex -dyszlexia -diszkalkulia preventív terápia	Mikro csoportos Egyéni, vagy páros	Fejlesztőpedagógus *Óvodapedagógus*

1.) A megelőzés feladatai közé tartozik, hogy már középső csoportban, a csoportban dolgozó óvónő javaslatára, megfigyelései alapján, a fejlesztőpedagógusok által kidolgozott helyi szempontsor kritériumai szerint, a gyermekek differenciált fejlesztésben részesülnek. A helyi program kiemelt fejlesztési feladatai, alapját képezik a fejlesztési gyakorlatnak.

2.) A fejlesztés gyakorlata

A fejlesztőtevékenységek színterei

- Csoportszobai integráció: sérülés-specifikus feladat tervezése a napi tematika szerint
- Csoporton belüli hospitálás: célja a gyermek sokoldalú megismerése
- Csoporton kívüli fejlesztés: a fejlesztőpedagógusok, tervezett tevékenysége
- Gyógypedagógus irányításával, közreműködésével végzett tevékenység
- Együttműködés a szülőkkel

3.) A fejlesztési tevékenység értékelése

- fejlettségmérő lapok áttekintése (félévente)
- megfigyelési napló bejegyzései alapján (évente)
- a fejlesztőpedagógus fejlesztési kompetenciába tartozó tesztekkel: (évente)
- állapotváltozásról kontrollvizsgálat a Szakértői Bizottságnál

Szükséges feltételek

Személyi feltétel: gyógypedagógus
Tárgyi feltételek biztosítása az eszköznorma előírásai szerint történik. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez speciális tárgyi eszközigénye nincs, mert:
Alapvető tárgyi eszközök azonosak program specifikus eszközökkel:

- Nagyméretű tükör, egyéni fejlesztéshez logopédiai tükör
- Mozgásfejlesztést segítő eszközök (labdák hengerek).
- Finommotorika fejlesztését segítő játékok, eszközök, anyagok

Sikerkritériumok

- Komplex szakvélemények figyelembevételével, segítségével megismerhetjük a sérülés mértékét, melyek alapján tervezzük a speciális fejlesztést.
- Speciális módszerekkel, terápiás eljárásokkal ismerkedünk, a sérüléshez megfelelő fejlesztést
- alkalmazunk.
- Az együttműködés az óvoda dolgozói között a tervezésben feladatok megosztásában megvalósul.
- A szülők támogató együttműködése folyamatos.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Képesekké váljanak társaikkal való együttműködésre (szociálisan alkalmassá válnak az iskolai életre).
- Képesekké válnak igényeik, szükségleteik közvetítésére, megértetésére.
- Képessé váljanak nyelvi jelek befogadására, feldolgozására, beszédbeli kommunikációra.
- Saját személyükkel kapcsolatos munkákat önállóan végeznek.
- Kialakul a vizuális jelek felismerése.
- Képesekké válnak a környezetükben állandó, adaptív viselkedésre és indulataik szabályozására.
- Kompenzációs technikákat elsajátítanak.
- Figyelem összpontosításra képesekké válnak.

8.2.2. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, nyilvántartása, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és intézményen kívüli együttműködések lehetőségével. A mikro csoportos tevékenységszervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a kiemelten tehetséges gyermekek nevelésében.
Terveink közé tartozik tehetségfejlesztő jó gyakorlat kialakítása, majd tehetségfejlesztő munkacsoportok létrehozása az alábbi területeken.
Tehetséggondozó műhelyek

A gyermeki képességek kibontakoztatására és megerősítésére óvodánk gazdagító - tehetséggondozó műhelyeket működtet a gyermekek számára.

1. **Kreatív műhely célja**
   - alkotás örömének biztosítása, a gyermekek tér, forma, színképzetének gazdagítása
   - elképzelések, új ötletek kipróbálása, megvalósítása
   - esztétikai igényesség alakítása
   - új technikák megismertetése, finom kézmozgás ügyesedése

2. **Környezetvédelmi műhely célja**
   - környezet megismerésére, felfedezésére, vizsgálódások, lehetőségek biztosítása
   - környezetvédelem gyakorlatban való megismertetése, környezettudatos magatartás alapozása
   - élménynyújtás, tapasztalatszerzés a természetben
   - természettudományos ismeretek elmélyítése

3. **Zenei műhely célja**
   - érzelmek nyújtása, érzelmek átadása
   - minél magasabb szinten jártasság, tudás megszerzése a zenében
   - a kompetencia alapú oktatás eszközrendszerének eredményes ötvözete a zenei neveléssel.
4. **Dráma műhely célja**
   - az iskolai érettséghez szükséges készségek, képességek alakítása, megerősítése
   - kudarc tűrőképesség, társas kompetenciák fejlesztése
   - kommunikációs és metakommunikációs készségek fejlesztése
   - kreativitás, gondolkodás, figyelem fejlesztése

5. **Tudorka logikai műhely célja**
   - az észlelési folyamatok és a teljes kognitív gondolkodás tökéletesítése
   - új matematikai eszközök, játékok megismerése
   - ok-okozati összefüggések felismerése, döntéshozataluk, önismeretük fejlesztése
6. **Sakk műhely célja**
   - a sakkjátékkal a gyermek kreativitásának, fantáziájának felébresztése
   - a figyelem, koncentrációs készség erősítése
   - logikus gondolkodásra nevelés, memóriafejlesztés, a problémamegoldó képesség fejlesztése
   - a tanulási képességek fejlesztése
   - a szem- kéz koordináció, a térlátás fejlesztése
   - a győzelem és a vereség, a siker - és kudarc tűrőképesség fejlesztése

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek közé sorolható az a gyermek, aki kiemelten tehetséges: - átlag feletti általános és speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, felkelthető benne a feladat iránti elkötelezettség és erős motiváció. Tehetséges lehet az a gyermek is, aki az átlag feletti általános és speciális képességei mellett több területen elmaradást mutat (pl. szociális képességek, egyes részképességek). Bizonyos területen különleges, kiemelkedő képességgel rendelkező gyermekek tovább fejlődésének lehetőségét, tehetségük kibontakoztatását a szülőkkel együtt keressük meg.

Óvodapedagógus feladata:

- Az óvodai élet során a gyermek tehetségígéretének felismerése, gondozása.
    - A speciális terület fejlesztése a gyermek fejlettségét figyelembe vevő tevékenységek, tapasztalatszerzési lehetőségek biztosításával.
    - Kreativitásának fejlesztése.
    - Szociális képességek és akarati tényezők fejlődésének támogatása.
- A szülő folyamatos tájékoztatása, segítése a tehetségpontok elérésére.

8.3. Az óvodánk speciális szolgáltatásai

Lehetőség szerint az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógusoknak kell irányítani, így a szolgáltatások idején is.

Amennyiben erre nincs lehetőség – nem óvodapedagógus irányítja a tevékenységet – felügyeletet kell biztosítani.
A szolgáltatások igénybevevőit nyilatkoztatjuk a igénybevételéről, majd ezt követően alakítjuk ki a szolgáltatások körét. (Csak abban az esetben szervezzük meg, ha legalább 10 fő igényli.)
A szolgáltatásokon való részvétel - amennyiben nevelési időben szerveződik- ingyenes.

Az alábbi táblázatban a szervezett szolgáltatások jelennek meg.

Szolgáltatás tartalma	**Szolgáltatás ideje**	**Szolgáltatást igénybevevők köre**	**Szolgáltatást vezeti**	**A szolgáltatást felügyeli**
Logopédia	Nevelési időben	4 - 6 évesek	Logopédus	Óvodapedagógus
Ovi-foci	Nevelési időben	5 - 6 évesek	Testnevelő tanár	Óvodapedagógus
Hittan	Nevelési időben	3 - 6 évesek	Hitoktató - nővér	Óvodapedagógus
Részképesség fejlesztés	Nevelési időben	5 - 6 évesek	Fejlesztőpedagógus	Óvodapedagógus
Angol nyelv	Nevelési időben	4 - 6 évesek	Óvodapedagógus - nyelvvizsgával	Óvodapedagógus
Tartásjavító torna	Nevelési időben	3 - 6 évesek	Fejlesztő óvodapedagógus	Óvodapedagógus
Népi játék	Nevelési időben	4 - 6 évesek	Óvodapedagógus	Óvodapedagógus

A szolgáltatások dokumentumai

- szülők igényeit felmérő kérdőívek (szülők aláíró nyilatkozata a szolgáltatás igénybevételéről és a feltételek vállalásáról)
- megállapodási szerződés a „szolgáltatóval”, mely tartalmazza a szolgáltatás: célját, feladatát, időrendjét, díjazását, a programtervet, a vezető jóváhagyásával)
- működési dokumentumok: gyermekek nyilvántartása, tapasztalatok, feljegyzése

9. Az intézmény integrációs programja

Az integrációs programunkkal célunk

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szellemében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek:

- esélyegyenlőségének növelése,
- a hátrányok csökkentése,
- egyéni szükségleteinek megfelelő speciális fejlesztése,
- az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való felkészítés.

Feladatunk

A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális

- személyiségfejlesztő,
- tehetséggondozó,
- felzárkóztató programok szervezése.

Területei

Az integrációs programunk tartalma kiterjed az óvodai nevelés mindazon területeire, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében.

1. szervezési feladatok
2. a nevelőtestület együttműködése
3. a pedagógiai munka kiemelt területei
4. a gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladatok
5. együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel
6. óvoda – iskola átmenet támogatása
7. szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés
8. intézményi önértékelés, eredményesség.

1. Szervezési feladatok

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása, valamint teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása érdekében kapcsolatot építünk ki
    - a védőnővel, háziorvossal
    - az Alapszolgáltatási Központtal
- Beiratkozáskor fokozottan figyelünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlására az óvodai csoportok kialakításánál.
- A gyermekek minél kevesebb óvodai hiányzása érdekében
    - szülői értekezleteken,
    - egyéni beszélgetések alkalmával alkalmazzuk a meggyőzés pedagógiai módszerét.

2. A nevelőtestület együttműködése

- Óvodánk nevelőtestülete és alkalmazotti közössége rendszeresen tart
    - munkatársi értekezletet,
    - szakmai megbeszélést,

- Tervezett látogatást szervezünk az intézményegység-vezetővel és a munkaközösség vezetővel, ahol nézzük az
    - egyes gyermekek fejlődését,
    - alkalmazott pedagógiai módszereket,
    - további feladatokat.

3. Pedagógiai munka kiemelt területei

A gyermekek óvodai felvételétől, óvodai életének megkezdésétől kezdve a következő pedagógiai eljárásokat alkalmazzuk:

- Anamnézis felvétele az óvodába lépéskor
- Tudatosan tervezett folyamatos és rendszeres tervező és megvalósító pedagógiai munkával segítjük:
    - Egészséges életmód, egészségtudat, egészséges táplálkozási szokások kialakítását.
    - Szeretetteljes légkörben segítjük az intézményes nevelésbe való beilleszkedést, érzelmi nevelést és szocializációt.
    - Értelmi fejlesztést.
    - Anyanyelvi nevelést. Szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszédészlelés fejlődését.
    - Hátrányos helyzetű gyermek differenciált fejlesztését, egyéni bánásmóddal az esélyegyenlőség megteremtését.

4. A gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladatok

- Az óvoda védőnője rendszeresen vizsgálja a gyerekeket.
  Ezeken a szűrővizsgálatokon felhívják a figyelmet az esetleges problémákra, a vélhetően szükséges egyéni, illetve szakorvosi vizsgálatokra.
- A szülői értekezletek témái közé beépítjük a tanácsadás lehetőségét a védőnők bevonásával.
- A szociális hátrányok csökkentése érdekében lehetőséget teremtünk a gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételére. Aktív kapcsolatot tartunk a szociális ellátórendszerrel.

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek növelése, hátránykompenzációja érdekében kapcsolatot építünk az alábbi szervezetekkel:

- Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat
- Védőnői hálózat
- Szakmai szolgáltatók

Célunk, hogy e szervekkel való együttműködés eredményeképpen az esélyegyenlőségi pedagógiai célok megvalósuljanak. A különböző partnerekkel és szervezetekkel való kapcsolatunk, közös munkánk, erőfeszítésünk hozzásegíti a családokat és a gyermekeket a hátrányok csökkentéséhez, az életesély növeléséhez.

6. Óvoda – iskola átmenet támogatása

- Az iskolai életmódra való felkészítés során fokozott hangsúlyt fektetettünk a képességfelmérés eredményeire, és az abból adódó feladatok figyelembevételével
  - a motivációra,
  - a minél sokoldalúbb ismeretszerzési lehetőségre, a gyakorlás biztosítására a
  - tanulási képességek megalapozása érdekében,
  - a tudás és az alkotóvágy kialakítására, erősítésére a minél gyakoribb pozitív
  - megerősítés módszerével.
- Szülői értekezleten, egyéni megbeszéléseken iskolával közösen tanácsadással segítjük a szülőket az iskolára való felkészítéshez.
- A gyermekek számára iskolalátogatást szervezünk.
- Az iskolával kapcsolatot tartunk, és információt cserélünk a gyermekek haladási üteméről.

7. Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- Minden szülővel személyes, közvetlen kapcsolatot alakítunk ki annak érdekében, hogy
  - a szülők kérdéseikkel, bizalommal forduljanak a pedagógusokhoz és az
  - óvoda vezetéséhez,
  - megismerjük a családok szokásait, értékrendjét a gyermek szociális hátterét,
  - közös rendezvényeinken minél többen vegyenek részt,
  - bekapcsolódjanak az óvoda életébe.
- A gyerekekről fejlődési naplót vezetünk, amelyben az óvodába érkezéstől folyamatosan rögzítjük fejlődésüket, összesítjük az OviKRÉTA felületen.
- A tájékoztatás alapjául
  - a fejlesztési napló bejegyzései,
  - a gyermek alkotásai,
  - a nyílt foglalkozásokon való részvétel lehetőségei szolgálnak.

8. Intézményi önértékelés, eredményesség

Munkánk eredményességének, a hozzáadott értéknek a kimutatása céljából mutatókat állítunk fel, melynek teljesülését mérjük, rögzítjük.(oviKRÉTA-TÉR felület) Az eredményességi mutatók kiterjednek a programunk valamennyi területére.
A Pedagógiai Programunk tartalmának gyakorlati megvalósítási folyamatát, ütemezését a mindenkori intézményi munkatervben határozzuk meg.

10. Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.
Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események ünnepek, családias hangulat kialakításával - a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

A felekezeti illetve egyházi óvodák, kapcsolatot tartanak az adott egyházi intézményekkel.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

10.1. Az óvoda és az Ajaki Római Katolikus Egyház kapcsolata

A katolikus nevelés nem képzelhető el a helyi katolikus egyház plébánosa nélkül. Igyekszünk jó kapcsolatot ápolni, valamint a közös programok még jobban összekovácsolnak bennünket. A templom és az óvoda jelképes összekötése a tevékenységek megerősítése során valósul meg.

10.2. Kapcsolatunk az egyházakkal

A lelkiatyákkal jó kapcsolatot alakítottunk ki, és együttműködésünk gyümölcsöző.

A hitoktatást a kis, a középsős és nagycsoportos korú gyermekek körében biztosítjuk.

A hitoktatókkal jó kapcsolatot igyekszünk kialakítani, kérésükre az óvodapedagógusok segítik munkájukat.

10.3. Kapcsolat a Katolikus Pedagógiai Intézettel

Rendezvényeikről, továbbképzéseikről rendszeresen tájékoztatnak, amelyen lehetőség szerint részt veszünk.

10.4. Az óvoda és a család kapcsolata

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Ennek fontos feltétele, hogy jó együttműködés alakuljon ki az intézmény és a családok között.
A szülők ismerik legjobban gyermeküket, szokásaikat, igényeiket, az óvónő viszont szakmai képzettsége, ismeretei alapján megfelelő és hatékony segítséget tud adni ahhoz, hogy a gyermekek fejlődését mi szolgálja leginkább. Fontos e kapcsolatban, hogy a szülőt egyenrangú partnerként kezeljük, nyílt, őszinte, korrekt kapcsolat alakuljon az óvónő és a szülők között.

A kapcsolat helyes alakításának érdekében az óvónőknek meg kell szervezni az együttműködés formáit, a szemléletformálás színtereit és módját, az információ áramoltatását, valamint lehetővé kell tenni, hogy a szülő betekintést nyerjen az óvoda mindennapi életébe, tartalmi munkájába, mely által megismerheti azokat a lehetőségeket, melyek a gyermekek egyéni fejlesztéséhez hozzájárulnak. Biztosítani kell, hogy ismerjék meg a szülők azokat a jellemzőket, melyek az egyes korosztályokra vonatkoznak (fejlődés várható eredményei), a csoport programja alapján.

Fontos a kapcsolattartás formáinak megismertetése is, hogy a szülő tisztában legyen azzal, hogy mikor és hol kaphat felvilágosítást gyermekek fejlődési üteméről az óvodai élet zavarása nélkül.

Kapcsolattartási formák

- Óvodába lépés előtt, igény esetén, az óvónő meglátogatja a gyermeket családi környezetében.
- A későbbiekben csak azoknak a gyermekeknek látogatása szükséges a családban, ahol arra a gyermek személyiségének alakítása, fejlesztése, vagy a családi körülmények változásai ezt indokolttá teszik.

Az óvodai beszoktatás során arra törekszünk, hogy a gyermek és a szülő ismerje meg óvodánk szokásrendszerét.

A napi kapcsolattartás néhány perces időt vegyen igénybe. A reggeli érkezés időszakában, illetve a hazamenetel előtt.
Szülői értekezleteken való részvételre ösztönözni kell a családokat, melynek leghatékonyabb eszköze a változatos módszerekkel vezetett, tartalmas beszélgetések, melyre példát adhat az óvónő.
Minden évben két csoport szülői értekezletet tartunk.
A nyílt napok idején a szülők folyamatos napi tevékenység és szokásrendszert, gyerekük viselkedési formáit, az egy-egy területen tapasztalható fejlődést, kitartást, felelősségérzet alakulását, szabálytudat szintjét, stb., ismerhetik meg. Példát kaphatnak arra, hogy melyek azok az eredményes módszerek, amelyekkel elősegíthető a gyermekek fejlesztése. Évente két nyílt napot tartunk.
Az óvodásgyermekek szülei „Szülői Szervezet”-be tömörülve érvényesítik jogaikat, maguk közül választott érdekképviselet által, akik az érdekegyeztetéseket, és érdekérvényesítéseket a többi szülő megbízásából ellátják. Összekötőkapocsként szolgálnak az óvoda és a szülői ház között.

10.5. Az óvoda és az iskola kapcsolata

Az iskola vezetésével, a tanítókkal igyekszünk közvetlen, együttműködő kapcsolatot kialakítani és fenntartani kölcsönösen segíteni egymás munkáját.

A kapcsolat formái

- Szeptember elején az átmeneti problémák enyhítése érdekében, az iskolába lépéskor az óvónők tájékoztatják a pedagógusokat a gyermekek egyéni fejlődési üteméről, a várható alkalmazkodási nehézségekről.
- November - decemberben meglátogatjuk az első osztályos gyermekeket, ahol fő megfigyelési szempontunk: beilleszkedés az iskolai életbe.
- A tanköteles korba lépő gyermekekkel az óvónők tavasszal ellátogatnak az iskolába. Itt ismerkednek a gyermekek az iskolai élet szokásaival. Általa lehetőség adódik arra, hogy az iskolavárást kellemes élményként éljék át az óvodás gyermekek.
- Április-májusban az 1.-2. osztályos tanítónők ellátogatnak a nagycsoportba, ahol tevékenykedés közben ismerkednek a gyerekekkel, a leendő első osztályosokkal.
- Az intézmény vezetői értekezleteken, egymás rendezvényein képviselik intézményüket, illetve képviseltetik magukat megbízott pedagógusokkal az értekezletek, rendezvények témáitól függően.

A kapcsolattartás formái

- Látogatás a Kultúra Házba,
- Látogatás a könyvtárba a gyermekekkel,
- Rendezvényeken való részvétel,
- A nagycsoportosokkal az „Idősek Nappali ellátójába" történő látogatás, különös tekintettel az ünnepek előtti időszakra, egy-egy köszöntő vagy ünnepi dramatikus játék eljátszása az idős emberek megörvendeztetésére.

10.6. Kapcsolatunk az egészségüggyel

Az intézmény orvosával, a védőnővel, a fogorvosnővel igyekszünk tartani a kapcsolatot.

Segít a szülők felvilágosításában a gyermekkel kapcsolatos egészségügyi problémák, fertőző megbetegedések és az ilyenkor szükséges tennivalók területén. E felvilágosító munkára általában a 3 éves gyermekek esetében szülői értekezleteken kerül sor.
Betegség után igazolja, hogy a gyermek közösségbe mehet.
Évente elvégzi a gyermek kötelező vizsgálatát, amelyet a szülő közreműködésével végez. Testmagasság és súlymérésen kívül tartalmazza a belgyógyászati (meghallgatás) vizsgálatot, a látás- és hallás szűrővizsgálatot. Ez annak érdekében is szükséges, hogy a gyermekekkel kapcsolatosan felmerülő problémák esetén az okokat mielőbb feltárjuk a továbblépés, illetve a gyógyítás érdekében.
E munkát a védőnővel közösen látják el. Mindezeken kívül az általános tisztasági vizsgálatot is elvégzik a védőnők a gyermekek körében.

10.7. Kapcsolatunk a Pedagógiai Szakszolgálattal

A Pedagógiai Szakszolgálat segítségét abban az esetben vesszük igénybe, ha annak szükségét látjuk. Mivel logopédus, fejlesztő pedagógus a Pedagógiai Szakszolgálatból jár hozzánk a kapcsolatunk közvetlen, ha valamilyen kérés, kérdés merül föl hetente van alkalmunk megbeszélni, illetve telefonon a Pedagógiai Szakszolgálat Vezetőjével is értekezünk, ha szükséges személyesen.

10.8. Speciális Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottsággal való kapcsolatunk

Csak a hivatalos formákon belül tartunk kapcsolatot. Szükség esetén a személyes megkeresés is dominál az óvónők részéről, amennyiben a gyermekek érdeke azt megkívánja. Szakértői Bizottsághoz akkor küldünk gyermeket, ha fejlesztése nem oldható meg az óvodai, illetve később az iskolai nevelés során, valamilyen fogyatékosság fennállása miatt. Ilyenkor a szülőkkel egyeztetünk és az egészségügyi szervek véleményét is kikérjük.

10.9. Kapcsolatunk a Pedagógiai Szakmai Szolgáltató intézményekkel

A pedagógiai szakmai szolgáltató intézmény által szervezett szakmai programokon, konferenciákon, továbbképzéseken részt veszünk. Nevelőmunkánk még színvonalasabbá tételéhez megfelelő partnerekre találunk az intézet munkatársaiban, szakértőiben. Segítséget kapunk szakmai problémáink megoldásához. Az eddigiekhez hasonlóan szívesen adunk helyet – a feltételeket megteremtve – egy-egy kihelyezett tanfolyam, továbbképzés megtartásának, amennyiben arra igény mutatkozik. Az óvónők feladataként jelenik meg ilyen esetekben a szervezés lebonyolítása az óvodavezető irányításával.

10.10. Kapcsolatunk a helyi Önkormányzattal

Az önkormányzattal, építőjellegű napi kapcsolattartásra törekszünk. Az óvodában folyó munkánkat, esetleges problémáinkat, de sikereinket is igyekszünk megismertetni a Képviselőtestület tagjaival, a Polgármesterrel, Jegyzővel.

E kapcsolatban feladatunk:

- Részt veszünk az önkormányzat által szervezett rendezvényeken.
- A város életében kiemelkedő ünnepi eseményeken, felkérés esetén aktívan tevékenykedünk gyermekek, felnőttek egyaránt.
- Kapcsolatot tartunk a Polgármesteri Hivatal szociális ügyekkel foglalkozó előadójával.

10.11. Kapcsolatunk az Alapszolgáltatási Központtal

A városunkban működő gyermekjóléti szolgálat és az óvoda között jól működő jelzőrendszert építettünk ki. A problémás helyzetekről, esetekről értesítjük egymást és a legoptimálisabb megoldást keressük a gyermekek érdekeit figyelembe véve, jogait védve.

10.12. Kapcsolatunk a Kultúra Házával

Törekszünk a közös kapcsolattartásra, igyekszünk kihasználni a Kultúra Háza adta lehetőségeket. (kiállítások, foglalkozások, előadások).
Óvodai rendezvényeket lehetőség szerint a Kultúra Házában tartjuk. (Évzáró műsorok, karácsonyi műsorok, koncertek).

10.13. Kapcsolatunk a Kisvárdai Várszínház és Művészetek Házával

A meghirdetett gyermek és felnőtt programokon lehetőség szerint részt veszünk.
(színházbérlet, bábelőadások, felnőtt színdarabok).

Legitimációs záradék

A pedagógiai program érvényessége, módosítása, nyilvánossága

A pedagógiai program 2026. szeptember 1-től lép életbe. Felülvizsgálatára – ha azt egyéb körülmény, jogszabály változás nem indokolja – 2031-ben kerül sor.

A pedagógiai program módosítására kötelező módon sor kerül:
• jogszabály módosításakor,
• a fenntartó kezdeményezésére,
• az intézmény átszervezése esetén.

Egyéb esetekben a dokumentum módosítását kezdeményezheti:
- az intézmény főigazgatója,
- az intézményegység vezetője
- bármely szakmai munkaközösség.

A módosításhoz a nevelőtestület minősített többségének támogatása szükséges.

A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és a főigazgató hagyja jóvá; fenntartói egyetértés különösen akkor szükséges, ha a programból a fenntartóra többletkötelezettség hárul.

A pedagógiai program nyilvánosságát intézményünk a következő fórumokon biztosítja:
- a főigazgatói, intézményegységvezetői irodákban nyomtatott és elektronikus formában
- az iskolai könyvtárban,
- az intézmény honlapján
- az Oktatási Hivatal honlapján (kir.hu) fellelhető intézményi felületen, a közzétételi listán

A diákok (és a szülők) a főigazgató-helyettesi irodában tekinthetik meg hivatali időben.

A Pedagógiai program legitimációjának dokumentumai (jegyzőkönyvek, nyilatkozatok)

Jegyzőkönyv a Pedagógiai Program nevelőtestületi elfogadásáról.

A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

A Pedagógiai Programot az intézmény nevelőtestülete 2026. év augusztus 28. napján tartott értekezletén – a szakmai munkaközösségek szakmai tartalomra vonatkozó, támogató véleménye alapján – elfogadta.

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

Az Ajaki Tamási Áron Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai programját a főigazgatója jóváhagyja.

Ajak, 2026. augusztus 28.

Rozinka Mihály
főigazgató

MELLÉKLETEK (külön fájlokban)

I. **Általános iskola helyi tanterve**

II. **AMI helyi tanterve**